

Provincial Gazette Extraordinary

6303

Monday, 3 October 2005

Buitengewone Provinsiale Koerant

6303

Maandag, 3 Oktober 2005

Registered at the Post Office as a Newspaper

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

CONTENTS

(*Reprints are obtainable at Room 9-06, Provincial Building, 4 Dorp Street, Cape Town 8001.)

No.		Page
Local Authorities		
1/2005	Cape Agulhas Municipality: By-law relating to Beaches (31490)	2
2/2005	Cape Agulhas Municipality: Credit Control and Debt Collection By-law (31491)	6
3/2005	Cape Agulhas Municipality: Electricity Supply By-Law (31492)	19
4/2005	Cape Agulhas Municipality: By-law relating to the Fencing of Premises (31493)	37
5/2005	Cape Agulhas Municipality: By-law to Prevent and Control Public Nuisances (31494)	41
6/2005	Cape Agulhas Municipality: Refuse Removal By-Law (31495)	46
7/2005	Cape Agulhas Municipality: Rules of Order Regulating the Conduct of Meetings (31496)	51
8/2005	Cape Agulhas Municipality: By-law relating to Streets (31497)	65
9/2005	Cape Agulhas Municipality: Street Trading By-Law (31498)	72
10/2005	Cape Agulhas Municipality: Tariff Policy By-Law (31499)	77
11/2005	Cape Agulhas Municipality: Wastewater By-Law (31500)	86
12/2005	Cape Agulhas Municipality: Water By-Law (31501)	92

INHOUD

(*Herdrukke is verkrygbaar by Kamer 9-06, Provinsiale-gebou, Dorpstraat 4, Kaapstad 8001.)

No.		Bladsy
Plaaslike Owerhede		
1/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening insake Strande (31490)	2
2/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening insake Kredietbeheer en Skuldinvorderingsbeleid (31491)	6
3/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Elektriesiteitsvoorsieningsverordening (31492)	19
4/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening insake die Omheining van Persele (31493)	37
5/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening om Openbare Oorlaste te Voorkom en te Beheer (31494)	41
6/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening insake Vullisverwydering (31495)	46
7/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Reëls van Prosedure vir die Hou van Vergaderings (31496)	51
8/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening insake Strate (31497)	65
9/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening insake Straathandel (31498)	72
10/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Tariefbeleidsverordening (31499)	77
11/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Verordening insake Afvalwater (31500)	86
12/2005	Munisipaliteit Kaap Agulhas: Waterverordening (31501)	92

NOTICES BY LOCAL AUTHORITIES

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY

By-Law relating to Beaches

To control and order activities on beaches and public land adjoining beaches.

Arrangement of Sections

1. Definitions
2. Application of this by-law
3. Prohibited activities
4. Bathing
5. Damage to property.
6. Animals on the beach
7. Life-saving devices
8. Vehicles and aircraft
9. Control of craft.
10. Control of surf-riding and boardsailing
11. Control of camping on the beach
12. Control of anglers
13. Control of fires
14. Bathing area
15. Delegation
16. Offences and penalties

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context:—

“**authorised official**” means an employee of the municipality, appointed by the municipal manager to exercise the powers of an authorised official in terms of this by-law, or a life-saver;

“**beach**” means the water and the land between the low-water mark and the high-water mark and any adjoining land which belongs to the municipality which is open to the public, but excludes purpose-built formal public amenities as defined in the Council’s By-law Relating to Public Amenities;

“**Council**” means the municipal council of the municipality;

“**craft**” means a boat, jet-ski or other vessel;

“**life-saver**” means a person employed or appointed in that capacity by the municipal manager, and includes a person registered as a life-saver;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**municipal manager**” means the person appointed by the council in terms of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**notice**” means a notice erected or posted by the Council, municipal manager or an authorised official;

“**sea**” means that part of the sea normally used for bathing, and includes the water and the bed of a tidal river or lagoon, and

KENNISGEWINGS DEUR PLAASLIKE OWERHEDE

KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT

Verordening insake Strande

Om aktiwiteit op strande en openbare grond aangrensend aan strande te beheer en te orden.

Indeling van Artikels

1. Woordbepaling
2. Toepassing van hierdie verordening
3. Verbode handelinge
4. Baaiery
5. Beskadiging van eiendom
6. Diere op die strand
7. Reddingstoestelle
8. Voertuie en lugvaartuie
9. Beheer oor vaartuie
10. Beheer oor brander- en seilplankry
11. Beheer oor kampering op die strand
12. Beheer oor hengelaars
13. Beheer oor vure
14. Baaigebiede
15. Delegasie
16. Misdrywe en strawwe

1. Woordbepaling

In hierdie verordening, tensy teenstrydig met die sinsverband, beteken:—

“**gemagtigde beampte**” ’n werknemer van die Raad wat deur die munisipale bestuurder aangestel is om die magte van ’n gemagtigde beampte ingevolge die bepalings van hierdie verordening uit te oefen, en ’n lewensredder;

“**getypool**” ’n pool wat op die strand of in die see opgerig is en uitsluitlik ontwerp is vir baaidoeleindes;

“**kennisgewing**” ’n kennisgewing wat deur die Raad, die munisipale bestuurder of ’n gemagtigde beampte opgerig is of vertoon word;

“**lewensredder**” ’n persoon wat in daardie hoedanigheid deur die munisipale bestuurder aangestel is en sluit in ’n persoon wat as ’n lewensredder geregistreer is;

“**munisipale bestuurder**” die persoon wat deur die raad ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) aangestel is;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**Raad**” die munisipale raad van die munisipaliteit;

“**see**” daardie gedeelte van die see waarin normaalweg gebaai word en sluit in die water en die bedding van ’n getyrvier of getystrandmeer;

“**strand**” die water en die land tussen die laagwatermerk en die hoogwatermerk en enige aangrensende grond wat aan die munisipaliteit behoort en waartoe die publiek toegang het, maar sluit dit uit enige doelgeboude formele openbare geriewe soos bepaal word ingevolge die Raad se Verordening insake Openbare Geriewe;

“tidal pool” means a pool constructed on the beach or in the sea designed exclusively for bathing purposes;

“vehicle” includes a trailer, a caravan and an implement.

2. Application of this by-law

- (1) This by-law binds an organ of state.
- (2) The provisions of this by-law does not derogate from the provisions of any other legislation.

3. Prohibited activities

No one may—

- (a) deposit, discharge or bury upon the beach or in the sea any offal, rubbish, bottles or anything liable to be a nuisance or a danger to health; or
- (b) whilst suffering from any infectious or contagious disease enter or remain on the beach or in the sea;
- (c) whilst upon the beach or in the sea—
 - (i) use any obscene, offensive or indecent language; or
 - (ii) behave in an offensive, improper or disorderly manner; or
 - (iii) wilfully or negligently commit any act which endangers or causes discomfort to other users of the beach or the sea, or is likely to cause a breach of the peace;
- (d) without the written permission of the municipal manager, and then only in accordance with any conditions which may be imposed by the municipal manager, irrespective whether for reward or gain, conduct an entertainment, sport event, recreational activity or business or trade of any sort on the beach or in the sea;
- (e) without the written permission of the municipal manager, and then only in accordance with the conditions which may be imposed by the municipal manager, use a loudspeaker, public address amplifying system or some similar device on the beach or in the sea;
- (f) without the written permission of the municipal manager, and then only in accordance with the conditions which may be imposed by the municipal manager, display an advertisement or permit it to be displayed on the beach or in the sea;
- (g) fly a model airplane, kite, or similar device or play a game likely to cause injury or discomfort to spectators or other persons on the beach or in the sea;
- (h) play a game with a hard ball in an area where such games are prohibited by a notice, or
- (i) use intoxicating liquor in an area where such use is prohibited by a notice.

4. Bathing

- (1) The Council may prohibit bathing within any part of the sea or in any tidal pool, either permanently or as a temporary measure.
- (2) An authorised official may prohibit bathing within any part of the sea or in any tidal pool, for so long as the condition of the sea or tidal pool is considered unsafe.
- (3) Any permanent prohibition under this section shall be indicated by a notice and any temporary prohibition by any other recognizable and intelligible marker at both ends of the prohibited area.

“vaartuig” ’n boot, jet-ski of ander vaartuig, en

“voertuig” ook ’n sleepwa, woonwa of ’n implement.

2. Toepassing van hierdie verordening

- (1) Hierdie verordening is van toepassing op enige staatsorgaan.
- (2) Die bepalings van hierdie verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van enige ander wetgewing nie.

3. Verbode handeling

Niemand mag—

- (a) afval, vullis, bottels of enigiets wat ’n oorlas of gesondheidsgevaar mag skep, op die strand of in die see plaas of laat uitloop of begrawe nie;
- (b) die strand of die see betree en daar vertoef terwyl so ’n persoon aan ’n aansteeklike of besmetlike siekte ly nie;
- (c) terwyl so ’n persoon op die strand of in die see is—
 - (i) onweloweglike, aanstootlike of onfatsoenlike taal besig nie, of
 - (ii) hom of haar aanstootlik, onbehoorlik of wanordelik gedra nie, of
 - (iii) opsetlik of weens nalatigheid enigiets doen wat ongerief aan ander persone wat van die strand of die see gebruik maak, kan veroorsaak, of wat moontlik die vrede kan versteur nie.
- (d) sonder die skriftelike toestemming van die munisipale bestuurder, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die munisipale bestuurder mag bepaal, ongeag of dit vir vergoeding of wins is, ’n vermaaklikheid, sportaktiwiteit, ontspanningsaktiwiteit of besigheid of handel van watter aard ookal op die strand of in die see bedryf nie;
- (e) sonder die skriftelike toestemming van die munisipale bestuurder, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die munisipale bestuurder mag bepaal, ’n luidspreker, ’n openbare luidsprekerstelsel of iets dergeliks op die strand of in die see gebruik nie;
- (f) sonder die skriftelike toestemming van die munisipale bestuurder, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die munisipale bestuurder mag bepaal, op die strand of in die see ’n advertensie vertoon of toelaat dat dit vertoon word nie;
- (g) ’n modelvliegtuig, vlieër of soortgelyke toestel laat vlieg of ’n spel speel wat moontlik besering of ongemak aan toeskouers of ander persone op die strand of in die see kan veroorsaak nie;
- (h) ’n spel met ’n harde bal speel nie in ’n gebied waar sulke spele verbied word deur ’n kennisgewing, of
- (i) bedwelmende drank gebruik nie in ’n gebied waar sulke gebruik verbied word deur ’n kennisgewing.

4. Baaier

- (1) Die Raad kan baaier óf permanent óf tydelik in enige deel van die see of ’n getypoel verbied.
- (2) ’n Gemagtigde beampte kan baaier in enige deel van die see of ’n getypoel verbied vir solank as die toestand van die see onveilig geag word.
- (3) ’n Permanente verbod kragtens hierdie verordening word by wyse van ’n kennisgewing aangedui en ’n tydelike verbod deur enige ander herkenbare en verstaanbare teken aan beide uiteindes van die verbode gebied.

5. Damage to property

No one may—

- (a) move, deface or otherwise interfere with any notice board, notice or marker erected, posted or placed on the beach by the Council, the municipal manager or an authorised official, in terms of this by-law, or
- (b) interfere with, misuse or damage any building, closet, shelter, changing booth, or other amenity provided for the use of the public on the beach.

6. Animals on the beach

(1) No one may—

- (a) cause or allow a dog in his or her charge to enter or remain upon the beach or in the sea or in any tidal pool in contravention of a notice;
- (b) cause or allow a dog in his or her charge to enter or remain upon the beach or in the sea, where the presence of dogs is not prohibited by a notice, unless such dog is effectively restrained from causing annoyance to any other person or persons;
- (c) cause or allow a dog in his or her charge to enter upon any area adjoining the beach, where the presence of dogs is not prohibited by a notice, unless the dog is on a leash;
- (d) cause or allow a horse, or other animal in his or her charge to enter or remain upon the beach or in the sea except with permission given in writing and subject to such terms and conditions as imposed by the municipal manager.

(2) An authorised official may impound any dog or other animal not under control or apparently not under control of a person.

7. Life-saving devices

No one—

- (a) other than an authorised official may, save in time of emergency, touch, handle or in any way make use of or damage any life-line, life-buoy, or any other life-saving appliance, installed or maintained upon the beach or in the sea, or
- (b) may impair or impede the operation of any life-saving appliance or device while it is in use on the beach or in the sea.

8. Vehicles and aircraft

No one may—

- (a) drive or park a vehicle on the beach, except where permitted by a notice;
- (b) introduce into or ride or drive an animal drawn vehicle, bicycle or wind-propelled vehicle on the part of the beach between the high and low-water marks, in contravention with a notice;
- (c) except in an emergency or with the written permission of the municipal manager, and then only subject to the conditions which may be imposed by the municipal manager, introduce into or land on a beach an aircraft, including a microlight, or any device that operates in the manner of a kite or parachute.

9. Control of craft

(1) The Council may—

- (a) set aside by notice, a place or places on the beach for the launching, landing, beaching, keeping, letting or hiring of craft;

5. Beskading van eiendom

Niemand mag—

- (a) 'n kennisgewingbord, kennisgewing of ander kenteken wat deur die Raad, die munisipale bestuurder of 'n gemagtigde beampte aangebring, opgeplak of geplaas is, verskuif, skend of andersins daaraan peuter nie, of
- (b) peuter aan of misbruik maak van, of skade aanrig aan enige gebou, gemakshuisie, skuilplek, kleedkamer of ander gerief wat vir die gebruik van die publiek op die strand verskaf is nie.

6. Diere op die strand

(1) Niemand mag—

- (a) in stryd met 'n kennisgewing, 'n hond wat onder sy of haar toesig is, op die strand of in die see of in 'n getypool laat gaan of daar laat vertoef nie;
- (b) waar die aanwesigheid van honde nie verbied word nie, 'n hond wat onder sy of haar toesig is, op die strand of in die see laat gaan of daar laat vertoef nie, tensy so 'n hond behoorlik daarvan weerhou word om ergernis aan enige ander persoon of persone te veroorsaak;
- (c) 'n hond wat onder sy of haar toesig is, op enige gebied aangrensend aan die gebied tussen die hoog- en laagwatermerke laat gaan of toelaat dat dit daarop gaan, tensy so 'n hond aan 'n leiband is nie, of
- (d) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipale bestuurder, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die munisipale bestuurder mag stel, 'n perd of ander dier wat onder sy of haar toesig is op die strand of in die see laat gaan of toelaat dat dit daarop of daarin vertoef nie.

(2) 'n Gemagtigde beampte kan enige hond of ander dier wat nie of skynbaar nie onder die beheer van 'n persoon is nie, skut.

7. Reddingstoestelle

Niemand mag—

- (a) uitgesonderd 'n gemagtigde beampte, behalwe in tyd van nood, enige reddingstoue of -boei of ander reddingsapparaat wat op die strand of in die see aangebring is of in stand gehou word, aanraak, hanteer of op enige wyse gebruik of beskadig nie;
- (b) die werking van 'n reddingstoestel of -apparaat verhinder of belemmer terwyl dit op die strand of in die see in gebruik is nie.

8. Voertuie en lugvaartuie

Niemand mag—

- (a) behalwe waar dit deur 'n kennisgewing toegelaat word, 'n voertuig op die strand bestuur of parkeer nie;
- (b) teenstrydig met 'n kennisgewing, 'n voertuig wat deur 'n dier getrek word, 'n fiets of 'n voertuig wat deur die wind aangedryf word, op die gedeelte van die strand tussen die hoog- en laagwatermerke bring, daarop ry of dit bestuur nie, of
- (c) behalwe in 'n noodgeval of met die skriftelike toestemming van die munisipale bestuurder, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die munisipale bestuurder mag bepaal, 'n vliegtuig, insluitend 'n mikroligte vliegtuig, of enige toestel wat op die beginsels van 'n vlieër of valskerm werk, op die strand bring of land nie.

9. Beheer oor vaartuie

(1) Die Raad kan—

- (a) deur kennisgewing 'n plek of plekke op die strand afsonder vir die tewaterlating, landing, op die strand sleep, hou, verhuur of huur van vaartuie;

- (b) set aside by notice, a place or places for the exclusive use of different types of craft or for the use only of craft belonging to members of boat clubs;
 - (c) prohibit the use or operation of any craft, or type thereof, from certain parts of the beach, and may differentiate between craft belonging to or used by members of boat clubs and those belonging to or used by non-members of such clubs.
- (2) No one may launch, land, beach, keep, let or hire any craft contrary to subsection (1) of this by-law unless such act is done in an emergency or in order to save life.
 - (3) No one may keep or leave a craft unattended on the beach for more than 24 hours unless permitted by a notice.
 - (4) A craft kept or left unattended on the sea-shore in contravention of subsection (3) may be impounded by an authorised official.
 - (5) No one may—
 - (a) use or operate a craft, paddle-ski or surf-ski in a manner dangerous to or causing annoyance to any person on the beach or in the sea, and
 - (b) use or operate a craft, paddle-ski or surf-ski in the sea where prohibited by a notice.

10. Control of surf-riding and boardsailing

- (1) The Council may prohibit surf-riding or boardsailing in any part of the sea, either permanently or as a temporary measure.
- (2) An authorised official may prohibit surf-riding or boardsailing on the grounds that it is unsafe or is likely to cause discomfort or injury to other users of the beach or the sea or a breach of the peace.
- (3) Any permanent prohibition shall be indicated by notice at both ends of the prohibited area and any temporary prohibition by any other recognisable and intelligible marker at both ends of the prohibited area.
- (4) No one may surf-ride or boardsail in contravention of any prohibition contemplated by subsections (1) and (2).

11. Control of camping on the beach

No one may erect a tent or other fixed structure or camp on any part of the beach except in a facility provided by the Council or otherwise without written permission of the municipal manager.

12. Control of anglers

No one may—

- (a) fish or angle from any part of the beach in contravention with a notice;
- (b) where fishing or angling is not prohibited, throw, cast or swing any line or gear in such a manner as to cause danger or annoyance to any other person, or
- (c) leave any bait, angling equipment or refuse on the beach.

13. Control of fires

No one may kindle a fire on the beach, whether by gas operated equipment or otherwise, except at such places set aside for the purpose by the Council by means of a notice.

14. Bathing area

The Council may by means of a notice set aside and reserve any area

- (b) deur kennisgewing 'n plek of plekke afsonder vir die uitsluitlike gebruik van verskillende soorte bote of vaartuie, of vir slegs die gebruik van vaartuie wat aan lede van bootklubs behoort;
 - (c) die gebruik of hantering van enige vaartuig of soort daarvan van sekere gedeeltes van die strand verbied, en kan onderskeid maak tussen vaartuie wat behoort aan of gebruik word deur lede van bootklubs en dié wat behoort aan of gebruik word deur nie-lede van sulke klubs;
- (2) Niemand mag 'n vaartuig in stryd met subartikel (1) van hierdie verordening te water laat, aan land bring, op die strand sleep, hou, verhuur of huur nie, tensy dit in 'n noodgeval gedoen word of om lewensreddingswerk te verrig.
 - (3) Niemand mag 'n vaartuig vir langer as 24 uur sonder toesig op die strand laat nie, tensy dit deur 'n kennisgewing toegelaat word.
 - (4) 'n Gemagtigde beampte kan 'n vaartuig skut wat in stryd met subartikel (3) sonder toesig op 'n strand gelaat word.
 - (5) Niemand mag—
 - (a) 'n vaartuig, roeiplank of branderski gebruik of hanteer op 'n wyse wat gevaarlik is vir of ergernis aan enige persoon op die strand of in die see veroorsaak nie; en
 - (b) 'n vaartuig, roeiplank of branderski in die see gebruik waar dit deur 'n kennisgewing verbied word nie.

10. Beheer oor brander- en seilplankry

- (1) Die Raad kan branderry of seilplankry in enige deel van die see verbied, hetsy permanent of tydelik.
- (2) 'n Gemagtigde beampte kan branderry of seilplankry verbied op grond daarvan dat dit onveilig is of waarskynlik ongerief vir of besering van ander gebruikers van die strand of die see of rusverstoring kan veroorsaak.
- (3) Enige permanente verbod word by kennisgewing aan albei kante van die verbode gebied aangetoon en 'n tydelike verbod deur enige ander herkenbare en verstaanbare teken aan beide uiteindes van die verbode gebied.
- (4) Niemand mag branderry of seilplankry in stryd met 'n verbod soos beoog in subartikels (1) en (2) nie.

11. Beheer oor kampering op die strand

Behalwe in 'n gerief soos deur die Raad vir die doel voorsien of met die skriftelike toestemming van die munisipale bestuurder, mag niemand op enige deel van die strand 'n tent of ander vaste struktuur opslaan of daarop kampeer nie.

12. Beheer oor hengelaars

Niemand mag—

- (a) teenstrydig met 'n kennisgewing visvang of hengel nie;
- (b) waar visvang of hengel nie verbode is nie, op so 'n manier 'n lyn of gereedskap ingooi of swaai dat dit iemand anders in gevaar stel of ergernis aandoen nie, of
- (c) enige aas, hengelgerei of vullis op die strand laat nie.

13. Beheer oor vure

Niemand mag op die strand vuurmaak nie, hetsy by wyse van 'n gastoestel of andersins, behalwe op sodanige plekke wat vir die doel deur middel van 'n kennisgewing deur die Raad afgesonder is.

14. Baaigebiede

Die Raad kan deur middel van 'n kennisgewing enige gedeelte van

of the beach or the sea including a tidal pool exclusively for bathing or sunbathing.

15. Delegation

The municipal manager may in writing delegate any power or duty conferred on the municipal manager in terms of this by-law, to an official of the municipality.

16. Offences and penalties

A person who—

- (a) contravenes a provision of this by-law;
- (b) fails to comply to a notice;
- (c) fails to comply with an instruction by an authorised official, or
- (d) obstructs or interferes with an authorised official in the execution of his or her duties,

shall be guilty of an offence and on conviction liable to the payment of a fine. 31490

die strand of die see, met inbegrip van 'n getypoel, uitsluitlik vir baaiering of sonbaaiering afsonder en reserveer.

15. Delegasie

Die munisipale bestuurder mag enige bevoegdheid of plig wat ingevolge die bepalings van hierdie verordening aan die munisipale bestuurder toegeken is, skriftelik aan 'n amptenaar van die munisipaliteit delegeer.

16. Misdrywe en strawwe

'n Persoon wat—

- (a) 'n bepaling van hierdie verordening oortree;
- (b) nalaat om ag te slaan op 'n kennisgewing;
- (c) nalaat om aan 'n opdrag van 'n gemagtigde beampte te voldoen, of
- (d) 'n gemagtigde beampte weerstaan of inmeng met die uitvoering van so 'n beampte se pligte

is skuldig aan 'n misdryf en kan by skuldigbevinding 'n boete opgelê word. 31490

MUNICIPALITY OF CAPE AGULHAS

Credit Control and Debt Collection By-law

To give effect to the municipality's credit control and debt collection policy, its implementation and enforcement, as required by Section 98 of the Municipal Systems Act, 32 of 2000, and to give effect to the duty imposed by Section 96 of the Municipal Systems Act to collect all money that is due and payable to the municipality.

Arrangement of Sections

1. Definitions
2. Scope
3. Provision of services
4. Service agreement
5. Charges for services and amount of rates
6. Deposits
7. Interest charges
8. Debt collection responsibility
9. Agreement to pay arrears
10. Restriction or disconnection of supply of services
11. Recovery of costs
12. Consolidation and crediting of accounts
13. Attachment
14. Payments
15. Indigents
16. Amendments to the policy
17. Delegation
18. Refund of payments not due to council
19. Offences and penalties

MUNISIPALITEIT VAN KAAP AGULHAS

Verordening insake Kredietbeheer en Skuldinvorderingsbeleid

Om gevolg te gee aan die munisipaliteit se kredietbeheer- en skuldinvorderings-beleid en die implementering en uitvoering daarvan, soos vereis ingevolge artikel 98 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Nr. 32 van 2000 en om gevolg te gee aan die verpligting ingevolge artikel 96 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Nr. 32 van 2000 om alle gelde in te vorder wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is.

Indeling van artikels

1. Woordbepaling
2. Oogmerk
3. Dienslewering
4. Diensooreenkoms
5. Heffings vir dienste en belasting
6. Deposito's
7. Renteheffings
8. Verantwoordelikheid vir skuldinvordering
9. Ooreenkoms om agterstallige skuld te betaal
10. Beperking of staking van dienslewering
11. Kosteverhaling
12. Konsolidasie en kreditering van rekeninge
13. Beslaglegging
14. Betalings
15. Hulpbehoewendes
16. Wysiging van beleid
17. Delegasie
18. Terugbetaling van onverskuldigde betalings
19. Strafbepaling

Schedule

Part 1: Rates

Part 2: Services

Part 3: Housing

Part 4: Other debt

Part 5: Indigent relief

Part 6: Queries, complaints and appeals

1. Definitions

Unless inconsistent with the context—

“**council**” means the municipal council of the municipality;

“**debt**” means any monies owing to the municipality in respect of the rendering of a service, and includes monies owing in regard to property rates, housing and any other amounts owing to the municipality;

“**debt agreement**” means a written agreement between the municipal manager and a debtor in terms of which the debtor is allowed to settle arrear debt subject to terms and conditions;

“**debtor**” means any person who owes a debt to the council;

“**due date**” in the absence of any express agreement and in relation to—

(a) rates, other than rates which are being paid by instalments, means the first day of July of the financial year for which such rate is determined, and

(b) any service and rates which are being paid by instalments, means the date stipulated on the account and determined by the municipal manager as the last date on which the account can be paid;

“**indigent**” means a debtor who cannot afford to pay for the basic supply of services or rates;

“**mayor**” means the executive mayor of the municipality;

“**MFMA**” means the Local Government: Municipal Finance Management Act, No 56 of 2003

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**municipal manager**” means the person appointed by the council in terms of the Structures Act;

“**Property Rates Act**” means the Local Government: Municipal Property Rates Act, No. 6 of 2004

“**policy**” means the municipality’s credit control and debt collection policy, reflected in the schedule to this by-law;

“**pre-payment meter**” means a meter that can be programmed to allow the flow of pre-purchased amounts of energy in an electrical circuit;

“**rates**” means a municipal rate on rateable property;

“**rateable property**” means property on which the municipality may levy a rate in terms of the Property Rates Act;

“**rates policy and by-law**” means the municipality’s Rates Policy By-law, published in the Provincial Gazette;

“**service**” means any municipal service as defined in the Systems Act and any other service rendered by the municipality as defined in the policy, and

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

Bylae

Deel 1: Belasting

Deel 2: Dienste

Deel 3: Behuising

Deel 4: Ander skuld

Deel 5: Armoedeverligting

Deel 6: Navrae, klagtes en appèlle

1. Woordbepaling

Tensy onbestaanbaar met die sinsverband beteken—

“**belasbare eiendom**” eiendom waarop die munisipaliteit ’n belasting ingevolge die bepalings van die Eiendomsbelastingwet kan hef;

“**belastings**” ’n munisipale belasting op belasbare eiendom;

“**belastingsbeleidverordening**” die munisipaliteit se belastingsbeleidverordening, gepubliseer in die Provinsiale Koerant;

“**beleid**” die munisipaliteit se beleid insake kredietbeheer en skuldinvordering, uiteengesit in die bylae van hierdie verordening;

“**burgemeester**” die uitvoerende burgemeester van die munisipaliteit;

“**diens**” enige munisipale diens soos omskryf in die Stelselwet en enige ander diens wat die munisipaliteit lewer soos uiteengesit in die beleid;

“**Eiendomsbelastingwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, Wet Nr 6 van 2004;

“**gebruiker**” ’n persoon wat aansoek gedoen het en ’n ooreenkoms met die munisipaliteit gesluit het vir die lewering van ’n diens deur die munisipaliteit of enige ander persoon wat ingevolge enige ander verordening van die munisipaliteit aanspreeklik is vir die betaling van ’n diens;

“**hulpbehoewende**” ’n skuldenaar wat dit nie kan bekostig om vir die lewering van basiese dienste of belasting te betaal nie;

“**MFMB**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, Nr 56 van 2003;

“**munisipale bestuurder**” die persoon wat deur die raad ingevolge die Strukturewet aangestel is;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas.;

“**raad**” die munisipale raad van die munisipaliteit;

“**skuld**” enige geld wat aan die munisipaliteit verskuldig is vir die lewering van ’n diens, en sluit dit gelde in wat verskuldig is ten opsigte van eiendomsbelasting, behuising en enige ander gelde aan die munisipaliteit verskuldig;

“**skuldenaar**” enige persoon wat geld aan die munisipaliteit verskuldig is;

“**skuldooreenkoms**” ’n skriftelike ooreenkoms tussen die munisipale bestuurder en ’n skuldenaar ingevolge waarvan ’n skuldenaar toegelaat word om voorwaardelik agterstallige skuld te vereffen;

“**Stelselwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

“**Strukturewet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**tariefbeleidverordening**” die munisipaliteit se tariefbeleidverordening, gepubliseer in die Provinsiale Koerant;

“**vervaldatum**” by gebrek aan enige uitdruklike ooreenkoms en ten opsigte van—

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**tariff policy and by-law**” means the municipality’s Tariff Policy By-law, published in the Provincial Gazette;

“**user**” means a person who has applied for and entered into an agreement with the municipality for the supply of any service by the municipality or any person who in terms of any other by-law of the municipality is liable for the payment of a service.

2. Scope

The credit control and debt collection mechanisms and procedures in this by-law aim to ensure the collection of all moneys due and payable to the municipality, including but not limited to—

- (a) fees, charges or tariffs in respect of services;
- (b) rates;
- (c) sundry fees, charges or tariffs; and
- (d) charges and interest on any outstanding amount.

3. Provision of services

- (1) Any person who wishes to make use of a service must apply for it on the prescribed official form.
- (2) An application for a service must be lodged with the municipality in terms of the provisions of the particular by-law regulating the relevant service or in terms of the policy if the particular by-law does not contain such a provision.
- (3) Any person who no longer wishes to make use of a service must inform the municipal manager thereof in writing on the official discontinuance form.

4. Service agreement

- (1) Unless provided differently in a by-law referred to in section 3(2), or other applicable legislation, a person whose application for a service has been approved must enter into an agreement with the municipality for the rendering of such service.
- (2) Unless provided differently in a by-law referred to in section 3(2), the municipal manager may, on behalf of the municipality, enter into an agreement with a person requiring a service.
- (3) Except as otherwise determined in this by-law, no service will be rendered until an agreement has been entered into between the municipality and the user.

Charges for services and amount of rates

- (1) All fees, charges or tariffs payable in respect of services, including but not limited to the payment of the connection charges, fixed charges or any additional charges and interest on outstanding amounts are determined by the Council in accordance with—
 - (a) section 75A of the Systems Act, and
 - (b) its tariff policy and by-law in respect thereof;
- (2) The amount of rates payable by the owner of rateable property and interest on outstanding amounts are determined by the council in accordance with—
 - (a) chapter 2 of the Property Rates Act, and
 - (b) its rates policy and by-law in respect thereof.

6. Deposits

- (1) Deposits are payable in respect of water and electricity services

(a) belasting, behalwe belasting wat afbetaal word, die eerste dag van Julie van die finansiële jaar waarvoor sodanige belasting bepaal is, en

(b) enige diens en belasting wat afbetaal word, die datum wat op die rekening aangedui word en deur die munisipale bestuurder bepaal is as die laaste datum waarop die rekening betaal kan word;

“**voorafbetaalmeter**” ’n meter wat programmeer kan word om teen voorafbetsaling die vloeï van hoeveelhede energie in ’n elektriese stroomkring toe te laat.

2. Oogmerk

Die doel van die kredietbeheer- en skuldinvorderingsmeganismes en -prosedures in hierdie verordening is om te verseker dat alle gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is, insluitende die volgende, gevorder word—

- (a) gelde, kostes of tariewe ten opsigte van enige diens;
- (b) belasting;
- (c) diverse gelde, kostes of tariewe; en
- (d) kostes en rente op enige uitstaande bedrag.

3. Dienslewering

- (1) Enige persoon wat van ’n diens gebruik wil maak moet daarom aansoek doen op die voorgeskrewe amptelike vorm.
- (2) ’n Aansoek vir ’n diens moet by die munisipaliteit gedoen word ingevolge die bepalings van die betrokke verordening wat die verlangde diens reguleer of ingevolge hierdie beleid indien die betrokke verordening nie so ’n bepaling bevat nie.
- (3) Enige persoon wat nie meer van ’n diens gebruik gaan maak nie moet die munisipale bestuurder skriftelik daarvan in kennis stel op die amptelike stakingsvoms.

4. Diensooreenkoms

- (1) Tensy anders bepaal in ’n verordening beoog in artikel 3(2), of enige ander toepaslike wetgewing, moet ’n persoon wie se aansoek om ’n diens goedgekeur is met die munisipaliteit ’n ooreenkoms aangaan vir die lewering van sodanige diens.
- (2) Tensy anders bepaal in ’n verordening beoog in artikel 3(2), mag die munisipale bestuurder ’n ooreenkoms namens die munisipaliteit aangaan met die persoon wat ’n diens verlang.
- (3) Behalwe waar anders bepaal in hierdie verordening, mag geen diens gelewer word totdat ’n ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die gebruiker aangegaan is nie.

5. Kostes vir dienste en belasting

- (1) Alle gelde, kostes of tariewe betaalbaar ten opsigte van dienste, insluitend, maar nie beperk nie, tot die betaling van aansluitingskoste, vaste kostes, of enige bykomende kostes en rente op uitstaande bedrae, word deur die raad bepaal in ooreenstemming met—
 - (a) artikel 75A van die Stelselwet; en
 - (b) die munisipaliteit se tariefbeleidverordening.
- (2) Die belasting betaalbaar deur die eienaar van belasbare eiendom en rente op uitstaande bedrae, word deur die raad bepaal in ooreenstemming met—
 - (a) hoofstuk 2 van die Eiendomsbelastingwet, en
 - (b) die munisipaliteit se belastingbeleidverordening.

6. Deposito’s

- (1) Deposito’s is slegs betaalbaar in die geval van water- en

only; provided that no deposit is payable if a pre-payment meter is installed for the particular service.

- (2) Deposits are payable in advance for the provision of new services or the reconnection of services.
- (3) The council determines deposits for the different categories of users and services when it determines tariffs annually.
- (4) The municipal manager may adjust the amount of any existing deposit, as set out in the policy.

7. Interest charges

- (1) The municipal manager must monthly charge and recover interest in respect of any debt that is in arrears after the due date, from the first working day of the month following the due date.
- (2) For the purposes of subsection (1) a part of a month shall be deemed to be a month.

8. Debt collection responsibility

- (1) The municipal manager must collect all money that is due and payable to the municipality, subject to the Systems Act, Property Rates Act, this by-law and any other applicable legislation.
- (2) No deviation from the policy is permissible without amendment to the policy itself.

9. Agreement to pay arrears

- (1) The municipal manager may enter into a debt agreement with a debtor, subject to the provisions of the policy.
- (2) A debtor who refuses to enter into a debt agreement in respect of any arrear debt, will be dealt with as prescribed in the policy.
- (3) Should any dispute arise as to the amount of the arrear debt, the debtor must nevertheless continue to make regular payments, in terms of the debt agreement, until such time as the dispute has been settled.

10. Restriction or disconnection of supply of services

- (1) The municipal manager may restrict or disconnect the supply of water or electricity, or discontinue any other service to the premises of any user whenever such user—
 - (a) fails to make payment before or on the due date;
 - (b) fails to comply with a debt agreement;
 - (c) unlawfully reconnects a restricted or disconnected service;
 - (d) tampers with a service or bypasses a meter;
 - (e) fails to comply with a condition of supply imposed by the municipality.
- (2) The municipal manager may reconnect and restore full levels of supply of any of the restricted or discontinued services only—
 - (a) after the arrear debt, including interest and the costs of disconnection or reconnection, if any, have been paid in full and any other conditions of the municipality have been complied with, or
 - (b) after a debt agreement with the debtor has been concluded.
- (3) The municipal manager may restrict, disconnect or discontinue any service in respect of any arrear debt.

elektrisiteitsdienste; met dien verstande dat geen deposito betaalbaar is nie indien 'n voorafbetaalmeter vir die besondere diens installeer is.

- (2) Deposito's is vooruitbetaalbaar vir die lewering van nuwe dienste of die heraansluiting van dienste.
- (3) Die raad bepaal die bedrag van deposito's vir die verskillende kategorië verbruikers in sy jaarlikse tariefvasstelling.
- (4) Die munisipale bestuurder kan die bedrag van enige bestaande deposito aanpas, soos bepaal in die beleid.

7. Renteheffings

- (1) Die munisipale bestuurder moet *maandeliks* rente hef en vorder ten opsigte van enige skuld wat na die vervaldatum uitstaande is vanaf die eersvolgende werksdag van die maand wat volg op die vervaldatum.
- (2) Vir die toepassing van subartikel (1), word 'n gedeelte van 'n maand geag 'n volle maand te wees.

8. Skuldinvorderingsverantwoordelikheid

- (1) Die munisipale bestuurder moet alle gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is, in ooreenstemming met die Stelselwet, die Eiendomsbelastingwet, hierdie verordening en ander toepaslike wetgewing, invorder.
- (2) Geen afwyking van die beleid is toelaatbaar sonder dat die beleid gewysig word nie.

9. Ooreenkoms om agterstallige skuld te betaal

- (1) Die munisipale bestuurder mag in ooreenstemming met die bepalings van die beleid, 'n skuldooreenkoms met 'n skuldenaar aangaan.
- (2) 'n Skuldenaar wat weier om ten opsigte van enige agterstallige skuld 'n skuldooreenkoms aan te gaan, word hanteer volgens die voorskrifte van die beleid.
- (3) Indien 'n dispuut ontstaan oor die bedrag van die agterstallige skuld, moet die skuldenaar, tot tyd en wyl die dispuut uit die weg geruim is, steeds voortgaan om gereelde betalings ingevolge die skuldooreenkoms te maak.

10. Beperking of staking van dienslewering

- (1) Die munisipale bestuurder kan die voorsiening van water, gas of elektrisiteit beperk of afsny, of die voorsiening van enige ander diens aan die perseel van 'n gebruiker staak, wanneer sodanige gebruiker—
 - (a) versuim om betaling voor of op die vervaldatum te maak;
 - (b) versuim om aan 'n skuldooreenkoms te voldoen;
 - (c) 'n diens wat beperk of afgesny is, sonder magtiging heraansluit;
 - (d) peuter met of 'n diens of 'n meter omseil; of
 - (e) versuim om te voldoen aan 'n voorwaarde van dienslewering wat deur die munisipaliteit opgelê is.
- (2) Die munisipale bestuurder kan enige diens wat beperk of gestaak is heraansluit en die voorsieningsvlakke herstel, alleenlik—
 - (a) nadat die agterstallige skuld, insluitend rente en die koste vir staking en heraansluiting, indien enige, ten volle betaal en aan enige ander voorwaarde van die munisipaliteit voldoen is; of
 - (b) nadat 'n skuldooreenkoms met die skuldenaar aangegaan is.
- (3) Die munisipale bestuurder kan enige diens beperk of staak in die geval van enige agterstallige skuld.

11. Recovery of costs

The municipal manager may recover the following costs, incurred by or on behalf of the municipality—

- (a) actual costs and administration fees where payments made to the municipality by negotiable instruments are dishonoured by banks when presented for payment;
- (b) all legal and administration costs, including attorney-and-client costs, interest on arrears, collection commission and tracing fees incurred in the recovery of debts;
- (c) the actual costs incurred relating to any action taken in demanding payment from a user or reminding a user by means of telephone, fax, e-mail, letter or otherwise;
- (d) disconnection, defaulter and reconnection fees, where any service has been disconnected as a result of non-compliance with this by-laws, and
- (e) any losses the municipality may suffer as a result of tampering with municipal equipment or meters.

12. Consolidation and crediting of accounts

The municipal manager may—

- (a) consolidate any separate accounts of a debtor; and
- (b) credit a payment by such a debtor against any account of that debtor; and
- (c) appropriate any payment by a user, firstly to the costs referred to in section 9, then to any interest charges due, and thereafter to the outstanding amount.

13. Attachment

- (1) The municipal manager may, in order to recover debt, as a last resort, apply to a competent court to attach a debtor's movable and immovable property.
- (2) The municipal manager may apply to a court for the attachment of any rent, due in respect of any rateable property, to cover in part or in full any amount in respect of property rates outstanding for a period longer than three months after the due date for payment.

14. Payments

- (1) Any amount tendered in defrayment of a debt, will be accepted at any cash receiving office of the municipality or office of an authorised agent.
- (2) An offer of payment in full and final settlement of a debt, whilst such amount is less than the outstanding amount, will be credited against the debtor's account, but without admitting acceptance of the offer.
- (3) Only official receipts of the municipality are recognised as proof of payment.

15. Indigents

A debtor, who can prove indigence, will be dealt with as prescribed in the policy.

16. Amendments to the policy

- (1) The mayor must, when preparing the annual budget, coordinate the processes for reviewing the policy in terms of the MFMA, if necessary.
- (2) Any changes to the policy must be approved together with the adoption of the annual budget in terms of the MFMA and published as an amendment to this by-law.

11. Kosteverhaling

Die munisipale bestuurder mag die volgende koste wat deur of namens die munisipaliteit aangegaan is, verhaal—

- (a) werklike onkoste en administrasiegelde waar betalings aan die munisipaliteit deur middel van verhandelbare instrumente deur banke dishoneer is toe dit vir betaling aangebied is;
- (b) regs- en administrasiekostes, insluitende prokureur-en-kliënt-koste, rente op agterstallige bedrae, invorderings-kommissie en opsporingsgelde wat aangegaan is vir die verhaling van skuld;
- (c) die werklike koste wat aangegaan is vir enige optrede om betaling van die gebruiker te versoek of om die gebruiker per telefoon, faks, e-pos, brief of ander wyse aan te maan;
- (d) afsny-, wanbetalers- en heraansluitingsfooie, waar enige diens gestaak is as gevolg van die nie-nakoming van hierdie verordening, en
- (e) enige verliese wat die munisipaliteit mag ly as gevolg van peuterling met munisipale toerusting of meters.

12. Konsolidasie en kreditering van rekeninge

Die munisipale bestuurder kan—

- (a) die afsonderlike rekeninge van 'n skuldenaar konsolideer, en
- (b) 'n betaling wat deur so 'n skuldenaar gemaak is, teen enige rekening van so 'n skuldenaar krediteer; en
- (c) enige betaling van 'n gebruiker eerstens toewys aan die kostes gemeld in artikel 9, daarna aan enige rente wat opgeloopt het, en daarna aan die uitstaande bedrag.

13. Beslaglegging

- (1) Die munisipale bestuurder kan, ten einde skuld in te vorder en, as 'n laaste uitweg, by 'n bevoegde hof aansoek doen om beslag te lê op die roerende en onroerende eiendom van 'n skuldenaar.
- (2) Die munisipale bestuurder kan by 'n hof aansoek doen om 'n bevel om op enige huurgeld wat ten opsigte van enige belasbare eiendom betaalbaar is, beslag te lê, vir die gedeeltelike of volledige verhaling van eiendomsbelasting wat vir meer as drie maande na die vervaldatum uitstaande is.

14. Betalings

- (1) Enige bedrag aangebied vir die delging van skuld word aanvaar by enige kontantkantoor van die munisipaliteit of kantoor van 'n gemagtigde agent.
- (2) 'n Aanbod as synde volle en finale vereffening van skuld, wat minder is as die uitstaande bedrag, word teen die skuldenaar se rekening gekrediteer sonder aanvaarding van die aanbod.
- (3) Slegs amptelike kwitansie van die munisipaliteit word erken as delging van skuld.

15. Hulpbehoewendes

'n Skuldenaar wat hulpbehoewendheid kan bewys, word behandel soos in die beleid uiteengesit.

16. Wysiging van beleid

- (1) Die burgemeester moet tydens die opstel van die jaarlikse begroting die proses om die beleid te wysig, indien nodig, ingevolge die MFB koördineer.
- (2) Enige wysiging aan die beleid moet goedgekeur word wanneer die jaarlikse begroting ingevolge die MFB oorweeg word en moet as 'n wysiging tot hierdie verordening gepubliseer word.

17. Delegation

The municipal manager may in writing delegate any power or duty conferred on the municipal manager in terms of this by-law, to an official of the municipality.

18. Refund of payments not due to council

- (1) Where any amount has been paid to the council by or behalf of any person in consequence of an error of fact or of law while such amount is not lawfully due to the council the municipal manager must, on written application within a period of twelve months from the payment of such amount, refund such person.
- (2) Notwithstanding the provisions of subsection (1) the municipal manager may utilise such amount in full or partial settlement of any other amount due and payable to the council by such person on the date of such application, and refund the balance (if any) of such amount after such settlement.

19. Offences and penalties

Any person who—

- (a) obstructs or hinders the municipal manager or any official of the municipality in the execution of his or her duties under this by-law;
- (b) uses or interferes with municipal equipment or consumption of services supplied;
- (c) tampers with any municipal equipment or breaks any seal on a meter;
- (d) contravenes or fails to comply with the provisions of this by-law or the policy, or
- (e) fails to comply with a notice served in terms of this by-law;

is guilty of an offence and liable on conviction to pay a fine.

SCHEDULE

PART 1: RATES

1. When due and payable

All rates as assessed by the council become due and payable on the due date for such rate; provided that any rates assessed in respect of immovable property becoming ratable after the due date, become due and payable on the date on which notice of the assessment thereof is served on the owner.

2. Liability for the payment

The owner of ratable property is on the due date, in the financial year for which any rate is made, liable for the payment of all rates assessed thereon in respect of such rate; provided that in the case of immovable property becoming ratable after such due date, the owner on the date on which it so becomes ratable shall be liable to pay such rates.

3. Annual payment

- (1) If any rates, other than rates which are being paid in instalments, remain unpaid after a period of four months from the date upon which such rates became due and payable, interest thereon is calculated from the day following the expiration of such period.
- (2) If any rates, other than rates which are being paid in instalments remain unpaid after a period of four months from the date on

17. Delegasie

Die munisipale bestuurder mag enige bevoegdheid of plig wat ingevolge die bepalings van hierdie verordening aan die munisipale bestuurder toegeken is, skriftelik aan 'n amptenaar van die munisipaliteit deleger.

18. Terugbetaling van onverskuldigde betalings

- (1) Waar enige bedrag as gevolg van 'n feite- of regsdwaling deur of ten behoeve van enige persoon aan die raad betaal is terwyl sodanige bedrag nie regtens aan die raad verskuldig is nie, moet die munisipale bestuurder op skriftelike aansoek binne 'n tydperk van twaalf maande vanaf die betaling van sodanige bedrag sodanige bedrag terugbetaal.
- (2) Ondanks die bepalings van subartikel (1) mag die munisipale bestuurder sodanige bedrag aanwend ter volle of gedeeltelike vereffening van enige ander bedrag wat op die datum van sodanige aansoek deur sodanige persoon aan die raad verskuldig en betaalbaar is en die balans (indien enige) van sodanige bedrag na sodanige vereffening aan sodanige persoon terugbetaal.

19. Strafbepaling

Enige persoon wat—

- (a) die munisipale bestuurder of 'n amptenaar van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte ingevolge hierdie verordening weerstaan of hinder;
- (b) met die munisipaliteit se toerusting of die verbruik van dienste inmeng;
- (c) met die munisipaliteit se toerusting peuter of enige seël op 'n meter breek;
- (d) die bepalings van hierdie verordening of die beleid oortree of nalaat om daaraan te voldoen, of
- (e) nalaat om aan 'n kennisgewing wat ingevolge hierdie verordening uitgereik is, te voldoen,

is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete.

BYLAE

DEEL 1: BELASTING

1. Wanneer verskuldig en betaalbaar

Alle belastings wat aangeslaan word soos deur die raad bepaal, word verskuldig en betaalbaar op die vervaldatum vir sodanige belasting; met dien verstande dat enige belastings wat aangeslaan is ten opsigte van onroerende eiendom wat belasbaar geword het na die vervaldatum, verskuldig en betaalbaar sal word op die datum waarop die aanslag daarvan op die eienaar gedien word.

2. Aanspreeklikheid vir betaling

Die eienaar van belasbare eiendom is op die vervaldatum in die finansiële jaar waarvoor die belastingkoers vasgestel word, verantwoordelik vir die betaling van alle belastings wat daarvolgens opgelê word; met dien verstande dat in die geval van eiendom wat belasbaar word na die vervaldatum, die eienaar verantwoordelik sal wees vir die betaling van sodanige belastings op die datum waarop dit belasbaar word.

3. Jaarlikse betaling

- (1) Indien enige belasting, behalwe belasting wat in paaimente afbetaal word, onbetaald bly na 'n tydperk van vier maande vanaf die datum waarop die belastings verskuldig en betaalbaar geword het, word rente daarop gehê vanaf die dag wat volg op die datum waarop die tydperk verstryk.
- (2) Indien enige belasting, behalwe belasting wat in paaimente afbetaal word, onbetaald bly vir 'n tydperk van vier maande

which such rates became due and payable, the municipal manager must—

- (a) demand payment of the amount due and payable within a period of fourteen days, and
- (b) if after the expiration of the aforementioned period of fourteen days such rates have not been paid, cause legal proceedings to be instituted for the recovery thereof.

4. Payment by instalments

- (1) An owner of ratable property may pay all rates in respect of such property by instalments. Payment will then be in twelve equal instalments and will be due and payable on or before the due date.
- (2) If any instalment referred to in subitem (1) remains unpaid after the due date, the municipal manager—
 - (a) must charge and recover interest thereon from the first working day of the month following the due date, for each month for which such instalment remains unpaid, and
 - (b) must, if not less than three instalments, whether consecutive or not, are so unpaid or paid in arrear during any financial year, withdraw the owners right to pay rates by instalments.
- (3) If rates which are being paid in instalments have not been paid in full after the expiration of a period of twelve months from the date on which such rates became due and payable, the municipal manager must—
 - (a) demand payment of the amount due and payable within a period of fourteen days, and
 - (b) if after the expiration of the aforementioned period of fourteen days such rates have not been paid, cause legal proceedings to be instituted for the recovery thereof.

5. Accounts

- (1) An account for rates, other than rates which are being paid in instalments, will during the first month of the financial year be sent to the owner of ratable property.
- (2) An account for rates which are being paid in instalments, will monthly be sent to the owner of ratable property.
- (3) The fact that a ratepayer did not receive an account does not exempt such ratepayer from making payments before or on the due date.

PART 2: SERVICES

6. When due and payable

All services rendered by the municipality become due and payable by the user on the due date.

7. Liability for the payment

The user of a service must pay for such service on or before the due date.

8. Accounts

- (1) An account for services will be sent monthly to the user of such services.
- (2) The fact that a user did not receive an account does not exempt such ratepayer from making payments before or on the due date.

9. Default on payment

- (1) If an account for any services remains unpaid on the due date the municipal manager must levy interest thereon.

nadat sodanige belasting verskuldig en betaalbaar geword het, moet die munisipale bestuurder—

- (a) betaling van die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is binne 'n tydperk van veertien dae vereis, en
- (b) indien die belastings na afloop van die gemelde tydperk van veertien dae steeds onbetaald is, regstappe instel vir die verhaling daarvan.

4. Betaling in paaiemente

- (1) 'n Eienaar van belasbare eiendom kan alle belastings ten opsigte van sodanige eiendom in paaiemente afbetaal. Betaling geskied dan in twaalf gelyke paaiemente wat verskuldig en betaalbaar is voor of op die vervaldatum.
- (2) Indien enige paaiemente waarna in subitem (1) verwys word, onbetaald bly na die vervaldatum, moet die munisipale bestuurder—
 - (a) rente daarop hef en verhaal vanaf die eerste werkdag van die maand wat volg op die vervaldatum, vir elke maand wat so 'n paaiement onbetaald bly, en
 - (b) indien, gedurende enige finansiële jaar, nie minder as drie paaiemente, agtereenvolgend al dan nie, onbetaald bly of agterstallig betaal word, die eienaar se reg om belasting in paaiemente te betaal, herroep.
- (3) Indien belastings wat in paaiemente afbetaal word nie ten volle vereffen is nie na verstryking van twaalf maande vanaf die datum waarop die belastings verskuldig en betaalbaar geword het, moet die munisipale bestuurder—
 - (a) betaling van die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne 'n tydperk van veertien dae vereis, en
 - (b) indien daar na afloop van die gemelde tydperk van veertien dae, die belastings steeds onbetaald is, regstappe instel vir die verhaling daarvan.

5. Rekeninge

- (1) 'n Rekening vir belastings, behalwe belastings wat in paaiemente afbetaal word, sal gedurende die eerste maand van die finansiële jaar aan die eienaar van belasbare eiendom gestuur word.
- (2) 'n Rekening vir belastings wat in paaiemente afbetaal word, sal maandeliks aan die eienaar van belasbare eiendom gestuur word.
- (3) Die feit dat 'n rekening 'n belastingbetaler nie bereik het nie, stel sodanige belastingbetaler nie daarvan vry om betalings voor of op die vervaldatum te maak nie.

DEEL 2: DIENSTE

6. Wanneer verskuldig en betaalbaar

Alle dienste wat die munisipaliteit lewer, is verskuldig en betaalbaar deur die gebruiker op die vervaldatum.

7. Aanspreeklikheid vir betaling

Die gebruiker van 'n diens moet voor of op die vervaldatum vir sodanige diens betaal.

8. Rekeninge

- (1) 'n Rekening sal maandeliks aan die gebruiker van dienste gestuur word.
- (2) Die feit dat 'n rekening 'n gebruiker nie bereik het nie, stel sodanige gebruiker nie daarvan vry om betalings voor of op die vervaldatum te maak nie.

9. Wanbetaling

- (1) Indien 'n rekening vir enige diens steeds onbetaald is op die vervaldatum moet die munisipale bestuurder rente daarop hef.

- (2) If an account for any service remains unpaid after a period of one month from the due date, the municipal manager must—
- demand payment of the amount due and payable within a period of seven days, and
 - afford the debtor the opportunity to conclude a debt agreement in terms of item 10.
- (3) If the debtor is unwilling to conclude a debt agreement or if the debtor with whom a debt agreement has been concluded fails to pay three instalments, whether consecutive or not, the municipal manager must demand payment of the amount due and payable within a period of fourteen days, and may—
- conclude an agreement with the debtor's employer in terms of item 11; or
 - restrict or disconnect the supply of services.
- (4) If an agreement with the debtor's employer cannot be concluded, and the debtor cannot prove indigence, the municipal manager must cause legal proceedings to be instituted for the recovery of the debt.

10. Debt Agreement

- (1) A debtor may in writing request the municipal manager to—
- extend the time within which to pay any outstanding amount for services, or
 - pay the arrear debt by instalments in accordance with the "Masakhane" work procedures.
- (2) If the municipal manager favourably considers the debtor's request a written agreement must be entered into between the municipality and the debtor for—
- the extension of the time within which to pay any arrear amount for services, by not more than thirty six months; provided that the debtor continues to pay the current monthly account, or
 - the payment in regular and consecutive monthly instalments of the arrear balance, costs and interest on it; provided that a single instalment in respect of arrear debt may not be less than R50,00.
- (3) A debt agreement may only be concluded with a debtor who is employed, if the debtor signs a stop order that provides for deduction from his or her salary of arrears as well as the current account over the agreed period.
- (4) The municipal manager is authorised to enter into agreements with a debtor as mentioned in subitem (2).

11. Agreements with employers

The municipal manager may with the consent of a debtor, enter into an agreement with that debtor's employer to deduct from the salary or wages of that debtor—

- any outstanding amounts due by that debtor to the municipality; or
- regular monthly amounts as may be agreed.

12. Restriction or disconnection of supply of services

- (1) The municipal manager may restrict or disconnect the supply of water or electricity, or discontinue any other service to the premises of any user whenever such user of a service fails to:

- (2) Indien 'n rekening vir enige diens, na 'n tydverloop van een maand vanaf die vervaldatum steeds onbetaald is, moet die munisipale bestuurder—
- vereis dat betaling van die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is binne 'n tydverloop van sewe dae geskied, en
 - die skuldenaar die geleentheid bied om 'n skuldooreenkoms ingevolge item 10 aan te gaan.
- (3) Indien die skuldenaar ongeneë is om 'n skuldooreenkoms aan te gaan, of indien die skuldenaar met wie 'n skuldooreenkoms aangegaan is, nalaat om drie paaiemente, hetsy agtereenvolgens al dan nie, te vereffen, moet die munisipale bestuurder versoek dat die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vereffen word en kan die munisipale bestuurder—
- 'n ooreenkoms aangaan met die skuldenaar se werkgever ingevolge die bepalings van item 11, of
 - voorsiening van die dienste beperk of afsny.
- (4) Indien 'n ooreenkoms met die skuldenaar se werkgever nie getref kan word nie, en die skuldenaar nie hulpbehoewendheid kan bewys nie, moet die munisipale bestuurder regstappe instel om die skuld te verhaal.

10. Skuldooreenkoms

- (1) 'n Skuldenaar kan die munisipale bestuurder skriftelik versoek om—
- die tydperk waarbinne 'n uitstaande bedrag vir dienste vereffen moet word, te verleng, of
 - die uitstaande skuld in paaiemente ooreenkomstig die "Masakhane" werksprosedures terug te betaal.
- (2) Indien die munisipale bestuurder die skuldenaar se versoek goedkeur moet 'n skriftelike ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die skuldenaar aangegaan word vir—
- die verlenging van die tydperk waarbinne 'n agterstallige bedrag vir dienste vereffen moet word, wat nie langer as ses-en-dertig maande mag wees nie; met dien verstande dat die lopende maandelikse rekening steeds betaal word, of
 - die betaling van die agterstallige balans in gereelde en agtereenvolgende maandelikse paaiemente, asook die koste en rente in verband daarmee; met dien verstande dat 'n enkele paaiement wat op die agterstallige skuld afbetaal word nie minder as R50,00 mag wees nie.
- (3) 'n Skuldooreenkoms mag slegs met 'n skuldenaar wat in diens is, aangegaan word indien so 'n skuldenaar 'n aftrekorder teken wat voorsiening maak vir 'n aftrekking van sy/haar salaris vir agterstallige skuld asook die lopende rekening oor die ooreengekome tydperk.
- (4) Die munisipale bestuurder is gemagtig om ooreenkomste met 'n skuldenaar aan te gaan soos gemeld in subitem (2).

11. Ooreenkomste met werkgevers

Die munisipale bestuurder kan met die instemming van 'n skuldenaar 'n ooreenkoms aangaan met daardie skuldenaar se werkgever om van die salaris of loon van daardie skuldenaar—

- enige uitstaande bedrae af te trek wat deur daardie skuldenaar aan die munisipaliteit verskuldig is; of
- sodanige gereelde maandelikse bedrae af te trek soos ooreengekom mag word.

12. Beperking op of afsny van voorsiening van dienste

- (1) Die munisipale bestuurder kan die voorsiening van water of elektrisiteit beperk of afsny of die voorsiening van dienste aan die perseel van 'n gebruiker staak, wanneer ookal die gebruiker nalaat om—

- (a) make payment before or on the due date,
 - (b) comply with the terms and conditions of a debt agreement, or
 - (c) comply with a condition of supply imposed by the municipality.
- (2) The municipal manager will reconnect and restore full levels of supply of any of the restricted or discontinued services only after the arrear debt, including the costs of disconnection or reconnection and/or defaulters cost, if any, have been paid in full and any other conditions of the municipality has been complied with.
- (3) The municipal manager may restrict, disconnect or discontinue any service in respect of any arrear debt.

13. Illegal re-connection

- (1) The municipal manager may disconnect a user from all services if—
- (a) the supply of water or electricity has been unlawfully reconnected after having been restricted or disconnected, in terms of item 12(1).
 - (b) the user allowed tampering with the supply; or
 - (c) a by-pass was made.
- (2) A person who re-connects the supply of water or electricity in the circumstances referred to in item 12(1) is liable for the cost associated with any consumption, the cost of de- and/or re-connection and all other costs incurred by the municipality pursuant to the disconnection, notwithstanding any other actions which the municipal manager may take against such a person.
- (3) The municipal manager may only reinstate the supply of services when the amounts referred to in subitem (2) have been paid in full.

14. Tampering

- (1) Where an electrical or water supply is found to have been tampered with or the meter bypassed, the municipal manager may, notwithstanding the provisions in the municipality's by-laws relating to water and electricity, disconnect the relevant supply.
- (2) A person who tampers with the supply of water or electricity in the circumstances referred to in subitem (1) or permits such tampering, is liable for the cost associated with any consumption, the cost of de- and/or re-connection and all other costs incurred by the municipality pursuant to the disconnection, notwithstanding any other actions which the municipal manager may take against such a person.
- (3) The municipal manager may only reinstate the supply of services when the amounts referred to in subitem (2) have been paid in full.

15. Prepaid services

The municipal manager may conclude an agreement with the user of a pre-paid service to appropriate no more than 50 per cent of prepayments to any other outstanding debt of such user.

16. Deposits

- (1) A user must on application for the provision of services pay the required deposit.
- (2) The municipal manager may, in any service agreement, determine and require a deposit from the user, equivalent to at least twice the charge for one month's estimated supply of the particular service to the particular user.

- (a) 'n betaling voor of op die vervaldatum te maak;
 - (b) te voldoen aan die terme en voorwaardes van 'n skuldooreenkoms; of
 - (c) te voldoen aan 'n voorwaarde wat deur die munisipaliteit gestel is.
- (2) Die munisipale bestuurder kan dienste wat beperk of gestaak is ten volle heraansluit en voorsiening herstel, slegs nadat die agterstallige skuld, met inbegrip van enige afsny- of heraansluitings- en of wanbetalerskoste, indien enige, ten volle vereffen is en enige voorwaardes wat deur die munisipaliteit gestel is, nagekom is.
- (3) Die munisipale bestuurder kan ten opsigte van agterstallige skuld enige diens beperk, afsny of staak.

13. Onwettige heraansluiting

- (1) Die munisipale bestuurder kan 'n gebruiker van alle dienste afsny as—
- (a) die water- of elektriese toevoer, nadat dit ingevolge item 12(1) beperk of afgesny is, onwettig heraangesluit is;
 - (b) die gebruiker toegelaat het dat daar gepeuter word met die toevoer; of
 - (c) 'n omleiding gemaak is.
- (2) 'n Persoon wat die water- of elektrisiteitstoevoer in die omstandighede bedoel in item 12(1) heraansluit, is aanspreeklik vir die koste van enige verbruik, die koste vir die afsny en/of heraansluiting en alle ander koste wat die munisipaliteit mag aangaan in verband met die afsnyding, afgesien van enige ander aksies wat die munisipale bestuurder teen sodanige persoon mag neem.
- (3) Die munisipale bestuurder mag slegs die toevoer van dienste herstel nadat die bedrae gemeld in subitem (2) ten volle betaal is.

14. Peutering

- (1) Waar bevind word dat met die water- of elektriese toevoer gepeuter is of 'n meter omseil is, kan die munisipale bestuurder, ondanks die bepalings in die munisipaliteit se verordeninge insake water en elektrisiteit, die betrokke toevoer afsny.
- (2) 'n Persoon wat peuter met, of toelaat dat daar met met die water- of elektriese toevoer in die omstandighede bedoel in subitem (1) gepeuter word, is aanspreeklik vir die koste van enige verbruik, die koste vir die afsny en/of heraansluiting en alle ander koste wat die munisipaliteit mag aangaan in verband met die afsnyding, afgesien van enige ander aksies wat die munisipale bestuurder teen sodanige persoon mag neem.
- (3) Die munisipale bestuurder mag slegs die toevoer van dienste herstel nadat die bedrae gemeld in subitem (2) ten volle betaal is.

15. Voorafbetaalde dienste

Die munisipale bestuurder kan 'n ooreenkoms met die gebruiker van 'n voorafbetaalde diens aangaan om nie meer as 50 persent van voorafbetalings vir die afbetaling van enige ander uitstaande skuld van so 'n gebruiker aan te wend.

16. Deposito's

- (1) 'n Gebruiker moet, wanneer aansoek om die verskaffing van 'n diens gedoen word, die vereiste deposito betaal.
- (2) Die munisipale bestuurder kan in enige diensooreenkoms, 'n deposito gelykstaande aan ten minste dubbel die verwagte maandelikse verbruik van die betrokke diens deur die betrokke gebruiker, van die gebruiker vereis.

- (3) The municipal manager may reassess deposits for new commercial and industrial users three months after the initial deposit date, and may, as a result of this reassessment require an additional deposit from any such customer.
- (4) The municipal manager may increase the deposit required from the user for the supply of a service, to a greater amount, after the disconnection of services to a user before resuming the supply to a user of a service. The increased deposit may be required in addition to a reconnection/defaulters fee.
- (5) The municipality renders no service before a deposit and connection fees have been paid in full.
- (6) Deposits must be paid in cash or by cheque. The municipal manager may accept a bank guarantee in cases where the deposit exceeds R2 000,00 and subject to such terms and conditions as the municipal manager may deem fit.
- (7) No interest is payable by the municipality on any deposit held.
- (8) The deposit, if any, is refundable to the user on termination of the service agreement, unless the deposit has been used in full or partially to set off any outstanding or arrears amounts on the user's account. A deposit is forfeited to the municipality if it has not been claimed by the user within 12 months of termination of the service agreement.

17. Interest charges

All amounts outstanding after the due date for payment bear interest at the rate of interest, determined by council from time to time, as from the due date for payment.

PART 3: HOUSING

18. Application

The provisions of this part do not derogate from any other statutory or contractual provision relating to credit control or debt collection contained in that statute or contract.

19. Interest

The municipal manager must charge interest on all overdue accounts.

20. Default on payment

- (1) If payment is not received from a debtor on the expiry of a period of one month from the due date, the municipal manager must—
 - (a) demand payment of the amount due and payable within a period of fourteen days, and
 - (b) afford the debtor the opportunity to conclude a debt agreement in terms of item 21.
- (2) If the debtor is unwilling to conclude a debt agreement or if the debtor with whom a debt agreement has been concluded fails to pay three instalments, whether consecutive or not, the municipal manager must demand payment of the amount due and payable within a period of fourteen days, and may conclude an agreement with the debtor's employer in terms of item 22.
- (3) If an agreement with the debtor's employer cannot be concluded the municipal manager must institute legal proceedings for the recovery of the debt.

21. Debt Agreement

- (1) The municipal manager may by written agreement between the municipality and the debtor and taking into account the "Masakhane" work procedures—

- (3) Die munisipale bestuurder mag die deposito's vir nuwe handels- en nywerheidsgebruikers, drie maande na die oorspronklike bepaling van die deposito-bedrag, herbepaal en mag as gevolg van so 'n herbepaling vereis dat 'n gebruiker 'n bykomende deposito betaal.
- (4) Die munisipale bestuurder kan, nadat dienste aan 'n gebruiker afgesny is en voordat die voorsiening van dienste aan die gebruiker hervat word, enige deposito wat van die gebruiker vereis is vir die voorsiening van 'n diens, na 'n groter bedrag verhoog. Die verhoogde deposito kan vereis word bo en behalwe die wanbetalers-/aansluitingsfooi.
- (5) Die munisipaliteit lewer geen diens alvorens die deposito en aansluitingskoste ten volle betaal is nie.
- (6) 'n Deposito word in kontant of per tjek betaal. Die munisipale bestuurder kan 'n bankwaarborg aanvaar in gevalle waar die deposito meer as R2 000,00 beloop en dan onderworpe aan sodanige terme en voorwaardes wat die munisipale bestuurder dienstig ag.
- (7) Die munisipaliteit betaal nie rente op enige deposito wat gehou word nie.
- (8) 'n Deposito is by beëindiging van die diensooreenkoms aan die gebruiker terugbetaalbaar, tensy die deposito gebruik is ter volle of gedeeltelike vereffening van enige uitstaande of agterstallige geld op die gebruiker se rekening. 'n Deposito word verbeur aan die munisipaliteit as dit nie binne twaalf maande na beëindiging van die diensooreenkoms opgeëis word nie.

17. Rente

Rente, soos van tyd tot tyd deur die Raad bepaal, word vanaf die vervaldatum, op alle uitstaande bedrae wat na die vervaldatum nog verskuldig is, gehef.

DEEL 3: BEHUISING

18. Toepassing

Die bepalings van hierdie deel doen nie afbreuk aan enige ander statutêre of kontraktuele bepaling aangaande kredietbeheer of skuldinvordering wat in sodanige wet of kontrak vervat mag wees nie.

19. Rente

Die munisipale bestuurder hef rente op alle uitstaande rekeninge.

20. Wanbetaling

- (1) Indien 'n skuldenaar geen betaling na 'n tydsverloop van een maand vanaf die vervaldatum gemaak het nie, moet die munisipale bestuurder—
 - (a) vereis dat betaling vir die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is binne 'n tydsverloop van veertien dae geskied, en
 - (b) die skuldenaar die geleentheid bied om 'n skuldooreenkoms ingevolge item 21 aan te gaan.
- (2) Indien die skuldenaar ongeneë is om 'n skuldooreenkoms aan te gaan, of indien die skuldenaar met wie 'n skuldooreenkoms aangegaan is, nalaat om drie paaiemente, hetsy agtereenvolgens al dan nie, te vereffen, moet die munisipale bestuurder versoek dat die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vereffen word en kan die munisipale bestuurder 'n ooreenkoms aangaan met die skuldenaar se werkgewer ingevolge die bepalings van item 22.
- (3) Indien 'n ooreenkoms met die skuldenaar se werkgewer nie getref kan word nie, moet die munisipale bestuurder regstappe instel om die skuld te verhaal.

21. Skuldooreenkoms

- (1) Die munisipale bestuurder kan ingevolge 'n skriftelike ooreenkoms aangegaan tussen die munisipaliteit en die skuldenaar en met inagneming van die "Masakhane" werksprosedures—

- (a) extend the time within which the debtor must pay any arrear debt by not more than three months, or
- (b) allow the debtor to pay the arrear debt, apart from the current monthly account, by regular and consecutive monthly instalments over a period of not more than thirty six months and at a minimum installment of R50,00 per month; provided that a single instalment must at least exceed the current monthly obligation by R50,00.

- (2) The municipal manager is authorised to enter into agreements with a debtor as mentioned in subitem (1).

22. Agreements with employers

The municipal manager may with the consent of a debtor, enter into an agreement with that debtor's employer to deduct from the salary or wages of that debtor—

- (a) any outstanding amounts due by that debtor to the municipality; or
- (b) regular monthly amounts as may be agreed.

23. Legal costs

The debtor is responsible for all legal and collection costs.

PART 4: OTHER DEBT

24. Application

“Other debt” means any moneys due and payable to the municipality, for whatever purpose relative to its powers and function, but does not include moneys due and payable to the municipality in respect of rates, services and housing.

25. Sundries

- (1) Interest will be charged on all overdue accounts.
- (2) The municipal manager may in the recovery of sundry debt utilise any legal action as well as making use of any third party debt collector.
- (3) The municipal manager may disconnect or terminate services to a user in an endeavour to obtain payment on overdue accounts.

26. Leases: immovable property

The procedure to recover arrears in respect of immovable property let by the municipality must be in accordance with the terms of the relevant lease agreement.

PART 5: INDIGENT RELIEF

27. Determination of relief

- (1) The Council will annually, as part of its budgetary process, determine the levels of relief measures for indigent users and property owners in respect of rates and services, but subject to principles of sustainability and affordability.
- (2) The Council will, subject to the availability of funds, by means of cross subsidation in the case of paragraphs (a), (b) and (f), and by means of compassionate allocations to qualifying indigent and poor households within the limits determined by council from time to time, in the case of paragraphs (c), (d) and (e), subsidise services as follows—
 - (a) Water supply: 6 kilolitres per household per month for all households;

- (a) die tydperk waarbinne die skuldenaar 'n uitstaande bedrag moet vereffen, verleng maar nie vir langer as drie maande nie, of

- (b) die skuldenaar toelaat om die uitstaande balans, benewens die maandelikse lopende rekening, in gereelde en agterevolgende maandelikse paaielemente af te betaal oor 'n tydperk wat nie ses-en-dertig maande oorskry nie en teen 'n minimum paaielement van R50,00 per maand; met dien verstande dat 'n enkele paaielement ten minste die huidige maandelikse verpligting moet oorskry met R50,00.

- (2) Die munisipale bestuurder is gemagtig om ooreenkomste met 'n skuldenaar aan te gaan soos gemeld in subitem (1).

22. Ooreenkomste met werkgewers

Die munisipale bestuurder kan met die instemming van 'n skuldenaar 'n ooreenkoms aangaan met daardie skuldenaar se werkgewer om van die salaris of loon van daardie skuldenaar—

- (a) enige uitstaande bedrae af te trek wat deur daardie skuldenaar aan die munisipaliteit verskuldig is; of
- (b) sodanige gereelde maandelikse bedrae af te trek soos ooreengekom mag word.

23. Regskoste

'n Skuldenaar is aanspreeklik vir alle regs- en invorderingskoste.

DEEL 4: ANDER SKULD

24. Toepassing

“Ander skuld” beteken enige gelde verskuldig en betaalbaar aan die munisipaliteit, vir watter doel ookal, in verband met sy magte en pligte, maar met die uitsluiting van gelde wat verskuldig en betaalbaar is aan die munisipaliteit ten opsigte van eiendomsbelasting, dienste en behuising.

25. Diverse

- (1) Rente sal gehef word op alle agterstallige rekenings.
- (2) Die munisipale bestuurder kan tydens die verhaling van diverse skuld enige regsaksie instel of van die dienste van 'n derdeparty skuldinvorderaar gebruik maak.
- (3) Die munisipale bestuurder kan, in 'n poging om agterstallige rekeninge te verhaal, enige dienste aan 'n gebruiker afsny of staak.

26. Huurooreenkomste: onroerende eiendom

Die prosedure om agterstallige gelde ten opsigte van onroerende eiendom wat deur die raad verhuur word te verhaal, moet in ooreenstemming wees met die bepaling van die betrokke huurooreenkoms.

DEEL 5: ARMOEDE VERLIGTING

27. Bepaling van verligting

- (1) Die raad bepaal jaarliks tydens die begrotingsproses die vlakke van verligting vir hulpbehoewende gebruikers en eienaars van eiendom ten opsigte van belasting, dog onderworpe aan die beginsels van volhoubaarheid en bekostigbaarheid.
- (2) Onderhewig aan die beskikbaarheid van fondse, sal die raad deur middel van kruissubsidiëring in die geval van paragrawe (a), (b) en (f) hieronder, en deur middel van deernistoekennings aan kwalifiserende behoeftige en arm huishoudings binne die perke soos van tyd tot tyd deur die Raad bepaal, in die geval van paragrawe (c), (d) en (e), dienste soos volg subsidieër—
 - (a) Watervoorsiening: 6 kiloliters per huishouding per maand aan alle huishoudelike verbruikers;

- (b) Electricity supply: 50 kWh per household per month for all households;
- (c) Sanitation services: a monthly amount as determined by Council from time to time;
- (d) Refuse Removal: a monthly amount as determined by Council from time to time;
- (e) Water availability fees: a monthly amount as determined by council from time to time;
- (f) Rates: An amount for rates based on the valuation of the property with improvements that is used fully or partially for residential purposes.

28. Application for relief

- (1) A debtor must make application for indigent relief on an application form prescribed by the municipal manager.
- (2) Only debt of household users of municipal services will be considered for indigent relief.
- (3) A debtor who qualifies for indigent relief must reapply every 6 months in order to determine whether or not the debtor's financial circumstances have changed. Failure to comply will result in their indigent status being revoked and the compassionate allowance being discontinued.

PART 6: QUERIES, COMPLAINTS AND APPEALS

29. Queries or complaints in respect of an account

- (1) A user may lodge a query or complaint in respect of the accuracy of an amount due and payable in respect of a specific service as reflected on the account rendered.
- (2) A query or complaint must be lodged with the municipal manager before the due date for payment of the account.
- (3) A query or complaint must be accompanied by the payment of—
 - (a) the average of the last three month's accounts where history of the account is available; or
 - (b) an estimated amount provided by the municipal manager before payment due date until the matter is resolved.
- (4) Failure to make such interim payment or payments will render the user liable for restriction or disconnection of the services provided.
- (5) A user may not withhold payment of future accounts because a query or complaint was lodged.
- (6) The municipal manager—
 - (a) must investigate the query or complaint; and
 - (b) must inform the user, in writing, of his or her finding within one month after the query or complaint was received.

30. Appeals

A user may appeal in writing against a finding of the municipal manager in terms of section 62 of the Systems Act.

PART 7: REGIONAL SERVICES LEVY

31. Definitions

In this part unless inconsistent with the context:

“RSC act” means the Regional Services Council Act No 109 of 1985 and includes a regulation made by the Minister of Finance in terms thereof;

- (b) Elektrisiteitsvoorsiening: 50 kWh per maand aan alle huishoudelike verbruikers;
- (c) Sanitasiedienste: 'n maandelikse bedrag soos deur die raad van tyd tot tyd bepaal;
- (d) Vullisverwydering: 'n maandelikse bedrag soos deur die raad van tyd tot tyd bepaal;
- (e) Waterbeskikbaarheidsfooi: 'n maandelikse bedrag soos deur die raad van tyd tot tyd bepaal;
- (f) Belasting: 'n bedrag vir belasting baseer op die waardasie van die eiendom met verbeterings, wat ten volle of minstens gedeeltelik vir woondoeleindes aangewend word.

28. Aansoek om verligting

- (1) 'n Skuldenaar moet aansoek doen vir armoede verligting op 'n aansoekvorm wat die munisipale bestuurder voorskryf.
- (2) Slegs skulde van huishoudelike verbruikers van munisipale dienste, sal in aanmerking kom vir armoedeverligting.
- (3) 'n Skuldenaar wat kwalifiseer vir armoede verligting moet elke ses maande daarvoor heraanzoek doen sodat bepaal kan word of die skuldenaar se finansiële omstandighede verander het. Versuim om hieraan te voldoen sal daartoe lei dat die skuldenaar se status as hulpbehoewende opgeskort en die deernistoekening gestaak word.

DEEL 6: NAVRAE, KLAGTES EN APPELLE

29. Navrae en klagtes oor rekeninge

- (1) 'n Gebruiker mag 'n navraag of klagte rig in verband met die juistheid van 'n bedrag wat vir 'n spesifieke diens verskuldig en betaalbaar is, soos aangedui op die gelewerde rekening.
- (2) 'n Navraag of klagte moet voor die vervaldatum vir die betaling van die rekening aan die munisipale bestuurder gerig word.
- (3) 'n Navraag of klagte moet 'n betaling insluit van—
 - (a) 'n bedrag gelykstaande aan die gemiddelde van die vorige drie maande se rekeninge, waar die geskiedenis van die rekening beskikbaar is, of
 - (b) 'n bedrag deur die munisipale bestuurder beraam voor die vervaldatum vir betaling totdat die aangeleentheid afgehandel is.
- (4) Die versuim om so 'n tussentydse betaling te maak, sal die gebruiker blootstel aan die beperking of staking van die dienste wat gelewer word.
- (5) 'n Gebruiker mag nie die vereffening van toekomstige rekeninge weerhou omdat 'n navraag en/of klagte gerig is nie.
- (6) Die munisipale bestuurder moet—
 - (a) 'n navraag of klagte ondersoek; en
 - (b) die gebruiker binne een maand na ontvangs van 'n navraag of klagte, skriftelik oor sy bevindinge inlig.

30. Appelle

'n Gebruiker kan teen 'n beslissing van die munisipale bestuurder appelleer ingevolge artikel 62 van die Stelselwet.

DEEL 7: STREEKSDIENSTEHEFFING

31. Woordbepaling

In hierdie deel, tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken:—

“SDR wet” die Wet op Streeksdiensterade, Wet 109 van 1985 en sluit dit in 'n regulasie wat deur die Minister van Finansies daaringevolge gemaak is;

“**due date**” means the twentieth day of every calendar month;

“**levypayer**” means any person who is liable for the payment of a regional services levy or regional establishment levy;

“**SARS**” means the South African Revenue Services.

32. Levies

The Council levies and claims in terms of the RSC act—

- (a) a regional services levy from every employer who employs or is deemed to employ employees within its region, and each person carrying on or deemed to be carrying on an enterprise as referred to in the RSC act within its region, and
- (b) a regional establishment levy from every person carrying on or deemed to be carrying on an enterprise within its region.

33. When due and payable

A levypayer must pay a levy for which the levypayer is liable on or before the due date, provided that in the case of levypayers in the rural area such due date must be construed as 20 days after the end of a financial year.

34. Failure to pay

Where a levypayer has failed to pay any levy by the due date the municipal manager must by written notice request such levypayer to pay the outstanding amount within 14 days and thereafter proceed to recover such outstanding levy.

35. Incorrect payment

- (1) If it is found that the levy that a levypayer paid is incorrect the municipal manager must either refund the excess amount or recover the underpaid amount.
- (2) If the municipal manager has reason to believe that a levypayer has not paid in full a levy for which the levypayer is liable, he or she may submit the matter to SARS for such action as it deems fit.

36. Failure to furnish return

- (1) If a levypayer fails to furnish a return that is required in terms of the RSC act the municipal manager—
 - (a) must by notice remind the levypayer to submit such return within 14 days;
 - (b) must give the levypayer a final notice to submit such return within 14 days;
- (2) If a levypayer fails to furnish a return the municipal manager—
 - (a) may estimate the amount of any levy which in his or her opinion, is probably payable;
 - (b) may make an assessment of the amount of the unpaid levy;
 - (c) must give the levypayer concerned notice of such assessment; and
 - (d) must recover the levy so assessed from the levypayer.

37. Interest

- (1) If a levy payer fails to pay such levy in full on the due date, interest shall become payable by that person on the balance of the levy outstanding, reckoned from the due date.
- (2) Interest will be charged on all overdue accounts at the same

“**vervaldatum**” die twintigste dag van elke kalendermaand; en

“**heffingpligtige**” ’n persoon wat aanspreeklik is vir die betaling van ’n streeksdiensteheffing of ’n streeks-vestigingsheffing;

“**SAID**” die Suid-Afrikaanse Inkomstediens.

32. Heffings

Die Raad hef en vereis ingevolge die bepalinge van die SDR wet—

- (a) ’n streeksdiensteheffing van elke werkgewer wat in sy streek werknemers in diens het of geag word werknemers in diens te hê en elke persoon wat in sy streek ’n onderneming bedryf of geag word ’n onderneming te bedryf soos beoog deur die SDR wet, en
- (b) ’n streeks-vestigingsheffing van elke persoon wat in sy streek ’n onderneming bedryf of geag word ’n onderneming te bedryf.

33. Wanneer verskuldig en betaalbaar

’n Heffingpligtige moet op of voor die vervaldatum die heffing betaal waarvoor daardie heffingpligtige aanspreeklik is, met dien verstande dat in die geval van heffingsbetalers in landelike gebiede, sodanige vervaldatum geag moet word as 20 dae na die einde van die finansiële jaar.

34. Versuim om te betaal

Waar ’n heffingpligtige versuim het om enige heffing teen die vervaldatum te betaal, moet die munisipale bestuurder so ’n heffingpligtige skriftelik versoek om die uitstaande bedrag binne 14 te verifieer en daarna voortgaan om sodanige uitstaande heffing te verhaal.

35. Verkeerde betalings

- (1) As daar gevind word dat die bedrag wat die heffingpligtige betaal het, verkeerd is, moet die munisipale bestuurder of die saldo terugbetaal of die onderbetaalde bedrag verhaal.
- (2) As die munisipale bestuurder vermoed dat die heffingpligtige nie die heffing waarvoor hy of sy aanspreeklik is ten volle betaal het nie, kan hy of sy die aangeleentheid na die SAID verwys vir sodanige optrede as wat nodig geag word.

36. Versuim om opgawe in te dien

- (1) As ’n heffingpligtige versuim om ’n opgawe soos vereis ingevolge die SDR wet in te dien, moet die munisipale bestuurder—
 - (a) by kennisgewing die heffingpligtige daaraan herinner om die opgawe binne 14 dae in te dien, en
 - (b) die heffingpligtige ’n finale kennisgewing gee om die opgawe binne 14 dae in te dien.
- (2) As ’n heffingpligtige versuim om ’n opgawe in te dien—
 - (a) kan die munisipale bestuurder ’n skatting maak van die bedrag van die heffing wat na sy of haar mening betaalbaar is;
 - (b) kan die munisipale bestuurder ’n skatting maak van die bedrag van die onbetaalde deel van die heffing;
 - (c) moet die munisipale bestuurder die heffingpligtige in kennis stel van die skatting, en
 - (d) moet die munisipale bestuurder die heffing wat so geskat is, van die heffingpligtige verhaal.

37. Rente

- (1) Indien ’n heffingpligtige versuim om so ’n heffing op die vervaldatum te betaal, sal die rente wat deur daardie persoon op die uitstaande belans van die heffing betaal moet word, bereken word met ingang vanaf die vervaldatum.
- (2) Rente sal gehê word op alle uitstaande rekenings teen

rate as the rate determined from time to time for the purposes of paragraph (b) of the definition of "prescribed rate" in section 1 of the Income Tax Act, 1962 (Act No 58 of 1962).

38. Measures to recover levies

- (1) The municipal manager may use any of the following measures to recover any levy or any outstanding levy—
- permitting the levypayer to pay levies in installments;
 - using a third party collection agency;
 - issuing civil summons;
 - instituting criminal charges as contemplated in the RSC act.
- (2) A levypayer who cannot pay in full a levy for which the levypayer is liable may request the municipal manager for approval to pay off the amount of such levy in monthly instalments; provided that no more than 3 instalments is permissible where the amount is less than R2 500,00 and no more than 6 instalments is permissible where the amount is more than R2 500,00; and provided further that the current monthly levy is also paid.
- (3) The municipal manager must conclude an agreement with a levypayer referred to in sub-item (2) and must, in the event of a breach of the agreement, immediately recover the full outstanding amount.

39. Appropriation of payments

Payments by a levypayer will be appropriated in the following sequence:

- legal costs incurred;
- interest;
- establishment levies;
- services levies. 31491

dieselfde koers as die koers wat van tyd tot tyd bepaal word vir die doeleindes van paragraaf (b) van die woordbepaling van "voorgeskrewe koers" in artikel 1 van die Inkomste-belastingwet, 1962 (Wet Nr 58 van 1962).

38. Maatreëls om heffings te in

- (1) Die munisipale bestuurder kan enige van die volgende maatreëls instel om enige heffing of uitstaande heffing te verhaal—
- goedkeuring dat die heffingpligtige heffings in paaielemente betaal;
 - gebruik van 'n derde party invorderingsagentskap;
 - uitreiking van 'n siviele dagvaardiging, of
 - instel van strafregtelike stappe soos beoog deur die SDR wet.
- (2) 'n Heffingpligtige wat nie die volle heffing waarvoor die heffingpligtige aanspreeklik is, kan betaal nie, kan die munisipale bestuurder versoek om die bedrag in maandelikse paaielemente af te betaal; met dien verstande dat nie meer as drie paaielemente toegelaat word waar die bedrag minder as R2 500 is nie en nie meer as 6 paaielemente toegelaat word waar die bedrag meer as R2 500 is nie; met die verdere voorbehoud dat die lopende maandelikse heffing ook betaal word.
- (3) Die munisipale bestuurder moet 'n ooreenkoms met 'n heffingpligtige waarna in sub-item (12) verwys word, aangaan en moet, in die geval van nie-nakoming van die ooreenkoms, die volle uitstaande bedrag onmiddellik verhaal.

39. Toewysing van betalings

Betalings deur 'n heffingpligtige sal in die volgende volgorde toegewys word:

- regskoste aangegaan;
- rente;
- vestigingsheffings;
- diensteheffings. 31491

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY

Electricity Supply By-Law

Index

Sections

- Definitions
- Supply of Electricity by Municipality
- Supply by agreement
- Compliance with notices
- Application for supply
- Processing of requests for supply
- Wayleaves
- Municipality's right of access to premises
- Obstruction of employees
- Improper use
- Tariffs, fees, availability charges and deposits
- Interest on overdue accounts

KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT

Elektrisiteitsvoorsieningverordening

Inhoud

Artikels

- Woordoms krywing
- Voorsiening van elektrisiteit deur die munisipaliteit
- Voorsieningsooreenkoms
- Nakoming van kennisgewings
- Aansoek om voorsiening van elektrisiteit
- Verwerking van aansoeke om voorsiening
- Deurgangsregte
- Munisipaliteit se toegangsreg tot persele
- Belemmering van werknemers
- Onbehoorlike verbruik
- Tariewe, gelde, fooie, beskikbaarheidsgelde en deposito's
- Rente op agterstallige rekeninge

13. Resale of electricity	13. Herverkoop van elektrisiteit
14. Right to disconnect supply	14. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit
15. Non-liability of the Municipality	15. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit
16. Leakage of electricity	16. Lekkasje van elektrisiteit
17. Failure of supply	17. Onderbreking van toevoer
18. Sealed and locked apparatus	18. Verseëlde apparaat
19. Tampering with service connection or supply mains	19. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding
20. Protection of Municipality's supply mains	20. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding
21. Prevention of tampering with service connection or supply mains	21. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding
22. Unauthorised connections	22. Ongemagtigde aansluitings
23. Unauthorised reconnections	23. Ongemagtigde heraansluiting
24. Temporary disconnection and reconnection	24. Tydelike afsluiting en heraansluiting
25. Temporary supplies	25. Tydelike voorsiening van elektrisiteit
26. Temporary work	26. Tydelike werk
27. Load reduction	27. Lasvermindering
28. High, medium and low voltage switchgear and equipment	28. Hoë-, medium- en laespanningskakeltuig en -toerusting
29. Substation accommodation	29. Substasie-akkommodasie
30. Wiring diagram and specification	30. Bedradingsdiagram en spesifikasie
31. Standby supply	31. Bystandstoevoer
32. Consumer's emergency standby supply equipment	32. Verbruiker se toerusting vir noodbystandstoevoer
33. Consumer to erect and maintain electrical installation	33. Verbruiker moet elektriese installasie verskaf en in stand hou
34. Fault in electrical installation	34. Fout in elektriese installasie
35. Discontinuance of use of supply	35. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit
36. Change of occupier	36. Verandering van okkupeerder
37. Service apparatus	37. Diensapparaat
38. Service connection	38. Diensaansluiting
39. Metering accommodation	39. Meetakkommodasie
40. Load requirements	40. Lasvereistes
41. Load limitations	41. Lasbepenkings
42. Interference with other persons' electrical equipment	42. Steuring van ander persone se elektriese toerusting
43. Supplies to motors	43. Toevoer na motore
44. Power factor	44. Arbeidsfaktor
45. Protection	45. Beveiliging
46. Metering	46. Meet van toevoer
47. Accuracy of metering	47. Akkurate meting
48. Reading of credit meters	48. Lees van kredietmeters
49. Prepayment metering	49. Voorafbetaalde krag
50. Requirements supplementary to those in the Regulations	50. Vereistes bykomend tot die Regulasies
51. Responsibility of Electrical Contractors	51. Pligte van kontrakteurs
52. Recovery of Cost	52. Verhaling van kostes
53. Delegation of powers and duties	53. Delegasie van bevoegdhede en pligte

54. Penalties

55. Repeal

Schedules

By-laws repealed

CHAPTER 1: GENERAL**1. Definitions**

(1) In this by-law, unless inconsistent with the context—

“**accredited person**” means a person registered in terms of the regulations as an electrical tester for single phase, an installation electrician or a master installation electrician, as the case may be;

“**applicable standard specification**” means the standard specifications—

- (a) SANS 1019 Standard voltages, currents and insulation levels for electricity supply;
- (b) SANS 1607 Electromechanical watt-hour meters;
- (c) SANS 1524 Parts 0,1 & 2—Electricity dispensing systems;
- (d) SANS IEC 60211 Maximum demand indicators, Class 1.0;
- (e) SANS IEC 60521 Alternating current electromechanical watt-hour meter (Classes 0.5, 1 & 2);
- (f) SANS 10142-1 Code of practice for the wiring of premises;
- (g) NRS 047 National Rationalised Specification for the Electricity Supply—Quality of Service;
- (h) NRS 048 National Rationalised Specification for the Electricity Supply—Quality of Supply; and
- (i) NRS 057 Electricity Metering: Minimum Requirements.

“**certificate of compliance**” means a certificate issued in terms of the regulations in respect of an electrical installation or part of an electrical installation by an accredited person;

“**consumer**” in relation to premises means:

- (a) any occupier thereof or any other person with whom the municipality has contracted to supply or is actually supplying electricity thereat; or
- (b) if such premises are not occupied, any person who has a valid existing agreement with the municipality for the supply of electricity to such premises; or
- (c) if there is no such person or occupier, the owner of the premises;

“**credit meter**” means a meter where an account is issued subsequent to the consumption of electricity;

“**electrical contractor**” means a person who undertakes to perform electrical installation work on behalf of any other person, but excludes an employee of such first-mentioned person;

“**electrical installation**” means any machinery, in or on any premises, used for the transmission of electricity from a point of control to a point of consumption anywhere on the premises, including any article forming part of such an installation irrespective of whether or not it is part of the electrical circuit, but excluding—

54. Strafbepaling

55. Herroeping

Bylae

Verordeninge wat herroep is

HOOFSTUK 1: ALGEMEEN**1. Woordoms krywing**

(1) In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“**betaalbewys**” die noodsaaklike element van voorafbetaalde meting wat gebruik word om inligting oor te dra van ’n verkooppunt vir elektrisiteitskrediet na ’n voorafbetaalde meter en *vice versa*; (eng. ‘token’)

“**beheerpunt**” die punt waar die elektriese installasie op of in ’n perseel deur ’n gebruiker of verhuurder afgeskakel kan word van die elektrisiteit voorsien vanaf die voorsieningspunt; (eng. ‘point of control’)

“**diensaansluiting**” al die kables en toerusting wat nodig is om die hoofleiding by die verbruiker se elektriese installasie aan te sluit by die voorsieningspunt; (eng. ‘service connection’)

“**diensbeveiligingstoestel**” enige sekering of stroombreker wat geïnstalleer word met die doel om die munisipaliteit se toerusting te beskerm teen oorbelasting of foute wat op die installasie of op die interne diensaansluiting voorkom; (eng. ‘service protective device’)

“**eienaar**” met betrekking tot ’n perseel, die persoon by wie die regstittel daarvan berus; (eng. ‘owner’)

“**elektriese installasie**” enige masjinerie, in of op ’n perseel, wat gebruik word vir die oorbring van elektrisiteit vanaf ’n beheerpunt na ’n verbruikspunt waar ookal op die perseel, met inbegrip van enige artikel wat deel uitmaak van sodanige installasie ongeag of dit deel van die elektriese stroombaan is of nie, maar met uitsluiting van—

- (a) enige masjinerie van die leweransier wat verband hou met die lewering van elektrisiteit op die perseel;
- (b) enige masjinerie wat gebruik word vir die oorbring van elektrisiteit waarvan die spanning nie 50 V mag oorskry nie waar sodanige elektrisiteit nie van die hooftoevoer van ’n leweransier verkry word nie;
- (c) enige masjinerie wat elektriese energie in telekommunikasie-, televisie- of radiostroombane oorbring;
- (d) ’n elektriese installasie in ’n voertuig, vaartuig, trein of vliegtuig; (eng. ‘electrical installation’)

“**elektriese kontrakteur**” ’n persoon wat onderneem om elektriese installeerwerk namens enige ander persoon te doen, maar nie ook ’n werknemer van sodanige eersgenoemde persoon nie; (eng. ‘electrical contractor’)

“**geakkrediteerde persoon**” ’n persoon wat ingevolge die regulasies of as ’n elektriese toetsier vir enkelfase, of ’n installasie-elektrisiën of ’n meesterinstallasie-elektrisiën, geregistreer is; (eng. ‘accredited person’)

“**bystandtoevoer**” ’n alternatiewe toevoer van elektrisiteit wat nie gewoonlik deur die verbruiker verbruik word nie; (eng. ‘standby supply’)

“**hoë spanning**” die stel nominale spanningsvlakke wat in kragstelsels vir grootmaattransmissie van elektrisiteit in die omgewing van 44 kV < □ Un 220 kV gebruik word. [SANS 1019]; (eng. ‘high voltage’)

“**hoofleiding**” enige deel van die munisipaliteit se elektrisiteitsnetwerk; (eng. ‘supply mains’)

- (a) any machinery of the supplier related to the supply of electricity on the premises;
- (b) any machinery used for the transmission of electricity of which the voltage shall not exceed 50 V where such electricity is not derived from the main supply of a supplier;
- (c) any machinery which transmits electrical energy in telecommunication, television or radio circuits;
- (d) an electrical installation on a vehicle, vessel, train or aircraft;

“**engineer**” means the official in charge of the electricity undertaking of the municipality or any other person duly authorised to perform this duty on his behalf;

“**high voltage**” means the set of nominal voltage levels that are used in power systems for bulk transmission of electricity in the range of $44\text{kV} < U_n \leq 220\text{ kV}$. [SANS 1019];

“**installation work**” means the installation, extension, modification or repair of an electrical installation, including the connection of machinery at the supply terminals of such machinery;

“**low voltage**” means the set of nominal voltage levels that are used for the distribution of electricity and whose upper limit is generally accepted to be an a.c. voltage of 1 000 V (or a d.c. voltage of 1 500 V). [SANS 1019];

“**medium voltage**” means the set of nominal voltage levels that lie above low voltage and below high voltage in the range of $1\text{ kV} < U_n \leq 44\text{ kV}$. [SANS 1019];

“**meter**” means a device which records the demand and/or the electrical energy consumed;

“**motor rating**” means the maximum continuous kW output of a motor as stated on the maker’s rating plate;

“**municipal area**” means the area of jurisdiction of the municipality;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**NRS**” means the National Rationalised Specification for the Electricity Supply compiled by the Electricity Supply Liaison Committee and issued by South African Bureau of Standards;

“**occupier**” in relation to any premises means—

- (a) any person in actual occupation of such premises;
- (b) any person legally entitled to occupy such premises;
- (c) in the case of such premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants, whether on his own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein, or
- (d) any person in control of such premises or responsible for the management thereof, and includes the agent of any such person when he/she is absent from the Republic of South Africa or his/her whereabouts are unknown;

“**owner**” in relation to premises means the person in whom is vested the legal title thereto;

“**point of consumption**” means any point of outlet or the supply terminals of machinery which is not connected to a point of outlet and which converts electrical energy to another form of energy: Provided that in the case of machinery which has been installed for any specific purpose as a complete unit, the point of consumption shall be the supply terminals which have been provided on the unit of machinery for that purpose;

“**ingenieur**” die beampte wat aan die hoof staan van die elektrisiteitsonderneming van die munisipaliteit of enige ander persoon wat behoorlik gemagtig is om die plig namens hom te verrig;

“**installasiewerk**” die installasie, uitbreiding, aanpassing of herstel van ’n elektriese installasie, met insluiting van die aansluiting van masjienerie by die toevoerterminale van sodanige masjienerie;

“**voorafbetaalmeter**” ’n meter wat programmeer kan word om teen voorafbetaling die vloei van hoeveelhede energie in ’n elektriese stroomkring toe te laat; (eng. ‘prepayment meter’)

“**kredietmeter**” ’n meter waar ’n rekening uitgerek word nadat elektrisiteit verbruik is; (eng. ‘credit meter’)

“**lae spanning**” die stel nominale spanningsvlakke wat gebruik word vir die verspreiding van elektrisiteit en waarvan die boonste perk oor die algemeen aanvaar word as ’n ws-spanning van 1 000 V (of ’n gs-spanning van 1 500 V). [SANS 1019]; (eng. ‘low voltage’)

“**medium spanning**” die stel nominale spanningsvlakke bo lae spanning en benede hoë spanning in die omgewing van $1\text{ kV} < U_n \leq 44\text{ kV}$ [SANS 1019]; (eng. ‘medium voltage’)

“**meetpunt**” die punt waar die verbruiker se elektrisiteitsverbruik gemeet word en wat by die voorsieningspunt of by enige ander punt op die verspreidingsstelsel van die munisipaliteit of die elektriese installasie van die verbruiker kan wees soos deur die ingenieur aangedui mits dit al, en slegs, die verbruiker se verbruik van elektrisiteit meet; (eng. ‘point of metering’)

“**meter**” ’n toestel wat die aanvraag en/of die elektriese energie wat verbruik word, aandui; (eng. ‘meter’)

“**motorvermoë**” die maksimum aanhoudende kW-lewering van ’n motor soos vermeld op die vervaardiger se kenplaatjie; (eng. ‘motor rating’)

“**munisipaliteit**” beteken die Munisipaliteit van Kaap Agulhas; (eng. ‘municipality’)

“**munisipale gebied**” beteken regsgebied van die munisipaliteit; (eng. ‘municipal area’)

“**nakomingsertifikaat**” ’n sertifikaat wat ingevolge die regulasies ten opsigte van ’n elektriese installasie of gedeelte van ’n elektriese installasie deur ’n geakkrediteerde persoon uitgerek word; (eng. ‘certificate of compliance’)

“**NGS**” die Nasionale Gerasionaliseerde Spesifikasie vir Elektrisiteitsvoorsiening wat deur die Elektrisiteitvoorsiening Skakelkomitee bepaal en deur die Suid Afrikaanse Buro van Standaarde uitgerek is;

“**okkupeerder**” met betrekking tot ’n perseel—

- (a) iemand wat sodanige perseel werklik okkupeer;
- (b) iemand wat wetlik daarop geregtig is om sodanige perseel te okkupeer;
- (c) in geval van sodanige perseel wat onderverdeel is en wat aan loseerders of verskillende huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir sy of haar eie rekening of as agent vir iemand wat daarop geregtig is of belang daarby het, of
- (d) iemand wat by die beheer of bestuur van sodanige perseel betrokke is, en behels ook die agent van sodanige persoon wanneer hy of sy nie in die Republiek van Suid-Afrika aanwesig is, of as sy of haar verblyfplek onbekend is; (eng. ‘occupier’)

“**perseel**” enige grond of enige struktuur bo of benede grondvlak en behels ook enige voertuig, vliegtuig of vaartuig; (eng. ‘premises’)

“**regulasies**” die Regulasies opgestel ingevolge die Wet op Beroepsgeondheid en -veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993), soos gewysig; (eng. ‘regulations’)

“**point of control**” means the point at which the electrical installation on or in any premises can be switched off by a user or lessor from the electricity supplied from the point of supply;

“**point of metering**” means the point at which the consumer’s consumption of electricity is metered and which may be at the point of supply or at any other point on the distribution system of the municipality or the electrical installation of the consumer, as specified by the engineer; provided that it shall meter all of, and only, the consumer’s consumption of electricity;

“**point of outlet**” means any termination of an electrical installation which has been provided for connecting any electrical machinery without the use of tools;

“**point of supply**” means the point determined by the engineer at which electricity is supplied to any premises by the municipality;

“**premises**” means any land or any building or structure above or below ground level and includes any vehicle, aircraft or vessel;

“**prepayment meter**” means a meter that can be programmed to allow the flow of pre-purchased amounts of energy in an electrical circuit;

“**regulations**” means Regulations made in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended;

“**SANS**” means a standard which has been set and issued by the South African Bureau of Standards in terms of the provisions of the Standards Act, No. 29 of 1993;

“**safety standard**” means the Code of Practice for the Wiring of Premises SANS 10142-1 incorporated in the regulations;

“**service connection**” means all cables and equipment required to connect the supply mains to the electrical installation of the consumer at the point of supply;

“**service protective device**” means any fuse or circuit breaker installed for the purpose of protecting the municipality’s equipment from overloads or faults occurring on the installation or on the internal service connection;

“**standby supply**” means an alternative electricity supply not normally used by the consumer;

“**supply mains**” means any part of the municipality’s electricity network;

“**supply terminals**”, in relation to machinery installed as a complete unit, means the terminals or connection clamps on such machinery where the external conductors supplying the machinery with electricity are terminated or connected;

“**tariff**” means the tariff of charges and fees for the supply of electricity, determined in terms of the municipality’s Tariff Policy By-law;

“**Tariff Policy By-law**” means the Tariff Policy By-law adopted by the municipality and published in the Provincial Gazette.

“**token**” means the essential element of a prepayment metering system used to transfer information from a point of sale for electricity credit to a prepayment meter and *vice versa*; and

“**voltage**” means the root-mean-square value of electrical potential between two conductors.

“**SANS**”, ’n standaard wat deur die Suid Afrikaanse Buro van Standaarde vasgestel en uitgereik is ingevolge die Wet op Standaarde, Nr. 29 van 1993

“**spanning**” die gemiddelde vierkantswortelwaarde van elektriese potensiaal tussen twee geleiers; (*eng. ‘voltage’*)

“**tarief**” die munisipaliteit se gelde en fooie gehef vir die voorsiening van elektrisiteit;

“**Tariefbeleidverordening**” die Tariefbeleidverordening deur die munisipaliteit aanvaar en gepubliseer in die Provinsiale Koerant.

“**toepaslike standaardspesifikasie**” die standaardspesifikasies—

- (a) SANS 1019 Standaardspanning, -stroomkring en isolasievlakke vir die toevoer van elektrisiteit;
- (b) SABS 1607 Elektromeganiese watt-uurmeters;
- (c) SABS 1524 Dele 0,1 & 2—voorafbetalstelsels;
- (d) SABS IEC 60211 Maksimumaanvraagwysers, Klas 1.0;
- (e) SABS IEC 60521 Wisselstroom-elektromeganiese-watt-uurmeter (Klasse 0,5,1 & 2);
- (f) SANS 10142-1 Gebruikskode vir die bedrading van persele;
- (g) NGS 047 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens;
- (h) NGS 048 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens; en
- (i) NGS 057 Meet van elektrisiteit: minimum vereistes. (*eng. ‘applicable standard specification’*)

“**toevoerterminale**”, met betrekking tot masjinerie wat as ’n volledige eenheid geïnstalleer is, die terminale of verbindingsklampe aan sodanige masjinerie waar die eksterne geleiers wat die masjinerie van elektrisiteit voorsien, eindig of verbind word; (*eng. ‘supply terminals’*)

“**uitgangspunt**” enige eindpunt van ’n elektriese installasie wat voorsien is vir die aansluiting van enige elektriese masjinerie sonder die gebruik van gereedskap; (*eng. ‘point of outlet’*)

“**veiligheidsstandaard**” die Gebruikskode vir die Bedrading van Persele SANS 10142-1 geïnkorporeer in die Regulasies; (*eng. ‘safety standard’*)

“**verbruiker**”, met betrekking tot ’n perseel—

- (a) enige okkupeerder daarvan of enige ander persoon met wie die munisipaliteit ooreengekom het om elektrisiteit daar te voorsien of dit inderdaad daar voorsien; of
- (b) indien sodanige perseel nie bewoon word nie, iemand wat ’n geldige bestaande ooreenkoms met die munisipaliteit het vir die voorsiening van elektrisiteit aan sodanige perseel, of
- (c) indien daar geen sodanige persoon of okkupeerder is nie, die eienaar van die perseel; (*eng. ‘consumer’*)

“**verbruikspunt**” enige uitgangspunt of die toevoerterminale van masjinerie wat nie met ’n uitgangspunt verbind is nie en wat elektriese energie in ’n ander vorm van energie omsit: Met dien verstande dat in die geval van masjinerie wat vir enige spesifieke doel as ’n volledige eenheid geïnstalleer is, die verbruikspunt die toevoerterminale is waarmee die masjinerie-eenheid vir daardie doel toegerus is; (*eng. ‘point of consumption’*)

“**voorsieningspunt**” die punt soos bepaal deur die ingenieur vanwaar elektrisiteit aan enige perseel deur die munisipaliteit voorsien word; (*eng. ‘point of supply’*)

- (2) All other terms used in this by-law shall, unless the context otherwise requires, have the meaning assigned thereto in the Electricity Act, 1987 (Act 41 of 1987), as amended, or the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended.

CHAPTER 2: GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY

2. Supply of Electricity by Municipality

Only the municipality may supply or contract for the supply of electricity within the municipal area.

3. Supply by agreement

- (1) No electricity supply will be given to any electrical installation on any premises unless the owner or occupier of the premises has entered into an agreement with the municipality for such supply.
- (2) No person may use or is entitled to use an electricity supply from the municipality unless or until such person has entered into an agreement with the municipality for such supply.
- (3) The agreement referred to in subsections (1) and (2) together with the provisions of this by-law governs the supply of electricity to any premises.
- (4) A person who uses an electricity supply without having entered into an agreement with the municipality is liable for the cost of electricity used.
- (5) The consumer is liable for the payment of all fees in respect of the supply of electricity, until the agreement has been terminated in accordance with this By-law.

4. Compliance with notices

Any person on whom a notice duly issued or given under this by-law is served shall, within the time specified in such notice, comply with its terms.

5. Application for supply

- (1) A prospective consumer must on a form provided by the municipality apply for the supply of electricity.
- (2) An applicant for the supply of electricity must indicate the estimated load, in kVA, required.
- (3) An application for an electricity supply for a period of less than one year is regarded as an application for a temporary supply of electricity and will be considered at the discretion of the engineer and subject to such conditions as he or she may deem fit.
- (4) An application for an electricity supply must be lodged with the municipality at least ten working days before the supply is required.
- (5) The engineer may, before approving an application for the supply of electricity, inspect any electrical installation to which such an application relates, with a view to establish whether such installation complies with the provisions of this by-law.

6. Processing of requests for supply

Applications for the supply of electricity will be processed and the supply made available within the periods stipulated in NRS 047.

7. Wayleaves

- (1) The municipality may refuse to lay or erect a service connection above or below ground on any thoroughfare or land not vested in the municipality or on any private property, unless and until the prospective consumer have provided the engineer with written permission from the owner of such private property or by the person who has legal title to such land or

- (2) Alle ander uitdrukkings wat in hierdie verordening gebruik word, het, tensy die samehang andersins vereis, dieselfde betekenis wat daaraan geheg word in die Elektrisiteitswet (Wet 41 van 1987), soos gewysig, of die Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993), soos gewysig.

HOOFSTUK 2: ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

2. Voorsiening van elektrisiteit deur die munisipaliteit

Slegs die munisipaliteit mag elektrisiteit voorsien of 'n ooreenkoms aangaan om elektrisiteit binne die munisipale gebied te voorsien.

3. Voorsieningsooreenkoms

- (1) Geen toevoer van elektrisiteit word aan 'n elektriese installasie op enige perseel verskaf nie, tensy die eienaar of okkupeerder van die perseel 'n ooreenkoms met die munisipaliteit vir sodanige toevoer aangegaan het.
- (2) Niemand mag gebruik maak of voortgaan om gebruik te maak van 'n toevoer van elektrisiteit van die munisipaliteit nie, tensy of totdat sodanige persoon 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit vir sodanige toevoer aangegaan het.
- (3) Die toevoer van elektrisiteit na enige perseel word deur die ooreenkoms, waarna in subartikels (1) en (2) verwys word, sowel as die bepalings van hierdie verordening gereguleer.
- (4) 'n Persoon wat 'n toevoer van elektrisiteit verbruik sonder om 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aan te gaan, is aanspreeklik vir die koste van die elektrisiteit wat verbruik is.
- (5) Die verbruiker is aanspreeklik vir die betaling van alle fooie in verband met die toevoer van elektrisiteit totdat die ooreenkoms volgens hierdie verordening beëindig is.

4. Nakoming van kennisgewings

Enigeen aan wie 'n kennisgewing wat behoorlik uitgereik of gegee is ingevolge hierdie verordening, beteken word, moet die bepalings daarvan binne die tydperk wat daarin vermeld word, nakom.

5. Aansoek om voorsiening van elektrisiteit

- (1) 'n Voornemende verbruiker moet op 'n vorm verkrygbaar by die munisipaliteit aansoek doen vir die voorsiening van elektrisiteit.
- (2) 'n Persoon wat aansoek doen vir die voorsiening van elektrisiteit moet die geraamde las in kVA wat verlang word vermeld.
- (3) 'n Aansoek om voorsiening van elektrisiteit vir 'n tydperk van minder as 'n jaar word beskou as 'n aansoek om 'n tydelike voorsiening van elektrisiteit en word oorweeg na goeddunke van die ingenieur wat enige voorwaardes mag stel wat in die omstandighede wenslik is.
- (4) 'n Aansoek om voorsiening van elektrisiteit moet aan die munisipaliteit gerig word ten minste tien werkdade voor die toevoer benodig word.
- (5) Die ingenieur mag, alvorens 'n aansoek om voorsiening van elektrisiteit goedgekeur word, 'n elektriese installasie waarop die aansoek van toepassing is inspekteer ten einde te te bepaal of die installasie aan die bepalings van hierdie verordening voldoen.

6. Verwerking van aansoeke om voorsiening

Aansoeke om die voorsiening van elektrisiteit word verwerk en die toevoer beskikbaar gestel binne die tydperke soos in NRS 047 aangedui.

7. Deurgangsregte

- (1) Die munisipaliteit kan weier om, op enige deurgang of grond wat nie by die munisipaliteit berus nie of op enige private eiendom, 'n diensaansluiting bo of onder die grond op te rig of te lê, tensy en totdat die voornemende verbruiker die ingenieur voorsien het met die skriftelike toestemming van die eienaar van sodanige private eiendom of die persoon by wie die regstiel van die grond berus

thoroughfare, as the case may be, authorising the laying or erection of a service connection thereon.

- (2) If such permission is at any time withdrawn or if the private property or thoroughfare changes ownership and the new owner refuses to grant or continue such permission, the cost of any alteration required to be made to a service connection in order that the supply of electricity may be continued, and of any removal thereof which may become necessary in the circumstances, shall be borne by the consumer to whose premises the supply of electricity is required to be continued.

8. Municipality's right of access to premises

The occupier of premises must give the engineer or any duly authorised official of the municipality access at all reasonable hours to the premises in order to read, inspect, install or repair any meter or service connection for the supply of electricity, or to disconnect, stop or restrict the supply of electricity.

9. Obstruction of employees

No person may wilfully—

- hinder, obstruct or interfere with an employee of the municipality in the performance of any duty relating to this by-law;
- refuse to furnish such information as the municipality may reasonably require; or
- give to the municipality any information which to his or her knowledge is false or misleading.

10. Improper use

- If the engineer has reason to believe that a consumer uses electricity for any purpose or deals with the electricity in any manner which interferes or is calculated to interfere in an improper or unsafe manner with the efficient supply of electricity to any other consumer, the engineer may, with or without notice, disconnect the electricity supply to such consumer.
- The engineer must restore the electricity supply as soon as the cause for the disconnection has been permanently remedied or removed and the consumer has paid the relevant fee for the disconnection and reconnection, unless it can be shown that the consumer did not use or deal with the electricity in an improper or unsafe manner.

11. Tariffs, fees, availability charges and deposits

- The tariffs, fees, availability charges and deposits in respect of services rendered by the municipality in terms of this by-law, are determined in terms of the Tariff Policy By-law.
- Any charge or fee determined by the municipality for a service rendered in terms of this by-law, becomes due and payable on or before the due date specified in the Tariff Policy By-law.

12. Interest on overdue accounts

- A consumer must pay interest on overdue accounts in respect of a service rendered in terms of the provisions of this by-law.
- Interest on overdue accounts is charged at a rate of interest determined in terms of the Tariff Policy By-law.

13. Resale of electricity

- Unless otherwise authorised by the municipality, no person may sell or supply electricity, supplied to his/her premises under an agreement with the municipality, to any other person or persons for use on any other premises, or permit or suffer such resale or supply to take place.
- If electricity is resold for use upon the same premises, the electricity resold must be measured by a submeter of a type

waarop enige sodanige deurgang bestaan, na gelang van die geval, vir die lê of oprigting van 'n diensaansluiting daarop.

- (2) As sodanige toestemming op enige tydstop teruggetrek word of as die private eiendom of deurgang van eienaar verwissel het en die nuwe eienaar weier om sodanige toestemming te verleen of te laat voortduur, moet die koste van enige verandering aan die diensaansluiting om die toevoer van elektrisiteit in stand te hou, en van enige verwydering daarvan wat nodig mag wees, gedra word deur die verbruiker na wie se perseel die toevoer hervat word.

8. Munisipaliteit se toegangsreg tot persele

Die bewoner van 'n perseel moet te alle redelike ure aan die ingenieur of 'n gemagtigde verteenwoordiger van die munisipaliteit toegang verleen tot die perseel ten einde enige meter of diensverbinding vir verspreiding van elektrisiteit te lees, te inspekteer, te installeer of te herstel, of om die verskaffing van elektrisiteit af te sluit of te beperk.

9. Belemmering van werknemers

Niemand mag opsetlik—

- 'n werknemer van die munisipaliteit hinder, belemmer of hom of haar lastig val in die uitvoering van enige plig wat op hierdie verordening betrekking het nie;
- weier om sodanige inligting te verskaf as wat die munisipaliteit redelikerwys verlang nie; of
- enige inligting wat na sy of haar wete vals of misleidend is aan die munisipaliteit verskaf nie.

10. Onbehoorlike verbruik

- As die ingenieur rede het om te glo dat 'n verbruiker elektrisiteit vir enige doel of op enige wyse gebruik wat op 'n onbehoorlike en onveilige wyse inmeng of daarop bereken is om op 'n onbehoorlike en onveilige wyse in te meng met die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit aan enige verbruiker, kan die ingenieur met of sonder kennisgewing die toevoer na sodanige verbruiker afsluit.
- Die ingenieur moet die toevoer van elektrisiteit herstel sodra die oorsaak van die afsluiting permanent reggestel of verwyder is en die verbruiker die toepaslike gelde vir die afsluiting en aansluiting van die toevoer van elektrisiteit betaal het, tensy dit bewys kan word dat die verbruiker nie die elektrisiteit op 'n onbehoorlike of onveilige wyse verbruik of hanteer het nie.

11. Tariewe, gelde, fooie, beskikbaarheidsgelde en deposito's

- Tariewe, gelde, fooie, beskikbaarheidsgelde en deposito's vir dienste wat die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening lewer, word bepaal ingevolge die Tariefbeleidverordening.
- Tariewe, gelde, fooie, beskikbaarheidsgelde en deposito's is verskuldig en betaalbaar op of voor die datum gemeld in die Tariefbeleidverordening.

12. Rente op agterstallige rekeninge

- 'n Verbruiker betaal rente op agterstallige rekeninge vir die lewering van 'n diens ingevolge hierdie verordening.
- Rente op agterstallige rekening word gehef teen 'n koers wat ingevolge die Tariefbeleidverordening bepaal word.

13. Herverkoop van elektrisiteit

- Tensy anders deur die munisipaliteit gemagtig, mag niemand elektrisiteit wat volgens 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aan sy of haar perseel voorsien word, aan enige ander persoon verkoop of voorsien vir verbruik op ander persele nie, of toelaat of duld dat sodanige herverkoop of voorsiening plaasvind nie.
- As elektrisiteit herverkoop word vir verbruik op dieselfde perseel, word die elektrisiteit deur 'n submeter gemeet van die

which has been approved by the South African Bureau of Standards and supplied, installed and programmed in accordance with the standards of the municipality.

- (3) The tariff, rates and charges at which and the conditions of sale under which electricity is thus resold may not be less favourable to the purchaser than those that would have been payable and applicable had the purchaser been supplied directly with electricity by the municipality.
- (4) A re-seller of electricity must furnish the purchaser with monthly accounts that are at least as detailed as the relevant billing information details provided by the municipality to its electricity consumers.

14. Right to disconnect supply

- (1) The engineer may disconnect the supply of electricity to any premises where any of the provisions of this by-law are being contravened, after notice has been given to the occupier of its intention to do so, or, in the case of a grave risk, without notice.
- (2) In the case where an installation has been illegally reconnected on a consumer's premises after having been previously legally disconnected by the municipality, or in the case where the municipality's electrical equipment has been tampered with to prevent the full registration of consumption by the meter, the engineer may physically remove the electricity supply from those premises.

15. Non-liability of the Municipality

The Municipality is not liable for any loss or damage, direct or consequential, suffered or sustained by a consumer as a result of or arising from the cessation, interruption or any other abnormality of the supply of electricity, unless caused by negligence on the part of the municipality.

16. Leakage of electricity

No rebate will be allowed on the account for electricity supplied and metered in respect of electricity wasted owing to leakage or any other fault in the electrical installation.

17. Failure of supply

- (1) The municipality will not attend to a failure of supply of electricity due to a fault in the electrical installation of the consumer, except when such failure is due to the operation of the service protective device of the municipality.
- (2) When any failure of supply of electricity is found to be due to a fault in the electrical installation of the consumer or to the faulty operation of apparatus used in connection therewith, the municipality may charge the consumer the relevant fee for each restoration of the supply of electricity in addition to the cost of making good or repairing any damage which may have been done to the service main and meter by such fault or faulty operation.

18. Sealed and locked apparatus

Where the municipality has sealed or locked any meter, service protective device or other apparatus, whether or not belonging to the municipality, no person other than an authorised official of the municipality, may in any manner or for any reason whatsoever remove, break, deface, or tamper or otherwise interfere with any such seal or lock.

19. Tampering with service connection or supply mains

- (1) No person may in any manner or for any reason whatsoever tamper or interfere with any meter or metering equipment or service connection or service protective device or supply mains or any other equipment of the municipality.
- (2) Where there is *prima facie* evidence that sub-section (1) has been contravened, the municipality may disconnect the supply

soort wat deur die Suid-Afrikaanse Buro van Standaard goedgekeur is en voorsien, geïnstalleer en geprogrammeer word ooreenkomstig die munisipaliteit se standaard.

- (3) Die tariewe, gelde en bedrae waarteen en die verkoopvoorwaardes ingevolge waarvan elektrisiteit herverkoop word, mag nie minder gunstig vir die koper wees as dit wat betaalbaar en van toepassing sou wees indien die munisipaliteit elektrisiteit direk aan die koper voorsien het nie.
- (4) 'n Herverkoper van elektrisiteit moet aan die koper maandelikse state lewer wat minstens net soveel besonderhede bevat as die rekeninginligting wat die munisipaliteit aan sy elektrisiteitverbruikers verskaf.

14. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit

- (1) Die ingenieur mag die toevoer na enige perseel afsluit waar enige van die bepalings van hierdie verordening oortree word, nadat hy kennis aan die okkupeerder gegee het van sy voorneme om dit te doen, of, in die geval van 'n ernstige risiko, sonder kennisgewing.
- (2) Indien 'n installasie op die verbruiker se perseel ongemagtig heraangesluit word nadat dit voorheen regmatig deur die munisipaliteit afgesluit is, of indien daar met die munisipaliteit se elektriese toerusting gepeuter word om te verhoed dat die meter die volle verbruik registreer, kan die ingenieur die toevoer van elektrisiteit fisiek van daardie perseel verwyder.

15. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige regstreekse of gevolglike verlies of skade wat die verbruiker mag ly of opdoen as gevolg van of voortspruitend uit die beëindiging en onderbreking van of enige ander abnormaliteit aan die toevoer van elektrisiteit nie, tensy dit aan nalatigheid van die munisipaliteit toe te skryf is.

16. Lekkasie van elektrisiteit

Geen korting vir 'n vermorsing van elektrisiteit, te wyte aan 'n lekkasie of 'n ander fout in die elektriese installasie, word op 'n rekening vir elektrisiteit wat voorsien en gemeet is toegestaan nie.

17. Onderbreking van toevoer

- (1) Die munisipaliteit sal nie aandag skenk aan 'n onderbreking in die toevoer van elektrisiteit nie as dit die gevolg is van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie, tensy sodanige onderbreking te wyte is aan die werking van die munisipaliteit se diensbeveiligingstoestel.
- (2) Indien enige onderbreking van die toevoer van elektrisiteit die gevolg is van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie of van die gebrekkige werking van die aparate wat in verband daarmee gebruik word, kan die munisipaliteit die toepaslike gelde van die verbruiker verhaal vir elke herstel van die toevoer van elektrisiteit bykomend tot die koste van die bywerk of herstel van enige skade wat aan die dienshoofleiding en -meter aangerig is deur sodanige fout of foutiewe werking.

18. Verseëldde apparaat

Indien die munisipaliteit enige meter, diensbeveiligingstoestel of ander apparaat, hetsy dit aan die munisipaliteit Raad behoort al dan nie, gesluit of geseël het mag niemand behalwe 'n behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit om enige rede hoegenaamd sodanige seël of slot verwyder, breek, skend, daaraan peuter of hom daarmee bemoei nie.

19. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding

- (1) Niemand mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd met enige meter, meettoerusting of dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of hoofleiding van die munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie.
- (2) Waar *prima facie*-bewys bestaan dat subartikel (1) oortree is, kan die munisipaliteit die toevoer van elektrisiteit onmiddellik

of electricity immediately and without prior notice to the consumer and the consumer is liable for all fees and charges for such disconnection.

- (3) Where any person has contravened sub-section (1) and such contravention has resulted in the meter recording less than the true consumption, the municipality may recover from the consumer the full cost of the estimated consumption.

20. Protection of Municipality's supply mains

- (1) No person may, except with the consent of the engineer and subject to such conditions as he or she may impose—
- construct, erect or lay, or permit the construction, erection or laying of any building, structure or other object, or plant trees or vegetation over or in such a position or in such a manner as to interfere with or endanger the supply mains;
 - excavate, open up or remove the ground above, next to, under or near any part of the supply mains;
 - damage, endanger, remove or destroy, or do any act likely to damage, endanger or destroy any part of the supply mains;
 - make any unauthorized connection to any part of the supply mains or divert or cause to be diverted any electricity there from.
- (2) The Engineer may—
- demolish, alter or otherwise deal with any building, structure or other thing constructed, erected or laid in contravention with this by-law;
 - fill in and make good any ground excavated or removed in contravention with this by-law;
 - repair and make good any damage done in contravention of this by-law or resulting from a contravention of this by-law; and
 - remove anything damaging, obstructing or endangering or likely to damage, obstruct, endanger or destroy any part of the electrical distribution system.
- (3) The municipality may in the case of an emergency or disaster remove anything damaging, obstructing or endangering or likely to damage, obstruct, endanger or destroy any part of the electrical distribution system.
- (4) The owner or occupier must cut or prune trees in the proximity of overhead lines or otherwise ensure that trees do not interfere with the conductors when the tree or its branch falls or is cut down, failing which the engineer may after prior written notice, or at any time in an emergency, cut or trim the trees and may enter the property for this purpose.

21. Prevention of tampering with service connection or supply mains

If the engineer decides that it is necessary or desirable to take special precautions in order to prevent tampering with any portion of the supply mains, service connection or service protective device or meter or metering equipment, the consumer must either supply and install the necessary protection or pay the costs involved where such protection is supplied by the municipality.

22. Unauthorised connections

No person other than a person authorised thereto by the engineer in writing may connect, attempt to connect or cause or permit to be connected any electrical installation or part thereof to the supply mains or service connection.

en sonder vooraf kennisgewing aan die verbruiker afsluit en is die verbruiker aanspreeklik vir alle gelde en koste vir sodanige afsluiting.

- (3) Waar iemand subartikel (1) oortree en sodanige oortreding lei daartoe dat die meter minder verbruik as die regte verbruik registreer, kan die munisipaliteit die volle koste van die geraamde verbruik van die verbruiker te verhaal.

20. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding

- (1) Niemand mag, behalwe met die ingenieur se goedkeuring en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat hy of sy mag ople—
- enige konstruksie bou, oprig of lê of die oprigting of lê van enige gebou, struktuur of ander voorwerp toelaat, of bome en ander plantegroei oor of in sodanige posisie of op sodanige manier plant wat sal inmeng met of die hoofleiding of dit bedreig nie;
 - enige deel van die hoofleiding uitgrawe, oopmaak of die grond bo, langsaan, onder of naby dit verwyder nie;
 - enige deel van die hoofleiding beskadig, bedreig, verwyder of vernietig nie, of enige handeling verrig wat na alle waarskynlikheid die hoofleiding sal beskadig, bedreig of enige deel daarvan vernietig nie;
 - enige ongemagtigde aansluiting aan enige deel van die hoofleiding maak of elektrisiteit daarvandaan omlei of veroorsaak dat dit omgelei word nie.
- (2) Die ingenieur kan—
- enige gebou, struktuur of ander ding wat in stryd met hierdie verordening gebou, opgerig of aangelê is, sloop, verander of op 'n ander wyse daarmee handel;
 - enige grond opvul en vervang wat in stryd met hierdie verordening uitgrawe of verwyder is;
 - enige skade wat in stryd met hierdie verordening aangerig is of voortspruitend uit 'n oortreding van hierdie verordening, herstel en vergoed, en
 - enigiets verwyder wat enige deel van die elektrisiteits-distribusiestelsel beskadig, versper of in gevaar stel of waarskynlik kan beskadig of versper of in gevaar kan stel of vernietig.
- (3) Die munisipaliteit mag in 'n noodgeval of ramp enigiets verwyder wat enige deel van die elektrisiteitsverspreidingsstelsel beskadig, belemmer of bedreig of wat dit waarskynlik kan beskadig, belemmer, bedreig of vernietig.
- (4) Die eienaar of okkupeerder moet bome op sy of haar perseel wat naby bogronde lyne is sny of snoei of op 'n ander wyse verhoed dat die boom met die geleiers inmeng as die boom omval of 'n tak breek of afgesny word en indien die eienaar sou versuim om hierdie bepaling na te kom, kan die ingenieur na vooraf skriftelike kennisgewing, of te eniger tyd in 'n noodgeval, die bome afsny of snoei, en mag hy of sy die eiendom vir hierdie doel betree.

21. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding

Indien die ingenieur dit nodig of wenslik ag om spesiale voorsorgmaatreëls te tref om te verhoed dat daar aan enige deel van die hoofleiding, dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of meter of meettoerusting gepeuter word, moet die verbruiker of die nodige beveiliging verskaf en installeer, of die betrokke koste betaal waar sodanige beveiliging deur die munisipaliteit verskaf word.

22. Ongemagtigde aansluitings

Niemand behalwe 'n persoon wat skriftelik deur die ingenieur daartoe gemagtig is mag enige elektriese installasie of deel daarvan by die hoofleiding of diensaansluiting aansluit, probeer aansluit of sodanige aansluiting veroorsaak of toelaat nie.

23. Unauthorised reconnections

- (1) No person other than a person authorised thereto by the engineer in writing may reconnect, attempt to reconnect or cause or permit to be reconnected to the supply mains or service connection any electrical installation or installations which has or have been disconnected by the municipality.
- (2) Where the supply of electricity that has previously been disconnected is found to have been reconnected, the consumer using the supply of electricity is liable for all charges for electricity consumed between the date of disconnection and the date the electricity supply was found to be reconnected and any other charges levied in this regard.

24. Temporary disconnection and reconnection

- (1) The engineer may, at the request of the consumer, temporarily disconnect and reconnect the supply of electricity to the consumer's electrical installation upon payment of the fee for each such disconnection and subsequent reconnection.
- (2) If the engineer finds it necessary to effect a temporary disconnection and reconnection of the supply of electricity to a consumer's electrical installation and the consumer is in no way responsible for bringing about this necessity, the Municipality may waive payment of the fee referred to in subsection (1).
- (3) The engineer may without notice temporarily disconnect the supply of electricity to any premises, for the purpose of effecting repairs or carrying out tests or for any other legitimate purpose.

25. Temporary supplies

If the engineer is of the opinion that any temporary supply of electricity is interfering with the efficient and economical supply of electricity to other consumers, the engineer may at any time with notice, or under exceptional circumstances without notice, terminate such temporary supply and, the municipality is not liable for any loss or damage suffered by the consumer by such termination.

26. Temporary work

- (1) No electrical installation requiring a temporary supply of electricity may be connected directly or indirectly to the supply mains, except with the written permission of the engineer and upon such terms and conditions as the engineer may deem fit.
- (2) A person requiring the permission referred to in subsection (1) must furnish full information as to the reasons for and nature of the temporary work.

27. Load reduction

- (1) At times of peak load, or in an emergency, or when, in the opinion of the engineer, it is necessary for any reason to reduce the load on the electricity supply system of the Municipality, the engineer may without notice interrupt and, for such period as he or she may deem necessary, discontinue the electricity supply to any consumer's electrically operated thermal storage water heater or any specific appliance or the whole installation.
- (2) The Municipality may install upon the premises of the consumer such apparatus and equipment as may be necessary to give effect to the provisions of subsection (1), and any duly authorised official of the municipality may at any reasonable time enter any premises for the purpose of installing, inspecting, testing adjusting and/or changing such apparatus and equipment.
- (3) Notwithstanding the provisions of sub-section (2), the consumer or the owner, as the case may be, must, when installing an electrically operated water storage heater, provide such necessary accommodation and wiring as the Municipality may

23. Ongemagtigde heraansluiting

- (1) Niemand behalwe 'n persoon skriftelik deur die ingenieur daartoe gemagtig, mag enige elektriese installasie of installasies wat deur die munisipaliteit afgesluit is, weer by die hoofleiding of diensaansluiting heraansluit, probeer heraansluit of sodanige heraansluiting veroorsaak of toelaat nie.
- (2) Wanneer daar gevind word dat die toevoer van elektrisiteit wat voorheen deur die munisipaliteit afgesluit is, weer aangesluit is, is die verbruiker wat die toevoer van elektrisiteit verbruik, aanspreeklik vir alle koste van die elektrisiteitsverbruik van die datum van afsluiting tot die datum toe daar gevind is dat die toevoer heraangesluit is, en ook vir enige ander koste wat in dié verband aangegaan is.

24. Tydelike afsluiting en heraansluiting

- (1) Die ingenieur kan op versoek van die verbruiker die toevoer van elektrisiteit na die verbruiker se elektriese installasie tydelik afsluit en dit weer heraansluit teen betaling van die gelde vir elke afsluiting en daaropvolgende aansluiting.
- (2) Indien die ingenieur dit nodig ag om die toevoer van elektrisiteit na 'n verbruiker se elektriese installasie tydelik af te sluit en weer aan te sluit en die verbruiker is geensins verantwoordelik vir die ontstaan van hierdie noodsaak nie, mag die munisipaliteit die verbruiker kwytsteld van betaling van die gelde waarna in subartikel (1) verwys word.
- (3) Die ingenieur mag die toevoer van elektrisiteit na enige perseel sonder kennisgewing tydelik afsluit ten einde herstelwerk te doen of toetse uit te voer of vir enige ander regmatige doel.

25. Tydelike voorsiening van elektrisiteit

Indien enige tydelike voorsiening van elektrisiteit, na die oordeel van die ingenieur, inbreuk maak op die doeltreffende en ekonomiese toevoer van elektrisiteit na ander verbruikers, kan die ingenieur met kennisgewing, of in buitengewone omstandighede sonder kennisgewing, sodanige tydelike voorsiening te eniger tyd beëindig en die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of verlies wat die verbruiker as gevolg van sodanige beëindiging mag ly nie.

26. Tydelike werk

- (1) Elektriese installasies wat 'n tydelike toevoer van elektrisiteit benodig, mag nie sonder die skriftelike toestemming van die ingenieur en nakoming van sodanige voorwaardes wat hy of sy nodig ag, regstreeks of onregstreeks by die hoofleiding aangesluit word nie.
- (2) 'n Persoon wat die toestemming waarna in subartikel (1) verwys word verlang, moet volledige inligting oor die redes vir en die aard van die tydelike werk verstrek.

27. Lasvermindering

- (1) Gedurende tye van spitslas, of in 'n noodgeval, of wanneer dit na die mening van die ingenieur om enige rede nodig is om die las op die munisipaliteit se elektrisiteitsvoorsieningstelsel te verminder, kan die ingenieur die voorsiening sonder kennisgewing onderbreek en vir sodanige tydperk as wat hy of sy nodig ag, die toevoer van elektrisiteit na enige verbruiker se elektriese warmwatersilinder of na enige spesifieke toestel of die hele installasie beëindig.
- (2) Die munisipaliteit kan sodanige apparaat en toerusting op die perseel van die verbruiker installeer as wat nodig mag wees om gevolg te gee aan die bepalings van subartikel (1), en enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit kan op enige redelike tyd enige perseel betree met die doel om sodanige apparaat en toerusting te installeer, te inspekteer, te toets, te verstel en/of te verander.
- (3) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2) moet die verbruiker of eienaar, na gelang van die geval, wanneer hy of sy 'n watersilinder installeer wat deur elektrisiteit verwarm word, die nodige akkommodasie en bedrading ooreenkomstig die

decide to facilitate the later installation of the apparatus and equipment referred to in sub-section (2).

- (4) The municipality is not liable for any loss or damage directly or consequentially due to or arising from any interruption or discontinuance of the electricity supply in terms of subsection (1).

28. High, medium and low voltage switchgear and equipment

- (1) The consumer must pay for the supply and installation of the switchgear, cables and equipment forming part of the service connection for the supply of electricity at either high, medium or low voltage, unless otherwise approved by the engineer.
- (2) All such equipment installed on the consumer's premises must be compatible with the municipality's electrical performance standards.
- (3) No person may open, close, isolate, link or earth high or medium voltage switchgear or equipment without giving reasonable prior notice to the engineer.
- (4) The consumer, who has high or medium voltage switchgear installed for the supply of electricity at medium or low voltage, must advise the municipality of the competent person appointed by the consumer in terms of the regulations, and of any changes made to such appointments.
- (5) The consumer must provide and install a low voltage main switch and/or any other equipment required by the engineer for the supply of electricity at low voltage.
- (6) All earthing or testing of medium voltage switchgear connected to the municipality's network is undertaken by the engineer.

29. Substation accommodation

- (1) The engineer may, on such conditions as may be deemed fit, require the owner to provide and maintain accommodation to be used as a substation, consisting of a separate room or rooms for the purpose of housing medium voltage cables and switchgear, transformers, low voltage cables and switchgear and other equipment necessary for the supply of electricity requested by the owner or consumer.
- (2) The owner or consumer must ensure that accommodation is situated at a point to which free, adequate and unrestricted access is available at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the equipment.
- (3) The municipality may supply its own networks from its own equipment installed in such accommodation, and if additional accommodation is required by the engineer, such additional accommodation shall be provided by the applicant at the cost of the Municipality.

30. Wiring diagram and specification

- (1) When more than one electrical installation or electricity supply from a common main or more than one distribution board or meter is required for any building or block of buildings, the wiring diagram of the circuits starting from the main switch and a specification must on request be supplied to the engineer in duplicate for approval before the work commences.
- (2) Where an electrical installation is to be supplied from a substation on the same premises on which the current is transformed from high voltage, or from one of the substations of the municipality through mains separate from the general distribution system, a complete specification and drawings for the plant to be installed by the consumer must, if so required, be forwarded to the engineer for approval before any material in connection therewith is ordered.

31. Standby supply

No person is entitled to a standby supply of electricity from the

munisipaliteit se keuse verskaf ten einde die installasie van die apparaat en toerusting bedoel in subartikel (2) later te vergemaklik.

- (4) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige verlies of skade wat regstreeks of gevolglik as gevolg van of voortspruitend uit sodanige onderbreking en beëindiging van die voorsiening van elektrisiteit ingevolge subartikel (1) ontstaan nie.

28. Hoë-, medium- en laespanningskakeltoeg en -toerusting

- (1) Die verbruiker wat hoë-, medium- of laespanningelektrisiteit verlang moet betaal vir die verskaffing en installasie van die skakeltoeg, kables en toerusting, wat deel is van die diensaansluiting, tensy dit andersins deur die ingenieur goedgekeur word.
- (2) Al sodanige toerusting wat op die verbruiker se perseel geïnstalleer word, moet versoenbaar wees met die munisipaliteit se elektriese prestasiestandaarde.
- (3) Niemand mag hoë- of mediumspanningskakeltoeg of -toerusting oopmaak, toemaak, isoleer, koppel of aard sonder om vooraf redelike kennis aan die ingenieur te gee nie.
- (4) 'n Verbruiker wat hoë- of mediumspanningskakeltoeg vir 'n hoë- of mediumspanningsvoorsiening installeer het moet die ingenieur inlig oor die bevoegde persoon wat die verbruiker ingevolge die regulasies aangestel het, en van enige veranderinge aan sodanige aanstellings.
- (5) 'n Verbruiker moet 'n laespanninghoofskakelaar en/of enige ander toerusting wat die ingenieur vereis, verskaf en installeer.
- (6) Alle aarding of toetsing van mediumspanningskakeltoeg wat aan die munisipaliteit se netwerk gekoppel is word deur die ingenieur gedoen.

29. Substasie-akkommodasie

- (1) Die ingenieur kan op sodanige voorwaardes wat hy of sy goed ag, vereis dat die eienaar akkommodasie verskaf en in stand te hou vir gebruik as 'n substasie en wat bestaan uit 'n afsonderlike kamer of kamers vir die doel om mediumspanningskables en -skakeltoeg, transformators, laespanningskables en -skakeltoeg en ander toerusting noodsaaklik vir die voorsiening van elektrisiteit versoek deur die aansoeker, te akkommodeer.
- (2) Die eienaar of verbruiker moet toesien dat die akkommodasie so geleë is dat dit te alle tye vrye, voldoende en onbepaalde toegang vir die doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die toerusting verband hou, verleen.
- (3) Die munisipaliteit kan sy eie netwerke voorsien uit sy eie toerusting wat in sodanige akkommodasie geïnstalleer is, en as die ingenieur bykomende akkommodasie verlang, moet sodanige akkommodasie deur die aansoeker op die koste van die munisipaliteit verskaf word.

30. Bedradingsdiagram en spesifikasie

- (1) Wanneer meer as een elektriese installasie of toevoer van elektrisiteit van 'n gemeenskaplike hoofleiding, of meer as een verdeelbord of -meter nodig is vir enige gebou of blok geboue, moet die bedradingsdiagram van die stroomkring wat by die hoofskakelaar begin en 'n spesifikasie op versoek aan die ingenieur vir goedkeuring verskaf word voordat daar met die werk begin word.
- (2) Waar 'n elektriese installasie sy toevoer elektrisiteit vanaf 'n substasie op dieselfde perseel moet kry as waarop die stroom van hoë spanning getransformeer word, of van een van die munisipaliteit se substasies deur 'n hoofleiding afsonderlik van die algemene verspreidingsstelsel, moet, indien dit 'n vereiste is, 'n volledige spesifikasie en tekeninge van die aanleg wat deur die verbruiker geïnstalleer moet word, aan die ingenieur vir goedkeuring gestuur word voordat enige tersaaklike benodighede bestel word.

31. Bystandstoevoer

Niemand is geregtig op bystandstoevoer van die munisipaliteit vir enige

municipality for any premises having a separate source of electricity supply, except with the written consent of the engineer and subject to such terms and conditions as may be laid down by the engineer.

32. Consumer's emergency standby supply equipment

- (1) No emergency standby equipment provided by a consumer may be connected to any installation without the prior written approval of the engineer and then upon such terms and conditions as the engineer may deem fit.
- (2) An application for approval in terms of subsection (1) must be in writing and must include a full specification of the equipment and a wiring diagram.

CHAPTER 3: RESPONSIBILITIES OF CONSUMERS

33. Consumer to provide and maintain electrical installation

The consumer must at own cost install and maintain any electrical installation connected or to be connected to the supply mains, and any additions or alterations thereto which may be made from time to time in accordance with this by-law and the regulations.

34. Fault in electrical installation

- (1) If any fault develops in the electrical installation, which threatens life or property, the consumer must immediately disconnect the electricity supply, inform the municipality and immediately take steps to remedy the fault.
- (2) The engineer may require the consumer to reimburse the municipality for any expense incurred in connection with a fault in the electrical installation.

35. Discontinuance of use of supply

A consumer who wishes the electricity supply to be discontinued, must give the municipality at least two full working days' written notice, failing which the consumer will remain liable for all payments due for the supply of electricity until the expiration of two full working days after such notice has been given.

36. Change of occupier

- (1) A consumer must, on vacating any premises, give the municipality at least two working days' written notice of his or her intention to discontinue using the electricity supply, failing which he or she shall remain liable for payment of such supply.
- (2) If the new occupier wishes to continue using the electricity supply, he or she must make application in accordance with the provisions of this by-law and must within two full working days from the date specified in the aforesaid application as the date when such supply is required, comply with the provisions of this by-law, failing which the supply will be disconnected, and the new occupier will be liable for the electricity supply from the said date till such time as the supply is so disconnected.
- (3) Where premises are fitted with pre-payment meters any person occupying the premises at that time shall be deemed to be the consumer. Until such time as an application is made by this person for a supply of electricity, in terms of this by-law, he or she will be liable for all charges and fees owed to the municipality for that metering point as well as any outstanding charges and fees whether accrued by that person or not.

37. Service apparatus

- (1) The consumer is responsible for the safe accommodation of any meter, service protective device, service connection or other apparatus of the municipality on the premises, and must reimburse the municipality for any costs incurred or loss suffered or damage sustained by the municipality in respect thereof.
- (2) If, during a period of disconnection of an installation from the

perseel wat 'n afsonderlike bron van toevoer van elektrisiteit het nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die ingenieur en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat deur die ingenieur gestel word.

32. Verbruiker se toerusting vir noodbystandstoevoer

- (1) Geen toerusting wat 'n verbruiker vir noodbystandstoevoer verskaf, mag by enige installasie sonder die skriftelike goedkeuring van die ingenieur aangesluit word nie en dan slegs volgens die voorwaardes wat die ingenieur goedgevind.
- (2) 'n Aansoek om goedkeuring ingevolge subartikel (1) moet skriftelik wees en moet 'n volledige spesifikasie van die toerusting en 'n bedradingsdiagram bevat.

HOOFSTUK 3: DIE VERBRUIKER SE PLIGTE

33. Verbruiker moet elektriese installasie verskaf en in stand hou

Die verbruiker moet op eie koste enige elektriese installasie wat by die hoofleiding aangesluit is of aangesluit gaan word, en enige uitbreidings of wysigings daaraan wat van tyd tot tyd gemaak word, verskaf, oprig en in stand hou ooreenkomstig die bepalings van hierdie verordening en die regulasies.

34. Fout in elektriese installasie

- (1) Indien daar enige fout in die elektriese installasie ontstaan wat 'n gevaar vir lewe of eiendom inhou, moet die verbruiker onmiddellik die elektrisiteitstoevoer afsluit, die munisipaliteit in kennis stel en stappe doen om die fout reg te stel.
- (2) Die ingenieur kan vereis dat die verbruiker die munisipaliteit vergoed vir enige uitgawes wat aangaan is in verband met die fout in die elektriese installasie.

35. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit

'n Verbruiker wat verlang dat die toevoer van elektrisiteit beëindig word, moet die munisipaliteit ten minste twee volle werksdae skriftelik kennis gee en by versuim bly die verbruiker aanspreeklik vir alle betalings verskuldig vir die voorsiening van elektrisiteit totdat die twee volle werksdae, nadat sodanige kennis gegee is, verstryk het.

36. Verandering van okkupeerder

- (1) 'n Verbruiker moet by ontruiming van enige perseel, die munisipaliteit ten minste twee volle werksdae skriftelike kennis gee van sy of haar voorneme om die verbruik van die toevoer van elektrisiteit te beëindig, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir sodanige toevoer.
- (2) Indien die nuwe okkupeerder die gebruik van die elektrisiteitstoevoer wil voorsit, moet hy in ooreenstemming met die bepalings van hierdie verordening daarom aansoek doen en binne twee volle werksdae na die datum wat in voornoemde aansoek vermeld word as die datum waarop sodanige toevoer verlang word, aan die bepalings van hierdie verordening voldoen, by gebreke waarvan die toevoer afgesluit word, en die nuwe okkupeerder is aanspreeklik vir die elektrisiteitstoevoer van genoemde datum totdat die toevoer aldus afgesluit word.
- (3) Wanneer voorafbetaalmeters op persele aangebring word, word enige persoon wat op daardie tydstip die perseel okkupeer, geag die verbruiker te wees. Tot tyd en wyl dié persoon aansoek doen om 'n toevoer van elektrisiteit ingevolge hierdie verordening is hy of sy is aanspreeklik vir alle bedrae en gelde aan die munisipaliteit verskuldig vir daardie meetpunt asook vir enige uitstaande bedrae en gelde of dit deur die persoon opgehoop is of nie.

37. Diensapparaat

- (1) Die verbruiker is verantwoordelik vir die veilige akkommodasie van enige meter, diensbeveiligingstoestel, diensaansluiting of ander apparaat van die munisipaliteit op die perseel, en moet die munisipaliteit vergoed vir enige koste of verlies of skade wat die Raad ten opsigte daarvan aangaan of ly.
- (2) Indien die hoofleiding, die dienshoofleiding, meettoerusting of

supply mains, the service main, metering equipment or any other service apparatus, being the property of the municipality and having been previously used, have been removed without its permission or have been damaged so as to render reconnection dangerous, the owner or occupier of the premises, as the case may be, during such period shall bear the cost of overhauling and/or replacing such equipment.

- (3) Where there is a common metering position, the owner of the premises is responsible for the service equipment of the municipality referred to in subsection (1).
- (4) The amount payable under subsection (1) is determined by the engineer, whose decision is final and binding.

CHAPTER 4: SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

38. Service connection

- (1) The consumer must pay for a service connection.
- (2) Every part of a service connection laid or installed by the municipality, remain the property of the municipality and the municipality is responsible for the maintenance of such service connection up to the point of supply.
- (3) A service connection is installed by the engineer at the cost of the consumer.
- (4) A service connection must be laid underground, whether the supply mains are laid underground or erected overhead, unless an overhead service connection is specifically required by the engineer.
- (5) The consumer must provide, fix and/or maintain on his premises such ducts, wireways, trenches, fastenings and clearance to overhead supply mains as may be required by the engineer for the installation of the service connection.
- (6) The conductor used for the service connection must have a cross-sectional area according to the size of the electrical supply but shall not be less than 10 mm² (copper or copper equivalent), and all conductors shall have the same cross-sectional area, unless otherwise approved by the engineer.
- (7) Unless otherwise approved by the engineer, the Municipality will only provide one service connection to each registered erf.
- (8) Any covers of a wireway carrying the supply circuit from the point of supply to the metering equipment must be made to accept the seals of the Municipality.
- (9) Within the meterbox, the service conductor or cable, as the case may be, *must* terminate in an unobscured position and the conductors must be visible throughout their length when cover plates, if present, are removed.
- (10) In the case of blocks of buildings occupied by a number of individual consumers, separate wireways and conductors or cables must be laid from the common metering room or rooms to each individual consumer in the blocks of buildings. Alternatively, if trunking is used, the conductors of the individual circuits must be clearly identified (tied together every 1,5 m) throughout their length.

39. Metering accommodation

- (1) The consumer must provide accommodation in an approved position for the meter board and adequate conductors for the municipality's metering equipment, service apparatus and protective devices.
- (2) The accommodation must be provided and maintained, to the satisfaction of the engineer, at the cost of the consumer or the owner.
- (3) The accommodation must be situated, in the case of credit

enige ander diensapparaat wat aan die munisipaliteit behoort en tevore gebruik is gedurende 'n tydperk dat die installasie van die hoofleiding afgesluit was, sonder die munisipaliteit se toestemming verwyder is, of in so 'n mate beskadig is dat heraansluiting gevaarlik is, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel, na gelang van die geval, gedurende sodanige tydperk die koste dra van die herstel en/of vervanging van sodanige toerusting.

- (3) Waar daar 'n gemeenskaplike meetposisie is, is die eienaar van die perseel aanspreeklik vir die diensapparaat van die munisipaliteit waarna in subartikel (1) verwys word.
- (4) Die bedrag verskuldig ingevolge subartikel (1) word deur die ingenieur bepaal en sy of haar besluit is finaal en bindend is.

HOOFSTUK 4: SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

38. Diensaansluiting

- (1) Die verbruiker betaal die koste van die diensaansluiting.
- (2) Elke gedeelte van 'n diensaansluiting wat deur die munisipaliteit gelê of opgerig is, bly die eiendom van die munisipaliteit en die munisipaliteit is verantwoordelik is vir die instandhouding van sodanige diensaansluiting tot by die voorsieningspunt.
- (3) 'n Diensaansluiting word op koste van die verbruiker deur die ingenieur gelê of opgerig.
- (4) 'n Diensaansluiting word ondergronds gelê ongeag of die hoofleiding ondergronds gelê of bogronds opgerig word tensy 'n bogrondse diensaansluiting spesifiek deur die ingenieur vereis word.
- (5) Die verbruiker moet op sy of haar perseel sodanige leibane, bedradingskanale, vore, hegstukke en vry ruimte vir die bogrondse hoofleiding voorsien, vassit en/of in stand hou soos wat deur die ingenieur vir die installasie van die diensaansluiting vereis word.
- (6) Die geleier wat vir die diensaansluiting gebruik word, moet 'n deursneeoppervlakte ooreenkomstig die grootte van die elektriese toevoer hê, maar moet nie minder as 10 mm² (koper of koperekwivalent) wees nie, en al die geleiers moet dieselfde deursneeoppervlakte hê tensy andersins deur enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur.
- (7) Tensy andersins goedgekeur deur die ingenieur, verskaf die munisipaliteit slegs een diensaansluiting na elke geregistreerde erf.
- (8) Enige bedekking op 'n bedradingskanaal wat die toevoerstroomkring van die voorsieningspunt na die meettoerusting dra, moet voorsiening maak vir verseëling deur die munisipaliteit.
- (9) Binne in die meterkas moet die diensgeleier of -kabel, na gelang van die geval, in 'n opsigtelike posisie eindig, en die hele lengte van die geleiers moet sigbaar wees as die dekplate, indien dit aanwesig is, verwyder word.
- (10) In die geval van blokke geboue geokkupeer deur 'n aantal individuele verbruikers, moet afsonderlike bedradingskanale en geleiers of kables van die gemeenskaplike meetkamer of -kamers na elke individuele verbruiker in die blokke geboue geïnstalleer word. As hoofleibane gebruik word, moet die geleiers van individuele stroomkring andersins duidelik (elke 1,5 m saamgebind) vir die hele lengte aangedui word.

39. Meetakkommodasie

- (1) Die verbruiker moet akkommodasie op 'n goedgekeurde plek vir die meterbord, en voldoende geleiers vir die munisipaliteit se meettoerusting, diensapparaat en beveiligingstoestelle verskaf.
- (2) Die akkommodasie word tot bevrediging van die ingenieur op die verbruiker of eienaar se koste na gelang van omstandighede verskaf en in stand gehou.
- (3) Die akkommodasie moet, in die geval van kredietmeters, op 'n

meters, at a point to which free and unrestricted access may be had at all reasonable hours for the reading of meters, but at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the service equipment.

- (4) The consumer must give officials of the municipality access at all reasonable hours for the inspection of prepayment meters.
- (5) Where submetering equipment is installed, accommodation separate from the municipality's metering equipment must be provided.
- (6) The consumer or, in the case of a common meter position, the owner of the premises must provide adequate electric lighting in the space set aside for accommodating the metering equipment and service apparatus.
- (7) Where in the opinion of the engineer the position of the meter, service connection, protective devices or main distribution board is no longer readily accessible or becomes a cause of danger to life or property or in any way becomes unsuitable, the consumer must at own cost and with due despatch relocate it to an approved position.
- (8) The accommodation for the municipality's metering equipment and protective devices may only include the consumer's main switch and main protective devices. No apparatus other than that used in connection with the supply of electricity and use of electricity may be installed or stored in such accommodation unless approved.

CHAPTER 5: SYSTEMS OF SUPPLY

40. Load requirements

- (1) Supplies must be in alternating current as prescribed by the Electricity Act, 1987 (Act 41 of 1987).
- (2) The Engineer may require a consumer to accept an electricity supply at high voltage.
- (3) The frequency of the alternating current supply is 50 Hz.

41. Load limitations

- (1) Where the estimated load, calculated in terms of the safety standard, does not exceed 15 kVA, the electrical installation must be arranged for a two-wire single-phase supply of electricity, unless otherwise approved by the engineer.
- (2) Where a three-phase four-wire supply of electricity is provided, the load must be approximately balanced over the three phases but the maximum out-of-balance load shall not exceed 15 kVA, unless otherwise approved by the engineer.
- (3) No current-consuming appliance, inherently single phase in character, with a rating which exceeds 15 kVA may be connected to the electrical installation without the prior approval of the engineer.

42. Interference with other persons' electrical equipment

- (1) No person shall operate electrical equipment having load characteristics which, singly or collectively, give rise to voltage variations, harmonic currents or voltages, or unbalanced phase currents which fall outside the applicable standard specification.
- (2) The assessment of interference with other persons' electrical equipment shall be carried out by means of measurements taken at the point of common coupling.
- (3) Should it be established that undue interference is in fact occurring, the consumer shall, at his/her own cost, install the necessary equipment to filter out the interference and prevent it reaching the supply mains.

43. Supplies to motors

Unless otherwise approved by the engineer the rating of motors shall be limited as follows:

plek geleë wees waartoe daar te alle redelike tye vrye en onbelemmerde toegang vir die lees van meters is, maar te alle tye vir doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die dienstoerusting verband hou.

- (4) Die verbruiker moet amptenare van die munisipaliteit te alle redelike tye toegang bied vir die inspeksie van voorafbetaalmeters.
- (5) Waar submeettoerusting geïnstalleer word, moet akkommodasie afsonderlik van die munisipaliteit se meettoerusting verskaf word.
- (6) Die verbruiker of, in die geval van die plek van 'n gewone meter, die eenaar van die perseel, moet voldoende elektriese beligting verskaf in die ruimte waar die meettoerusting en diensapparaat geakkommodeer word.
- (7) Wanneer, volgens die mening van die ingenieur, die plek van die meter, diensaansluiting of beveiligingstoestelle of hoofverspreidingsbord nie maklik toeganklik is nie, of 'n bron van gevaar vir lewe of eiendom is of op enige wyse ongepas is, moet die verbruiker dit op eie koste en spoedig na 'n nuwe goedgekeurde plek verskuif.
- (8) Die akkommodasie vir die munisipaliteit se meettoerusting en beveiligingstoestelle mag slegs die verbruiker se hoofskakelaar en hoof-beveiligingstoestelle insluit. Geen apparaat behalwe dit wat in verband met die toevoer en verbruik van elektrisiteit gebruik word nie, mag in sodanige akkommodasie geïnstalleer of geberg word nie tensy dit goedgekeur is nie.

HOOFSTUK 5: TOEVOERSTELSELS

40. Lasvereistes

- (1) Toevoer moet in wisselstroom wees soos vereis ingevolge die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet 41 van 1987).
- (2) Die ingenieur kan vereis dat 'n verbruiker 'n elektrisiteits-toevoer teen hoë spanning neem.
- (3) Die frekwensie van die wisselstroomtoevoer is 50 Hz.

41. Lasbeperkings

- (1) Waar die geraamde las, bereken ingevolge die veiligheidsstandaard, nie 15 kVA oorskry nie, moet die elektriese installasie ingerig word vir 'n dubbeldraad-enkelfasige-toevoer van elektrisiteit, tensy dit andersins deur die ingenieur goedgekeur word.
- (2) Waar 'n driefasige vierdraadtoevoer voorsien word, moet die las by benadering gebalanseer word oor die drie fases, maar die maksimum uitbalansstroom mag nie 15 kVA oorskry nie, tensy anders deur die ingenieur goedgekeur.
- (3) Geen stroomverbruikende toestel wat inherent enkel fase van aard is en waarvan die aanslag 15 kVA oorsake, mag sonder die voorafverkreë goedkeuring van die ingenieur by die elektriese installasie aangesluit word nie.

42. Steuring van ander persone se elektriese toerusting

- (1) Niemand mag elektriese toerusting bedryf wat laseienskappe het wat individueel of gesamentlik tot spanningvariasie, bo-frekwensiestrome of -spanning, of ongebalanseerde fasestrome wat buite die toepaslike standaardspesifikasie val, aanleiding gee nie.
- (2) Die evaluering van die steuring van ander persone se elektriese toerusting word deur middel van metings by die algemene koppelpunt gedoen.
- (3) Indien daar vasgestel word dat onbehoorlike steuring wel plaasvind, moet die verbruiker op sy of haar eie koste die nodige toerusting installeer om die steuring te filtreer en te verhoed dat dit die hoofleiding bereik.

43. Toevoer na motore

Tensy anders goedgekeur deur die ingenieur, word die aangeslane vermoë van motore as volg beperk:

(1) Limited size for low voltage motors—

The rating of a low voltage single-phase motor is limited to 2 kW and/or the starting current shall may not exceed 70A. All motors exceeding these limits must be wound for three phases at low voltage or such higher voltage as may be required.

(2) Maximum starting and accelerating currents of three-phase alternating current motors—

The starting current of three-phase low voltage motors permitted *must* be related to the capacity of the consumer's service connection, as follows:

Insulated service cable, size in mm ² , copper equivalent	Maximum permissible starting current	Maximum motor rating in kW		
		Direct on line (6 × full-load current)	Star/Delta (2,5 × full-load current)	Other means (1,5 × full-load current)
mm ²	A	kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

(3) Consumers supplied at medium voltage—

In an installation supplied at medium voltage the starting current of a low voltage motor is limited to 1,5 times the rated full-load current of the transformer supplying such a motor. The starting arrangement for medium voltage motors is subject to the approval of the engineer.

44. Power factor

- (1) If required by the engineer, the power factor of any load must be maintained within the limits 0,85 lagging and 0,9 leading.
- (2) Where, for the purpose of complying with sub-section (1), it is necessary to install power factor corrective devices, such corrective devices must be connected to the individual appliance terminals unless the correction of the power factor is automatically controlled.
- (3) The consumer must, at his/her own cost, install such corrective devices.

45. Protection

Electrical protective devices for motors must be of such a design as effectively to prevent sustained overcurrent and single phasing, where applicable.

CHAPTER 6: MEASUREMENT OF ELECTRICITY

46. Metering

- (1) The municipality must, at the consumer's cost in the form of a direct charge or fee, provide, install and maintain appropriately rated metering equipment at the point of metering for measuring the electricity supplied.
- (2) Except in the case of prepayment meters, the electricity used by a consumer during any metering period must be ascertained by the reading of the appropriate meter or meters supplied and installed by the municipality and read at the end of such period except where the metering equipment is found to be defective, or the municipality invokes the provisions of section 50(2) of this by-law, in which case the consumption for the period shall be estimated.
- (3) Where the electricity used by a consumer is charged at different tariff rates, the consumption will be metered separately for each rate.

(1) Beperkte grootte van laespanningmotore—

Die aangeslane vermoë van 'n laespanning-enkelfasige motor word tot 2 kW beperk en/of die aansitstroom mag nie 70 A oorskry nie. Alle motore wat hierdie perke oorskry, word vir drie fases teen lae spanning of sodanige hoër spanning as wat vereis word, gewikkel.

(2) Maksimum aansit- en versnelstrome van driefasige wisselstroommotore—

Die aansitstrome van driefasige-laespanningmotore wat toegelaat word, hou as volg met die kapasiteit van die verbruiker se diensaansluiting verband:

Grootte van geïsoleerde dienskabel (koper-ekwivalent)	Maksimum toelaatbare aansitstroom	Maksimum motoraanslag in kW		
		Direk op die lyn (6 × volle lasstroom)	Star/Delta (2,5 × volle lasstroom)	Ander middele (1,5 × volle lasstroom)
mm ²	A	kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

(3) Verbruikers word teen mediumspanning voorsien—

In 'n installasie wat elektrisiteit teen mediumspanning voorsien, word die aansitstroom van 'n laespanningmotor tot 1,5 keer die aangeslane vollasstroom van die transformator wat sodanige motor voorsien, beperk. Die aansitreëling vir mediumspanningmotore is aan die goedkeuring van die ingenieur onderworpe.

44. Arbeidsfaktor

- (1) Indien vereis deur die ingenieur, word die arbeidsfaktor van enige las binne die perke van 0,85 naloop en 0,9 voorloop gehandhaaf.
- (2) Waar dit, ingevolge subartikel (1), nodig is om arbeidsfaktor-korrektiewe toestelle te installeer, word sodanige korrektiewe toestelle by die individuele verbruiksterminale aangesluit tensy die herstel van die arbeidsfaktor outomaties beheer word.
- (3) Die verbruiker moet op sy of haar eie koste sodanige korrektiewe toestelle installeer.

45. Beveiliging

Elektriese beveiligingstoestelle vir motore moet so ontwerp word dat dit op 'n doeltreffende wyse waar toepaslik volgehou oorstrom en eenfasewerking voorkom.

HOOFSTUK 6: ELEKTRISITEITSMETING

46. Meet van toevoer

- (1) Die munisipaliteit verskaf, installeer en hou toepaslik aangeslane meettoerusting by die meetpunt in stand vir die meet van die elektrisiteit wat voorsien word op koste van die verbruiker in die vorm van 'n direkte bedrag of gelde.
- (2) Die elektrisiteit wat 'n verbruiker in enige meettydperk verbruik, word, behalwe in die geval van voorafbetaalbeters, bepaal deur die toepaslike meter of meters wat deur die munisipaliteit verskaf en geïnstalleer is, aan die einde van sodanige tydperk te lees, behalwe waar daar 'n fout in die meettoerusting is of die munisipaliteit beroep hom op die bepaling van artikel 58(2) van hierdie verordening, in welke geval die verbruik vir die tydperk geskat word.
- (3) Waar verskillende tariewe gehê word vir die elektrisiteit wat deur 'n verbruiker verbruik word, word die verbruik afsonderlik vir elke tarief gemeet.

(4) The municipality may meter the supply to blocks of shops and flats, tenement-houses and similar buildings for the buildings as a whole, or for individual units, or for groups of units.

(5) No alterations, repairs or additions or electrical connections of any description may be made on the supply side of the point of metering unless specifically approved in writing by the engineer.

47. Accuracy of metering—

(1) A meter must be conclusively presumed to be registering accurately if its error, when tested in the manner prescribed in sub-section (3) hereof, is found to be within the limits of error as provided for in the applicable standard specifications.

(2) The engineer may test the municipality's metering equipment. If it is established by test or otherwise that such metering equipment is defective, the municipality will—

(a) in the case of a credit meter, adjust the account rendered;

(b) in the case of prepayment meters,

(i) render an account where the meter has been under-registering, or

(ii) issue a free token where the meter has been over-registering, in accordance with the provisions of subsection (6).

(3) The consumer may request that the metering equipment be tested by the municipality on payment of the relevant fee. If the metering equipment is found not to comply with the system accuracy requirements as provided for in the applicable standard specifications, an adjustment in accordance with the provisions of sub-sections (2) and (6) will be made and the aforesaid fee shall be refunded.

(4) In case of a dispute, the consumer may at his or her own cost request that the metering equipment under dispute be tested by an approved independent testing authority, and the result of such test will be final and binding on both parties.

(5) Meters must be tested in the manner as provided for in the applicable standard specifications.

(6) When an adjustment is made to the electricity consumption registered on a meter in terms of sub-section (2) or (3), such adjustment must either be based on the percentage error of the meter as determined by the test referred to in subsection (5) or upon a calculation by the municipality from consumption data in its possession. Where applicable, due allowance shall be made, where possible, for seasonal or other variations which may affect the consumption of electricity.

(7) When an adjustment is made as contemplated in subsection (6), the adjustment may not exceed a period of six months preceding the date on which the metering equipment was found to be inaccurate. The application of this section does not bar a consumer from claiming back overpayment for any longer period where the consumer is able to prove the claim in the normal legal process.

(8) Where the actual load of a consumer differs from the initial estimated load provided for under section 8(1) to the extent that the municipality deems it necessary to alter or replace its metering equipment to match the load, the costs of such alteration or replacement must be borne by the consumer.

(9) (a) Prior to the municipality making any upward adjustment to an account in terms of sub-section (6), the municipality will—

(i) notify the consumer in writing of the monetary value of the adjustment to be made and the reasons therefor;

(4) Die munisipaliteit kan die toevoer van elektrisiteit aan blokke winkels en woonstelle, skakelhuse en soortgelyke geboue meet vir die geboue as 'n geheel, of vir individuele eenhede, of vir groepe eenhede.

(5) Geen veranderings, herstelwerk of toevoegings of elektriese verbindings van enige aard mag aan die voorsieningskant van die meetpunt aangebring word nie, tensy dit spesifiek skriftelik deur die ingenieur goedgekeur word nie.

47. Akkurate meting

(1) Dit word onomstootlik aanvaar dat 'n meter akkuraat registreer indien daar by die toetsing daarvan ingevolge subartikel (3), bevind word dat die fout binne die foutgrens is ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies.

(2) Die ingenieur mag die munisipaliteit se meettoerusting toets. Indien daar by wyse van 'n toets of andersins vasgestel word dat sodanige meettoerusting foutief is, moet die munisipaliteit—

(a) in die geval van 'n kredietmeter die rekening wat gelewer is, aanpas;

(b) in die geval van voorafbetaalmeters

(i) 'n rekening lewer as die meter te min geregistreer het, of

(ii) 'n gratis bewys uitreik indien die meter te veel geregistreer het.

(3) Die verbruiker mag teen betaling van die toepaslike gelde die meettoerusting deur die munisipaliteit te laat toets. Indien daar bevind word dat die meettoerusting nie voldoen aan die vereistes vir stelselakkuraatheid ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies nie, word 'n aanpassing ingevolge die bepalings van subartikels (2) en (6) gemaak en die bogemelde gelde word terugbetaal.

(4) In geval van 'n geskil kan die verbruiker op eie koste die meettoerusting waaroor die geskil gaan, deur 'n onafhanklike toetsowerheid te laat toets, en die resultaat van sodanige toets is afdoende bewys en bindend op albei partye.

(5) Meters word getoets op die wyse soos deur die toepaslike standaardspesifikasie bepaal.

(6) Wanneer die elektrisiteitsverbruik soos geregistreer op 'n meter ingevolge subartikel (2) of (3) aangepas word, word sodanige aanpassing of gegronde op die meter se persentasiefout bepaal deur die toets ingevolge subartikel (5), of op 'n berekening deur die munisipaliteit gegronde op verbruiksdata in sy besit. Waar van toepassing word daar, waar moontlik, behoorlik rekening gehou met seisoenale of ander veranderinge wat die verbruik van elektrisiteit kan beïnvloed.

(7) Enige aanpassings ingevolge subartikel (6) word gemaak ten opsigte van 'n tydperk wat nie ses maande voor die datum waarop bevind is dat die meettoerusting onakkuraat is, mag oorskry nie.

(8) Waar 'n verbruiker se werklike las in so 'n mate van die aanvanklik geraamde las ingevolge subartikel 8(1) verskil dat die munisipaliteit dit nodig ag om sy meettoerusting te verander of te vervang ten einde by die las aan te pas, dra die verbruiker die koste van sodanige verandering of vervanging.

(9) (a) Voordat die raad enige opwaartse aanpassing aan enige rekening ingevolge subartikel (6) maak, moet die munisipaliteit—

(i) die verbruiker skriftelik in kennis stel van die geldelike waarde van die aanpassing wat gemaak gaan word en die redes daarvoor;

- (ii) in such notification provide sufficient particulars to enable the consumer to submit representations thereon, and
 - (iii) call upon the consumer in such notice to provide it with reasons in writing, if any, within 21 days or such longer period as the Municipality may permit why his/her account should not be adjusted as notified.
- (b) Should the consumer fail to make any representations during the period referred to in subsection 9(a)(iii) the municipality may adjust the account as notified in subsection 9(a)(i).
 - (c) The municipality must consider any reasons provided by the consumer in terms of subsection (9)(a) and must, if satisfied that a case has been made out therefor, adjust the account appropriately.
 - (d) If a duly authorized official of the municipality decides after having considered the representation made by the consumer that such representations do not establish a case warranting an amendment to the monetary value established in terms of sub-section (6), the municipality may adjust the account as notified in terms of subsection 9(a)(i), subject to the consumer's right to appeal the decision of the official in terms of section 62 of the Municipal Systems Act, 2000.

48. Reading of credit meters

- (1) Unless otherwise prescribed, credit meters will normally be read at intervals of one month and the fixed or minimum charges due in terms of the tariff shall be assessed accordingly. The municipality is not obliged to effect any adjustments to such charges.
- (2) If for any reason the credit meter cannot be read, an estimated account will be rendered and the electrical energy consumed will be adjusted in a subsequent account in accordance with the electrical energy actually consumed.
- (3) When a consumer vacates a property and a final reading of the meter is not possible, an estimation of the consumption may be made and the final account rendered accordingly.
- (4) The consumer may upon payment of the relevant fee request a special reading of the meter.
- (5) If any calculating, reading or metering error is discovered in respect of any account rendered to a consumer, the error will be corrected in subsequent accounts. Any such correction will only apply in respect of accounts for a period of 6 months preceding the date on which the error in the accounts was discovered, and shall be based on the actual tariffs applicable during the period; provided that a consumer may claim back overpayment for any longer period where the consumer is able to prove the claim in the normal legal process.

49. Prepayment metering

- (1) No refund of the amount tendered for the purchase of electricity credit shall be given at the point of sale after initiation of the process by which the prepayment meter token is produced.
- (2) Copies of previously issued tokens for the transfer of credit to the prepayment meter may be issued at the request of the consumer.
- (3) When a consumer vacates any premises where a prepayment meter is installed, the municipality will not refund the consumer for the credit remaining in the meter.
- (4) The municipality is not liable for the reinstatement of credit in a prepayment meter lost due to tampering with, or the incorrect use or the abuse of, prepayment meters and/or tokens.

- (ii) in sodanige kennisgewing voldoende besonderhede verskaf sodat die verbruiker verdoë op grond daarvan kan rig, en

- (iii) die verbruiker in sodanige kennisgewing versoek om redes, indien enige, skriftelik binne 21 dae of sodanige langer tydperk as wat die munisipaliteit mag toelaat, te verskaf waarom sy of haar rekening nie aangepas moet word ooreenkomstig die kennisgewing nie.

- (b) Indien die verbruiker versuim om gedurende die tydperk beoog in subartikel 9(a)(iii) enige verdoë te rig, het die munisipaliteit die reg om die rekening aan te pas volgens die kennisgewing ingevolge subartikel 9(a)(i).

- (c) Die munisipaliteit oorweeg enige redes verskaf deur die verbruiker ingevolge subartikel (9)(a) en pas die rekening op 'n gepaste wyse aan indien die munisipaliteit tevrede is dat daar grondige redes daarvoor verskaf is.

- (d) Indien 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit na oorweging van die verdoë gerig deur die verbruiker besluit dat sodanige verdoë nie 'n saak uitmaak om 'n wysiging aan die monetêre waarde ingevolge subartikel 9(a)(i) aan te bring nie, het die munisipaliteit die reg om die rekening ooreenkomstig 'n kennisgewing ingevolge subartikel 9(a)(i) aan te pas, onderworpe aan die verbruiker se reg van appell teen die besluit ingevolge artikel 62 van die Wet op Munisipale Stelsels, 2000.

48. Lees van kredietmeters

- (1) Tensy anders voorgeskryf, word kredietmeters gewoonlik met tussenposes van een maand gelees, en die vaste of minimum koste verskuldig ingevolge die tarief word dienooreenkomstig bepaal. Die munisipaliteit is nie verplig om enige aanpassings aan sodanige koste te maak nie.
- (2) Indien die kredietmeter om die een of ander rede nie gelees kan word, sal 'n geraamde rekening gelewer word en die elektriese energie wat verbruik is, word in 'n daaropvolgende rekening aangepas ooreenkomstig die elektriese energie wat werklik verbruik is.
- (3) Wanneer 'n verbruiker 'n eiendom ontruim en 'n finale lesing van die meter is onmoontlik, kan 'n geraamde verbruik bepaal word en die finale rekening dienooreenkomstig gelewer word.
- (4) 'n Verbruiker mag teen betaling van die toepaslike gelde 'n spesiale meterlesing aanvra.
- (5) Indien enige berekeningsfout, fout met die lees van die meter of meetfout ontdek word ten opsigte van enige rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, word die fout in daaropvolgende rekeninge reggestel. Enige sodanige regstelling is slegs van toepassing op rekeninge vir 'n tydperk van 6 maande voor die datum waarop die fout in die rekeninge ontdek is, en is gegrond op die werklike tariewe van toepassing gedurende die tydperk. Met dien verstande dat 'n verbruiker 'n oorbetalings vir enige langer tydperk kan terugeis indien die verbruiker die eis in die normale regsproses kan bewys.

49. Voorafbetaalde krag

- (1) Geen terugbetaling van die bedrag wat vir die aankoop van elektrisiteitkrediet aangebied is, geskied by die verkooppunt nadat die proses waardeur die voorafbetalingsbewys uitgereik word, reeds begin het nie.
- (2) Afskrifte van die bewyse wat vroeër vir die oorpasing van krediet na die voorafbetaalmeter uitgereik is, kan op versoek van die verbruiker beskikbaar gestel word.
- (3) Wanneer 'n verbruiker enige perseel ontruim waar 'n voorafbetaalmeter geïnstalleer is, betaal die munisipaliteit geen krediet wat in die meter oorbly, aan die verbruiker terug nie.
- (4) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die herstel van krediet wat in 'n voorafbetaalmeter verlore gegaan het omdat daar met die voorafbetaalmeter en/of bewyse gepeuter is nie, of omdat dit verkeerd gebruik of misbruik is nie.

- (5) The municipality appoints vendors for the sale of credit for prepayment meters but does not guarantee the continued operation of any vendor.

CHAPTER 7: ELECTRICAL CONTRACTORS

50. Requirements supplementary to those in the Regulations

- (1) Where an application for a new or increased supply of electricity has been made to the municipality, the engineer may at his/her discretion accept notification of the completion of any part of an electrical installation, the circuit arrangements of which permit the electrical installation to be divided up into well-defined separate portions, and such part of the electrical installation may, at the discretion of the engineer, be inspected, tested and connected to the supply mains as though it were a complete installation.
- (2) The examination, test and inspection that may be carried out at the discretion of the the engineer in no way relieves the electrical contractor/accredited person or the user or owner, as the case may be, from his responsibility for any defect in the installation. Such examination, test and inspection shall not be taken under any circumstances (even where the electrical installation has been connected to the supply mains) as indicating or guaranteeing in any way that the electrical installation has been carried out efficiently with the most suitable materials for the purpose or that it is in accordance with this by-law or the safety standard, and the municipality cannot be held responsible for any defect or fault in such electrical installation.

51. Responsibility of Electrical Contractors

The municipality is not responsible for the work done by the electrical contractor/accredited person on a consumer's premises nor for any loss or damage which may be occasioned by fire or by any accident arising from the state of the wiring on the premises.

CHAPTER 8: GENERAL

52. Recovery of Cost

The municipality may repair and make good any damage done in contravention of this by-law or resulting from a contravention of this by-law. The cost of any such work carried out by the municipality which was necessary due to the contravention of this by-law, will be for the account of the person who acted in contravention of this by-law.

53. Delegation of powers and duties

- (1) The engineer may delegate any power or duty that have been conferred on the engineer in terms of this by-law to any official of the council.
- (2) A delegation in terms of sub-section (1)—
- must be in writing;
 - is subject to any limitations, conditions and directions the engineer may impose;
 - does not divest the engineer of the responsibility concerning the exercise of the power or the performance of the duty.
- (3) The engineer may amend or withdraw any delegation in terms of sub-section (1), but no such amendment or withdrawal shall invalidate anything done as a consequence of such delegation.

54. Penalties

- (1) Any person who contravenes any of the provisions of sections 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 27, 29 and 30 of this by-law is guilty of an offence.
- (2) Any person who continues to commit an offence after notice

- (5) Die munisipaliteit kan na goeëddunke verkopers vir die verkoop van bewyse vir voorafbetaalmeters aanstel maar waarborg nie die voortgesette bedryf deur enige verkoper nie.

HOOFSTUK 7: ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

50. Vereistes bykomend tot die Regulasies

- (1) Waar daar om nuwe of verhoogde toevoer van elektrisiteit by die munisipaliteit aansoek gedoen word, kan die ingenieur na sy of haar goeëddunke 'n kennisgewing aanvaar van die voltooiing van enige deel van die elektriese installasie waarvan die kringontwerp toelaat dat die elektriese installasie in duidelik afgebakende afsonderlike gedeeltes verdeel word, en sodanige gedeelte van die elektriese installasie kan na goeëddunke van die ingenieur geïnspekteer, getoets en by die hoofleiding aangesluit word asof dit 'n volledige installasie is.
- (2) Die ondersoek, toets en inspeksie wat na goeëddunke van die ingenieur uitgevoer mag word, onthef geensins die elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon of die verbruiker of eienaar, na gelang van die geval, van sy of haar verantwoordelikheid vir enige gebrek in die installasie nie. Sodanige ondersoek, toets en inspeksie mag onder geen omstandighede (selfs waar die elektriese installasie aan die hoofleiding verbind is) beskou word as enigins 'n aanduiding of waarborg dat die elektriese installasiewerk doeltreffend met die geskikste benodighede vir die doel uitgevoer is of dat dit ooreenkomstig hierdie verordening of veiligheidsstandaard is nie, en die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir enige gebrek of fout in sodanige elektriese installasie nie.

51. Pligte van kontrakteurs

Die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir die werk wat deur 'n elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon op die perseel van die verbruiker verrig word nie en kan nie aanspreeklik gehou word vir enige verlies of skade te wyte aan 'n brand of enige ongeluk voortspruitend uit die toestand van die bedrading op die perseel nie.

HOOFSTUK 8: ALGEMEEN

52. Verhaling van kostes

Die munisipaliteit mag enige skade wat strydig met hierdie verordening is of voortspruit uit 'n oortreding van hierdie verordening, herstel of vergoed. Die koste van sodanige werk verrig deur die munisipaliteit en genoodsaak deur 'n oortreding van hierdie verordening, is vir die rekening van die persoon wat strydig met hierdie verordening opgetree het.

53. Delegasie van bevoegdhede en pligte

- (1) Die ingenieur mag enige bevoegdheid of plig wat aan die ingenieur ingevolge hierdie verordening verleen of opgedra is aan 'n amptenaar van die raad delegeer.
- (2) 'n Delegasie ingevolge subartikel (1)—
- moet skriftelik wees;
 - is onderworpe aan enige beperkings, voorwaardes en lasgewings wat die ingenieur mag opleë;
 - ontneem nie die ingenieur die verantwoordelikheid betreffende die uitoefening van die bevoegdheid of die verrigting van die plig nie.
- (3) Die ingenieur kan enige delegasie ingevolge subartikel (1) wysig of herroep, maar geen sodanige wysiging of herroeping maak enigiets ongeldig wat ingevolge daardie delegasie gedoen is nie.

54. Strafbepaling

- (1) Iemand wat enige van die bepalings van artikels 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 27, 29 en 30 van hierdie verordening oortree, is skuldig aan 'n misdryf.
- (2) Iemand wat voortgaan om 'n misdryf te pleeg nadat hy of sy in

has been served on him/her to cease committing such offence or after he/she has been convicted of such offence is guilty of a continuing offence.

(3) Any person convicted of an offence under this by-law for which no penalty is expressly provided is liable to a fine not exceeding ten thousand rands or imprisonment for a period not exceed six months or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment and, in the case of a continuing offence, to an additional fine not exceeding two hundred rands or additional imprisonment for a period not exceeding ten days or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued.

(4) Every person committing a breach of the provisions of this by-law must recompense the municipality for any loss or damage suffered or sustained by it in consequence of such breach.

55. Repeal

The By-laws specified in the first column of Schedule 1 are hereby repealed to the extent set out in the second column of the Schedule.

**SCHEDULE
BY-LAWS REPEALED**

TITLE OF BY-LAW	EXTENT OF REPEAL
-----------------	------------------

31492

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY

By-Law Relating to the Fencing of Premises

To control the erection of fences

Arrangement of Sections

1. Definitions
2. Application of this by-law
3. Erection of fences
4. Dilapidated, defaced and unsightly fences
5. Ownership of fences
6. Delegation of powers and duties
7. Offences and penalties

Schedule

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context:—

“**the Act**” means the National Building Standards and Building Regulations Act, Act 103 of 1977;

“**Council**” means the municipal council of the municipality;

“**engineer**” means the person appointed by the municipality to act as engineer for the purpose of administering this by-law;

“**erect**” includes the making of alterations to a fence;

“**fence**” includes a boundary, garden or other freestanding wall;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

kennis gestel is om sodanige misdryf te staak of nadat hy of sy skuldig bevind is aan sodanige misdryf, is skuldig aan ’n voortgesette misdryf.

(3) Iemand wat skuldig bevind word aan ’n oortreding ingevolge hierdie verordening waarvoor geen straf uitdruklik bepaal word nie, is onderhewig aan ’n boete van nie meer as tien duisend rand nie of tronkstraf vir ’n tydperk van nie langer as ses maande nie of tot sodanige tronkstraf sonder die keuse van ’n boete of tot albei sodanige boete en sodanige tronkstraf en, in die geval van ’n voortgesette misdryf, tot ’n bykomende boete van nie meer as twee honderd rand nie of bykomende tronkstraf vir ’n tydperk wat nie meer as tien dae is nie of tot sodanige tronkstraf sonder die keuse van ’n boete of tot albei sodanige bykomende boete en tronkstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf verder gepleeg word.

(4) Elkeen wat die bepalings van hierdie verordening oortree, is aanspreeklik daarvoor om die munisipaliteit te vergoed vir enige verlies of skade deur die munisipaliteit gelyk as gevolg van sodanige oortreding.

55. Herroeping

Die verordeninge soos aangedui in die eerste kolom van Bylae 1 word hierby herroep tot die mate soos in die tweede kolom van Bylae 1 aangedui.

**BYLAE 1
VERORDENINGE WAT HERROEP IS**

TITEL VAN VERORDENING	MATE VAN HERROEPING
-----------------------	---------------------

31492

MUNISIPALITEIT KAAP AGULHAS

Verordening insake die Omheining van Persele

Om die oprigting van heinings te beheer

Indeling van artikels

1. Woordbepaling
2. Toepassing van hierdie verordening
3. Oprigting van heinings
4. Vervalle, ontsierde en onooglike heinings
5. Eienaarskap van heinings
6. Delegasie van magte en pligte
7. Strafbepaling

Bylae

1. Woordbepaling

In hierdie verordening, tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken:—

“**die Wet**” die Wet op Nasionale Boustandaarde en Bouregulasies, Wet nr 103 van 1977;

“**eienaar**” die persoon in wie die titel tot ’n perseel regtens berus en omvat dit ook ’n okkupeerder;

“**heining**” ook ’n grens-, tuin- of ander vrystaande muur;

“**ingenieur**” die persoon aangestel deur die munisipaliteit om op te tree as ingenieur vir die doeleindes van hierdie verordening;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**NBR**” die nasionale bouregulasies uitgevaardig ingevolge die

“occupier” means any person in actual occupation of premises or having the charge or management thereof, without regard to the title under which he or she occupies it;

“NBR” means any national building regulations promulgated in terms of the Act, and any South African Bureau of Standards Code of Practice for the application of the national building regulations;

“premises” means any piece of land, with or without improvements;

“owner” means the person in whom is vested the legal title to premises and includes an occupier;

“Tariff Policy By-law”, means the Tariff Policy By-law adopted by the municipality and published in Provincial Gazette;

“zoned” means a land use right which may be exercised on premises in terms of the provisions of a town planning scheme, and includes any approval which may have been granted in respect of the particular premises in terms of any town planning legislation.

2. Application of this by-law

- (1) This by-law binds an organ of state.
- (2) The provisions of this by-law do not derogate from the provisions of any other legislation.
- (3) Notwithstanding the provisions of subsection (1) above, the provisions of any legislation relating to town planning are subject to this by-law.
- (4) The erection of a fence which falls within the definition of “building”, in terms of the provisions of the Act, shall also be subject to compliance with the provisions of this by-law insofar as the provisions of the by-law are supplementary to the provisions of the NBR.
- (5) Fences on premises zoned for agricultural purposes and which do not constitute a boundary with public land, are exempted from compliance with the provisions of this by-law.

3. Erection of fences

- (1) No person may erect or cause to erect a fence on premises:—
 - (a) without the prior approval of the engineer, and
 - (b) otherwise than in accordance with this by-law.
- (2) An application for the engineer’s approval to erect a fence, must be:—
 - (a) submitted on a form provided by the engineer;
 - (b) accompanied by plans in duplicate, drawn in accordance with the scales stipulated in the NBR, clearly indicating the position of the premises concerned, the foundation, the building materials to be used and the method of construction, together with adequate dimensions of the proposed fence;
 - (c) accompanied by the appropriate fee determined in terms of the Tariff Policy By-law; and
 - (d) in accordance with the specifications for the erection of fences, as contained in the Schedule to this by-law.
- (3) If the engineer has reason to believe that fencing of a premises will prevent a danger to persons or property, the engineer may require from the owner of such premises to erect a boundary fence within a reasonable period of time.

4. Dilapidated, defaced and unsightly fences

- (1) An owner on whose premises a fence has been erected may not—

Wet, en enige gebruikskode van die Suid-Afrikaanse Buro van Standaarde vir die toepassing van die bouregulasies;

“okkupeerder” enige persoon wat werklik ’n perseel okkupeer of dit beheer of bestuur, ongeag die titel waaronder hy of sy dit okkupeer;

“oprig” ook die aanbring van veranderinge aan ’n heining;

“perseel” enige gedeelte grond, met of sonder verbeterings;

“Raad” die munisipale raad van die munisipaliteit;

“soneer” ’n grondgebruiksreg wat uitgeoefen mag word op persele ingevolge die bepalings van ’n dorpsaanlegskema en sluit dit in enige goedkeuring wat ten opsigte van die betrokke perseel ingevolge die bepalings van stadsbeplanningswetgewing toegestaan is, en

“Tariefbeleidverordening” die Tariefbeleidverordening wat deur die munisipaliteit aanvaar is en in die Provinsiale Koerant gepubliseer is.

2. Toepassing van hierdie verordening

- (1) Hierdie verordening bind ’n orgaan van die staat.
- (2) Die bepalings van hierdie verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van enige ander wetgewing nie.
- (3) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2) hierbo, is die bepalings van enige stadsbeplanningswetgewing onderhewig aan hierdie verordening.
- (4) Die oprigting van ’n heining wat ingevolge die bepalings van die Wet, binne die woordbepaling van “gebou” val, is ook onderhewig aan die nakoming van die bepalings van hierdie verordening insoverre die bepalings van hierdie verordening aanvullend is tot die bepalings van die NBR.
- (5) Heinings op persele wat vir landboudoeleindes soneer is en wat nie ’n grens vorm met openbare grond nie, is uitgesluit van die nakoming van die bepalings van hierdie verordening.

3. Oprigting van heinings

- (1) Niemand mag ’n heining op ’n perseel oprig of laat oprig nie:—
 - (a) behalwe met die vooraf toestemming van die ingenieur, en
 - (b) anders as in ooreenstemming met die bepalings van hierdie verordening.
- (2) ’n Aansoek om die toestemming van die ingenieur om ’n heining op te rig, moet:—
 - (a) ingedien word op ’n vorm wat deur die ingenieur voorsien word;
 - (b) vergesel gaan van planne in duplikaat, geteken in ooreenstemming met die skale wat deur die NBR vereis word, wat duidelik die posisie van die betrokke perseel aandui, die fondament, die boumateriaal wat gebruik gaan word en die metode van oprigting, met genoegsame afmetings van die voorgestelde heining;
 - (c) vergesel word van die toepaslike fooi soos vasgestel ingevolge die Tariefbeleidverordening, en
 - (d) in ooreenstemming wees met die spesifikasies vir die oprigting van heinings, soos bevat in die Bylae tot hierdie verordening.
- (3) As die ingenieur rede het om te vermoed dat die omheining van ’n perseel ’n gevaar vir persone of eiendom sal verhoed, kan die ingenieur van die eienaar van so ’n perseel vereis dat ’n grensheining binne ’n redelike tydperk opgerig word.

4. Vervalle, ontsierde en onooglike heinings

- (1) ’n Eienaar van ’n perseel waarop ’n heining opgerig is, mag nie—

- (a) allow the fence to:—
- (i) fall into a dilapidated or unsightly condition, or
 - (ii) become a danger or potential danger to persons or property;
- (b) deface, or allow the fence to be defaced by posters, placards or graffiti, or
- (c) affix or paint, or allow to be affixed or painted on the fence, advertising signs not approved in accordance with the Council's by-law relating to outdoor advertising.
- (2) The engineer may require from the owner of premises to repair, alter, remove or demolish a fence which has become defaced, dangerous, dilapidated or unsightly.

5. Ownership of fences

- (1) In cases where there is a dispute in regard to the ownership of a fence, and such ownership cannot be determined from municipal records, it will be incumbent upon the registered owners of the premises concerned to provide proof of ownership at own cost.
- (2) If the owners fail to provide proof of ownership, the engineer will appoint a land surveyor to determine the ownership of the fence, and recover the costs from the person who is proved to be the owner.
- (3) If the land surveyor finds the fence to be situated on the boundary of the properties concerned, the costs will be recovered from each owner concerned.

6. Delegation of powers and duties

- (1) The engineer may delegate any power or duty that have been conferred on the engineer in terms of this by-law to any official of the municipality.
- (2) A delegation in terms of sub-section (1)—
 - (a) must be in writing;
 - (b) is subject to any limitations, conditions and directions the engineer may impose;
 - (c) does not divest the engineer of the responsibility concerning the exercise of the power or the performance of the duty.
- (3) The engineer may amend or withdraw any delegation in terms of sub-section (1), but no such amendment or withdrawal shall invalidate anything done as a consequence of such delegation.

7. Offences and penalties

Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law is guilty of an offence and liable on conviction to a fine.

SCHEDULE

SPECIFICATIONS FOR THE ERECTION OF FENCES

Arrangement of Items

1. General specifications for the erection of fences.
2. Fences that fall within the definition of "building" in the Act.
3. Fences that are constructed mainly from metal components
4. Wire fences
5. Wooden fences

- (a) toelaat dat die heining:—
- (i) in 'n vervalde of onooglike toestand raak nie, of
 - (ii) 'n gevaar of potensieële gevaar vir persone of eiendom word nie;
- (b) 'n heining ontsier, of toelaat dat 'n heining deur plakgate, aanplakbiljette of graffiti ontsier word nie, of
- (c) advertensietekens wat nie ingevolge die Raad se verordening insake buitemuurse advertensietekens goedgekeur is nie, op 'n heining aanbring of verf, of toelaat dat dit daarop aangebring of geverf word nie.
- (2) Die ingenieur kan van die eienaar van 'n perseel vereis dat 'n heining wat ontsier, gevaarlik, vervalde of onooglik geraak het, herstel, verander of gesloop moet word.

5. Eienaarskap van heinings

- (1) In gevalle waar daar 'n dispuut is oor die eienaarskap van 'n heining, en eienaarskap kan nie deur middel van die munisipaliteit se rekords bepaal word nie, moet die geregistreerde eienaars van die betrokke persele op eie koste bewys van eienaarskap lewer.
- (2) Indien die eienaars nie bewys van eienaarskap kan lewer nie, sal die ingenieur 'n landmeter aanstel om die eienaarskap van die heining te bepaal en die koste verhaal van die persoon wat as eienaar uitgewys word.
- (3) As die landmeter vasstel dat die heining op die grens van die betrokke persele geleë is, sal die koste van elke eienaar verhaal word.

6. Delegasie van magte en pligte

- (1) Die ingenieur kan enige bevoegdheid of plig wat ingevolge hierdie verordening aan die ingenieur verleen is, aan enige amptenaar van die munisipaliteit delegeer.
- (2) 'n Delegasie ingevolge die bepalings van subartikel (1):—
 - (a) moet skriftelik wees;
 - (b) is onderhewig aan die beperkings, voorwaardes en aanwysings wat die ingenieur mag bepaal, en
 - (c) onthef nie die ingenieur van enige verantwoordelikheid betreffende die uitoefening van die mag of die uitvoering van die plig nie.
- (3) Die ingenieur kan enige delegasie ingevolge die bepalings van subartikel (1) verander of terugtrek, maar geen sodanige verandering of terugtrekking sal enigiets wat ingevolge so 'n delegasie gedoen is, ongedaan maak nie.

7. Strafbepaling

Enige persoon wat 'n bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen, is skuldig aan 'n oortreding en kan by skuldigbevinding 'n boete opgelê word.

BYLAE

SPESIFIKASIES VIR DIE OPRIGTING VAN HEININGS

Indeling van items

1. Algemene spesifikasies vir die oprigting van heinings
2. Heinings wat binne die woordomsywing van "gebou" in die Wet val.
3. Heinings wat hoofsaaklik van metaal vervaardig is.
4. Draad heinings
5. Hout heinings

6. Electric fences

7. Hedges

1. General specifications for the erection of fences

- (1) Fences must be erected within the boundaries of the premises of the owner and may not encroach on or project over any other property.
- (2) Except with the permission of the engineer, the maximum height of a fence may not exceed 2,1 m.
- (3) For the purpose of (2) above, the height of a fence is calculated from natural ground level. In cases where the natural ground level has been disturbed, natural ground level will be regarded as street or road level.
- (4) Where in the opinion of the engineer the proposed height of a fence may restrict the sight distance of traffic, may cause a danger of any kind, or restrict the light on adjacent properties, the engineer may require that the height of the fence be restricted to a height lower than the maximum of 2,1 m.
- (5) Corner splays must comply with the relevant design codes prescribed for streets and roads and should be cleared with the Chief Traffic Officer of the municipality before an application for the erection of a fence is submitted.
- (6) Except with the permission of the engineer, gates may not swing towards the street when opened.
- (7) Except with the permission of the engineer, no fence may be constructed from previously used materials.
- (8) Barbed wire and razor wire components may not be lower than 1,8 m from ground level.

2. Fences that fall within the definition of "building" in the Act.

Fences in this category are subject to the provisions of the NBR and must in addition, comply with the following specifications:

- (a) Concrete fences that form boundaries with streets and public land and must have the smooth side facing the street or public land.
- (b) Plastered walls must be painted.
- (c) Metal components of walls must either be galvanised or painted.

3. Fences that are constructed mainly from metal components

- (1) Metal components must either be galvanised or painted.
- (2) Anchor posts must be set in concrete foundations which comply with the SABS Code of Practice for the application of the NBR, 0400 of 1999.
- (3) When components with sharpened ends are used, the sharpened ends must be at least 1,8 m from ground level.

4. Wire fences

- (1) Anchor posts must be set in concrete foundations which comply with the SABS Code of Practice for the application of the NBR, 0400 of 1999.
- (2) Subject to item 1(8), except in areas zoned for agricultural purposes, no barbed wire fences are allowed.

5. Wooden fences

- (1) Anchor posts must be set in concrete foundations which comply with the SABS Code of Practice for the application of the NBR, 0400 of 1999.

6. Elektriese heinings

7. Hegge

1. Algemene spesifikasies vir die oprigting van heinings

- (1) Heinings moet binne die grense van die eienaar se perseel opgerig word en mag nie op enige ander eiendom oorskrei of oorstek nie.
- (2) Behalwe met die toestemming van die ingenieur, mag die maksimum hoogte van 'n heining nie 2,1 m oorskrei nie.
- (3) Vir die doeleindes van (2) hierbo, word die hoogte van 'n heining vanaf die natuurlike grondvlak bepaal. In gevalle waar die natuurlike grondvlak versteur is, sal die natuurlike grondvlak as straat- of padvlak beskou word.
- (4) Waar die voorgestelde hoogte van 'n heining, na die mening van die ingenieur, die sigafstand van verkeer mag beperk, 'n gevaar van enige aard mag veroorsaak, of die lig op enige aangrensende eiendom mag beperk, kan die ingenieur vereis dat die hoogte van die heining tot laer as 2,1 m beperk word.
- (5) Hoekafskuinsings moet voldoen aan die toepaslike ontwerpkode wat vir strate en paaie voorgeskryf word en moet met die Hoof Verkeersbeampte van die munisipaliteit uitgeklaar word voordat 'n aansoek om 'n heining op te rig ingedien word.
- (6) Behalwe met die toestemming van die ingenieur, mag hekke nie na die straat se kant oopmaak nie.
- (7) Behalwe met die toestemming van die ingenieur, mag geen heining van voorafgebruikte materiale vervaardig word nie.
- (8) Doringdraad of lemmetjiesdraad bestanddele mag nie laer as 1,8 m van die grondvlak aangebring word nie.

2. Heinings wat binne die woordskrywing van "gebou" van die Wet val

Heinings in hierdie kategorie is onderhewig aan die bepalings van die NBR en moet, aanvullend daartoe, aan die volgende spesifikasies voldoen:

- (a) Betonheinings wat op grense is met strate en openbare grond, se gladde kante moet na die straat of openbare grond wys.
- (b) Gepleisterde mure moet geverf word.
- (c) Metaal bestanddele van heinings moet gegalvaniseer of geverf word.

3. Heinings wat hoofsaaklik van metaal vervaardig is

- (1) Metaal bestanddele moet gegalvaniseer of geverf wees.
- (2) Ankerpale moet in beton fondamente gegiet word wat in ooreenstemming is met die SABS Gebruikskode vir die toepassing van die NBR, 0400 van 1999.
- (3) Wanneer bestanddele met skerp punte gebruik word, moet die skerp punte ten minste 1,8 m bo grondvlak wees.

4. Draad heinings

- (1) Ankerpale moet in beton fondamente gegiet word wat in ooreenstemming is met die SABS Gebruikskode vir die toepassing van die NBR, 0400 van 1999.
- (2) Onderhewig aan item 1(8), mag geen doringdraad heinings gebruik word nie, behalwe in gebiede wat vir landbou-doeleindes soneer is.

5. Hout heinings

- (1) Ankerpale moet in beton fondamente gegiet word wat in ooreenstemming is met die SABS Gebruikskode vir die toepassing van die NBR, 0400 van 1999.

- (2) Wooden components must be free of splinters and either varnished, painted or treated with creosote.
- (3) No pole or split pole fences will be allowed on boundaries on streets, roads or public land.
- (4) When components with sharpened ends are used, the sharpened ends must be at least 1,8 m from ground level.

6. Electric fences

Fences in this category are subject to the provisions of the Electrical Machinery Regulations (GNR 1592, as amended), issued in terms of the Occupational Health and Safety Act, Act 85 of 1993.

7. Hedges

- (1) Hedges on boundaries on streets, roads and public land must be planted at least 1 m inside the boundary line and, in the case of fast-growing shrubs, at least 1,5 m inside the boundary line.
- (2) Hedges on boundaries on streets, roads and public land may not consist of plants which bear thorns, are liable to produce sharp branches or leaves or is poisonous to persons or animals.

31493

- (2) Hout bestanddele moet vry wees van splinters en moet vernis, geverf of met kreosoot behandel wees.
- (3) Geen paal heinings of gesplete paal heinings sal op grense met strate, paaie of openbare grond toegelaat word nie.
- (4) Wanneer bestanddele met skerp punte gebruik word, moet die skerp punte ten minste 1,8 m bo grondvlak wees.

6. Elektriese heinings

Heinings in hierdie kategorie is onderhewig aan die Elektriese Masjienerie Regulasies (GNR 1952, soos gewysig), uitgereik ingevolge die bepalings van die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, Wet 85 van 1993.

7. Hegge

- (1) Hegge op grense met strate, paaie en openbare grond moet ten minste 1 m binne die die grenslyn geplant word en, in die geval van vinnig groeiende struik, ten minste 1,5 m binne die grenslyn.
- (2) Hegge op grense met strate, paaie en openbare grond mag nie bestaan uit plante wat dorings dra, wat geneig is om skerp takke of blare te dra of wat giftig is vir mense of diere nie.

31493

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY

By-Law to Prevent and Control Public Nuisances

To regulate the prevention and control of public nuisances.

Index

1. Definitions
2. Public nuisances prohibited
3. Declaration of public nuisances
4. Compliance notice
5. Application
6. Transitional arrangements
7. Offences and Penalties

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context:—

“**authorised employee**” means an official in the employ of the municipality, designated by the Municipal Manager;

“**domesticated animal**” means an animal such as a dog, cat, fish or rodent, generally regarded as a pet;

“**Council**” means the council of the municipality;

“**heavy vehicle**” means any vehicle or trailer with a tare of three tonnes or more;

“**implement**” means any machinery or equipment, whether self-propelled or not;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**person in charge of a premises**” means a registered owner of a property or business, an occupier, a manager or acting manager of a business or any other person who derives a benefit from the premises concerned;

“**public nuisance**” means any act, omission or condition which is offensive, which is injurious or dangerous to health, which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace

KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT

Verordening om Openbare Oorlaste te Voorkom en te Beheer

Om die voorkoming en beheer van openbare oorlaste te reguleer.

Inhoudsopgawe

1. Woordbepaling
2. Verbod op openbare oorlaste
3. Verklaring as openbare oorlaste
4. Voldoeningskennisgewings
5. Toepassing
6. Oorgangsmaatreëls
7. Strafbepaling

1. Woordbepaling

In hierdie verordening, tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken:—

“**gemagtigde werknemer**” ’n amptenaar in die diens van die munisipaliteit wat deur die Munisipale Bestuurder aangewys is;

“**huisdier**” ’n dier soos ’n hond, kat, vis of knaagdier wat algemeen as ’n troeteldier beskou word;

“**implement**” enige masjienerie of toerusting, hetsy self aangedrewe aldan nie;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**openbare oorlaste**” enige handeling, versuim of toestand wat aanstootlik is, wat nadelig of gevaarlik is vir die gesondheid, wat die gewone gemak, gerief, rus of stilte van die publiek wesentlik belemmer of wat die veiligheid van die publiek nadelig raak;

“**persoon in beheer van ’n perseel**” ’n geregistreerde eienaar van ’n perseel of ’n besigheid, ’n okkupeerder, ’n bestuurder of waarnemende bestuurder van ’n besigheid of enige ander persoon wat ’n voordeel verkry uit die betrokke perseel;

“**Raad**” die raad van die munisipaliteit;

“**sonder**” ’n gebruiksreg wat ingevolge die bepalings van ’n

or quiet of the public or which adversely affects the safety of the public;

“**zoned**” means a use right which may be exercised on premises in terms of the provisions of a town planning scheme, and includes any approval which may have been granted in respect of the particular premises in terms of any town planning legislation.

2. Public nuisances prohibited

A person may not cause a public nuisance.

3. Declaration of public nuisances

A public nuisance is created by, but is not limited to—

Animals

- (a) the keeping of animals or reptiles, excluding domesticated animals, on premises unless the premises is in terms of an applicable town planning scheme zoned as suitable for the keeping of such animals or reptiles;
- (b) the actions or neglect of an owner or person in control of an animal, reptile or domesticated dog, that causes such animal to:—
 - (i) enter upon public or private land other than the premises where it is kept, unless under proper control and, in the case of a dog, on a leash;
 - (ii) suffer from an infectious or contagious disease, or
 - (iii) bark, howl, cry or moan incessantly.
- (c) the failure of a person in control of a dog on a street or public land, to remove the droppings of that dog.
- (d) the keeping of pets in a manner that is unhygienic or disturbing.

Poultry and birds

- (e) the keeping of poultry or birds, with the exception of domesticated birds which are kept in cages or lofts, on premises unless the premises is in terms of an applicable town planning scheme zoned as suitable for the keeping of poultry or birds;
- (f) the keeping of domesticated birds which are kept in cages or lofts, in a manner that is unhygienic or disturbing.

Parking and servicing of vehicles

- (g) the overnight parking, outside of a garage, of more than one heavy vehicle or boat on premises which is zoned for residential purposes;
- (h) the storing, outside of a garage, of an implement on premises which is zoned for residential purposes;
- (i) the repairing, washing, maintenance or servicing of a heavy vehicle, boat or implement, outside of a garage, on premises which is zoned for residential purposes or the washing, maintenance or servicing of a boat in such a way that the excess water pose a health risk;
- (j) the parking of a vehicle, heavy vehicle, boat or trailer on premises in such a manner that a part of the vehicle, heavy vehicle, boat or trailer extends over the boundaries of the premises on which it is parked.

Fireworks

- (k) the letting off of a firework on or over private land in such a manner that the firework or part thereof may land on adjacent premises.

dorpsaanlegskema op persele uitgeoefen mag word, en sluit dit in enige goedkeuring wat ten opsigte van die betrokke perseel ingevolge ’n dorpsaanlegskema toegestaan is;

“**swaar voertuig**” enige voertuig of sleepwa met ’n voertuigmassa van drie ton of meer.

2. Verbod op openbare oorlaste

Niemand mag ’n openbare oorlaste veroorsaak nie.

3. Verklaring as openbare oorlaste

’n Openbare oorlaste word veroorsaak deur, maar is nie beperk is nie, tot—

Diere

- (a) die aanhou van diere of reptiele, met uitsluiting van huisdiere op ’n eiendom tensy so ’n eiendom ingevolge ’n toepaslike dorpsaanlegskema soneer is as geskik vir die aanhou van diere of reptiele;
- (b) die optrede of versuim van die eienaar of persoon in beheer van ’n huisdier wat veroorsaak dat sodanige huisdier:—
 - (i) toegang verkry tot openbare of private eiendom anders as die perseel waar dit aangehou word tensy dit onder behoorlike beheer is en, in die geval van ’n hond, aan ’n leiband is;
 - (ii) aan ’n aansteeklike siekte ly, of
 - (iii) aanhoudend blaf, tjank, skree of kerm.
- (c) die versuim van ’n persoon wat in beheer is van ’n hond in ’n straat of op openbare grond, om die hond se mis op te tel;
- (d) die aanhou van ’n huisdier in omstandighede wat onhygiënies of steurend is.

Pluimvee en voëls

- (e) die aanhou van pluimvee of voëls, met uitsluiting van huishoudelike voëls wat in koue of duiwehokke aangehou word, op persele, tensy sulke persele ingevolge die bepalings van ’n toepaslike dorpsaanlegskema soneer is as geskik om pluimvee of voëls aan te hou;
- (f) die aanhou van huishoudelike voëls wat in koue of duiwehokke aangehou word, in omstandighede wat onhygiënies of steurend is.

Parkering en diens van voertuie

- (g) die oornag parkering, anders as in ’n motorhuis, van meer as een swaar voertuig of boot op ’n perseel wat vir woondoeleindes soneer is;
- (h) die stoor, anders as in ’n motorhuis, van ’n implement op ’n perseel wat vir woondoeleindes soneer is;
- (i) die herstel, was, onderhoud of diens, anders as in ’n motorhuis, van ’n swaar voertuig, boot of implement op ’n perseel wat vir woondoeleindes soneer is of die was, herstel, onderhoud of diens van ’n boot op so ’n wyse dat die afvalwater ’n gesondheidsoorlaste veroorsaak;
- (j) die parkering van ’n voertuig, swaar voertuig, boot of sleepwa op ’n perseel op so ’n manier dat ’n gedeelte van die voertuig, swaar voertuig, boot of sleepwa uitsteek oor die grens van die perseel waarop dit parkeer is;

Vuurwerke

- (k) die afvuur van ’n vuurwerk op of oor privaatgrond op so ’n manier dat die vuurwerk of ’n gedeelte daarvan op ’n aanliggende eiendom kan land;

Businesses on residential premises

- (l) legally operating a business or engaging in similar activities on residential premises, notwithstanding any approvals granted by the Council in terms of town planning legislation, to the extent that:
- (i) the limitations and conditions determined by the Council when the application for the activity was originally approved in terms of legislation, are exceeded;
 - (ii) the storage of goods or materials on the premises is unsightly;
 - (iii) the operation of a pump, compressor, fan or similar machinery to the effect that a vibration is caused on other premises in the area;
 - (iv) the use of spray paints or other volatile substances that sprays, smells or gases enter onto other properties in the area;
 - (v) the manufacture or activities related to the manufacture of goods or materials is causing a disturbance;
 - (vi) the frequency of deliveries or the calling of persons at the premises is causing a disturbance;
 - (vii) the frequency of loading or unloading of vehicles in the street or on the premises is causing a disturbance;
 - (viii) the gathering of workers on or near the premises is causing a disturbance, or
 - (ix) the frequency of the arrival, departure or parking in the street of vehicles attached to the activities on the premises is causing a disturbance.

Dilapidated land and buildings

- (m) buildings or vacant land that have become:
- (i) so unsightly, offensive or in a state of disrepair that the values of properties in the area are detrimentally affected;
 - (ii) a home for squatters or a shelter for undesirable elements;
 - (iii) overgrown with neglected lawns, trees, shrubs or other cultivated or uncultivated vegetation
 - (iv) inundated with an unsightly accumulation of papers, cartons, garden refuse, rubble and/or other waste materials, or
 - (v) a depository for waste materials.

Businesses

- (n) in relation to business premises—
- (i) the depositing of waste materials emanating from the activities on the premises in a street refuse bin;
 - (ii) the depositing of waste materials emanating from the activities on the premises on a part of the premises which is open to the street or sidewalk, unless it is in a container provided or approved by the Council;
 - (iii) the display of goods for sale on a part of the premises outside of a building, which is open to the street or sidewalk, but does not form part of the street or the sidewalk;
 - (iv) the parking of a vehicle on the premises in such a manner that part of the vehicle extends over a boundary of the premises;
 - (v) a means of advertising or promotion on the premises that has a negative impact on persons in the street in the area;

Besighede op woonpersele

- (l) nietaanstaande enige goedkeurings wat deur die Raad ingevolge die bepalings van stadsbeplanningswetgewing verleen is, die bedryf van 'n wettige besigheid op 'n woonperseel of op so 'n wyse dat:—
- (i) die beperkings en voorwaardes wat die Raad opgelê het, nie nagekom word nie;
 - (ii) die stoor van goedere en materiaal op die eiendom onooglik vertoon;
 - (iii) die werking van 'n pomp, kompressor, waaier of soortgelyke masjienerie 'n vibrasie op ander eiendomme in die omgewing veroorsaak word;
 - (iv) die gebruik van spuitverf of ander vlugtige bestanddele op ander persele in die omgewing waarneembaar is;
 - (v) die vervaardiging of aktiwiteite wat met die vervaardiging van goedere en materiale verband hou steurend is;
 - (vi) die herhaaldelike aflewings of die besoek van persone aan die perseel steurend is;
 - (vii) die herhaaldelike op- of aflaai van voertuie in die straat of op die eiendom steurend is;
 - (viii) die bymekaarkom van werkers op of in die nabyheid van die perseel steurend is, of
 - (ix) die herhaaldelike aankoms, vertrek of parkering in die straat van voertuie wat aan die aktiwiteite op die perseel verbonde is, steurend is.

Verwaarloosde geboue en grond

- (m) geboue of onbeboude grond wat:—
- (i) so onooglik, aanstootlik of in 'n toestand van verval is dat die waardes van ander eiendomme in die omgewing nadelig daardeur geraak word;
 - (ii) 'n tuiste bied vir plakkers of skuiling vir ongewenste elemente;
 - (iii) oorgroei is deur verwaarloosde grasperke, bome, struik of ander geplante of opslag plantegroei;
 - (iv) oorstelp is met onooglike papiere, kartonne, tuinvullis, bourommel en/of ander afvalmateriaal, of
 - (v) 'n stortplek vir afvalmateriaal raak.

Besighede

- (n) ten opsigte van besigheidpersele:—
- (i) die plasing van afvalmateriaal wat voortspruit uit die aktiwiteite op die perseel, in 'n straatvullishouer;
 - (ii) die plasing van afvalmateriaal wat voortspruit uit die aktiwiteite op die perseel, op 'n gedeelte van die perseel wat oop is na die straat of die sypaadjie, tensy dit in 'n houër is wat deur die Raad goedgekeur of voorsien is;
 - (iii) die uitstal van goedere wat te koop aangebied word op 'n gedeelte van die perseel wat oop is tot die straat of die sypaadjie, maar nie deel van die straat of die sypaadjie uitmaak nie;
 - (iv) die parkeer van 'n voertuig op die perseel op so 'n manier dat 'n gedeelte van die voertuig oor die grens van die perseel uitsteek;
 - (v) 'n metode van advertering op die perseel wat steurend is vir die omgewing en persone in die straat;

- (vi) a means of advertising or promotion that has the effect that a distraction or danger is caused for passing vehicular or pedestrian traffic, a gathering of persons is allowed to form in the vicinity of the premises, or that pedestrians are prevented from using the sidewalk in front of the premises;
- (vii) a shop trolley attached to the business be moved further away from the business than the nearest parking areas normally utilised by the customers of the business;
- (viii) shop trolleys attached to the business accumulating in a street or parking area to the extent that vehicular or pedestrian traffic is impeded or endangered;
- (ix) a refrigerator, compressor, fan or other machinery, operating in such a manner that a disturbing vibration is caused on adjacent premises;
- (x) an increase in the frequency of deliveries or callers at the premises that other occupiers in the area are prevented from gaining normal access to their premises; and
- (xi) vehicles attached to the business parking in front of other premises in the area to the extent that the occupiers are prevented to proceed with the normal operation of their activities.

Behaviour in streets, public places, etc

- (o) In relation to general behaviour on streets, parking bays, parking areas and in public places—
 - (i) shouting, screaming, whistling or making any other noise to attract attention to such an extent that a nuisance is created;
 - (ii) bringing a vehicle to a stop or driving a vehicle in such a manner that pedestrian and vehicular traffic is impeded;
 - (iii) riding bicycles or similar devices in groups in such a manner that pedestrian and vehicular traffic is impeded;
 - (iv) pushing or parking trolleys or similar devices in such a manner that pedestrian and vehicular traffic is impeded;
 - (v) walking or standing in groups in such a manner that other pedestrian traffic is impeded;
 - (vi) offering services or goods and articles for sale in intersections in such a manner that the attention of drivers of vehicles is distracted;
 - (vii) offering services or goods or articles for sale from the side of the road in such a manner that vehicular or pedestrian traffic is impeded or the attention of drivers of vehicles is distracted;
 - (viii) operating a vehicle drawn by animals at such times when, and on such streets where, a heavy traffic flow is experienced;
 - (ix) a person in an inebriated or drug-induced condition, and
 - (x) a person acting in a disorderly manner.

Display of offensive material

- (p) the display of anything which is visually offensive;

- (vi) 'n metode van advertering of promosie wat die effek het dat dit die aandag aftrek, 'n gevaar vir verbygangers of voertuie inhou, veroorsaak dat 'n samedromming plaasvind of dat voetgangers verhoed word om van die sypaadjie voor die perseel gebruik te maak;
- (vii) 'n winkeltrullie verbonde aan die besigheid verder vanaf die besigheid verwyder word as die naaste parkeerarea wat normaalweg deur kliënte van die besigheid gebruik word;
- (viii) winkeltrullies verbonde aan die besigheid in 'n straat of parkeergebied versamel tot so 'n mate dat voetganger- of voertuigverkeer daardeur belemmer of in gevaar gestel word;
- (ix) die werking van 'n yskas, kompressor, waaier of ander masjienerie wat 'n steurende vibrasie in die omgewing veroorsaak;
- (x) 'n verhoging in die aantal aflewings of besoekers aan die perseel sodat okkuperders in die omgewing nie normaalweg toegang tot hulle persele kan verkry nie, of
- (xi) die parkeer van voertuie verbonde aan die besigheid voor ander persele in die omgewing sodat die okkuperders daarvan verhoed word om met die normale bedryf van hulle aktiwiteite voort te gaan.

Gedrag in strate, openbare plekke, ens

- (o) ten opsigte van algemene gedrag op straat, parkeervakke, parkeerareas en in openbare plekke:—
 - (i) skree, gil, fluit of die maak van enige ander geraas om aandag te trek tot so 'n mate dat 'n oorlas geskep word;
 - (ii) die tot stilstand bring van 'n voertuig of die bestuur daarvan op so 'n manier dat voetganger- en voertuigverkeer daardeur belemmer word;
 - (iii) die ry van fietse of soortgelyke aparate in groepe tot so 'n mate dat voetganger- en voertuigverkeer daardeur belemmer word;
 - (iv) die stoot of parkering van winkeltrullies of soortgelyke aparate op so 'n manier dat voetganger- en voertuigverkeer daardeur belemmer word;
 - (v) om in groepe te loop of te staan op so 'n manier dat voetgangerverkeer daardeur belemmer word;
 - (vi) die aanbied van goedere of dienste of artikels te koop in kruisings op so 'n manier dat die aandag van bestuurders van voertuie daardeur afgetrek word;
 - (vii) die aanbied van goedere of dienste of artikels te koop vanaf die kant van die straat op so 'n manier dat voetganger- of voertuigverkeer belemmer word of die aandag van bestuurders van voertuie afgetrek word;
 - (viii) die bestuur van 'n voertuig wat deur diere getrek word op sulke tye, en op strate waar, 'n swaar verkeer ondervind word;
 - (ix) 'n persoon in 'n beskonke toestand of wat onder die invloed van dwelmmiddels is; en
 - (x) 'n persoon wat op 'n wanordelike manier optree.

Aanstootlike vertonings

- (p) die vertoon van enigiets wat aanstootlik is;

Causing radio and television interference

- (q) operating any device which interferes with radio and television reception.

4. Compliance notice

- (1) When an authorised employee finds that any person is contravening a provision of this by-law, or that as a result of the actions or neglect of any person, a condition has arisen that is causing a nuisance or has the potential to cause a nuisance to the public, such employee may issue a compliance notice to such person.
- (2) The notice issued in terms of subsection (1) must state—
- (a) the provision of the by-law that is being contravened or will be contravened if the condition is allowed to continue;
- (b) the measures that must be taken to rectify the condition, and
- (c) the time period in which the notice must be complied with.

5. Application

- (1) The provisions of this by-law do not derogate from the provisions of any other legislation which provides for the control of specific nuisances as defined in that legislation.
- (2) Notwithstanding subsection (1) above, the provisions of any legislation relating to town planning are subject to this by-law.
- (3) This by-law also binds any organ of state.

6. Transitional arrangements

A person who can prove that an approval was granted in terms of any by-law contained in the schedule, may continue to act in terms of the approval granted in terms of that by-law, provided that:—

- (a) the conditions imposed in terms of the original approval will remain in force;
- (b) the original approval will be valid only in respect of the premises for which it was granted, and
- (c) no approval may be transferred from the original applicant to another person.

7. Offences and Penalties

- (1) A person who contravenes section 2, shall be guilty of an offence and on conviction liable for the payment of a fine.
- (2) A person who fails to comply with a notice served in terms of subsection 4(2) or with any requirement imposed by an authorised employee in the exercise of his or her powers or the performance of his or her duties and functions thereunder shall be guilty of an offence and liable for the payment of a fine.

31494

Radio- en televisiesteurings

- (q) die gebruik van enige apparaat wat radio- en televisiesteurings veroorsaak.

4. Voldoeningskennisgewings

- (1) Wanneer ookal 'n gemagtigde werknemer bevind dat enige persoon 'n bepaling van hierdie verordening oortree of dat as gevolg van enige persoon se optrede of versuim 'n toestand ontstaan het wat 'n openbare oorlas veroorsaak of moontlik aanleiding kan gee tot die ontstaan van 'n openbare oorlas, kan so 'n gemagtigde werknemer 'n voldoeningskennisgewing aan sodanige persoon uitreik.
- (2) Die kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik word, moet die volgende bevat—
- (a) die bepaling van die verordening wat oortree word of oortree sal word as die toestand toegelaat word om voort te duur;
- (b) die maatreëls wat getref moet word om die toestand reg te stel, en
- (c) die tydperk waarbinne aan die kennisgewing voldoen moet word.

5. Toepassing

- (1) Die bepalings van hierdie verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van enige ander wetgewing ingevolge waarvan voorsiening gemaak is vir die beheer van spesifieke oorlaste soos bepaal in daardie wetgewing.
- (2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), is die bepalings van enige wetgewing met betrekking tot stadsbeplanning onderhewig aan hierdie verordening.
- (3) Hierdie verordening is ook van toepassing op enige staatsorgaan.

6. Oorgangsmatreëls

'n Persoon wat kan bewys dat 'n goedkeuring toegestaan is ingevolge enige verordening wat in die Bylae gelys word, mag voortgaan om op te tree in ooreenstemming met die goedkeuring ingevolge sodanige verordening, op voorwaarde dat:—

- (a) die voorwaardes soos vervat in die oorspronklike goedkeuring van krag bly;
- (b) die oorspronklike goedkeuring slegs geldig sal wees ten opsigte van die perseel waarvoor dit goedgekeur is, en
- (c) geen goedkeuring vanaf die oorspronklike aansoeker na 'n ander persoon oorgedra mag word nie.

7. Strafbepaling

- (1) 'n Persoon wat artikel 2 oortree, is skuldig aan 'n misdryf en kan by skuldigbevinding 'n boete opgelê word.
- (2) 'n Persoon wat versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel 4(2) gedien is, of 'n vereiste wat deur 'n gemagtigde werknemer in die uitoefening van sy of haar magte of die uitvoering van sy of haar pligte gestel is, is skuldig aan 'n misdryf en kan by skuldigbevinding 'n boete opgelê word.

31494

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY**Refuse Removal By-Law**

To regulate the refuse removal system of the municipality.

Arrangement of Sections

1. Definitions
2. Application
3. Refuse and waste removal services provided by the Council
4. Retention of existing refuse removal systems
5. Amendment of existing refuse removal systems
6. Powers of the Council in relation to refuse and waste removal
7. Disposal of refuse and waste
8. Disposal of refuse, waste and hazardous waste
9. Storage of refuse, waste and hazardous waste
10. Transport of refuse waste and hazardous waste
11. Entry upon landfill sites, drop off sites and other facilities
12. Removal of waste
13. Dumping and littering prohibited
14. Tariffs
15. Transitional arrangements
16. Offences and penalties

1. Definitions

Unless inconsistent with the context:—

“**agricultural premises**” means premises zoned as such in terms of a zoning scheme and includes premises to which an undetermined zoning has been attached;

“**Council**” means the municipal council of the municipality;

“**engineer**” means the employee of the municipality in charge of solid waste management;

“**hazardous waste**” means medical waste and any refuse, waste, matter or substance which may be hazardous or harmful to the environment, to persons or to other living organisms or which may cause pollution or which, in the opinion of the engineer, constitute hazardous waste;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**owner**” also means lessee, occupier, householder, the person in control of any premises, or any person who obtains a benefit from the premises or is entitled thereto;

“**refuse**” means any fruit or vegetable peels, fruit or vegetable waste, general domestic waste as well as vegetable garden refuse which is of such size that it may be deposited in a refuse bag or refuse bin, or any other matter which in the opinion of the engineer constitutes refuse;

“**refuse removal system**” means a system by means of which refuse, waste or hazardous waste is removed by the municipality, a municipal entity, a private contractor with the Council or a community based service provider;

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**Tariff Policy By-law**” means the Tariff Policy By-law adopted by the Council and published in Provincial Gazette;

KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT**Verordening Insake Vullisverwydering**

Om die vullisverwyderingstelsel van die munisipaliteit te reguleer.

Indeling van Artikels

1. Woordbepaling
2. Toepassing
3. Vullis- en afvalverwyderingsdienste wat deur die Raad gelewer word
4. Behoud van bestaande vullisverwyderingstelsels
5. Wysiging van bestaande vullisverwyderingstelsels
6. Magte van die Raad insake vullis- en afvalverwydering
7. Wegdoening met vullis en afval
8. Wegdoening met vullis, afval en gevaarlike afval
9. Stoor van vullis, afval en gevaarlike afval
10. Vervoer van vullis, afval en gevaarlike afval
11. Toegang tot stortingsterreine, aflaaiterreine en ander fasiliteite
12. Verwydering van afval
13. Storting en rommelstrooiing verbode
14. Tariewe
15. Oorgangsmaatreëls
16. Strafbepaling

1. Woordbepaling

Tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken:—

“**afval**” enige materiaal of stof wat nie as vullis of gevaarlike afval beskou kan word nie en sluit dit in sulke materiale soos motoronderdele, onderdele, klippe, rotse, sand, boumateriaal, bouersrommel of ander materiale wat in die oprigting van geboue gebruik word, olies, smeermiddels, vloeistowwe en soortgelyke stowwe;

“**besigheidsperseel**” beteken enige perseel wat vir ’n ander doel as enkelwoning, landbougrond of onbepaald soneer is ingevolge ’n soneringskema, maar sluit dit in enkelwoningpersele waar besigheidsaktiwiteite toegelaat word ingevolge ’n goedkeuring wat deur die Raad toegestaan is;

“**eienaar**” ook die huurder, okkupeerder, inwoner, die persoon in beheer van enige perseel, of enige persoon wat ’n voordeel verkry uit die perseel of daartoe geregtig is;

“**gevaarlike afval**” mediese afval en enige vullis, afval, materiaal of stof wat gevaarlik of nadelig vir die omgewing, persone of ander lewende organismes mag wees of besoedeling kan veroorsaak of wat, na die mening van die ingenieur, gevaarlike afval uitmaak;

“**ingenieur**” die werknemer van die munisipaliteit wat in beheer is van vaste afvalbestuur;

“**landbougrond**” persele wat as sulks ingevolge die bepalings van ’n soneringskema soneer is en sluit dit in persele waaraan ’n onbepaalde sonering gekoppel is;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**Raad**” die munisipale raad van die munisipaliteit;

“**Stelselwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

“**Tariefbeleidverordening**” die Tariefbeleidverordening wat deur die Raad aanvaar is en in die Provinsiale Koerant;

“**trade premises**” means any premises zoned for other purposes than single residential purposes, agricultural purposes or undetermined in terms of a zoning scheme, but includes single residential premises where commercial activities are allowed in terms of an approval granted by the Council, and

“**waste**” means any matter or substance which cannot be classified as refuse or hazardous waste, and includes such materials as car parts, spare parts, stones, rocks, sand, building materials, building rubble or other materials utilised in the erection of buildings, oils, lubricants, liquids or similar substances.

2. Application

- (1) The provisions of this by-law do not derogate from the provisions of any other legislation which provides for the removal or disposal of specific types of refuse or waste as defined in that legislation.
- (2) This by-law binds any organ of state.

3. Refuse and waste removal services provided by the Council

- (1) The Council provides refuse and waste removal services, either by itself, or by means of private contractors, municipal entities, or community based service providers.
- (2) Owners of premises where a body corporate is in existence, trade premises and agricultural premises are responsible for making independent arrangements for the removal of refuse and waste, but may, in areas where the Council provides a refuse and waste removal service, apply to the Council to enter into an agreement for the removal of refuse or waste by the Council.
- (3) Owners of premises may apply for additional receptacles of the type utilised in that particular area and, if approved, removal of refuse by means of such a receptacle will be subject to the terms and conditions imposed by the Council.

4. Retention of existing refuse removal systems

On the date of the coming into effect of this by-law:—

- (a) all existing refuse removal systems in operation in the area of the municipality, with the exception of refuse removal systems which are in the process of being amended, will be retained, and
- (b) all agreements entered into with the Council in respect of a refuse removal service rendered by the Council, will continue in terms of the provisions thereof.

5. Amendment of existing refuse removal systems

- (1) The Council may, either on its own initiative or at the request of residents, in respect of a specifically defined area, amend any existing refuse removal system, provided that the extent of the amendment does not fall within the scope of the provisions of section 77 of the Systems Act.
- (2) No refuse removal system will be considered for amendment unless:—
 - (a) a process of public notification and comment had been completed in respect of the area concerned;
 - (b) the amended refuse removal system is practicable and cost-effective;
 - (c) the amended refuse removal system has as its objective to at least, prevent the proliferation of waste, minimise waste and reduce waste to be removed.
- (3) A proposal by residents for the amendment of an existing refuse removal system in an area, must take into consideration the provisions of subsection (2)(b) and (c) and, in addition, must contain proposals in regard to future re-use, recovery and recycling of waste generated in the area.

“**vullis**” enige vrugte- of groenteskille, vrugte- of groenteafval, algemene huishoudelike afval sowel as plantaardige tuinvullis wat van so ’n grootte is dat dit in ’n vullissak of vullisdrom geplaas kan word, of enige ander materiaal wat na die mening van die ingenieur vullis is;

“**vullisverwyderingstelsel**” ’n stelsel waarvolgens vullis, afval of gevaarlike afval verwyder word deur die Raad, ’n munisipale entiteit, ’n private kontrakteur met die Raad of ’n gemeenskapsgebaseerde diensverskaffer.

2. Toepassing

- (1) Die bepalings van hierdie verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van enige ander wetgewing wat voorsiening maak vir die verwydering en wegdoening van spesifieke tipes vullis of afval soos in daardie wetgewing bedoel word nie.
- (2) Hierdie verordening bind enige staatsorgaan.

3. Vullis- en afvalverwyderingsdienste wat deur die Raad gelewer word

- (1) Die Raad lewer vullis- en afvalverwyderingsdienste, hetsy deur homself, of deur middel van private kontrakteurs, munisipale entiteite, of gemeenskapsgebaseerde diensverskaffers.
- (2) Eienaars van persele ten opsigte waarvan daar ’n regs persoon bestaan, besigheidspersone en landbougrond is verantwoordelik om onafhanklike reëlings vir die verwydering van vullis en afval te tref, maar kan, in areas waar die Raad ’n vullisverwyderingsdiens lewer, by die Raad aansoek doen om ’n ooreenkoms aan te gaan vir die verwydering van vullis en afval deur die Raad.
- (3) Eienaars van persele kan aansoek doen vir addisionele vullishouers van die tipe wat in daardie betrokke area gebruik word en, indien goedgekeur, sal die verwydering van vullis deur middel van so ’n houer onderhewig wees aan die voorwaardes wat deur die Raad gestel word.

4. Behoud van bestaande vullisverwyderingstelsels

Op die datum waaarop hierdie verordening in werking tree:—

- (a) sal alle bestaande vullisverwyderingstelsels wat in die gebied van die munisipaliteit in werking is, met uitsondering van vullisverwyderingstelsels wat in die proses van verandering is, onveranderd voortgaan, en
- (b) sal alle ooreenkomste wat met die Raad aangegaan is ten opsigte van ’n vullisverwyderingsdiens wat deur die Raad gelewer word, voortgaan ingevolge die bepalings daarvan.

5. Wysiging van bestaande vullisverwyderingstelsels

- (1) Die Raad kan, hetsy op eie inisiatief of op versoek van inwoners, ten opsigte van ’n spesifieke bepaalde area, enige bestaande vullisverwyderingstelsel wysig, met dien verstande dat die omvang daarvan nie binne die bestek van die bepalings van artikel 77 van die Stelselwet val nie.
- (2) Geen vullisverwyderingstelsel word vir wysiging oorweeg nie, tensy:—
 - (a) ’n proses van openbare kennisgewing en kommentaar ten opsigte van die betrokke area deurloop is;
 - (b) die gewysigde vullisverwyderingstelsel prakties en koste-effektief is, en
 - (c) die gewysigde vullisverwyderingstelsel dit ten doel het om ten minste, die oorvloedige groei in die hoeveelheid afval te beperk, afval te verminder en die hoeveelheid afval wat verwyder moet word, te verminder.
- (3) Enige voorstel deur inwoners vir die wysiging van ’n bestaande vullisverwyderingstelsel, moet ten opsigte wees van ’n gebied met duidelike bepaalde natuurlike grense.

- (4) Any proposal as contemplated in subsection (3), must be in respect of an area with clearly defined natural boundaries.
- (5) When an amended system of refuse removal for an area is finally approved by the Council, the Council will adopt a set of provisions in respect of the additional terms of that particular refuse removal system and area not contained in this by-law, and publish it as a schedule to this by-law.
- (6) When published, a set of provisions as contemplated in subsection (5), will become part of this by-law and will be effective in respect of the area for which it was published.

6. Powers of the Council in relation to refuse and waste removal

The Council may:—

- (a) in respect of the approval in terms of town planning legislation of new developments, redevelopments and subdivisions require:—
- (i) that provision be made for the storage, handling and safeguarding of refuse and waste;
 - (ii) that new businesses and industries submit operational plans for refuse and waste minimisation, and
 - (iii) that the operational plans contemplated in subparagraph (ii), be implemented when required by the Council.
- (b) require that private refuse and waste removals be scheduled on days and times approved by the Council.
- (c) where in its opinion the number or size of refuse bins, bags or other receptacles used by an owner is inadequate to cope with the amount of refuse or waste generated on the premises, provide or require from the owner to provide, additional bins, bags or receptacles in accordance with such terms and conditions as the engineer may impose.
- (d) where in its opinion the frequency of refuse removals from a premises is inadequate and may lead to the creation of a nuisance or a danger to health, provide, or require from the owner to provide, refuse removals at a frequency as may be determined by the engineer and in accordance with such terms and conditions as the engineer may impose.

7. Disposal of refuse and waste

No person may dispose of refuse or waste in any manner unless it is:—

- (a) in accordance with the terms and conditions of a refuse removal system approved or provided by the Council;
- (b) in accordance with an agreement entered into between the owner of premises and the Council, or
- (c) at or in a place or a container that the Council has set aside for such purpose, and then only in accordance with a notice which indicates the conditions subject to which refuse or waste may be so deposited.

8. Disposal of refuse, waste and hazardous waste

No person may:—

- (a) deposit any waste or hazardous waste in a refuse bin, street refuse bin or any bag to be removed by the Council;
- (b) burn refuse, waste or hazardous waste, except in an approved incinerator, or
- (c) dispose of hazardous waste without the prior permission of the Council, and then only in accordance with the conditions and requirements specified in such approval.

- (4) Wanneer 'n gewysigde vullisverwyderingstelsel finaal deur die Raad goedgekeur word, sal die Raad 'n stel bepalings ten opsigte van sodanige addisionele voorwaardes vir daardie besondere vullisverwyderingstelsel en area wat nie in hierdie verordening gedek word nie, aanvaar en as 'n bylae tot hierdie verordening publiseer.

- (5) Wanneer gepubliseer, sal die stel addisionele bepalings soos bedoel in subartikel (4), deel van hierdie verordening word en van krag wees in die area waarvoor dit publiseer is.

6. Magte van die Raad insake vullis- en afvalverwydering

Die Raad kan:—

- (a) ten opsigte van die goedkeuring van nuwe ontwikkelings, herontwikkelings en onderverdelings ingevolge die bepalings van stadsbeplanningwetgewing, vereis:—
- (i) dat voorsiening gemaak word vir die stoor, hantering en beveiliging van vullis en afval;
 - (ii) dat nuwe besighede en industrieë bedryfsplanne voorlê vir die minimalisering van vullis en afval, en
 - (iii) dat die bedryfsplanne bedoel in subparagraaf (ii), in werking gestel word wanneer dit deur die Raad vereis word.
- (b) vereis dat private vullis- en afvalverwyderings plaasvind op dae en tye wat deur die Raad goedgekeur is;
- (c) waar die getal of grootte van vullisdromme, sakke of ander houers na die mening van die ingenieur onvoldoende is om die hoeveelheid vullis of afval wat op 'n perseel genereer word te hanteer, addisionele vullisdromme, sakke of houers voorsien van die eienaar vereis om dit te voorsien in ooreenstemming met sodanige voorwaardes as wat die ingenieur mag oplê;
- (d) waar die frekwensie van vullisverwyderings vanaf 'n perseel na die mening van die ingenieur onvoldoende is en aanleiding mag gee tot die skep van 'n oorlas of 'n gesondheidsrisiko, vullisverwyderings voorsien teen 'n frekwensie wat deur die ingenieur bepaal word of van die eienaar vereis om sulke verwyderings te doen in ooreenstemming met die voorwaardes wat die ingenieur mag oplê.

7. Wegdoening met vullis en afval

Niemand mag op enige manier met vullis of afval wegdoen nie tensy dit:—

- (a) in ooreenstemming is met die terme en voorwaardes van 'n vullisverwyderingstelsel wat deur die Raad gelewer word goedgekeur is;
- (b) in ooreenstemming is met 'n ooreenkoms wat tussen die eienaar van 'n perseel en die Raad aangegaan is, of
- (c) op of in 'n plek of houër is wat deur die Raad vir daardie doel voorsien het en dan slegs in ooreenstemming met 'n kennisgewing wat die voorwaardes aandui waaronder vullis of afval mee weggedoen mag word.

8. Wegdoening met vullis, afval en gevaarlike afval

Niemand mag:—

- (a) enige afval of gevaarlike afval in 'n vullisdrom, straatvullisdrom of sak wat deur die raad verwyder word, plaas nie;
- (b) enige vullis, afval of gevaarlike afval verbrand nie, behalwe in 'n goedgekeurde verbrandingsoond, of
- (c) sonder die goedkeuring van die ingenieur met gevaarlike afval wegdoen nie, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaarde en vereistes wat deur die ingenieur gestel word.

9. Storage of waste and hazardous waste

- (1) No person may store waste awaiting disposal:—
- (a) (i) on any premises unless the premises is zoned or approved in terms of a town planning scheme for a use where the materials comprising such waste, are allowed, or
 - (ii) unless the engineer has granted permission for the temporary storage of the waste, and then only in accordance with the conditions imposed by the engineer for the storage of such waste;
- (b) unless the waste is stored in such a manner that adequate measures are in place to prevent leakage, seepage, pollution of the air or ground.
- (2) No owner of premises may store, or allow to be stored, on such premises, hazardous waste awaiting disposal:—
- (a) (i) unless the premises is zoned or approved in terms of a town planning scheme for a use where the materials or ingredients comprising such hazardous waste, are allowed, or
 - (ii) unless the Council has granted permission for the temporary storage of the hazardous waste, and the only in accordance with the conditions imposed by the Council;
- (b) unless the hazardous waste is stored in a sealed, impervious container, and adequate measures are in place to prevent tampering by unauthorised persons.

10. Transport of refuse, waste and hazardous waste

- (1) No person may transport refuse or waste by any means, unless the refuse or waste is covered or contained in a receptacle so as to prevent spillage, seepage, leakage or being blown away by the wind.
- (2) No owner of premises may transport, arrange for, or allow the transportation of, hazardous waste from such premises unless written proof is provided in every instance from the person in charge of a facility approved by the Council where such hazardous waste is disposed of; such proof to be retained by the owner and made available for inspection for at least one year after the date of such disposal.
- (3) No person who transports hazardous waste by any means, may:—
- (a) dispose of such hazardous waste at or in any place other than at a facility approved by the Council;
 - (b) transport such waste unless it is in a sealed container, or
 - (c) allow such hazardous waste to spill, leak or seep from any container.

11. Entry upon landfill sites, drop off sites and other facilities

- (1) Every person who enters upon a landfill site, drop off site or other facility provided by the Council in respect of waste management, must comply to the instructions for use and conditions of entry to the site displayed by means of a notice at the entrance.
- (2) A person who does not comply to the contents of a notice to the entrance of a landfill site, drop off site or other facility in respect of waste management, is guilty of an offence.

12. Removal of refuse

- (1) Only refuse may be deposited in refuse bins and refuse bags which are removed by the Council.

9. Stoor van vullis, afval en gevaarlike afval

- (1) Niemand mag afval wat vir wegdoening bestem is stoor nie:—
- (a) op enige perseel tensy so 'n perseel soneer is of goedgekeur is ingevolge 'n soneringskema vir 'n gebruik in ooreenstemming met die materiale waaruit die afval bestaan, of
 - (b) tensy die ingenieur toestemming verleen het vir die tydelike stoor van die afval, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat deur die ingenieur opgelê is vir die stoor van die afval, en
 - (c) die afval gestoor word op so 'n manier dat voldoende maatreëls in plek is om lekkasie, sypling en besoedeling van die lug of grond te verhoed.
- (2) Geen eienaar van 'n perseel mag gevaarlike afval wat vir wegdoening bestem is, stoor, of toelaat dat dit gestoor word op die perseel nie:—
- (a) (i) tensy die perseel soneer is of goedgekeur is ingevolge 'n soneringskema vir 'n gebruik in ooreenstemming met die materiale of die bestanddele waaruit die gevaarlike afval bestaan, of
 - (ii) tensy die ingenieur toestemming verleen het vir die tydelike stoor van die gevaarlike afval en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die ingenieur opgelê het;
- (b) tensy die gevaarlike afval gestoor word in 'n verseëelde, ondeurdringbare houër en voldoende maatreëls in plek is om te verhoed dat ongemagtigde persone daarmee kan peuter.

10. Vervoer van vullis, afval en gevaarlike afval

- (1) Niemand mag vullis of afval op enige manier vervoer nie, tensy die vullis of afval bedek is of bevat is in 'n houër ten einde storting, sypling, lekkasie of wegwaai deur die wind te verhoed.
- (2) Geen eienaar van 'n perseel mag gevaarlike afval vervoer, reëlings vir die vervoer daarvan tref of toelaat dat dit vervoer word vanaf so 'n perseel nie, tensy skriftelike bewys in elke geval gelewer word van die persoon in beheer van 'n fasiliteit wat deur die Raad goedgekeur is waar sulke gevaarlike afval mee weggedoen kan word; sodanige bewys deur die eienaar van die perseel vir ten minste een jaar behou te word en beskikbaar gestel word vir inspeksie.
- (3) Niemand wat gevaarlike afval op enige manier vervoer, mag:—
- (a) wegdoen met sulke gevaarlike afval in of op enige ander plek as 'n fasiliteit wat deur die Raad goedgekeur is nie;
 - (b) sulke afval vervoer tensy dit in 'n verseëelde houër is nie, of
 - (c) toelaat dat sulke gevaarlike afval uit enige houër sypel, stort of lek nie.

11. Toegang tot stortingsterreine, aflaaiterreine en ander fasiliteite

- (1) Elke persoon wat toegang verkry tot 'n stortingsterrein, aflaaiterrein of ander fasiliteit wat deur die Raad voorsien is ten opsigte van afvalbestuur, moet die instruksies vir die gebruik en voorwaardes vir toegang wat deur middel van 'n kennisgewing by die ingang vertoon word, nakom.
- (2) 'n Persoon wat nalaat om aan die inhoud van 'n kennisgewing by die ingang tot 'n stortingsterrein, aflaaiterrein of ander fasiliteit in verband met afvalbestuur te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf.

12. Verwydering van vullis

- (1) Slegs vullis mag in vullisdromme of sakke wat deur die Raad verwyder word, geplaas word.

- (2) In those residential areas where only refuse bins are utilised:—
- bins may only be put out on the sidewalk on those days that refuse is removed;
 - the refuse which is put out but not deposited in a bin, will not be removed;
 - bins may not be filled to such an extent that the lid cannot be closed properly;
 - only bins prescribed by the Council may be used and removed, and
 - owners are responsible for the regular, thorough and effective cleansing of refuse bins, so as to prevent conditions favourable for fly breeding, odours, etc.
- (3) In areas where the Council provides refuse bins, the following is applicable in addition to subsection (2):—
- bins will remain the property of the Council;
 - bins may not be utilised for any other purpose than for the depositing of refuse;
 - nothing which may cause damage to a bin may be deposited therein;
 - bins may not be removed from the premises to which it had been allocated, and
 - the Council may hold the owner responsible for the cost of replacing a bin if such bin had been lost or damaged through negligence of the owner.
- (4) In areas where refuse is removed by means of bags:—
- refuse which is not in bags as prescribed by the Council, will not be removed;
 - refuse may only be put out on the sidewalk on those days that refuse is removed;
 - the owner must ensure that the bags are placed in such a position that the contents are secured, as the contents of damaged bags will not be removed;
 - the Council determines the maximum number of bags which may be put out on any day that refuse is removed, and
 - the owner must ensure that sharp objects which may cause harm to passers-by and municipal employees, do not protrude from the bags.
- (5) In areas where refuse is removed by means of bags supplied by the owner, only the type of bags prescribed by the Council, may be utilised.

13. Dumping and littering prohibited

- No person may dump or accumulate any refuse or waste in any street, public open space, vacant land, body of water, river or stream.
- No person may throw away or leave any object in a street, public place or vacant property.

14. Tariffs

- The Council determines and levies the tariffs in respect of services rendered by the municipality in terms of the Tariff Policy By-law.
- No person shall be entitled exemption from or a reduction in tariffs determined by the Council, merely on the grounds that such person makes limited use of the service rendered by the municipality.

- (2) In daardie woongebiede waar slegs vullisdromme gebruik word:—
- mag dromme slegs op die dae waarop vullis verwyder word, op die sygaardjie geplaas word;
 - sal vullis wat uitgesit word, maar nie in 'n drom geplaas is nie, nie verwyder word nie;
 - mag vullisdromme nie tot so 'n mate volgemaak word dat die deksel nie behoorlik kan toegaan nie;
 - mag slegs vullisdromme wat deur die Raad voorgeskryf word, gebruik en verwyder word, en
 - is eienaars verantwoordelik vir die gereelde, deeglike en effektiewe reiniging van vullisdromme, ten einde te verhoed dat toestande wat aanleiding kan gee tot die uitbroei van vlieë, reuke, ens ontstaan.
- (3) In areas waar die Raad vullisdromme voorsien, is die volgende bo en behalwe die bepalinge van subartikel (2) van toepassing:—
- dromme bly die eiendom van die Raad;
 - dromme mag nie gebruik word vir enige ander doeleinde as die plasing van vullis nie;
 - niks wat die drom mag beskadig mag daarin geplaas word nie;
 - dromme mag nie van persele waaraan hulle toegewys is, verwyder word nie, en
 - die Raad kan die eienaar verantwoordelik hou vir die koste van die vervanging van 'n drom as so 'n drom deur die nalatigheid van die eienaar beskadig raak of verlore gaan.
- (4) In areas waar vullis deur middel van sakke verwyder word:—
- sal vullis wat nie in sakke wat deur die Raad voorgeskryf word, geplaas is nie, nie verwyder word nie;
 - mag vullis slegs op die dae waarop vullis verwyder word, op die sygaardjie geplaas word;
 - moet die eienaar verseker dat die sakke in so 'n posisie geplaas word dat die inhoud beveilig word, aangesien die inhoud van sakke wat beskadig is, nie verwyder sal word nie;
 - bepaal die Raad die maksimum getal sakke wat uitgesit mag word op dae wat vullis verwyder word, en
 - moet die eienaar toesien dat skerp voorwerpe wat verbygangers en munisipale werknemers kan beseer, nie by sakke uitsteek nie.
- (5) In areas waar vullis verwyder word in sakke wat deur die eienaar van die perseel voorsien word, mag slegs die tipe sakke wat deur die Raad voorgeskryf word, gebruik word.

13. Storting en rommelstrooiing verbode

- Niemand mag enige vullis of afval in enige straat, openbare oopruimte, openbare plek, oop grond, dam, rivier of stroom stort nie.
- Niemand mag enige voorwerp in 'n straat, openbare plek, oopruimte of oop grond weggooi of agterlaat nie.

14. Tariewe

- Die Raad stel die tariewe vas ten opsigte van dienste wat deur die munisipaliteit gelewer word ingevolge die bepalinge van die Tariefbeleidverordening.
- Niemand is geregtig op 'n vrystelling of afslag op tariewe wat deur die Raad vasgestel is nie bloot omdat so 'n persoon beperkte gebruik maak van die dienste wat deur die munisipaliteit gelewer word.

15. Transitional arrangements

A person who can prove that an approval was granted in terms of any by-law contained in Schedule 2, may continue to act in terms of that approval, provided that:—

- (a) the conditions imposed in terms of the original approval will remain in force;
- (b) the original approval will be valid only in respect of the premises for which it was granted, and
- (c) no approval may be transferred from the original applicant to another person.

16. Offences and penalties

A person who contravenes a provision of this by-law, or fails to comply with a condition or notice legally issued in terms of this by-law, is guilty of an offence and on conviction liable to the payment of a fine. 31495

15. Oorgangsmatreëls

'n Persoon wat kan bewys dat 'n goedkeuring toegestaan is ingevolge 'n verordening wat in Bylae 2 gelys word, kan voortgaan om daarvolgens op te tree, met dien verstande dat:—

- (a) die voorwaardes wat aan die oorspronklike goedkeuring geheg was, steeds van krag sal wees;
- (b) die oorspronklike goedkeuring slegs geldig sal wees ten opsigte van die perseel waarvoor dit toegestaan is, en
- (c) geen goedkeuring vanaf die oorspronklike aansoeker na 'n ander persoon oorgeplaas mag word nie.

16. Strafbepaling

'n Persoon wat die bepalings van hierdie verordening oortree of nalaat om aan 'n voorwaarde of 'n kennisgewing wat regtens ingevolge hierdie verordening gestel of uitgereik is, te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete. 31495

MUNICIPALITY OF CAPE AGULHAS**Rules of Order Regulating the Conduct of Meetings****Index**

1. Definitions
2. Application
3. Supplementation
4. Commencement of Meeting
5. Order of Business
6. Non-disclosure of Matters
7. Speaker may introduce urgent matter
8. Business to be transacted
9. Meetings
10. Attendance at Meetings
11. Leave of Absence
12. Sanction for Non-attendance
13. Minutes
14. Quorum
15. Unopposed Matters
16. Opposed matters
17. Decisions
18. Preference to unopposed business
19. Admittance of Public
20. Exclusion of the public from meetings
21. Re-admission of public and media to meetings
22. Conduct of non-members and members of the public
23. Conduct of members
24. Offence
25. Member to address the chair

MUNISIPALITEIT VAN KAAP AGULHAS**Reëls van Prosedure vir die Hou van Vergaderings****Inhoud**

1. Woordoms krywing
2. Toepassing
3. Aanvulling
4. Aanvang van vergadering
5. Volgorde van sake
6. Nie-openbaarmaking van aangeleenthede
7. Speaker kan dringende aangeleentheid indien
8. Hantering van sake
9. Vergaderings
10. Bywoning van vergaderings
11. Verlof tot afwesigheid
12. Sanksies vir nie-bywoning
13. Notule
14. Kworum
15. Onbestrede aangeleenthede
16. Bestrede aangeleenthede
17. Besluite
18. Voorkeur aan onbestrede sake
19. Toelating van publiek
20. Uitsluiting van die publiek en media van vergaderings
21. Hertoelating van publiek en media tot vergaderings
22. Gedrag van nie-lede en lede van die publiek
23. Gedrag van lede
24. Misdrywe
25. Lid spreek stoel aan

26. Order of priority
27. Precedence of Speaker
28. Relevance
29. Right to speak
30. Length of speeches
31. Re-introduction of motion or question
32. Notices of motions
33. Notices of questions
34. Absence of mover or questioner
35. Motions and questions on matters dealt with by committee, executive mayor or member of the mayoral committee
36. Recommendation of the executive mayor regarded as motion
37. Questions
38. Motion of exigency
39. Motions of course
40. Points of order
41. Points of explanation
42. Withdrawal of motion, amendment or question
43. Speaker's ruling on points of order and explanation
44. Order of debate
45. That the motion be amended
46. That consideration of the matter be postponed
47. That the council do now adjourn to another date
48. That the council adjourn for a specified time
49. That the debate be adjourned
50. That the matter be put to the vote
51. That the matter be removed from the agenda
52. Introduction of draft by-laws
53. Introduction by member
54. Introduction by executive mayor
55. Publication
56. Introduction to council
57. Debate Procedure

Part 1: General

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context—

“**council**” means the municipal council of the Municipality of Cape Agulhas;

“**code**” means the Code of Conduct for Councillors as set out in Schedule 1 of the Systems Act;

“**Constitution**” means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996;

26. Orde van voorkeur
27. Voorrang van speaker
28. Relevansie
29. Reg om te praat
30. Lengte van toesprake
31. Herindiening van mosie of vraag
32. Kennisgewing van mosie
33. Kennisgewing van vraag
34. Afwesigheid van voorsteller of vraesteller
35. Mosies en vrae oor aangeleenthede deur komitee, uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeesterkomitee hanteer
36. Aanbeveling van uitvoerende burgemeester as mosie beskou
37. Vrae
38. Dringende mosie
39. Mosies van orde
40. Punt van orde
41. Punt van verduideliking
42. Terugtrekking van mosie, amendement of vraag
43. Speaker se beslissing oor punte van orde en verduideliking
44. Volgorde van bespreking
45. Dat die mosie geamendeer word
46. Dat oorweging van die aangeleentheid uitgestel word
47. Dat die raad nou tot 'n ander datum verdaag
48. Dat die raad vir 'n bepaalde tyd verdaag
49. Dat die debat verdaag word
50. Dat die aangeleentheid tot stemming gebring word
51. Dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word
52. Indiening van konsepverordeninge
53. Indiening deur lid
54. Indiening deur uitvoerende burgemeester
55. Publikasie
56. Indiening by raad
57. Debatsprosedure

Deel 1: Algemeen

1. Woordomskrywing

In hierdie reëls, tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken—

“**Grondwet**” die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996);

“**kode**” die Gedragskode vir Raadslede soos in Bylae 1 van die Stelselwet uiteengesit;

“**lid**” 'n lid van die raad;

“**MEC**” means the member of the Provincial Executive Council responsible for local government in the province of the Western Cape;

“**meeting**” means the meetings of the council;

“**motion**” means a motion of which notice is given by a member but shall not include a motion as contemplated in sections 38 and 39;

“**member**” means a member of the council;

“**municipal manager**” means the person appointed by council in terms of the Structures Act, or a person delegated by the municipal manager;

“**rules**” means the provisions of this by-law;

“**speaker**” means the member elected as chairperson of the council or any other member acting as chairperson of the council;

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998).

Part 2: Application of Rules

2. Application

- (1) These rules apply to all meetings.
- (2) Except where it is clearly inappropriate, a rule applying to a member in any proceedings, also apply to a non-member who takes part in those proceedings with the approval of the speaker.
- (3) These rules apply to a committee of the council unless a committee has determined its own rules and procedures.

3. Supplementation

- (1) The speaker may give a ruling in respect of any eventuality for which these rules do not provide and no further discussion shall be allowed on the ruling.
- (2) The ruling of the speaker must be entered into the minutes.

Part 3: Meetings

4. Commencement of Meeting

The speaker must take the chair precisely at the time the meeting has been scheduled for and must proceed immediately with the business of the meeting subject to section 14.

5. Order of Business

- (1) The business of meetings will appear in the following order on the agenda—
 - (a) election of acting speaker, if necessary;
 - (b) applications for leave of absence;
 - (c) confirmation of minutes;
 - (d) statements and communications by the speaker;
 - (e) statements and communications by the executive mayor;
 - (f) consideration of reports;
 - (g) urgent matters submitted by the municipal manager;
 - (h) consideration of notices of motion;
 - (i) consideration of notices of questions;

“**LUR**” die lid van die Provinsiale Uitvoerende Raad verantwoordelik vir plaaslike regering in die provinsie van die Wes-Kaap;

“**mosie**” ’n mosie waarvan kennis deur ’n lid gegee is, maar nie ook ’n mosie soos in artikels 38 en 39 beoog nie;

“**munisipale bestuurder**” die persoon deur die raad aangestel ingevolge die Strukturewet, of ’n persoon deur die munisipale bestuurder gemagtig;

“**raad**” die munisipale raad van die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**reëls**” die bepalinge van hierdie verordening;

“**speaker**” die lid gekies tot voorsitter van die raad of enige ander lid wat as voorsitter van die raad waarneem;

“**Stelselwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

“**Strukturewet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**vergadering**” die vergaderings van die raad.

Deel 2: Toepassing van Reëls

2. Toepassing

- (1) Hierdie reëls is op alle vergaderings van toepassing.
- (2) Uitgesonderd waar dit klaarblyklik onvanpas is, is ’n reël wat in enige verrigtinge op ’n lid van toepassing is, ook van toepassing op ’n nie-lid wat met die goedkeuring van die speaker aan daardie verrigtinge deelneem.
- (3) Hierdie reëls is ook van toepassing op ’n komitee van die raad tensy ’n komitee sy eie reëls en prosedures bepaal het.

3. Aanvulling

- (1) Die speaker kan ’n beslissing gee oor enige gebeurlikheid waarvoor hierdie reëls nie voorsiening maak nie, en geen verdere bespreking word oor die beslissing toegelaat nie.
- (2) Die beslissing van die speaker moet in die notule aangeteken word.

Deel 3: Vergaderings

4. Aanvang van vergadering

Die speaker moet die stoel inneem presies op die tyd waarvoor die vergadering belê is en moet onmiddellik begin met die sake van die vergadering, behoudens artikel 14.

5. Volgorde van sake

- (1) Die sake van vergaderings moet in die volgende volgorde op die sakelys verskyn:
 - (a) verkiesing van waarnemende speaker, indien nodig;
 - (b) aansoeke vir verlof vir afwesigheid;
 - (c) bekragtiging van notules;
 - (d) verklarings en mededelings deur die speaker;
 - (e) verklarings en mededelings deur die uitvoerende burgemeester;
 - (f) oorweging van verslae;
 - (g) dringende aangeleenthede deur die munisipale bestuurder voorgelê;
 - (h) oorweging van kennisgewings van mosies;
 - (i) oorweging van kennisgewings van vrae;

(j) consideration of motions of exigency.

- (2) The speaker may of his or her own volition change the order of the business appearing on the agenda.
- (3) A member who wishes to have the order of business on the agenda changed must approach the speaker prior to the meeting.

6. Non-disclosure of Matters

- (1) Whenever the municipal manager, in his or her discretion, has before the meeting provisionally placed any matter on a part of the agenda which will not be disclosed to the public or during a meeting requested the speaker to exclude the public from a discussion, the speaker, when such matters are to be considered, must:
 - (a) direct that all members of the public leave the venue of the meeting, and
 - (b) direct that the members consider whether it would be reasonable for any or all of the items on such part of the agenda to be considered without the presence of the public, with due regard to section 160(7) of the Constitution which requires that the public and media may only be excluded from being present at a meeting when it is reasonable to do so, having regard to the nature of the business being transacted.
- (2) The motivation for the exclusion of the public must be minuted if not appearing from the report.

7. Speaker may introduce urgent matter

The speaker may at any time and without notice make any statement or introduce urgent matters.

8. Business to be transacted

Except as otherwise provided in these rules, no matter not specified in the agenda of a meeting may be transacted at such meeting.

9. Meetings

- (1) Council must meet at least quarterly.
- (2) The speaker decides when and where the council meets, but if a majority of the members request the speaker in writing to convene a meeting, the speaker must convene a meeting at a time set out in the request.
- (3) The municipal manager must, at the direction of the speaker, give notice in writing to each member of every meeting decided upon in terms of sub-section (2).
- (4) The municipal manager must give notice to the public of the date, time and venue of every meeting by publishing a notice in a local newspaper determined by him or her; provided that he or she may depart from this requirement when time constraints make this impossible.

10. Attendance at Meetings

- (1) Every member attending a meeting of the council must sign his or her name in the attendance register kept for such purpose.
- (2) A member must attend each meeting except when—
 - (a) leave of absence is granted in terms of section 11; or
 - (b) the member is required to withdraw in terms of law.

11. Leave of Absence

A member who wishes to absent himself or herself from meetings must before so absents himself or herself, obtain leave of absence from the Council, provided that the speaker, on good cause shown, may grant leave of absence to a member who has been prevented by special circumstances from obtaining leave of absence from the Council.

(j) oorweging van dringende mosies.

- (2) Die speaker kan uit eie beweging die volgorde van die sake op die sakelys verander.
- (3) 'n Lid wat die volgorde van sake op die sakelys wil verander, moet die speaker voor die vergadering nader.

6. Nie-openbaarmaking van aangeleenthede

- (1) Wanneer die munisipale bestuurder na sy of haar goedgekenke, voor die vergadering, enige aangeleentheid voorlopig op 'n deel van die sakelys plaas wat nie aan die publiek openbaar gemaak word nie of tydens die vergadering die Speaker vra om die publiek van 'n bespreking uit te sluit, moet die speaker, wanneer sodanige aangeleenthede oorweeg gaan word—
 - (a) gelas dat alle lede van die publiek die vergaderlokaal verlaat; en
 - (b) gelas dat die lede oorweeg of dit redelik sal wees as enige van of al die items op sodanige deel van die sakelys oorweeg word sonder die teenwoordigheid van die publiek, met behoorlike inagneming van artikel 160(7) van die Grondwet, wat vereis dat die publiek en die media van 'n vergadering uitgesluit kan word slegs as dit redelik is om dit te doen met inagneming van die aard van die sake wat oorweeg word.
- (2) Die motivering vir die uitsluiting van die publiek moet volledig genotuleer word.

7. Speaker kan dringende aangeleentheid indien

Die speaker kan te eniger tyd en sonder kennisgewing enige verklaring maak of dringende aangeleenthede voorstel.

8. Hantering van sake

Uitgesonderd waar hierdie reëls anders bepaal, mag geen aangeleentheid wat nie op die sakelys van 'n vergadering verskyn, op sodanige vergadering hanteer word nie.

9. Vergaderings

- (1) Die raad moet ten minste kwartaaliks vergader.
- (2) Die speaker besluit waar en wanneer die raad vergader, maar as 'n meerderheid van die lede die speaker skriftelik versoek om 'n vergadering te belê, moet die speaker 'n vergadering belê op 'n tyd in die versoek vermeld.
- (3) Die munisipale bestuurder moet, in opdrag van die speaker, aan elke lid skriftelik kennis gee van elke vergadering waarop ingevolge subartikel (2) besluit is.
- (4) Die munisipale bestuurder moet die publiek kennis gee van die dag, tyd en plek van elke vergadering deur 'n kennisgewing te publiseer in 'n plaaslike koerant deur hom of haar bepaal: Met dien verstande dat hy of sy van hierdie vereiste kan afwyk wanneer tydsbeperkings dit onmoontlik maak.

10. Bywoning van vergaderings

- (1) Elke lid wat 'n vergadering van die raad bywoon, moet sy of haar naam teken in die bywoningsregister wat vir dié doel gehou word.
- (2) 'n Lid moet elke vergadering bywoon, uitgesonderd wanneer—
 - (a) verlof vir afwesigheid ingevolge artikel 11 verleen is; of
 - (b) die lid hom of haar kragtens 'n regsreël moet onttrek.

11. Verlof tot afwesigheid

'n Lid wat 'n vergadering nie kan bywoon nie, moet vooraf verlof tot afwesigheid van die raad verkry: Met dien verstande dat die speaker, om goeie redes, verlof tot afwesigheid kan verleen aan 'n lid wat deur spesiale omstandighede verhinder word om verlof tot afwesigheid van die raad te verkry.

12. Sanction for Non-attendance

- (1) A member who without leave absents himself or herself from a meeting or who fails to be in attendance at the start of the meeting or fails to remain in attendance at such a meeting, is in breach of these rules.
- (2) A committee elected by council, must investigate and make a finding on any breach referred to in sub-section (1).
- (3) The committee elected by council must conduct its business in accordance with the uniform standing procedures determined by council.
- (4) If the committee elected by council finds that a member has breached sub-section (1), the member must be fined 10% of his or her monthly salary.
- (5) A member who is absent from three or more consecutive meetings which he or she is required to attend in terms of section 9, must be removed from office in terms of item 4(2) of the code.
- (6) Proceedings for the removal of a member in terms of subsection (5) or for the imposition of a fine in terms of sub-section (4) must be conducted in accordance with the uniform standing procedure determined by the Council in terms of subsection (3).

13. Minutes

- (1) The municipal manager must compile the minutes of the proceedings of meetings in printed form.
- (2) The minutes of a meeting must be confirmed by the council at the next meeting and signed by the speaker.
- (3) The minutes shall be taken as read, for the purpose of confirmation, if a copy thereof was sent to each member within a reasonable period before the next meeting.
- (4) No motion or discussion shall be allowed on the minutes, except in connection with the correctness thereof.

14. Quorum

- (1) A majority of the members constitutes a quorum.
- (2) If there is no quorum at the time for which the meeting is scheduled, the speaker must take the chair as soon as a quorum is present.
- (3) Whenever there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no longer than 30 minutes and if at the end of that period, there is no quorum, the speaker must adjourn the meeting to another time, date and venue at his or her discretion and record the names of those members present.
- (4) Whenever the speaker is not present and there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no more than 30 minutes and if there is no quorum at the end of that period, no meeting may take place and the municipal manager must record the names of the members present.
- (5) Whenever during a meeting there is no quorum, the speaker must suspend the proceedings until a quorum is again present, provided that if after 10 minutes or such longer time the Speaker may allow, there is still no quorum the speaker must adjourn the meeting.
- (6) Whenever a meeting is adjourned owing to the absence of a quorum, the time of such adjournment, as well as the names of the members present, must be recorded in the minutes.
- (7) The speaker must report the names of the absentee members to the committee established in terms of section 12 for the purposes of an investigation of a breach of these rules.

12. Sanksies vir nie-bywoning

- (1) 'n Lid wat sonder verlof van 'n vergadering wegbly of wat versuim om aan die begin van die vergadering teenwoordig te wees of wat versuim om op so 'n vergadering teenwoordig te bly, oortree hierdie reëls.
- (2) 'n Komitee deur die raad gekies, moet enige oortreding in subartikel (1) bedoel, ondersoek en 'n bevinding daarvoor doen.
- (3) Die komitee wat deur die raad gekies is, moet sy sake doen in ooreenstemming met die eenvormige staande prosedures wat die raad bepaal.
- (4) As die komitee wat deur die raad gekies is, bevind dat 'n lid subartikel (1) oortree het, moet die lid beboet word met 10% van sy of haar maandelikse besoldiging.
- (5) 'n Lid wat van drie of meer opeenvolgende vergaderings afwesig is wat hy of sy ingevolge artikel 9 moet bywoon, moet ingevolge item 4(2) van die kode uit sy of haar amp ontslaan word.
- (6) Verrigtinge vir die ontslag van 'n lid ingevolge subartikel (5) of vir die oplegging van 'n boete ingevolge subartikel (4) moet geskied ooreenkomstig die eenvormige staande prosedures wat die raad ingevolge subartikel (3) bepaal het.

13. Notule

- (1) Die munisipale bestuurder moet die notule van die verrigtinge van vergaderings in gedrukte vorm saamstel.
- (2) Die notule van 'n vergadering moet op die volgende vergadering deur die raad bekragtig en deur die speaker onderteken word.
- (3) Die notule word vir die doel van bekragtiging as gelees beskou indien 'n eksemplaar daarvan binne 'n redelike tydperk voor die volgende vergadering aan elke lid gestuur is.
- (4) Geen mosie of bespreking oor die notule word toegelaat nie, uitgesonderd oor die juistheid daarvan.

14. Kworum

- (1) 'n Meerderheid van die lede maak 'n kworum uit.
- (2) As daar op die tyd waarvoor die vergadering belê is nie 'n kworum is nie, moet die speaker die stoel inneem sodra daar 'n kworum teenwoordig is.
- (3) Wanneer daar nie 'n kworum is nie, moet die aanvang van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, moet die speaker die vergadering verskuif na 'n ander tyd, datum en plek na sy of haar goeie dinge en moet hy of sy die name van die teenwoordige lede aanteken.
- (4) Wanneer die speaker nie teenwoordig is nie en daar nie 'n kworum is nie, moet die begin van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, mag die vergadering nie plaasvind nie en moet die munisipale bestuurder die name van die teenwoordige lede aanteken.
- (5) Wanneer daar tydens 'n vergadering nie 'n kworum is nie, moet die speaker die verrigtinge opskort totdat daar weer 'n kworum is: Met dien verstande dat as daar na 10 minute, of so 'n langer tydperk as wat die Speaker mag toelaat, nog nie 'n kworum is nie, die speaker die vergadering moet verdaag.
- (6) Wanneer 'n vergadering verdaag word omdat daar nie 'n kworum is nie, moet die tyd van sodanige verdaging asook die name van die teenwoordige lede in die notule aangeteken word.
- (7) Die speaker moet die name van die afwesige lede voorlê aan die komitee wat ingevolge artikel 12 ingestel is vir die doel van 'n ondersoek na 'n skending van hierdie reëls.

Part 4: Decisions

15. Unopposed Matters

Whenever council is called upon to consider a matter before it and there is no opposition from any member, a unanimous vote will be recorded in the minutes.

16. Opposed matters

- (1) The speaker must put every opposed matter to the vote by calling upon the members to indicate by a show of hands unless otherwise prescribed by law, whether they are for such matter or against it, whereupon he or she must declare the result of such vote.
- (2) Upon the speaker's declaration of the result of a vote, a member may demand for his or her vote to be recorded against the decision concerned and the municipal manager shall ensure that such vote is recorded in the minutes.
- (3) If there is an equality of votes in respect of a matter on which voting takes place in accordance with sub-section (1) the speaker must exercise his or her casting vote, in addition to his or her deliberative vote, provided that the speaker may not exercise a casting vote in terms of any matter set out in section 160(2) of the Constitution.

17. Decisions

- (1) In accordance with the Constitution, a supporting vote of a majority of the members is necessary to decide on—
 - (a) the passing of by-laws;
 - (b) the approval of the budget;
 - (c) the imposition of rates and other taxes, levies and duties;
 - (d) the raising of loans.
- (2) In accordance with section 30(5) of the Structures Act a supporting vote of at least two-thirds of the members is necessary to adopt a decision to dissolve the council.
- (3) In accordance with item 6(3) of the code, if more than one quarter of the members are against a motion to grant consent to a member to—
 - (a) be a party to or beneficiary under a contract for—
 - (i) the provision of goods or services to the municipality; or
 - (ii) the performance of any work otherwise than as a member for the municipality;
 - (b) obtain a financial interest in any business of the municipality; or
 - (c) for a fee or other consideration appear on behalf of any other person before the council or a committee;

such consent may only be given to the member with the approval of the MEC.
- (4) All other questions are decided by a majority of votes cast.
- (5) In accordance with section 59(3)(a) of the Systems Act, the council may, or at the request in writing of at least one quarter of the councillors, must, review any decision taken by a political structure, political office bearer, councillor or staff member in consequence of a delegation or instruction, and either confirm, vary or revoke the decision subject to any rights that may have accrued to a person.

Deel 4: Besluite

15. Onbestrede aangeleenthede

Wanneer die raad 'n aangeleentheid oorweeg en daar geen teenkanting van enige lid is nie, moet 'n eenparige stemming in die notule aangeteken word.

16. Bestrede aangeleenthede

- (1) Die speaker moet 'n stemming hou oor elke aangeleentheid wat teengestaan word, deur die lede te versoek om deur die opsteek van hande, tensy anders voorgeskryf by wet, aan te dui of hulle vir of teen sodanige aangeleentheid is, waarna hy of sy die uitslag van sodanige stemming bekend moet maak.
- (2) Wanneer die speaker die uitslag van 'n stemming bekend maak, kan 'n lid versoek dat sy of haar stem teen die betrokke besluit aangeteken word, en die munisipale bestuurder moet seker maak dat sodanige stem in die notule aangeteken word.
- (3) As daar 'n staking van stemme is ten opsigte van 'n aangeleentheid waarvoor 'n stemming gehou word in ooreenstemming met subartikel (1), moet die speaker sy of haar beslissende stem uitbring benewens sy of haar gewone stem: Met dien verstande dat die speaker nie 'n beslissende stem mag uitbring nie ten opsigte van enige aangeleentheid in artikel 160(2) van die Grondwet uiteengesit.

17. Besluite

- (1) In ooreenstemming met die Grondwet is die ondersteunende stem van 'n meerderheid van die lede nodig om te besluit oor—
 - (a) die aanneem van verordeninge;
 - (b) die goedkeuring van die begroting;
 - (c) die oplegging van eiendomsbelasting en ander belastings, heffings en regte;
 - (d) die verkryging van lenings.
- (2) In ooreenstemming met die Strukturewet is 'n ondersteunende stem van minstens twee derdes van die lede nodig om 'n besluit om die raad te ontbind, aan te neem.
- (3) Indien, in ooreenstemming met item 6(3) van die kode, meer as 'n kwart van die lede gekant is teen 'n mosie om aan 'n lid toestemming te gee om—
 - (a) 'n party by of 'n bevoordeelde van 'n kontrak te wees vir—
 - (i) die verskaffing van goedere of dienste aan die munisipaliteit; of
 - (ii) die verrigting van enige werk anders as as 'n lid van die munisipaliteit;
 - (b) 'n finansiële belang te verkry in enige sake van die munisipaliteit; of
 - (c) vir betaling of ander vergoeding namens enige ander persoon voor die raad of 'n komitee te verskyn,

mag sodanige toestemming slegs met die goedkeuring van die LUR gegee word.
- (4) Alle ander kwessies word deur 'n meerderheid van die uitgebragte stemme beslis.
- (5) In ooreenstemming met artikel 59(3)(a) van die Stelselwet mag die raad, of, moet die raad op skriftelike versoek van minstens 'n kwart van die raadslede, enige besluit wat deur 'n politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of personeellid ten gevolge van 'n delegasie of opdrag geneem is, hersien en die besluit bevestig, verander of herroep behoudens enige regte wat aan 'n persoon mag toegeval het.

18. Preference to unopposed business

- (1) When a meeting has been in progress for not less than one hour the speaker may interrupt the proceedings and direct that the council proceed forthwith to dispose of business other than opposed business.
- (2) After the disposal of such business the proceedings shall be resumed at the point at which they were interrupted, unless all other remaining business has been adjourned until the next meeting.
- (3) An item on the agenda shall be deemed to be opposed business if a member signifies his intention to discuss such item immediately after the speaker has intimated to the meeting that such item is open for discussion; provided that no item shall be deemed to be opposed by reason only of matters being asked in connection therewith.

Part 5: Public Access

19. Admittance of Public

The speaker must take reasonable steps to regulate public access to, and public conduct at meetings.

20. Exclusion of the public from meetings

- (1) The public may be excluded from the meeting:
 - (a) where so directed by the speaker in terms of section 6, or
 - (b) where so decided by council in terms of sub-section (3).
- (2) If a motion by to exclude the public from the meeting is seconded, the motion must be put to the vote, after discussion of the reasons but without discussion of the matter.
- (3) If a motion to exclude the public is carried, the place of meeting shall be cleared of all members of the public, including the media.
- (4) The motivation for the exclusion of the public must be minuted.

21. Re-admission of public and media to meetings

- (1) A member may during the course of the meeting from which the public and the media were excluded, move "that the meeting again be opened" and state the reasons for such motion.
- (2) If such motion is seconded it shall be put to the vote forthwith without discussion.

Part 6: Order in Meetings

22. Conduct of non-members and members of the public

If a non-member or member of the public misconducts himself or herself, behaves in an unseemly manner or obstructs the business of any meeting, the speaker may direct such person to retire from the place of meeting for the remainder of the meeting and may, if necessary, cause him or her to be removed therefrom.

23. Conduct of members

- (1) If a member—
 - (a) misconducts himself or herself, or
 - (b) behaves in an unseemly manner, or
 - (c) obstructs the business of a meeting, or
 - (d) challenges the ruling of the speaker on any point of order or ruling, or
 - (e) declines to withdraw any expression when required to do so by the speaker, or

18. Voorkeur aan onbestrede sake

- (1) Wanneer 'n vergadering minstens een uur aan die gang is, kan die speaker die verrigtinge onderbreek en gelas dat die raad onverwyld daartoe oorgaan om onbestrede sake af te handel.
- (2) Na die afhandeling van sodanige sake moet die verrigtinge hervat word op die punt waar dit onderbreek is, tensy alle ander oorblywende sake tot die volgende vergadering verdaag is.
- (3) 'n Item op die sakelys word geag 'n bestrede saak te wees as 'n lid te kenne gee dat hy voornemens is om sodanige item te bespreek onmiddellik nadat die speaker aan die vergadering te kenne gegee het dat sodanige item oop is vir bespreking: Met dien verstande dat geen item geag word bestrede te wees slegs omrede vrae in verband daarmee gestel word nie.

Deel 5: Toegang vir Publiek

19. Toelating van publiek

Die speaker moet redelike stappe doen om toegang vir die publiek tot en gedrag van die publiek op vergaderings te reguleer.

20. Uitsluiting van die publiek en media van vergaderings

- (1) Die publiek kan van die vergadering uitgesluit word—
 - (a) waar die speaker dit ingevolge artikel 6 gelas, of
 - (b) waar die raad dit ingevolge subartikel (3) besluit.
- (2) Indien 'n mosie van 'n lid om die publiek van die vergadering uit te sluit sekondeer word, moet die mosie, na bespreking van die redes maar sonder bespreking van die aangeleentheid, tot stemming gebring word.
- (3) Indien 'n mosie om die publiek van die vergadering uit te sluit aangeneem word, moet alle lede van die publiek, insluitende die media, die vergaderlokaal verlaat.
- (4) Die redes vir die uitsluiting van die publiek moet notuleer word.

21. Hertoelating van publiek en media tot vergaderings

- (1) 'n Lid kan in die loop van die vergadering waarvan die publiek en die media uitgesluit is, voorstel "dat die vergadering weer oopgestel word" met vermelding van die redes vir sodanige mosie.
- (2) Indien sodanige mosie gesekondeer word, moet dit onverwyld en sonder bespreking tot stemming gebring word.

Deel 6: Orde op Vergaderings

22. Gedrag van nie-lede en lede van die publiek

Indien 'n nie-lid of 'n lid van die publiek hom of haar aan wangedrag skuldig maak, op 'n onbehoorlike wyse gedra of die sake van enige vergadering belemmer, kan die speaker gelas dat sodanige persoon die vergaderplek vir die duur van die vergadering verlaat of, indien nodig, uit die lokaal verwyder word.

23. Gedrag van lede

- (1) Indien 'n lid—
 - (a) hom of haar aan wangedrag skuldig maak, of
 - (b) hom of haar op 'n onbehoorlike wyse gedra, of
 - (c) die sake van enige vergadering belemmer, of
 - (d) die beslissing van die speaker oor enige punt van orde of beslissing ingevolge artikel 3(1) uitdaag, of
 - (e) weier om enige uitdrukking terug te trek wanneer die speaker daarop aandrang, of

(f) indulges in tedious repetition, unbecoming language or remarks which are of a defamatory nature, or

(g) commits any breach of these rules,

the speaker shall direct such member to conduct himself or herself properly and, if speaking, to discontinue his or her speech.

(2) In the event of a disregard of the directions of the speaker, the speaker may direct such member to retire from the place of meeting for the remainder of the meeting and may, if necessary, cause him or her to be removed therefrom.

24. Offence

Any non-member or member of the public who—

- (a) refuses or fails to comply with a direction of the speaker given in terms of section 22; or
- (b) returns to the place of meeting prior to the conclusion of the meeting from which he or she was directed to retire or to be removed;
- (c) offers resistance whilst being removed from the place of meeting,

shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine determined by the court or to imprisonment for a period as determined by the court.

Part 7: Rules of Debate

25. Member to address the chair

A member who speaks at a meeting must address the chair and may do so in any one of the three official languages of the Province of the Western Cape.

26. Order of priority

When a member wishes to address the council, he or she must first have the permission of the speaker.

27. Precedence of Speaker

Whenever the speaker addresses the meeting, all members must be silent so that the speaker may be heard without any interruption.

28. Relevance

- (1) A member who speaks must direct his speech strictly to the subject or matter under discussion or to an explanation or to a point of order.
- (2) No discussion may be permitted—
 - (a) which will anticipate any matter on the agenda;
 - (b) on any matter in respect of which a decision by a judicial or administrative body or a commission of enquiry is pending.

29. Right to speak

- (1) A member may only speak once—
 - (a) to the matter before the council;
 - (b) to any motion before the council;
 - (c) to any amendments to a matter or motion before the council;
 - (d) to a point of order or a question of privilege,

unless authorised by the speaker or as provided for in terms of these rules.

(f) hom of haar oorgee aan langdradige herhalings of onbehoorlike taalgebruik van 'n lasterlike aard, of

(g) enige van hierdie reëls oortree,

moet die speaker gelas dat sodanige lid hom of haar behoorlik gedra en, indien hy of sy aan die woord is, om sy of haar reëvoering te staak.

(2) In die geval van 'n verontagsaming van die lasgewings van die speaker mag die speaker sodanige lid gelas om die vergaderlokaal vir die res van die vergadering te verlaat en kan hy of sy, indien nodig, sodanige lid uit die lokaal laat verwyder.

24. Misdrywe

Enige nie-lid of lid van die publiek wat—

- (a) weier of versuim om te voldoen aan 'n lasgewing van die speaker ingevolge artikels 22; of
- (b) na die vergaderlokaal terugkeer voor die afsluiting van die vergadering waaraan hy of sy gelas is om te onttrek of verwyder is; of
- (c) weerstand bied terwyl hy of sy uit die vergaderlokaal verwyder word,

begaan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete of gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens drie maande soos deur die hof bepaal.

Deel 7: Reëls vir Debatvoering

25. Lid spreek stoel aan

'n Lid wat op 'n vergadering praat, moet die stoel aanspreek en kan dit doen in enige van die drie amptelike tale van die Provinsie die Wes-Kaap.

26. Orde van voorkeur

Wanneer 'n lid die raad wil toespreek, moet hy of sy eers die speaker se toestemming kry.

27. Voorrang van speaker

Wanneer die speaker die vergadering toespreek, moet alle lede stil bly sodat die speaker sonder enige onderbreking aangehoor kan word.

28. Relevansie

- (1) 'n Lid wat aan die woord is, moet sy toespraak streng bepaal by die onderwerp of aangeleentheid onder bespreking of by 'n verduideliking of by 'n punt van orde.
- (2) Geen bespreking word toegelaat—
 - (a) wat enige aangeleentheid op die sakelys sal vooruitloop nie;
 - (b) oor enige aangeleentheid ten opsigte waarvan 'n besluit deur 'n geregtelike of administratiewe liggaam of 'n kommissie van ondersoek hangende is nie.

29. Reg om te praat

- (1) 'n Lid mag net een keer praat—
 - (a) oor die aangeleentheid voor die raad;
 - (b) oor enige mosie voor die raad;
 - (c) oor enige amendemente van 'n aangeleentheid of mosie voor die raad;
 - (d) oor 'n punt van orde of 'n saak van privilegie,

tensy deur die speaker gemagtig of soos in hierdie reëls voorsiening gemaak.

(2) The mover of an original motion may speak to the motion and reply but in replying he or she must strictly confine himself or herself to answering previous speakers and may not introduce any new matter into the debate.

(3) The right of reply shall not extend to the mover of an amendment which, having been carried, has become the substantive motion.

30. Length of speeches

Except with the consent of the speaker no member may speak for more than five minutes.

31. Re-introduction of motion or question

No motion which has been rejected by the council and no question asked in terms of the rules and dealt with at any meeting may again be moved or asked within a period of three months of such meeting except with the consent of the speaker.

32. Notices of motions

(1) Subject to section 35(2), the speaker may not accept any motion except a motion of exigency or a motion of course unless notice thereof has been given in terms of subsection (2).

(2) Every notice of intention by a member to introduce a motion shall be in writing, motivated, signed and dated and delivered to the municipal manager at least six working days before the date of the meeting on which it is intended to be introduced.

33. Notices of questions

(1) Subject to section 35(2) and 37, the speaker may not accept any question unless notice thereof has been given in terms of sub-section (2).

(2) Every notice of intention by a member to introduce a question shall be in writing, motivated, signed and dated and delivered to the municipal manager at least six working days before the date of the meeting on which it is intended to be introduced.

34. Absence of mover or questioner

In the event of the mover or questioner not being present at the meeting of the council when called upon by the speaker to move a motion or ask a question standing in his name on the agenda, such motion or question shall lapse unless the original mover or questioner has notified the speaker in writing of a substitute to move the motion or ask the question.

35. Motions and questions on matters dealt with by committee, executive mayor or member of the mayoral committee

(1) A member may not give notice of a motion or question in regard to any matter assigned to a committee or delegated to the executive mayor or a member of the mayoral committee, unless such motion or question has previously been submitted to such committee, executive mayor or member of the mayoral committee, or unless it is in the form of a reference to such committee or member for consideration and report.

(2) The chairperson of a committee, the executive mayor or a member of the mayoral committee may, if he or she is of the opinion that the matter is one of urgency, give notice of his or her intention to introduce a motion or ask a question on a matter assigned to such a committee or delegated to the executive mayor or a member of the mayoral committee, notwithstanding the fact that such motion or question has not received the prior consideration of such committee, the executive mayor or a member of the mayoral committee.

(2) Die voorsteller van 'n oorspronklike mosie kan oor die mosie praat en repliek lewer, maar in sy of haar repliek moet hy of sy hom of haar bepaal by die beantwoording van vorige sprekers en mag hy of sy geen nuwe aangeleentheid in die debat inbring nie.

(3) Die reg tot repliek is nie van toepassing nie op die voorsteller van 'n amendement wat, nadat dit goedgekeur is, die substantiewe mosie geword het.

30. Lengte van toesprake

Uitgesonderd met die toestemming van die speaker mag geen lid langer as vyf minute oor enige onderwerp (of aangeleentheid) praat nie.

31. Herindiening van mosie of vraag

Geen mosie wat deur die raad verwerp is en geen vraag wat ingevolge die reëls gestel is en afgehandel is op enige vergadering, mag weer ingedien of gestel word nie binne 'n tydperk van drie maande na sodanige vergadering, uitgesonderd met die toestemming van die speaker.

32. Kennisgewing van mosie

(1) Behoudens artikel 35(2) mag die speaker geen mosie, uitgesonderd 'n dringende mosie of 'n mosie van orde, aanvaar nie tensy kennis daarvan ingevolge subartikel (2) gegee is.

(2) Elke kennisgewing van voorneme deur 'n lid om 'n mosie in te dien, moet skriftelik, gemotiveer, onderteken en gedateer wees en aan die munisipale bestuurder gelewer word minstens ses werkdag voor die datum van die vergadering waarop dit ingedien gaan word.

33. Kennisgewing van vraag

(1) Behoudens artikel 35(2) en 37 mag die speaker geen vraag aanvaar nie tensy kennis daarvan ingevolge subartikel (2) gegee is.

(2) Elke kennisgewing van voorneme deur 'n lid om 'n vraag te stel, moet skriftelik, gemotiveer, onderteken en gedateer wees en aan die munisipale bestuurder gelewer word minstens ses werkdag voor die datum van die vergadering waarop dit gestel gaan word.

34. Afwesigheid van voorsteller of vraesteller

Indien die voorsteller of vraesteller nie in sy plek teenwoordig is nie op die vergadering van die raad wanneer hy of sy deur die speaker versoek word om 'n mosie in te dien of 'n vraag te stel wat op sy of haar naam op die sakelys verskyn, verval sodanige mosie of vraag tensy die oorspronklike voorsteller of vraesteller die speaker skriftelik in kennis gestel het van 'n plaasvervanger om die mosie in te dien of die vraag te stel.

35. Mosies en vrae oor aangeleenthede deur komitee, uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeesterkomitee hanteer

(1) 'n Lid mag nie kennis gee van 'n mosie of vraag met betrekking tot enige aangeleentheid wat aan 'n komitee opgedra of aan die uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeesterkomitee deleger is nie, tensy sodanige mosie of vraag voorheen aan sodanige komitee, uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeesterkomitee voorgelê is of tensy dit in die vorm is van 'n verwysing na sodanige komitee, uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeester-komitee vir oorweging en verslagdoening.

(2) Die voorsitter van 'n komitee, uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeesterkomitee kan, indien hy of sy van mening is dat die aangeleentheid dringend is, kennis gee van sy of haar voorneme om 'n mosie in te dien of 'n vraag te stel oor 'n aangeleentheid wat aan sodanige komitee opgedra of aan die uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeesterkomitee deleger is, ondanks die feit dat sodanige mosie of vraag nie vooraf deur sodanige komitee, uitvoerende burgemeester of lid van die burgemeesterkomitee oorweeg is nie.

36. Recommendation of the executive mayor regarded as motion

- (1) The adoption of a recommendation contained in a report submitted by the executive mayor to the council shall be deemed to have been moved by him or her or in his or her absence, by a member of the mayoral committee deputed by him or her to act at the time when the speaker intimates that such report is open for discussion, and no such motion need be seconded, nor shall the executive mayor be thereby precluded from exercising his or her right to speak thereon.
- (2) The executive mayor or member referred to in subsection (1) may speak on the matter and reply but in replying he or she shall strictly confine himself or herself to answering previous speakers and shall not introduce any new matter into the debate.

37. Questions

- (1) After any motion or amendment has been moved and seconded or at the conclusion of any speech thereon a member may ask any question relevant to such motion or amendment.
- (2) No supplementary questions may be asked except by the member asking the original question and then only in respect of matters arising out of the reply to such original question.
- (3) The speaker may not disallow any such question, provided that the member to whom such question is directed may either reply thereto forthwith or require that notice thereof be given in terms of section 33.

38. Motion of exigency

- (1) A member may direct the attention of the council to any matter which does not appear on the agenda and of which no previous notice has been given, by stating briefly the subject of the matter and without comment thereon moving "that the motion to which attention has been directed be considered forthwith as a matter of exigency".
- (2) Such motion is herein referred to as a motion of exigency.
- (3) If a motion of exigency is seconded and carried, the mover shall be permitted without notice to bring the matter under consideration by way of motion or question.

39. Motions of course

In addition to those provided for elsewhere in these rules, the following shall be regarded as motions of course:

- (a) that precedence be given to the consideration of any particular item appearing on the agenda;
- (b) that any report referred to in the agenda be noted, adopted, acted upon or referred back;
- (c) that any document before the council be acted upon in the manner specified in the motion;
- (d) that action be taken in regard to any item submitted for consideration in the manner specified in the motion;
- (e) that the public be excluded from the meeting during a discussion of an item or items on the agenda.

40. Points of order

A member may raise a point of order to call attention to a departure from these rules by stating the particular rule such member relies on, whereupon such member shall immediately be heard.

36. Aanbeveling van uitvoerende burgemeester as mosie beskou

- (1) Die aanvaarding van 'n aanbeveling vervat in 'n verslag wat deur die uitvoerende burgemeester aan die raad voorgelê is, word geag deur hom of haar voorgestel te wees of, in sy of haar afwesigheid, deur 'n lid van die burgemeesterkomitee deur hom of haar aangewys om waar te neem wanneer die speaker te kenne gee dat sodanige verslag oop is vir bespreking, en geen sodanige mosie hoef gesekondeer te word nie, en die uitvoerende burgemeester mag ook nie verhinder word om sy reg om daaroor te praat, uit te oefen nie.
- (2) Die uitvoerende burgemeester of lid in subartikel (1) bedoel, kan egter oor die aangeleentheid praat en repliek lewer, maar sy of haar repliek moet streng bly by antwoorde aan vorige sprekers en geen nuwe aangeleenthede mag in die debat ingevoer word nie.

37. Vrae

- (1) Nadat enige mosie of amendement voorgestel en gesekondeer is of na afhandeling van enige toespraak daarvoor kan 'n lid enige vraag stel wat tersaaklik is vir sodanige mosie of amendement.
- (2) Geen aanvullende vrae mag gestel word nie uitgesonderd deur die lid wat die oorspronklike vraag gestel het en dan net ten opsigte van aangeleenthede voortspruitend uit die antwoord op sodanige oorspronklike vraag.
- (3) Die speaker mag geen sodanige vraag weier nie: Met dien verstande dat die lid aan wie sodanige vraag gerig is, onverwyld daarop kan antwoord of kan vereis dat kennis daarvan ingevolge artikel 33 gegee word.

38. Dringende mosie

- (1) 'n Lid kan die aandag van die raad vestig op enige aangeleentheid wat nie op die sakelys verskyn nie en waarvan daar nie vooraf kennis gegee is nie, deur kortliks die onderwerp van die aangeleentheid te meld en sonder kommentaar daarop voor te stel "dat die mosie waarop die aandag gevestig is, onverwyld oorweeg word as 'n kwessie van dringendheid".
- (2) Sodanige mosie word hierin 'n dringende mosie genoem.
- (3) Indien 'n dringende mosie gesekondeer en aangeneem word moet die voorsteller toegelaat word om die aangeleentheid sonder kennis deur middel van 'n mosie of vraag tot oorweging te bring.

39. Mosies van orde

Benewens die mosies waarvoor elders in hierdie reëls voorsiening gemaak word, word die volgende as mosies van orde beskou:

- (a) dat voorrang verleen word aan die oorweging van enige bepaalde item wat op die sakelys verskyn;
- (b) dat daar kennis geneem word van enige verslag in die sakelys vermeld, of dat dit aangeneem word of terugverwys word of dat daar aan die verslag uitvoering gegee word;
- (c) dat daar uitvoering gegee word aan enige dokument voor die raad op die wyse in die mosie vermeld;
- (d) dat stappe gedoen word met betrekking tot enige item wat vir oorweging voorgelê is, op die wyse in die mosie vermeld;
- (e) dat die publiek uitgesluit word van die vergadering vir die duur van 'n bespreking van 'n item of items op die sakelys.

40. Punt van orde

'n Lid kan 'n punt van orde opper om die aandag te vestig op 'n afwyking van hierdie reëls deur die bepaalde reël te noem waarop sodanige lid hom beroep, waarna sodanige lid onmiddellik gehoor verleen moet word.

41. Points of explanation

The speaker may allow a member to raise a point of explanation provided that such explanation shall be confined to some material part of the debate which may have been misunderstood.

42. Withdrawal of motion, amendment or question

- (1) A motion or amendment may without debate and with the permission of the seconder and council, be withdrawn by the mover.
- (2) A member may not speak on such motion or amendment after the Council has agreed to the withdrawal of such motion.
- (3) A question may be withdrawn by the member intending to put it.

43. Speaker's ruling on points of order and explanation

- (1) The ruling of the speaker on a point of order or an explanation shall be final and not open to discussion.
- (2) The ruling of the speaker on any point of order raised as to the interpretation of these rules must be entered in the minutes.

44. Order of debate

When a motion is under debate no further motion shall be received except the following:

- (a) that the motion be amended;
- (b) that the consideration of the matter be postponed;
- (c) that the public and the media be excluded;
- (d) that the public and the media be re-admitted;
- (e) that the council do now adjourn to another date;
- (f) that the council adjourn for a specified time;
- (g) that the debate be adjourned;
- (h) that the matter be put to the vote;
- (i) that the matter be removed from the agenda.

45. That the motion be amended

- (1) Every amendment must be relevant to the motion on which it is moved.
- (2) An amendment must, if required by the speaker, be in writing, signed by the mover and handed to the speaker.
- (3) An amendment must be read before being moved.
- (4) An amendment may not be discussed or put to the council until it has been seconded.
- (5) If there is more than one amendment to a motion the amendment last proposed must be put to the vote first and if carried the matter shall be resolved accordingly.
- (6) If the amendment last proposed is rejected the amendment proposed immediately prior to the last amendment must be put to the vote.
- (7) No further amendment may be moved to a motion or amendment after the speaker has commenced to take the vote upon such motion or amendment.

41. Punt van verduideliking

Die speaker kan 'n lid toelaat om 'n punt van verduideliking te opper: Met dien verstande dat sodanige verduideliking beperk moet word tot 'n wesenlike deel van die debat wat moontlik misverstaan is.

42. Terugtrekking van mosie, amendement of vraag

- (1) 'n Mosie of amendement kan sonder bespreking en met die toestemming van die sekondeerder en die raad deur die voorsteller teruggetrek word.
- (2) 'n Lid mag nie oor sodanige mosie of amendement praat nie nadat die raad tot die terugtrekking van sodanige mosie ingestem het.
- (3) 'n Vraag kan teruggetrek word deur die lid wat dit wou gestel het.

43. Speaker se beslissing oor punte van orde en verduideliking

- (1) Die beslissing van die speaker oor 'n punt van orde of verduideliking is finaal en nie oop vir bespreking nie.
- (2) Die beslissing van die speaker oor 'n punt van orde wat oor die vertolking van hierdie reëls geopper is, moet in die notule aangeteken word.

44. Volgorde van bespreking

Wanneer 'n mosie onder bespreking is mag geen verdere mosie ontvang word nie, uitgesonderd die volgende:

- (a) dat die mosie geamendeer word;
- (b) dat die oorweging van die aangeleentheid uitgestel word;
- (c) dat die publiek en die media uitgesluit word;
- (d) dat die publiek en die media weer toegelaat word;
- (e) dat die raad nou tot 'n ander datum verdaag;
- (f) dat die raad vir 'n bepaalde tyd verdaag;
- (g) dat die debat verdaag word;
- (h) dat die aangeleentheid tot stemming gebring word;
- (i) dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word.

45. Dat die mosie geamendeer word

- (1) Elke amendement moet tersaaklik wees vir die mosie waarop dit voorgestel word.
- (2) 'n Amendement moet, indien die speaker dit verlang, skriftelik en deur die voorsteller onderteken wees en aan die speaker oorhandig word.
- (3) 'n Amendement moet gelees word voordat dit voorgestel word.
- (4) 'n Amendement mag nie bespreek of aan die raad gestel word voordat dit gesecondeer is nie.
- (5) As daar meer as een amendement op 'n mosie is, word die amendement wat laaste ingedien is, eerste tot stemming gebring, en as dit aangeneem word, word die aangeleentheid dienooreenkomstig afgehandel.
- (6) Indien die amendement wat laaste ingedien is, verwerp word, word die amendement wat onmiddellik voor die laaste amendement ingedien is, tot stemming gebring.
- (7) Geen verdere amendement op 'n mosie of amendement mag ingedien word nadat die speaker begin het om sodanige mosie of amendement tot stemming te bring nie.

46. That consideration of the matter be postponed

- (1) A member may at the conclusion of a speech move that the consideration of the matter be postponed to a fixed or undetermined date.
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing, provided that the seconder may not be permitted to speak. The mover must be permitted to speak to the motion for a period not exceeding five minutes and the seconder may not speak except for seconding the motion.
- (3) Upon such motion being made the mover of the matter under debate may (without prejudice to his or her ultimate right of reply if the motion that the matter be postponed be not carried) be heard in reply for five minutes, after which the motion shall be put without further debate.
- (4) If the motion is carried, the matter must be placed first on the agenda of matters to be considered at the meeting to which it has been postponed, provided that sections 5(2) and (3) shall not apply to such matter.

47. That the council do now adjourn to another date

- (1) A member who has not yet participated in the debate on the matter then before the meeting may at any time except during the course of a speech by another member or while a vote is being taken move "that the council do now adjourn to another date".
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing.
- (3) The mover may speak to the motion for a period not exceeding five minutes, but the seconder may not speak except for seconding the motion.
- (4) If the motion is carried the council must forthwith adjourn, provided that the speaker may direct that the meeting proceed first to dispose of business other than opposed business.
- (5) If the motion is not carried the speaker may not accept another such motion until the period of half an hour has elapsed.
- (6) Save as is provided in sub-section (3), no discussion on such motion shall be permitted, except that a member, who has first indicated as such, may speak in opposition of the motion for not more than five minutes.
- (7) No amendment to such motion may be moved except in relation to the period of adjournment.
- (8) If a motion to adjourn a meeting has been carried during a debate and prior to the conclusion thereof, then upon consideration of the matter forming the subject of such debate at the adjourned meeting, the member who moved the adjournment shall be entitled to speak first.
- (9) No business may be transacted at an adjourned meeting except such as was set out in the agenda for the meeting of which it is an adjournment.

48. That the council adjourn for a specified time

- (1) A member may at any time except during the course of a speech by another member or while a vote is being taken move "that the council now adjourn for a specified time", up to one hour.
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing.
- (3) If the motion is carried the council shall forthwith adjourn for the specified time.
- (4) The speaker may limit the number of such motions.

46. Dat oorweging van die aangeleentheid uitgestel word

- (1) 'n Lid kan aan die einde van 'n toespraak voorstel dat die oorweging van die aangeleentheid uitgestel word tot 'n bepaalde of onbepaalde datum.
- (2) Sodanige mosie moet gesekondeer word maar hoef nie skriftelik te wees nie: Met dien verstande dat die sekondeerder nie toegelaat mag word om te praat nie. Die voorsteller moet toegelaat word om vir 'n tydperk van hoogstens vyf minute oor die mosie te praat, en die sekondeerder mag nie praat nie, behalwe om die mosie te sekondeer.
- (3) Wanneer so 'n mosie voorgestel word, kan die voorsteller van die aangeleentheid onder bespreking (sonder benadeling van sy of haar uiteindelijke reg op repliek indien die mosie dat die aangeleentheid uitgestel word, nie aanvaar word nie) vyf minute lank repliek lewer, waarna die mosie sonder verdere bespreking tot stemming gebring word.
- (4) Indien die mosie aanvaar word, moet die aangeleentheid eerste geplaas word op die sakelys van aangeleenthede wat oorweeg moet word op die vergadering waartoe dit uitgestel is: Met dien verstande dat artikel 5(2) en (3) nie op sodanige aangeleentheid van toepassing is nie.

47. Dat die raad nou tot 'n ander datum verdaag

- (1) 'n Lid wat nog nie aan die bespreking oor die aangeleentheid wat dan voor die vergadering is, deelgeneem het nie, kan te eniger tyd, uitgesonderd in die loop van 'n toespraak deur 'n ander lid of terwyl daar gestem word, voorstel "dat die raad nou tot 'n ander datum verdaag".
- (2) Sodanige mosie moet gesekondeer word maar hoef nie skriftelik te wees nie.
- (3) Die voorsteller mag vir 'n tydperk van hoogstens vyf minute oor die mosie praat, maar die sekondeerder mag nie praat nie behalwe om die mosie te sekondeer.
- (4) Indien die mosie aanvaar word, moet die raad onverwyld verdaag: Met dien verstande dat die speaker kan gelas dat die vergadering voortgaan om eers onbestrede sake af te handel.
- (5) Indien die mosie nie aanvaar word nie, mag die speaker nie nog so 'n mosie aanvaar nie totdat 'n halfuur verstryk het.
- (6) Uitgesonderd soos in subartikel (3) bepaal, mag geen bespreking oor sodanige mosie toegelaat word nie, behalwe dat 'n lid wat dit eerste aangedui het, hoogstens vyf minute lank teen die mosie kan praat.
- (7) Geen amendement op sodanige mosie mag voorgestel word nie, uitgesonderd met betrekking tot die tydperk van verdaging.
- (8) Indien 'n mosie om 'n vergadering te verdaag aanvaar is gedurende 'n debat en voor die afhandeling daarvan, is die lid wat die verdaging voorgestel het, geregtig om eerste te praat by oorweging van die aangeleentheid wat die onderwerp van sodanige bespreking op die verdaagde vergadering sal wees.
- (9) Geen sake mag op 'n verdaagde vergadering afgehandel word nie, uitgesonderd die sake wat op die sakelys van die vergadering waarvan dit 'n verdaging is, verskyn.

48. Dat die raad vir 'n bepaalde tyd verdaag

- (1) 'n Lid kan te eniger tyd behalwe in die loop van 'n toespraak deur 'n ander lid of terwyl daar gestem word, voorstel "dat die raad nou vir 'n bepaalde tyd, verdaag", tot een uur.
- (2) Sodanige mosie hoef nie skriftelik te wees nie, maar moet gesekondeer word.
- (3) Indien die mosie aanvaar word, moet die raad onverwyld vir die bepaalde tyd verdaag.
- (4) Die speaker kan die aantal sodanige mosies beperk.

49. That the debate be adjourned

- (1) A member who has not yet participated in the debate on a matter then before the meeting may at the conclusion of any speech move that the debate be adjourned.
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing.
- (3) The mover of such motion may speak to it for five minutes, but the seconder may not speak beyond formally seconding it.
- (4) Save as is provided in sub-section (3) no discussion may be permitted on such motion except in relation to the period of adjournment and that the member who first rises in his place for that purpose may speak in opposition thereto for five minutes.
- (5) If such motion is carried, the meeting proceeds to the next business on the agenda, and the discussion of the adjourned debate, unless otherwise resolved, is resumed at the next meeting.
- (6) On the resumption of the adjourned debate the member who moved the adjournment is entitled to speak first.
- (7) If the motion is not carried the speaker may not accept another such motion until half an hour has elapsed.
- (8) A member may not move or second more than one motion for the adjournment of the debate during the course of that debate.

50. That the matter be put to the vote

- (1) A member who has not yet participated in the debate on a matter then before the meeting, may during such debate, at the conclusion of any speech, move that the matter be now put to the vote.
- (2) Subject to the provisions of sub-section (3), no motion put in terms of sub-section (1) is open to discussion.
- (3) The mover of a matter under discussion may, when a motion has been put in terms of sub-section (1), speak on such motion for not more than five minutes, whereupon the said motion must be put to the vote without any further discussion.

51. That the matter be removed from the agenda

- (1) A member who has not yet participated in the debate on a matter then before the meeting, may during such debate, at the conclusion of any speech, move that the matter be removed from the agenda.
- (2) Subject to the provisions of sub-section (3), no motion put in terms of sub-section (1) is open to discussion.
- (3) The mover of a matter under discussion may, when a motion has been put in terms of sub-section (1), speak on such motion for not more than five minutes, whereupon the said motion must be put to the vote without any further discussion.
- (4) If such a motion is carried, the matter under discussion may not be further pursued.

Part 8: Legislative Process

52. Introduction of draft by-laws

In accordance with section 12 of the Systems Act, a draft by-law may only be introduced by a member or the executive mayor.

53. Introduction by member

- (1) A member introduces a draft by-law by submitting it together

49. Dat die debat verdaag word

- (1) 'n Lid wat nog nie aan die bespreking oor die aangeleentheid wat dan voor die vergadering is, deelgeneem het nie, kan aan die einde van enige toespraak voorstel dat die debat verdaag word.
- (2) Sodanige mosie moet gesecondeer word maar hoef nie skriftelik te wees nie.
- (3) Die voorsteller van sodanige mosie kan vyf minute lank daarvoor praat, maar die sekondeerder mag nie praat nie behalwe om dit formeel te seondeer.
- (4) Uitgesonderd soos in subartikel (3) bepaal, mag geen bespreking oor sodanige mosie toegelaat word nie, behalwe in verband met die tydperk van verdaging en dat die lid wat eerste in sy sitplek op die been kom vir dié doel, vyf minute lank daarteen mag praat.
- (5) Indien sodanige mosie aanvaar word, gaan die vergadering oor na die volgende saak op die sakelys, en die bespreking van die verdaagde debat word op die volgende vergadering hervat, tensy daar anders besluit word.
- (6) Met die hervatting van die verdaagde debat is die lid wat die verdaging voorgestel het, geregig om eerste te praat.
- (7) Indien die mosie nie aanvaar word nie, mag die speaker nie nog so 'n mosie aanvaar nie totdat 'n halfuur verstryk het.
- (8) 'n Lid mag nie meer as een mosie vir die verdaging van die debat in die loop van daardie debat voorstel of seondeer nie.

50. Dat die aangeleentheid tot stemming gebring word

- (1) 'n Lid wat nog nie aan die bespreking oor die aangeleentheid wat dan voor die vergadering is, deelgeneem het nie, kan in die loop van sodanige bespreking, aan die einde van enige toespraak, voorstel dat die aangeleentheid nou tot stemming gebring word.
- (2) Behoudens die bepalings van subartikel (3) is geen mosie wat ingevolge subartikel (1) voorgestel is, oop vir bespreking nie.
- (3) Die voorsteller van 'n aangeleentheid onder bespreking kan, wanneer 'n mosie ingevolge subartikel (1) voorgestel is, hoogstens vyf minute lank oor sodanige mosie praat, waarna genoemde mosie sonder enige verdere bespreking tot stemming gebring word.

51. Dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word

- (1) 'n Lid wat nog nie aan die bespreking oor die aangeleentheid wat dan voor die vergadering is, deelgeneem het nie, kan in die loop van sodanige bespreking, aan die einde van enige toespraak, voorstel dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word.
- (2) Behoudens die bepalings van subartikel (3) is geen mosie wat ingevolge subartikel (1) voorgestel is, oop vir bespreking nie.
- (3) Die voorsteller van 'n aangeleentheid onder bespreking kan, wanneer 'n mosie ingevolge subartikel (1) voorgestel is, hoogstens vyf minute lank oor sodanige mosie praat, waarna genoemde mosie sonder enige verdere bespreking tot stemming gebring word.
- (4) Indien sodanige mosie aanvaar word, word die aangeleentheid onder bespreking nie verder bespreek nie.

Deel 8: Verordeningsproses

52. Indiening van konsepverordeninge

In ooreenstemming met artikel 12 van die Stelselwet kan 'n konsepverordening net deur 'n lid of die uitvoerende burgemeester ingedien word.

53. Indiening deur lid

- (1) 'n Lid dien 'n konsepverordening in deur dit saam met 'n

with a memorandum on the objects of the by-law to the speaker.

- (2) The speaker must on receipt of a draft by-law, present it together with any comments received in terms of subsection (3), to the executive mayor for consideration in accordance with section 30(5) of the Structures Act.
- (3) The speaker must obtain the comments of the municipal manager on the contents of the draft by-law and may solicit the comments of any person.
- (4) The executive mayor must within 3 months of receipt of a draft by-law from the speaker, consider the proposed by-law and decide to either support or not to support it.
- (5) If the executive mayor decides to support the proposed by-law he or she must request the municipal manager to publish the draft by-law for public comment in order that the public will have the opportunity to make representations with regard thereto.
- (6) If the executive mayor decides not to support the proposed by-law he or she must submit a report to the council in the following form—
 - (a) an executive summary of the draft by-law,
 - (b) a memorandum on the objects of the by-law,
 - (c) the need to regulate the conduct proposed in the draft by-law,
 - (d) the contents of the proposed by-law,
 - (e) other by-laws that must be repealed or amended if the draft by-law is adopted,
 - (f) any relevant comments or proposals,
 - (g) the reasons why the proposed by-law is not supported; and
 - (h) a recommendation.
- (7) After considering the report referred to in sub-section (6), the Council must decide to either reject the proposed by-law or to provisionally pass it.
- (8) When a proposed by law has been rejected by the council no by-law of the same substance may be introduced within a period of 6 months from the date of rejection.
- (9) When a proposed by-law has been provisionally passed, it must be advertised for public comment.

54. Introduction by executive mayor

- (1) The executive mayor may on own volition or after considering a request from the municipal manager introduce a draft by-law.
- (2) If the executive mayor on own volition decides to introduce a draft by-law, he or she must obtain the comments of the municipal manager on the contents thereof and may solicit the comments of any person thereon.
- (3) When the executive mayor is satisfied that proposed by-law should be proceeded with, it must be advertised for public comment.

55. Publication

The municipal manager must as soon as possible after council has provisionally passed a by-law in terms of section 53(9) or the executive mayor has indicated satisfaction with a proposed by-law in terms of section 54(3), publish the draft by-law for public comment in order that the public will have the opportunity to make representations with regard thereto.

memorandum oor die oogmerke van die verordening aan die speaker voor te lê.

- (2) Die speaker moet by ontvangs van 'n konsepverordening dit saam met enige kommentaar wat ingevolge subartikel (3) ontvang is, aan die uitvoerende burgemeester voorlê vir oorweging ingevolge artikel 30(5) van die Strukturewet.
- (3) Die speaker moet die kommentaar van die munisipale bestuurder oor die inhoud van die konsepverordening verkry en kan die kommentaar van enige persoon vra.
- (4) Die uitvoerende burgemeester moet, binne drie maande na ontvangs van 'n konsepverordening van die speaker, die konsepverordening oorweeg en besluit om dit te ondersteun of nie.
- (5) Indien die uitvoerende burgemeester besluit om die konsepverordening te ondersteun, moet hy of sy die munisipale bestuurder versoek om die konsepverordening vir openbare kommentaar te publiseer op 'n wyse wat die publiek 'n geleentheid bied om vertoë in verband daarmee te rig.
- (6) Indien die uitvoerende burgemeester besluit om nie die konsepverordening te ondersteun, moet hy of sy 'n verslag aan die raad voorlê wat die volgende bevat—
 - (a) 'n bestuursopsomming van die konsepverordening;
 - (b) 'n memorandum oor die oogmerke van die verordening;
 - (c) die noodsaaklikheid om die voorgestelde gedrag in die konsep-verordening te reguleer;
 - (d) die inhoud van die konsepverordening;
 - (e) ander verordeninge wat herroep of gewysig moet word indien die konsepverordening aanvaar word;
 - (f) enige tersaaklike kommentaar of voorstelle;
 - (g) die redes waarom die konsepverordening nie ondersteun word nie; en
 - (h) 'n aanbeveling.
- (7) Na oorweging van die verslag gemeld in subartikel (6) moet die raad besluit om die konsepverordening af te keur of voorlopig goed te keur.
- (8) Indien die raad 'n konsepverordening afgekeur het, mag geen verordening oor dieselfde onderwerp binne 'n tydperk van 6 maande vanaf die datum van afkeuring ingedien word nie.
- (9) Indien die raad 'n konsepverordening voorlopig goedgekeur het moet dit vir openbare kommentaar publiseer word.

54. Indiening deur uitvoerende burgemeester

- (1) Die uitvoerende burgemeester kan uit eie beweging of na oorweging van 'n versoek van die munisipale bestuurder 'n konsepverordening indien.
- (2) Indien die uitvoerende burgemeester uit eie beweging besluit om 'n konsepverordening in te dien, moet hy of sy die kommentaar van die munisipale bestuurder oor die inhoud daarvan verkry en kan hy die kommentaar van enige persoon daarvoor vra.
- (3) Indien die uitvoerende burgemeester tevrede is dat met die konsepverordening voortgegaan word, moet dit vir openbare kommentaar publiseer word.

55. Publikasie

Die munisipale bestuurder moet so gou doenlik, nadat die raad 'n konsep-verordening ingevolge artikel 59(3) voorlopig goedgekeur het, of, die uitvoerende burgemeester ingevolge artikel 54(3) aangedui het dat hy of sy tevrede is dat met die konsep-verordening voortgegaan word, die konsepverordening vir openbare kommentaar publiseer op 'n wyse wat die publiek 'n geleentheid bied om vertoë in verband daarmee te rig.

56. Introduction to council

- (1) The municipal manager must as soon as possible after the closing date for public representations, submit a report to the executive mayor together with,
- (a) a copy of the proposed by-law;
 - (b) copies of the advertisements in which the public was invited to make representations;
 - (c) any comments received from the public; and
 - (d) any other comments from the administration.
- (2) The executive mayor must consider the report by the municipal manager and—
- (a) report to the council in the following form—
 - (i) an executive summary of the draft by-law,
 - (ii) a memorandum on the objects of the by-law,
 - (iii) the need to regulate the conduct proposed in the draft by-law,
 - (iv) the contents of the proposed by-law,
 - (v) other by-laws that must be repealed or amended if the draft by-law is adopted,
 - (vi) any relevant comments or proposals, and
 - (b) recommend to Council to pass the by-law, pass the by-law in an amended form or reject it.
- (3) When a draft by-law has been rejected by the council, no by-law of the same substance may be introduced within a period of 6 months from the date of rejection.
- (4) When a proposed by-law has been passed, it must be published in the *Provincial Gazette*.

57. Debate Procedure

The rules pertaining to debate also apply to the legislative process. 31496

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY**By-law relating to Streets****Index**

1. Definitions
2. Application of this by-law
3. Sidewalks and encroachments on streets
4. Advertisements visible from streets
5. Advertising signs visible from a street
6. Objects causing an obstruction
7. Trees in streets
8. Trees causing an interference or obstruction
9. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material
10. Prohibition upon certain activities in connection with objects in streets

56. Indiening by raad

- (1) Die munisipale bestuurder moet so gou moontlik na die sluitingsdatum vir vertoë deur die publiek 'n verslag aan die uitvoerende burgemeester voorlê, te same met—
- (a) 'n eksemplaar van die voorgestelde verordening;
 - (b) eksemplare van die advertensies waarin die publiek genooi is om vertoë te rig;
 - (c) enige kommentaar wat van die publiek ontvang is, en
 - (d) enige ander kommentaar van die administrasie.
- (2) Die uitvoerende burgemeester moet die verslag van die munisipale bestuurder oorweeg en—
- (a) aan die raad 'n verslag voorlê wat die volgende bevat—
 - (i) 'n bestuursopsomming van die konsepverordening,
 - (ii) 'n memorandum oor die oogmerke van die konsepverordening,
 - (iii) die noodsaaklikheid om die voorgestelde gedrag in die konsep-verordening te reguleer,
 - (iv) die inhoud van die konsepverordening,
 - (v) ander verordeninge wat herroep of gewysig moet word indien die konsepverordening aangeneem word, en
 - (vi) enige tersaaklike kommentaar of voorstelle.
 - (b) die raad adviseer om die verordening aan te neem, om die verordening in 'n gewysigde vorm aan te neem of om dit te verwerp.
- (3) Wanneer 'n konsepverordening deur die raad verwerp is, mag geen verordening met dieselfde inhoud binne 'n tydperk van ses maande na die verwerping ingedien word nie.
- (4) Wanneer 'n verordening aangeneem is, moet dit in die *Provinsiale Koerant* publiseer word.

57. Debatsprosedure

Die reëls rakende debatvoering is ook op die wetgewende proses van toepassing. 31496

KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT**Verordening insake Strate****Inhoud**

1. Woordomskeywing
2. Toepassing van hierdie verordening
3. Sypaadjies en oorskredings op strate
4. Advertensies in strate
5. Advertensietekens sigbaar vanaf strate
6. Voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak
7. Bome in strate
8. Bome wat 'n hindernis of versperring veroorsaak
9. Vullis, motorwrakke en afvalmateriaal
10. Verbod op sekere werksaamhede in verband met voorwerpe in strate.

11. Prohibition upon games and other acts in streets
12. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets
13. Fences on street boundaries
14. Building materials in streets
15. Balconies and verandahs
16. Drying of washing on fences on boundaries of streets
17. Outspanning and parking in streets
18. Protection of street surface
19. Damaging of notice-boards
20. Street and door-to-door collections
21. Excavations in streets
22. Poison in streets
23. Roller-skating and skating on skate-boards prohibited in streets
24. Persons to be decently clad
25. Behaviour in streets
26. Wild animals
27. Display of street numbers of places
28. Bridges and crossings over gutters and sidewalks
29. Control of amusement shows and devices
30. Control of animal-drawn vehicles
31. Processions
32. Municipality may act and recover costs
33. Delegation
34. Penalties.

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context—

“**Council**” means the council of the municipality;

“**implement**” means a piece of machinery or equipment and includes farming and construction machinery and any equipment drawn by such implement;

“**municipal manager**” means the person appointed by the council in terms of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**SAMOAG**” means the South African Manual for Outdoor Advertising, published by the Department of Environmental Affairs and Tourism and the Department of Transport;

“**sidewalk**” means that portion of a street between the outer boundary of the roadway and the boundary lines of adjacent properties or buildings which is intended for the use of pedestrians;

“**street**” includes a sidewalk and a street or road reserve, and

“**vehicle**” includes a trailer, caravan and an implement.

2. Application of this by-law

This by-law—

11. Verbod op speletjies en ander handelinge in strate
12. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate
13. Heinings op straatgrense
14. Boumateriaal in strate
15. Balkonne en verandas
16. Droog van wasgoed op heinings op straatgrense
17. Uitspan en parkering in strate
18. Beskerming van straatoppervlak
19. Beskadiging van kennisgewingborde
20. Straat- en huis-tot-huis kollektes
21. Uitgrawings in strate
22. Gif in strate
23. Rolskaats en skaats op skaatsplanke in strate verbode
24. Persone moet behoorlik geklee wees
25. Gedrag in strate
26. Wilde diere
27. Vertoning van straatnommers van plekke
28. Brûe en oorgange oor vore en sypaadjies
29. Beheer oor vermaaklikheidsvertonings en -toestelle
30. Beheer oor voertuie wat deur diere getrek word
31. Optogte
32. Munisipaliteit kan optree en koste verhaal
33. Delegasie
34. Strafbepaling

1. Woordomskriving

In hierdie verordening, tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken:—

“**implement**” ’n stuk masjinerie of toerusting en sluit dit in plaas-en konstruksiemasjinerie asook enige toerusting wat deur so ’n implement gesleep word;

“**munisipale bestuurder**” die persoon wat deur die raad ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) aangestel is;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**Raad**” die raad van die munisipaliteit;

“**SAMOAG**” die Suid-Afrikaanse Handleiding vir Buitereklame-beheer, gepubliseer deur die Departement van Vervoer en die Departement van Omgewingsake en Toerisme;

“**sypaadjie**” daardie gedeelte van ’n straat tussen die buitengrens van die padoppervlak en die grenslyne van aanliggende eiendomme of geboue wat bedoel is vir gebruik deur voetgangers;

“**voertuig**” ook ’n sleepwa, woonwa of ’n implement, en sluit “**straat**” ook in ’n sypaadjie of ’n straat- of padreserwe.

2. Toepassing van hierdie verordening

Hierdie verordening—

- (a) does not derogate from the provisions of any other legislation, and
- (b) binds an organ of state.

3. Sidewalks and encroachments on streets

No one may—

- (a) construct or lay a sidewalk in a street—
 - (i) except with the written permission of the Municipal Manager, or
 - (ii) otherwise than in accordance with the requirements prescribed by the Municipal Manager, or
- (b) construct a verandah, stoep, wall on a stoep, steps or other projection or erect a post in a street except with the written permission of the Municipal Manager.

4. Advertisements visible from streets.

No one may display an advertisement, placard, poster or bill in a street—

- (a) except with the written permission of the Municipal Manager, and
- (b) otherwise than in accordance with such conditions as may be determined by the Municipal Manager.

5. Advertising signs visible from a street

- (1) No one may erect an advertising sign that is visible from a street—
 - (a) except with the written approval of the Municipal Manager, and
 - (b) otherwise than in accordance with the conditions determined by the Municipal Manager.
- (2) Application for the erection of an advertising sign must be made in writing on the application form provided by the municipality, and must be accompanied by such plans as may be required by the municipality.
- (3) Applications for the erection of advertising signs are considered in terms of the guidelines contained in SAMOAG.
- (4) The provisions of section (1) are not applicable to the following types of advertising signs:
 - (a) builders' development boards with an area of less than 2 m²;
 - (b) to let and for sale signs that do not exceed 400 mm x 500 mm;
 - (c) names of professional service providers, limited to one per person, with a maximum area of 0,2 m² per sign;
 - (d) security signs on premises where a service is provided, and
 - (e) signs affixed or painted directly onto the body of a motorized vehicle.
- (5) In order to determine if a sign, if approved, will have a negative impact on the environment or traffic control, the Municipal Manager may require that studies be made at the cost of the applicant.

6. Objects causing an obstruction

No one may—

- (a) deposit or leave goods or articles in a street, other than for a

- (a) doen nie afbreuk aan die bepalings van enige ander wetgewing nie, en
- (b) bind 'n staatsorgaan.

3. Sypaadjies en oorskreidings op strate

Niemand mag—

- (a) 'n Sypaadjie of motoringang in 'n straat bou nie:—
 - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, of
 - (ii) andersins as in ooreenstemming met die voorwaardes wat deur die Munisipale Bestuurder bepaal is, of
- (b) 'n veranda, stoep, muur op 'n stoep, trappe of ander uitsteeksel oprig of 'n paal in 'n straat plant nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder.

4. Advertensies in strate

Niemand mag 'n advertensie, plakkaat, of aanplakbiljet in 'n straat vertoon nie—

- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, en
- (b) andersins as in ooreenstemming met die voorwaardes wat deur die Munisipale Bestuurder bepaal is.

5. Advertensietekens sigbaar vanaf strate

- (1) Niemand mag 'n advertensie wat vanaf die straat sigbaar is, aanbring of oprig nie—
 - (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, en
 - (b) andersins as in ooreenstemming met die voorwaardes wat deur die Munisipale Bestuurder bepaal is.
- (2) Aansoek om toestemming om 'n advertensieteken aan te bring of op te rig, moet skriftelik op die aansoekvorm wat deur die munisipaliteit voorsien word, gedoen word en moet vergesel word van sodanige planne as wat deur die munisipaliteit vereis mag word.
- (3) Aansoeke vir advertensietekens word oorweeg ingevolge die riglyne soos bepaal deur SAMOAG.
- (4) Die bepalings van subartikel (1) is nie op die volgende tipes tekens van toepassing nie-
 - (a) bouers se naamborde met 'n oppervlak van minder as 2 m²;
 - (b) te huur en te koop tekens wat nie 400 mm x 500 mm oorskry nie;
 - (c) die name van professionele diensverskaffers, beperk tot een per persoon, met 'n maksimum oppervlakte van 0,2 m² per teken.
 - (d) naamborde van sekuriteitsfirmas op persele waar 'n diens gelewer word, en
 - (e) tekens wat op voertuie gevef of aangebring is.
- (5) Die Munisipale Bestuurder kan vereis dat studies op koste van die aansoeker gedoen word om te bepaal of die goedkeuring van 'n aansoek om 'n teken aan te bring 'n nadelige impak op die omgewing of verkeerbeheer sal hê.

6. Voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak

Niemand mag—

- (a) goedere of artikels in 'n straat neersit of laat bly nie, behalwe

reasonable period during the course of the loading, off-loading or removal thereof, or

- (b) in any way obstruct the pedestrian traffic on a sidewalk by bringing or allowing to be brought thereon an object or vehicle (other than a perambulator or wheel-chair which is being used for the conveyance of children or the disabled), or
- (c) cause or allow a blind, awning, cord or other object to project over or onto a street—
 - (i) except with the written permission of the Municipal Manager, or
 - (ii) otherwise than in accordance with such conditions as may be determined by the Municipal Manager.

7. Trees in streets

- (1) No one may—
 - (a) plant a tree or shrub in a street, or in any way cut down a tree or a shrub in a street or remove it therefrom, except with the written permission of the Municipal Manager;
 - (b) climb, break or damage a tree growing in a street, or
 - (c) in any way mark or paint a tree growing in a street or attach an advertisement thereto.
- (2) A tree or shrub planted in a street shall become the property of the municipality.

8. Trees causing an interference or obstruction

- (1) Whenever there is upon a property a tree or other growth which interferes with overhead wires or is a source of annoyance, danger or inconvenience to persons using a street, the Council may by notice in writing order the owner or occupier of such property to prune or remove such tree or growth to the extent and within the period specified in such notice.
- (2) A person failing to comply with a notice issued in terms of subsection (1) shall be guilty of an offence.
- (3) If a person fails to comply with a notice in terms of this section, the Municipal Manager may prune or remove the tree or growth at the expense of the person on whom the notice was served.

9. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material

No one may—

- (a) dump, leave or accumulate garden refuse, litter, motor vehicle wrecks, spare parts of vehicles, building or waste materials, rubbish or other waste products in a street or public place, or
- (b) permit any such objects or substances to be dumped or placed in a street or public place from premises owned or occupied by such person,

except with the written permission of the Municipal Manager and otherwise than in accordance with such conditions as may be determined by the Municipal Manager.

10. Prohibition upon certain activities in connection with objects in streets

No one may, in a street—

- (a) effect repairs to a vehicle, except where necessary for the purpose of removing such vehicle from the place where it was involved in an accident, or

vir 'n redelike tydperk terwyl dit op- of afgelaai of verwyder word, of

- (b) op enige wyse die voetgangerverkeer op 'n sypaadjie belemmer deur enige voorwerp of voertuig (uitgesonderd 'n kinderwaentjie of rolstoel wat vir die vervoer van kinders of gestremdes gebruik word) daarop te bring of toe te laat dat dit daarop gebring word nie, of
- (c) 'n blinding, skerm, tou of ander voorwerp oor of op 'n straat laat uitsteek of toelaat dat dit daarvoor of daarop uitsteek nie—
 - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, en
 - (ii) andersins as in ooreenstemming met die voorwaardes wat die Munisipale Bestuurder stel.

7. Bome in strate

- (1) Niemand mag—
 - (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, 'n boom of struik in 'n straat plant, of dit op enige wyse in 'n straat afkap of daarvandaan verwyder nie;
 - (b) in 'n boom klim wat in 'n straat groei, of dit breek of beskadig nie, of
 - (c) 'n boom wat in 'n straat groei, op enige wyse merk of beskilder of 'n advertensie daarop aanbring nie.
- (2) 'n Boom of struik wat in 'n straat geplant word, word die eiendom van die munisipaliteit.

8. Bome wat 'n hindernis of versperring veroorsaak

- (1) Wanneer daar ook al op 'n eiendom 'n boom of ander gewas is wat lugrade belemmer of wat ergernis, gevaar of ongerief veroorsaak vir persone wat 'n straat gebruik, kan die Raad by skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige eiendom gelas om sodanige boom of gewas te snoei of te verwyder in die mate en binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing bepaal word.
- (2) Iedereen wat in gebreke bly om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik word, is skuldig aan 'n misdryf.
- (3) Indien iemand versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie artikel, kan die Munisipale Bestuurder self die boom of gewas snoei of verwyder op koste van die persoon aan wie die kennisgewing beteken is.

9. Vullis, motorwrakke en afvalmateriaal

Niemand mag—

- (a) tuinvullis, motorvoertuigwrakke, onderdele van voertuie, bou- of afvalmateriaal, rommel of ander afvalstowwe in 'n straat of op 'n openbare plek stort of laat lê of ophoop nie, of
- (b) toelaat dat voorwerpe of stowwe vanaf 'n perseel waarvan hy of sy die eienaar of okkupeerder is, in 'n straat of op 'n openbare plek gestort of geplaas word nie,

behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die Munisipale Bestuurder stel.

10. Verbod op sekere werksaamhede in verband met voorwerpe in strate

Niemand mag in 'n straat—

- (a) 'n voertuig herstel nie, behalwe waar dit nodig is om sodanige voertuig te kan verwyder van die plek waar dit in 'n ongeluk betrokke was, of

- (b) clean a vehicle or wash, clean, dry or bleach any other article or thing.

11. Prohibition upon games and other acts in streets

No one may—

- (a) roll a hoop, fly a kite, shoot with a bow and arrow or catapult, let off a firework or throw a stone, stick or other projectile, into or across a street, or
- (b) do anything in a street which may endanger the life or safety of a person, animal or thing or may be a nuisance, obstruction or annoyance to the public.

12. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets

No one may carry or convey through a street the carcass of an animal or garbage, nightsoil, refuse, sand, builder's rubble, litter, rubbish or manure—

- (a) unless it is properly covered, and
- (b) unless it is conveyed in such type of container as will not allow any offensive liquids or parts of the load to be spilt in the street.

13. Fences on street boundaries

No one may except with the written permission of the Municipal Manager—

- (a) erect a barbed-wire fence or other dangerous fence on the boundary of a street, or
- (b) install gates in a fence or boundary wall which opens onto the street.

14. Building materials in streets

No one may, except with the written permission of the Municipal Manager—

- (a) work with building materials in a street, or
- (b) store or place building materials in a street, or
- (c) transport building materials, mixed or unmixed, across a street in such a way as to cause damage to the street.

15. Balconies and verandahs

No one may, except with the written permission of the Municipal Manager—

- (a) use a balcony or verandah erected beyond the boundary line of a street for purposes of trading or the storage of goods, or for the washing or drying of clothes thereon, or
- (b) enclose or partition a balcony or verandah erected beyond the boundary line of a street or portion thereof as a living or bedroom.

16. Drying of washing on fences on boundaries of streets

No one may dry or spread washing on a fence on the boundary of a street.

17. Outspanning and parking in streets

No one may—

- (a) outspan or allow to be outspanned in a street a vehicle drawn by animals, or detach or leave in a street a trailer, caravan or vehicle which is not self-propelled; provided that this provision shall not apply to the actual loading or unloading of such vehicle, or
- (b) park overnight a vehicle with a tare of more than 3 000 kg or an implement, in a street.

- (b) 'n voertuig skoonmaak of 'n ander artikel of voorwerp was, skoonmaak, droogmaak of bleik nie.

11. Verbod op speletjies en ander handelinge in strate

Niemand mag—

- (a) in, op of oor 'n straat 'n hoepel rol, 'n vlieër oplaat, met 'n pyl en boog of 'n rekker skiet, vuurwerk afskiet of 'n klip, stok of ander werptuig gooi nie, of
- (b) enigiets in 'n straat doen wat die lewe of veiligheid van 'n persoon, dier of ding in gevaar kan stel of 'n oorlas, belemmering of ergernis vir die publiek kan wees nie.

12. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate

Niemand mag die karkas van 'n dier of afval, nagvuil, vullis, rommel, vuilgoed of mis deur 'n straat dra of vervoer nie—

- (a) tensy dit behoorlik bedek is, en
- (b) tensy dit in so 'n tipe houer vervoer word dat aanstootlike vloeistowwe of dele van die vrug nie in die straat gestort word nie.

13. Heinings op straatgrense

Niemand mag, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder:—

- (a) 'n hakiesdraad of enige ander gevaarlike heining op 'n straatgrens oprig nie, of
- (b) hekke wat na buite oopmaak in 'n heining of muur aangrensend aan 'n straat aanbring nie.

14. Boumateriaal in strate

Niemand mag, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder:—

- (a) met boumateriaal in 'n straat werk nie, of
- (b) in 'n straat boumateriaal opberg of plaas nie, of
- (c) boumateriaal, gemeng of ongemeng, oor 'n straat vervoer op so 'n wyse dat die straat beskadig kan word nie.

15. Balkonne en verandas

Niemand mag, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder:—

- (a) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat opgerig is, gebruik vir die doel van handeldryf of die opberg van goedere, of vir die was of droog van klere daarop nie, of
- (b) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat opgerig is of gedeelte daarvan as 'n woon- of slaapvertrek omsluit of afskort nie.

16. Droog van wasgoed op heinings op straatgrense

Niemand mag wasgoed op heinings op straatgrense uithang of droog nie.

17. Uitspan en parkering in strate

Niemand mag:—

- (a) 'n voertuig wat deur diere getrek word, in 'n straat uitspan of laat uitspan, of enige sleepwa, woonwa of voertuig wat nie selfaangedrewe is nie, in 'n straat afhaak of laat staan nie; met dien verstande dat hierdie bepaling nie van toepassing is op die werklike op- of aflaai van sodanige voertuig nie, of
- (b) 'n voertuig met 'n bruto massa van meer as 3 000 kg of 'n implement, oornag in 'n straat parkeer nie.

18. Protection of street surface

- (1) No one may—
- use a vehicle or allow it to be used in a street if such vehicle is in such a defective condition that it will or may cause damage to a street, or
 - drive, push, roll, pull or propel an object, machine or other material through or along a street in such a way, or while such object, machine or material is in such a condition, as may damage, break or destroy the surface of the street in any way;
 - cause or allow water other than rain water to flow into a street in such a manner as to cause damage to the street.
- (2) If the Municipal Manager identifies a person who, as a result of the actions referred to in subsection (1), has damaged, broken or destroyed the surface of a street, the cost of repairs, as determined by the Municipal Manager, may be recovered from the offender.
- (3) No one other than an authorised official of the municipality in the performance of his duties may apply, mark, paint or draw lines, marks, words, signs or advertisements on the surface of a street.

19. Damaging of notice-boards

No one may deface, damage or in any way interfere with any notice-board, road traffic sign, street-name board or other similar sign or any hoarding which has been erected in a street by or with the permission of the Council.

20. Street and door-to-door collections

No one may—

- collect or attempt to collect money in a street or organise or in any way assist in the organisation of such collection, except with the written permission of the Municipal Manager and otherwise than in accordance with such conditions as may be determined by the Municipal Manager, or
- collect from door to door, beg or solicit or accept alms, except with the written permission of the Municipal Manager.

21. Excavations in streets

No one may make or cause to be made an excavation or dig or cause to be dug a pit, trench or hole in a street—

- except with the written permission of the Municipal Manager, and
- otherwise than in accordance with the requirements prescribed by the Municipal Manager.

22. Poison in streets

No one other than an official of the municipality or an authorised person who administers legally approved weed-killers or poisons may set or cast poison in a street.

23. Roller-skating and skating on skate-boards prohibited in streets

No one may, except with the prior written permission of the Municipal Manager, skate in a public parking area or street on roller skates or a skate-board or similar device.

24. Persons to be decently clad

No one may appear in a street without being clothed in such manner as decency demands.

18. Beskerming van straatoppervlak

- (1) Niemand mag—
- 'n voertuig in 'n straat gebruik of toelaat dat dit daarin gebruik word indien sodanige voertuig in so 'n gebrekkige toestand is dat dit skade aan 'n straat sal veroorsaak of moontlik sal veroorsaak nie, of
 - 'n voorwerp, masjien of ander materiaal deur of langs 'n straat bestuur, stoot, rol, trek of laat voortbeweeg op so 'n wyse, of terwyl sodanige voorwerp, masjien of materiaal in so 'n toestand is, dat die oppervlak van die straat op enige wyse daardeur beskadig, gebreek of vernietig kan word nie.
- (2) Indien die Munisipale Bestuurder 'n persoon identifiseer wat as gevolg van die handeling in subartikel (1) vermeld die oppervlak van 'n straat beskadig, gebreek of vernietig het, kan die herstellkoste, soos deur die Munisipale Bestuurder vasgestel, op die oortreder verhaal word.
- (3) Niemand behalwe 'n gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit by die vervulling van sy pligte mag strepe, woorde, tekens of advertensies op die oppervlak van 'n straat aanbring, merk, verf of skilder nie.

19. Beskadiging van kennisgewingborde

Niemand mag 'n kennisgewingbord, padverkeersteken, straatnaambord of ander soortgelyke teken of 'n skutting wat deur of met die toestemming van die Raad in 'n straat opgerig is, ontsier of beskadig of hom of haar op enige wyse daarmee bemoei nie.

20. Straat- en huis-tot-huis kollektes

Niemand mag—

- in 'n straat geld insamel of probeer insamel of sodanige insameling organiseer of op enige wyse behulpsaam wees met die organiserende daarvan nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder en andersins as in ooreenstemming met die voorwaardes deur die Munisipale Bestuurder gestel, of
- van huis tot huis kollekteer, bedel of aalmoese vra of invorder nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder.

21. Uitgrawings in strate

Niemand mag in 'n straat 'n uitgraving maak of laat maak of 'n put, sloot of gat grawe of laat grawe nie—

- behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, en
- andersins as in ooreenstemming met die vereistes wat die Munisipale Bestuurder bepaal.

22. Gif in strate

Niemand behalwe 'n amptenaar van die munisipaliteit of 'n gemagtigde persoon wat wettig goedgekeurde onkruidodders of gifstof toedien, mag gif in 'n straat plaas of gooi nie.

23. Rolskaats en skaats op skaatsplanke in strate verbode

Niemand mag, behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, met rolskaatse of 'n skaatsplank of soortgelyke toestel in 'n openbare parkeergebied of straat skaats nie.

24. Persone moet behoorlik geklee wees

Niemand mag op straat verskyn sonder om geklee te wees op 'n wyse wat aan die eise van welvoeglikheid voldoen nie.

25. Behaviour in streets

- (1) No one may cause a nuisance to other persons by loitering standing, sitting or lying in a street or public place.
- (2) No one may—
 - (a) use abusive, insulting, obscene, threatening or blasphemous language;
 - (b) fight or act in a riotous manner;
 - (c) beg or ask members of the public for money or contributions;
 - (d) annoy or inconvenience any other person by yelling, shouting or making a noise in any manner whatsoever;
 - (e) obey the call of nature at a place other than a sanitary convenience provided or approved for such purpose by the Council;
 - (f) solicit or importune any person for the purpose of prostitution or immorality;
 - (g) engage in gambling;
 - (h) use intoxicating liquor;
 - (i) allow a dog owned or in charge of that person to be on a street unless the dog is on a leash and under control;
 - (j) sleep in or on a vehicle, or
 - (k) spit in a street or public place.

26. Wild animals

No owner or person in charge of any wild or ferocious animal, monkey or horned cattle may allow such animals at any time to be insufficiently attended or at large in a street or shall keep any such animal in such a manner as to be a danger or annoyance to the public.

27. Display of street numbers of places

The Municipal Manager may prescribe by notice in writing that a number allocated to premises by it shall be displayed on such premises, and may also prescribe the position where it is to be displayed and the owner or occupier of such premises shall, within 30 days of the date of such notice, display the allocated number on the premises in accordance with such notice.

28. Bridges and crossings over gutters and sidewalks

No private crossing, pathway, bridge or culvert may be made or built to or in front of any dwelling or other premises in a street or public place—

- (a) except with the written permission of the Municipal Manager, and
- (b) otherwise than in accordance with the requirements prescribed by the Municipal Manager.

29. Control of amusement shows and devices

No one may, except with the written permission of the Municipal Manager and otherwise than in accordance with such conditions as may be determined by the Municipal Manager, set up or use in a street or public place any type of amusement show or device for the amusement of the public.

30. Control of animal-drawn vehicles

No one may—

- (a) simultaneously drive or be in control of more than one animal drawn vehicle in a street, or

25. Gedrag in strate

- (1) Niemand mag in 'n straat of op 'n openbare plek tot oorlas van ander persone slenter, staan, sit of lê nie.
- (2) Niemand mag in 'n straat of op 'n openbare plek—
 - (a) skel-, beledigende, onwelvoeglike, dreigende of godslasterlike taal besig nie;
 - (b) baklei of oproerig optree nie;
 - (c) bedel of geld of bydraes van lede van die publiek vra nie;
 - (d) tot ergernis of ongemak van enige ander persoon skreeu, gil of enige lawaai op watter wyse ook al maak nie;
 - (e) aan sy behoefte voldoen nie behalwe in 'n sanitêre gerief wat deur die Raad vir sodanige doel voorsien en goedgekeur is;
 - (f) met die oog op prostitusie of onsedelikheid iemand aanspreek of lastig val nie;
 - (g) dobbelary beoefen nie;
 - (h) bedwelmende drank gebruik nie;
 - (i) toelaat dat 'n hond wat deur daardie persoon besit word of in beheer daarvan is, in 'n straat kom tensy dit aan 'n halsband en onder beheer is nie;
 - (j) in of op 'n voertuig slaap nie, of
 - (k) in 'n straat of openbare plek spuug nie.

26. Wilde diere

Geen eienaar of persoon wat beheer het oor 'n wilde of kwaai dier, aap of horingvee, mag toelaat dat dit te eniger tyd in 'n straat sonder voldoende toesig is of los rondloop nie, of mag sodanige dier op so 'n wyse aanhou dat dit gevaarlik of ergernis vir die publiek kan wees nie.

27. Vertoning van straatnommers van plekke

Die Munisipale Bestuurder kan by skriftelike kennisgewing voorskryf dat 'n nommer wat aan 'n perseel toegeken is, op sodanige perseel vertoon moet word, en kan ook die posisie voorskryf waar dit vertoon moet word, en die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel moet binne 30 dae na die datum van sodanige kennisgewing die toegekende nommer op die perseel aanbring in ooreenstemming met so 'n kennisgewing.

28. Brûe en oorgange oor vore en sypaadjies

Geen private oorgang, voetpaadjie, brug of duiker mag na of voor 'n woning of ander perseel in 'n straat of op 'n openbare plek gemaak of gebou word nie—

- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, en
- (b) andersins as in ooreenstemming met die vereistes wat die Munisipale Bestuurder bepaal.

29. Beheer oor vermaaklikheidsvertonings en -toestelle

Niemand mag, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die Munisipale Bestuurder bepaal, in 'n straat of openbare plek 'n vermaaklikheidsvertoning aanbied of 'n toestel opstel vir die vermaak van die publiek nie.

30. Beheer oor voertuie wat deur diere getrek word

Niemand mag—

- (a) tegelykertyd meer as een voertuig wat deur diere getrek word, in 'n straat bestuur of beheer daarvoor hê nie, of

- (b) drive or be in control of an animal-drawn vehicle in a street if such person is under 16 years of age.

31. Processions

- (1) No one may, in a street, hold or organise a procession or take part in a demonstration, except with the prior approval of the Municipal Manager, and then only in accordance with the conditions determined by the Municipal Manager.
- (2) The provisions of subsection (1) are not applicable to processions or demonstrations regulated by other legislation.

32. Municipality may act and recover costs

- (1) Notwithstanding any other provisions of this by-law, the Municipal Manager may—

- (a) where the permission of the Municipal Manager is required before a person may perform a certain action or build or erect anything, and such permission has not been obtained, and
- (b) where a provision of this by-law is contravened under circumstances in which the contravention may be terminated by the removal of a structure, object, material or substance,

serve a written notice on the owner of the premises or the offender, as the case may be, to terminate such contravention, or to remove the structure, object, material or substance, or to take such other steps as the Municipal Manager may require to rectify such contravention within the period stated in such notice.

- (2) A person who fails to comply with a notice in terms of subsection (1) shall be guilty of an offence, and the Municipal Manager may, without prejudice to its powers to take action against the offender, take the necessary steps to implement such notice at the expense of the owner of the premises or the offender, as the case may be.

33. Delegation

The municipal manager may in writing delegate any power or duty conferred on the municipal manager in terms of this by-law, to an official of the municipality.

34. Penalties

A person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law or fails to comply to a condition imposed or a notice that was issued, shall be guilty of an offence and on conviction be liable to the payment of a fine. 31497

- (b) 'n voertuig wat deur diere getrek word, in 'n straat bestuur of beheer daaroor hê nie as hy of sy onder die ouderdom van 16 jaar is.

31. Optogte

- (1) Niemand mag, in 'n straat, aan 'n optog of betoging deelneem of dit organiseer nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipale Bestuurder, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die Munisipale Bestuurder stel.
- (2) Die bepalings van subartikel (1) is nie van toepassing op optogte en betogings wat deur ander wetgewing reguleer word nie.

32. Munisipaliteit kan oortree en koste verhaal

- (1) Ondanks enige andersluidende bepalings van hierdie verordening kan die Munisipale Bestuurder—

- (a) waar die toestemming van die Munisipale Bestuurder benodig is alvorens 'n persoon 'n sekere daad mag verrig of iets mag bou of oprig, en sodanige toestemming nie verkry is nie, en
- (b) waar enige bepaling van hierdie verordening oortree word in omstandighede waar die oortreding beëindig kan word deur die verwydering van enige struktuur, voorwerp, materiaal of stof,

'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, beteken om sodanige oortreding te beëindig, of die struktuur, voorwerp, materiaal of stof te verwyder, of die ander stappe te doen wat die Munisipale Bestuurder vereis om sodanige oortreding reg te stel binne die tydperk in sodanige kennisgewing vermeld.

- (2) Iedereen wat versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf, en die Munisipale Bestuurder kan, sonder inkorting van sy bevoegdhede om teen die oortreder op tree, die nodige stappe doen om op koste van die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, uitvoering aan sodanige kennisgewing te gee.

33. Delegasie

Die munisipale bestuurder mag enige bevoegdheid of plig wat ingevolge die bepalings van hierdie verordening aan die munisipale bestuurder toegeken is, skriftelik aan 'n amptenaar van die munisipaliteit deleger.

34. Strafbepaling

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om aan 'n voorwaarde wat opgelê is of 'n kennisgewing wat uitgereik is te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete. 31497

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY

Street Trading By-Law

Arrangement of Sections

1. Definitions
2. Application of this By-Law
3. Restrictions on Street Trading
4. Removal and Impoundment
5. Disposal of Impounded Goods
6. Declaration of Restricted Area
7. Procedure for Declaration of a Restricted Area

KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT

Verordening insake Straathandel

Indeling van Artikels

1. Woordbepaling
2. Toepassing van hierdie verordening
3. Beperkings op straathandel
4. Verwydering en skut
5. Beskikking oor geskutte goedere
6. Verklaring van beperkte gebied
7. Prosedure vir die verklaring van 'n beperkte gebied

8. Permits for Street Trading in Declared Areas
9. Appointment of Authorised Officials and Delegation
10. Offences and Penalties

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context—

“**authorised employee**” means an employee of the municipality authorised to perform the functions and duties of the authorised employee in terms of the provisions of this by-law;

“**bay**” means an area on a street, the boundaries of which are clearly marked out, and allocated with a number which also appears on a plan approved by the council;

“**council**” means the council of the municipality;

“**declaration**” means a notice published by the council in the Official Gazette, in terms of which an area as defined in such declaration is restricted for trading;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**municipal manager**” means the official appointed by the council in the capacity of municipal manager;

“**political structure**” a committee of the council or a ward committee, as contemplated by Chapter 4 of the Structures Act;

“**permit**” means an official approval in terms of which a trader is allowed to trade from a bay situated within a restricted area, subject to such terms and conditions as may be imposed by the council;

“**restricted area**” means an area in which street trading has been restricted by the Council in terms of a declaration;

“**street**” means any public road, street, thoroughfare, parking bay, parking area, road or street reserve, sidewalk, verge, bridge or drift;

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**trade**” means the carrying on of a business, either by selling wares or by rendering a service to the public and “**street trading**” has the same meaning;

“**trader**” means a person who trades on a street;

2. Application of this by-law

- (1) This by-law replaces the provisions of section 6A of the Businesses Act, Act 71 of 1991.
- (2) This by-law does not derogate from the provisions of any other law relating to the licensing and control of undertakings that sell food to the public.
- (3) The provisions of this by-law do not derogate from the terms of any lease agreement entered into by the council in respect of a street.
- (4) The provisions of this by-law do not apply in respect of any market or sale approved by the council in a restricted area.

3. Restrictions on street trading

- (1) No trader may trade contiguous to:—
 - (a) a building belonging to, or occupied by, the state or the municipality;
 - (b) a church or other place of worship;
 - (c) a building declared as a monument in terms of legislation;

8. Permite vir die dryf van handel in verklaarde gebiede
9. Aanstelling van gemagtigde beamptes en delegasie
10. Strafbepaling

1. Woordbepaling

In hierdie verordening, tensy teenstrydig met die sinsverband, beteken:—

“**beperkte gebied**” ’n area waarin die raad handeldryf deur middel van ’n verklaring vir beperk het;

“**gemagtigde werknemer**” ’n werknemer van die munisipaliteit wat gemagtig is om die funksies en pligte van die gemagtigde werknemer ingevolge die bepalings van hierdie verordening te vervul;

“**handel dryf**” die bedryf van ’n besigheid, hetsy deur die verkoop van goedere of die lewering van ’n diens aan die publiek en het “**straathandel**” dieselfde betekenis;

“**handelaar**” ’n persoon wat op straat handeldryf;

“**munisipale bestuurder**” die beampte wat deur die raad as munisipale bestuurder aangestel is;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**Raad**” die raad van die munisipaliteit;

“**permit**” ’n amptelike goedkeuring ingevolge waarvan ’n handelaar toegelaat word om vanaf ’n staanplek wat in ’n beperkte gebied geleë is handel te dryf, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat die raad bepaal;

“**politieke struktuur**” ’n komitee van die raad of ’n wykskomitee, soos beoog in Hoofstuk 4 van die Strukturewet;

“**staanplek**” ’n gebied in ’n straat, waarvan die grense duidelik uitgemerk is en waaraan ’n nommer toegeken is wat op ’n plan wat deur die raad goedgekeur is, verskyn;

“**straat**” enige openbare pad, straat, deurgang, parkeerplek, parkeergebied, pad- of straatreserwe, sypaadjie, soom, brug of drif;

“**Strukturewet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**verklaring**” ’n kennisgewing wat die raad in die Provinsiale Koerant afgekondig, ingevolge waarvan ’n gebied wat in die kennisgewing beskryf word as ’n beperkte gebied vir straathandel verklaar word.

2. Toepassing van hierdie verordening

- (1) Hierdie verordening vervang die bepalings van artikel 6A van die Wet op Besighede, Wet 71 van 1991.
- (2) Hierdie verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van enige ander wetgewing insake die lisensiering en beheer van ondernemings wat voedsel aan die publiek verkoop nie.
- (3) Die bepalings van hierdie verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van enige huurooreenkoms wat met die raad ten opsigte van ’n straat aangegaan is nie.
- (4) Die bepalings van hierdie verordening is nie van toepassing op enige mark of verkoping wat die raad in ’n beperkte gebied goedgekeur het nie.

3. Beperkings op straathandel

- (1) Geen handelaar mag in ’n straat handel dryf nie aangrensend aan:—
 - (a) ’n gebou wat besit of okkupeer word deur die staat of die munisipaliteit;
 - (b) ’n kerk of ander plek van aanbidding;
 - (c) ’n gebou wat ingevolge wetgewing as ’n monument verklaar is;

- (d) a building in which business is being carried on by any person who sells goods of the same nature or of such a similar nature to goods being sold by the trader concerned;
- (e) a building used for residential purposes.
- (2) No trader may trade at a place where:—
- (a) a fire hydrant or an entrance or exit to a building is obstructed;
- (b) vehicular and pedestrian traffic is obstructed or a traffic hazard is created;
- (c) any facility for the use of the general public is obstructed;
- (d) the visibility of a display window in business premises is obstructed;
- (e) traffic signs, road markings, notices or signs are obscured;
- (f) access to loading and parking bays, vehicles or other facilities for vehicular or pedestrian traffic is limited; or
- (g) free access to municipal service works is obstructed.
- (3) No trader may at the stand where business is carried on:—
- (a) stay overnight;
- (b) create a nuisance;
- (c) damage or deface the surface of a street or any municipal property;
- (d) erect a structure other than an umbrella or portable sun screen;
- (e) create a hazard to traffic;
- (f) attach any object by any means to a building, street furniture, structure, pavement, tree, lamp pole, electrical pole, telephone facility, post box, traffic sign, parking meter or bench;
- (g) make a fire without the written permission of the municipal manager;
- (h) fail to move or remove any goods after having been requested to do so by an authorised employee;
- (i) accumulate, dump, store or deposit any refuse or waste materials on any land, street or premises other than in a refuse receptacle approved or provided by the council;
- (j) allow an unclean or unsanitary condition to develop;
- (k) keep his or her goods in an unclean or unsanitary condition;
- (l) fail, at the conclusion of trading, all waste, packaging material, stock and equipment;
- (m) pose a threat or danger to public health or safety, or
- (n) fail to, at all times, carry on his or her person a copy of any written permit or authorisation issued in terms of this by-law and must, on request of an authorised employee, produce such authorisation.

4. Removal and impoundment

- (1) An authorised employee may remove and impound any goods that a trader failed or refused to remove from a place after having been requested to do so by the authorised employee, or which had been left there or abandoned—

- (d) 'n gebou waarin 'n besigheid bedryf word deur enige persoon wat goedere van dieselfde of soortgelyke aard as die betrokke handelaar verkoop, of
- (e) 'n gebou wat vir woondoeleindes gebruik word.
- (2) Geen handelaar mag op 'n plek handel dryf nie waar:—
- (a) 'n brandkraan of 'n toegang of uitgang tot 'n gebou versper sal word;
- (b) voertuig of voetgangerverkeer belemmer sal word of 'n gevaar vir verkeer geskep word;
- (c) enige fasiliteit vir die gebruik van die publiek versper word;
- (d) die sigbaarheid van 'n toonvenster in 'n besigheidsperseel belemmer word;
- (e) verkeerstekens, padmerke, kennisgewings of tekens versper word;
- (f) toegang tot laaisones en parkeerplekke, voertuie of ander fasiliteite vir voertuig- of voetgangerverkeer beperk word, of
- (g) vrye toegang tot munisipale dienswerke belemmer word.
- (3) Geen handelaar mag by die plek waar besigheid bedryf word:—
- (a) oornag nie;
- (b) 'n oorlas veroorsaak nie;
- (c) die oppervlak van 'n straat of enige munisipale eiendom beskadig of ontsier nie;
- (d) 'n struktuur anders as 'n sambreel of draagbare sonskerm oprig nie;
- (e) 'n verkeersgevaar skep nie;
- (f) enige voorwerp op enige manier aan 'n gebou, straatmeublement, struktuur, plaveisel, boom, lamppaal, elektriese paal, telefoonfasiliteit, posbus, verkeerstekens, parkeermeter of bank vasheg nie;
- (g) sonder die toestemming van die munisipale bestuurder 'n vuur maak nie;
- (h) nadat 'n gemagtigde werknemer so 'n versoek gerig het, nalaat om enige goedere te verskuif of weg te neem nie;
- (i) vullis of afvalmateriaal opgaar, stort, stoor of plaas nie op enige grond, straat of perseel anders as in 'n vullishouer wat deur die raad voorsien of goedgekeur is;
- (j) toelaat dat 'n vuil of onhygiëniese toestand ontstaan nie;
- (k) sy of haar goedere in 'n vuil of onhygiëniese toestand hou nie;
- (l) na afloop van die dag se handeldryf, nalaat om alle afval, verpakkingsmateriaal, voorraad en toerusting te verwyder nie;
- (m) 'n bedreiging of gevaar vir openbare gesondheid of veiligheid skep nie, of
- (n) nalaat om te alle tye op sy of haar persoon 'n afskrif van enige permit of goedkeuring wat ingevolge hierdie verordening uitgereik is, te dra en op versoek van 'n gemagtigde werknemer, te toon nie.

4. Verwydering en skut

- (1) 'n Gemagtigde werknemer mag enige goedere wat 'n handelaar nagelaat het om te verwyder of geweier het om te verwyder nadat 'n gemagtigde werknemer so 'n versoek gerig het, of wat daar weggegooi of agtergelaat is, verwyder en skut:—

- (a) which the authorised employee reasonably suspects are used in connection with street trading, or
 - (b) which is found at a place where the business of street trading is restricted in terms of this by-law and which is likely to constitute a contravention of any provision of this by-law.
- (2) An authorised employee acting in terms of subsection (1) must—
- (a) except in the case of goods that have been left or abandoned, issue to a trader a receipt for any goods so removed and impounded, and
 - (b) forthwith deliver such goods to a place determined by the municipal manager.
- (3) (a) The owner of goods removed and impounded in terms of subsection (1) is, subject to the provisions of section 5, liable for any expenses incurred by the municipality, and the municipality may keep such goods until all such expenses have been paid or deal with the goods as contemplated in section 5, and
- (b) a certificate issued under the hand of the municipal manager is proof of any expenses incurred by the municipality.

5. Disposal of impounded goods

- (1) Any perishable goods impounded in terms of section 4(1) may at any time be sold or destroyed by the municipal manager, and the proceeds of a sale, less any expenses incurred by the municipal manager, must, upon presentation of the receipt contemplated by section 4(2), be paid to the owner; provided that if such proceeds are not claimed within three months of the date on which the goods concerned were sold, the proceeds will be forfeited to the municipality.
- (2) The owner of goods impounded in terms of section 4(1), may, in the case where the goods were not destroyed or sold in terms of subsection (1), on production of the receipt contemplated by section 4(2), reclaim the goods; provided that if the goods remain unclaimed after three months, the municipal manager may sell the goods and the proceeds will be forfeited to the municipality.
- (3) When goods are reclaimed in terms of subsection (2), any outstanding expenses incurred by the municipality in connection with the removal and impoundment, must first be paid before the goods may be returned.
- (4) In the event of the proceeds of any sale of goods contemplated by this by-law not being sufficient to defray the expenses incurred by the municipality, the owner of such goods will remain liable for so much of such expenses as is not defrayed by the proceeds from the sale of such goods.

6. Declaration of restricted area

- (1) Council may declare any area as an area in which trading is restricted.
- (2) No person may trade in a restricted area:—
- (a) unless such person is in possession of:—
 - (i) a valid permit or
 - (ii) a lease agreement with the council, or similar authorisation issued by council in respect of municipal land.
 - (b) in contravention of the conditions of a permit or the terms of a lease agreement.

- (a) wat die gemagtigde werknemer redelikerwys vermoed gebruik word vir straathandel, of
 - (b) wat gevind is op 'n plek waar die besigheid van straathandel ingevolge hierdie verordening beperk word en wat moontlik 'n oortreding van enige bepaling van hierdie verordening mag uitmaak.
- (2) 'n Gemagtigde werknemer wat ingevolge subartikel (1) optree, moet:—
- (a) behalwe in die geval van goedere wat weggegooi of agtergelaat is, aan die handelaar 'n kwitansie uitreik ten opsigte van goedere wat verwyder en geskut is, en
 - (b) onverwyld sodanige goedere by 'n plek wat deur die munisipale bestuurder bepaal is, aflewer.
- (3) (a) Die eienaar van goedere wat ingevolge die bepalings van subartikel (1) verwyder en geskut is, is, onderhewig aan die bepalings van artikel 5, verantwoordelik vir die uitgawes wat deur die munisipaliteit aangegaan is en die munisipaliteit kan sodanige goedere behou totdat die uitgawes wat deur die munisipaliteit aangegaan is vereffen is of daarmee handel soos beoog deur artikel 5, en
- (b) 'n sertifikaat wat deur die munisipale bestuurder uitreik is, is bewys van die uitgawes wat deur die munisipaliteit aangegaan is.

5. Beskikking oor geskutte goedere

- (1) Enige bederfbare goedere wat ingevolge artikel 4(1) geskut is, kan te eniger tyd deur die munisipale bestuurder verkoop of vernietig word en die opbrengs van 'n verkoping, minus enige uitgawes wat deur die munisipale bestuurder aangegaan is, moet by die voorlegging van 'n kwitansie soos beoog by artikel 4(2), aan die die eienaar oorbetal word; met dien verstande dat indien die opbrengs nie binne drie maande na die verkoop van die goedere opgeëis word nie, die geld aan die munisipaliteit verbeur word.
- (2) Die eienaar van goedere wat ingevolge artikel 4(1) geskut is, kan, in die geval waar die goedere nie ingevolge subartikel (1) vernietig of verkoop is nie, die goedere opeis by voorlegging van die kwitansie wat in artikel 4(2) beoog word; met dien verstande dat indien die goedere na drie maande steeds nie opgeëis is nie, die munisipale bestuurder die goedere mag verkoop waarna die opbrengs aan die munisipaliteit verbeur word.
- (3) Wanneer goedere opgeëis word ingevolge subartikel (2), moet alle uitstaande uitgawes wat deur die munisipaliteit aangegaan is in verband met die verwydering en skut eers vereffen word voordat die goedere terug besorg word.
- (4) In die geval waar die opbrengs van die verkoop van goedere soos beoog deur hierdie verordening nie genoegsaam is om die uitgawes wat deur die munisipaliteit aangegaan is te dek nie, word die eienaar van sodanige goedere verantwoordelik gehou vir sodanige uitgawes wat nie deur die verkoop van die goedere gedek is nie.

6. Verklaring van beperkte gebied

- (1) Die raad kan enige gebied as 'n area waar die dryf van handel beperk word, verklaar.
- (2) Niemand mag in 'n beperkte gebied handel dryf nie:—
- (a) tensy so 'n persoon in besit is van:—
 - (i) 'n geldige permit, of
 - (ii) 'n huurooreenkoms met die raad of 'n soortgelyke magtiging ten opsigte van munisipale eiendom.
 - (b) teenstrydig met die voorwaardes van 'n permit of die bepalings van 'n huurooreenkoms.

7. Procedure for declaration of a restricted area

- (1) Whenever the council has reason to believe that the number of traders in a specific area have assumed, or have the potential to assume, such proportions that the need has arisen or may arise that trading in such area should be restricted, the council may investigate the feasibility of such restriction.
- (2) An investigation into the feasibility of restricting trading, must address the following:—
 - (a) whether the number of traders in the area have, or may have the potential to negatively affect—
 - (i) the established businesses, residences, tourist potential and accessibility of shoppers to the area
 - (ii) the movement of traffic and/or pedestrians in the area, and
 - (iii) present or future planning and development of the area,
 - (b) whether more effective supervision or control of the area, will make a declaration unnecessary;
 - (c) whether the intended restriction will drive out of business a substantial number of traders;
 - (d) the various options open to the council, whether or not such an area is declared restricted;
 - (e) the preparation of a plan showing:—
 - (i) the position of the area concerned;
 - (ii) if restricted, the number of traders to be allowed in such area, and
 - (iii) locations where traders may be allowed, and
 - (iv) if restricted, the criteria to be used for the allocation of bays;
 - (f) whether any traders belong to associations, and, if so, the names, membership and area of influence of such associations,
 - (g) any other information which may have an influence in the consideration of the declaration of such area, and
 - (h) the views of any municipal structure, where applicable.
- (3) If the council, after considering the findings of the investigation, finds a need to restrict the area, it must instruct the municipal structure concerned to enter into a process of public participation and advise council of the outcome thereof.
- (4) The council must consider the recommendations of the structure concerned, as well as every objection submitted to the structure/s concerned and the comments of the structure/s thereon, and will thereafter resolve on the declaration of the area concerned, as well as the criteria for issuing permits.
- (5) The declaration will take effect on the date of publication in the Provincial Gazette.
- (6) Copies of the notice of declaration referred to in sub-section (5) above, must be posted at municipal offices selected by the municipal manager.

8. Permits for street trading in declared areas

- (1) The council will demarcate bays in a restricted area in accordance with the plan contained in the declaration contemplated in section 4(5).

7. Prosedure vir die verklaring van 'n beperkte gebied

- (1) Wanneer die raad rede het om te vermoed dat die getal handelaars in 'n spesifieke area sodanige afmetings aangeneem het, of die potensiaal het om sodanige afmetings aan te neem dat dit nodig geword het of nodig sal word dat die dryf van handel in sodanige area beperk moet word, kan die raad die uitvoerbaarheid van so 'n beperking ondersoek.
- (2) 'n Ondersoek na die uitvoerbaarheid om handeldryf te beperk, moet die volgende aanspreek:—
 - (a) of die getal handelaars in die area die potensiaal het, of kan hê, om negatief in te werk op:—
 - (i) die bestaande besighede, wonings toeristepotensiaal en toegang vir kopers na die area;
 - (ii) die beweging van verkeer en/of voetgangers in die area, en
 - (iii) huidige of toekomstige beplanning en ontwikkeling van die area;
 - (b) of meer effektiewe toesig of beheer oor die area 'n verklaring onnodig sal maak;
 - (c) of die voorgenome beperking 'n aansienlike getal handelaars van hulle besighede sal ontnem;
 - (d) die verskillende keuses wat die raad het, hetsy die area as beperk verklaar word, aldan nie;
 - (e) die opstel van 'n plan wat die volgende aandui:—
 - (i) die posisie van die betrokke area;
 - (ii) indien beperk, die getal handelaars wat in die area toegelaat sal kan word;
 - (iii) plekke waar handelaars wel toegelaat sal kan word, en
 - (iv) indien beperk, die kriteria wat gebruik gaan word vir die toekenning van staanplekke;
 - (f) of enige handelaars aan verenigings behoort en, indien wel, die name, ledetal invloedssfeer van sulke verenigings;
 - (g) enige ander inligting wat 'n invloed mag uitoefen op die oorweging van die verklaring van sodanige gebied, en
 - (h) die sienings van enige munisipale struktuur, waar van toepassing.
- (3) Indien die raad, na oorweging van die bevindings van die ondersoek tot die gevolgtrekking kom dat daar 'n behoefte is om die area te beperk, moet dit die munisipale bestuurder opdrag gee om 'n proses van publieke deelname van stapel te stuur en die raad van die uitslag daarvan in kennis te stel.
- (4) Die raad moet die aanbevelings van die betrokke munisipale struktuur, elke beswaar wat aan die betrokke munisipale struktuur gerig is en die kommentaar van die munisipale struktuur daarop, sowel as die kriteria vir die uitreik van permitte, oorweeg.
- (5) Die verklaring word van krag op die datum wat dit in die Provinsiale Koerant publiseer word.
- (6) Afskrifte van die kennisgewing wat die verklaring waarna in subartikel (5) verwys word bevat, moet by munisipale kantore wat deur die munisipale bestuurder bepaal is, opgeplak word.

8. Permite vir straathandel in verklaarde gebiede

- (1) Die raad sal staanplekke uitmerk in 'n beperkte gebied in ooreenstemming met die plan wat in die verklaring wat in artikel 7(5) beoog word, uiteengesit is.

- (2) Any person who wishes to trade in a demarcated bay, must apply on a form available at the municipal offices in or nearest to the declared area.
- (3) (a) Applications for permits will be considered by the municipal manager in terms of criteria determined by the council in the resolution taken in terms of section 7(4), and
- (b) Where the demand for bays exceeds the availability, a waiting list of applicants will be opened and bays will be allocated by the municipal manager in terms of the criteria.
- (4) Permits for bays are valid for one month and must contain at least the following
- (a) the name, address, telephone number and identification number of the permit holder;
- (b) the number of the bay, the location of the bay, and the number of the map of the declared area;
- (c) the conditions in terms of which the permit was issued;
- (d) the signature of the official who issues the permit, and
- (e) the official date stamp of the office where the permit was issued.

9. Appointment of authorised officials and delegation

- (1) The municipal manager may appoint municipal employees as authorised employees to carry out any duties in terms of this by-law.
- (2) The municipal manager may delegate any power or function conferred on him or her in terms of this by-law to any employee of the municipality.

10. Offences and penalties

Any person who—

- (a) contravenes any provision in this by-law or fails to comply with any condition imposed in terms thereof;
- (b) threatens, resists, interferes with or obstructs any councillor, officer or authorised employee of the council in the exercise or performance of his or her duties or functions in terms of this by-law, or
- (c) deliberately furnishes false or misleading information to a councillor, officer or official of the council,

is guilty of an offence and liable on conviction to the payment of a fine. 31498

MUNICIPALITY OF CAPE AGULHAS

Tariff Policy By-Law

To give effect to the implementation and application of the tariff policy of the municipality, as required in terms of section 75 of the Local Government: Municipal Systems Act, No 32 of 2000 and to comply with certain requirements of Local Government: Municipal Finance Management Act, No 56 of 2003;

Preamble

Whereas section 4 of the Systems Act confirms the right of the Municipality *inter alia* to charge fees for services and impose surcharges on fees, rates on property and, to the extent authorised by national legislation, other taxes, levies and duties;

- (2) Enige persoon wat voornemens is om in 'n uitgemerkte staanplek handel te dryf, moet op die vorm wat by die munisipale kantore naaste aan die beperkte gebied verkrygbaar is, daarom aansoek doen.
- (3) (a) Aansoeke om permitte word deur die munisipale bestuurder oorweeg aan die hand van die kriteria wat die raad by sy besluit ingevolge die bepalings van artikel 7(4) aanvaar het, en
- (b) waar die aanvraag na staanplekke die beskikbaarheid oorskry, sal 'n waglys van aansoekers geopen word en die munisipale bestuurder ken staanplekke toe ingevolge die kriteria.
- (4) Permitte vir staanplekke is geldig vir een maand en moet ten minste die volgende bevat:—
- (a) die naam, adres, telefoonnommer en identiteitsnommer van die permitthouer;
- (b) die nommer van die staanplek, die ligging van die staanplek en die nommer van die kaart van die verklaarde gebied;
- (c) die voorwaardes waaronder die permit uitgereik word;
- (d) die handtekening van die werknemer wat die permit uitreik, en
- (e) die amptelike datumstempel van die kantoor waar die permit uitgereik is.

9. Aanstelling van gemagtigde werknemers en delegasie

- (1) Die munisipale bestuurder kan munisipale werknemers as gemagtigde werknemers aanstel om enige pligte ingevolge die bepalings van hierdie verordening te verrig.
- (2) Die munisipale bestuurder kan enige bevoegdheid of plig wat ingevolge hierdie verordening aan hom of haar opgedra word aan enige werknemer van die munisipaliteit deleger.

10. Strafbepaling

Enige persoon wat:—

- (a) enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om aan enige voorwaarde wat daarvolgens opgelê is te voldoen;
- (b) enige raadslid, beampte of gemagtigde werknemer in die uitvoering van sy of haar pligte of werksaamhede ingevolge die bepalings van hierdie verordening, dreig, weerstaan, inmeng mee of belemmer, of
- (c) doelbewus valse of misleidende inligting aan 'n raadslid, beampte of gemagtigde werknemer van die raad voorsien,

is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete. 31498

MUNISIPALITEIT VAN KAAP AGULHAS

Tariefbeleidverordening

Om uitvoering te gee aan die instelling en toepassing van die munisipaliteit se tariefbeleid, soos vereis ingevolge artikel 75 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, No. 32 van 2000 en om te voldoen aan sekere voorskrifte van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, No. 56 van 2003.

Aanhef

Aangesien artikel 4 van die Stelselwet die munisipaliteit die reg verleen om onder andere gelde vir dienste te hef en bobelasting op gelde, eiendomsbelasting en, in die mate deur nasionale wetgewing daartoe gemagtig, ander belastinge, heffings en aksyns te hef;

Whereas section 4(2)(d) of the Systems Act imposes the duty on the Municipality to strive towards ensuring that municipal services are provided to the local community in a financially and environmentally sustainable manner;

Whereas section 4(2)(e) of the Systems Act imposes the duty on the Municipality to consult the local community about the level, quality, range and impact of municipal services provided by the Municipality either directly or through another service provider;

Whereas section 75A of the Systems Act confers on the municipality the power to levy and recover fees, charges or tariffs in respect of any function or service of the municipality;

Whereas section 74 of the Systems Act requires the Council to adopt a tariff policy on the levying of fees for municipal services;

Whereas the tariff policy must reflect at least the principles set out in section 74(2) and may differentiate between different categories of users, debtors, service providers, services, services standards, geographical areas and other matters as long as the differentiation does not amount to unfair discrimination;

And whereas section 75 of the Systems Act requires the Council to adopt a By-law to give effect to the implementation and application of the tariff policy.

Arrangement of Sections

1. Definitions
2. Object
3. Levying of tariffs.
4. Policy
5. Public participation
6. Application

BY-LAW

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context:—

“**council**” means the municipal council of the municipality;

“**credit control by-law**” means the municipality’s Credit Control and Debt Collection Policy By-law, published in the Provincial Gazette;

“**Finance Management Act**” means the Local Government: Municipal Finance Management Act, 2003 (Act 56 of 2003);

“**financial recovery plan**” has the meaning ascribed to it by the Finance Management Act;

“**poor household**” means a household in the municipal area which is unable to afford either the full tariff levy for municipal services or part thereof;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**policy**” means the council’s tariff policy, reflected in the schedule to this by-law;

“**service**” means any municipal service as defined in the Systems Act and any other service rendered by the municipality as defined in the policy, and

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**tariff**” means a tariff for services which the municipality may set

Aangesien artikel 4(2)(d) van die Stelselwet die munisipaliteit verplig om daarna te streef om te verseker dat munisipale dienste op ’n finansiële en omgewingsvolhoubare wyse aan die plaaslike gemeenskap verskaf word;

Aangesien artikel 4(2)(e) van die Stelselwet die munisipaliteit verplig om die plaaslike gemeenskap te raadpleeg oor die vlak, kwaliteit, bestek en inslag van munisipale dienste wat deur die munisipaliteit voorsien word, of direk of deur middel van ’n ander diensverskaffer;

Aangesien artikel 75A van die Stelselwet die munisipaliteit die bevoegdheid verleen om gelde, kostes of tariewe te hef en in te vorder ten opsigte van enige funksie of diens van die munisipaliteit;

Aangesien artikel 74 van die Stelselwet vereis dat die raad ’n tariefbeleid aanneem en instel ten opsigte van die heffing van gelde vir munisipale dienste;

Aangesien ’n tariefbeleid minstens die beginsels vervat in artikel 74(2) van die Stelselwet moet weergee en mag onderskei tussen verskillende kategorieë gebruikers, debiteure, diensverskaffers, dienste, diensstandaarde, geografiese gebiede en ander aangeleenthede solank dit nie neerkom op onbillike diskriminasie nie; en

Aangesien artikel 75 van die Stelselwet vereis die raad ’n verordening moet aanneem om uitvoering te gee aan die implementering en toepassing van sy tariefbeleid.

Indeling van Artikels

1. Woordbepaling
2. Oogmerk
3. Hef van tariewe
4. Beleid
5. Publieke Deelname
6. Toepassing

VERORDENING

1. Woordbepaling

In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken:—

“**arm huishoudings**” huishoudings in die munisipale gebied wat dit nie kan bekostig om of die volle tariefheffing vir munisipale dienste of ’n deel daarvan te betaal nie;

“**beleid**” die raad se se tariefbeleid soos vervat in die bylae van hierdie verordening;

“**diens**” enige munisipale diens soos omskryf in die Stelselwet en enige ander diens wat die munisipaliteit lewer soos uiteengesit in die beleid;

“**Finansiële Bestuurswet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, Nr. 56 van 2003

“**finansiële herstelplan**” ’n plan soos omskryf in die Finansiële Bestuurswet;

“**gebruiker**” ’n persoon wat aansoek gedoen het en ’n ooreenkoms met die munisipaliteit gesluit het vir die lewering van ’n diens deur die munisipaliteit of enige ander persoon wat ingevolge enige ander verordening van die munisipaliteit aanspreeklik is vir die betaling van ’n diens;

“**hierdie verordening**” ook die bylae daartoe;

“**kredietbeheerverordening**” die munisipaliteit se kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleidverordening, gepubliseer in die Provinsiale Koerant;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**Raad**” die munisipale raad van die munisipaliteit;

for the provision of a service to the local community, and includes a surcharge on such tariff;

“**this by-law**” also includes the policy; and

“**user**” means a person who has applied for and entered into an agreement with the municipality for the supply of any service by the municipality or any person who in terms of any other by-law of the municipality is liable for the payment of a service.

2. Object

The object of this by-law is to ensure that—

- (a) tariffs are determined in order to facilitate and ensure sustainable and affordable services;
- (b) cost reflecting tariffs are determined that include capital, operating, maintenance, administrative and replacement costs for the various services rendered and functions performed by the council;
- (c) self supporting tariffs are determined for trade and economic services and that any surpluses derived therefrom be transferred to rates and general services which due to the nature of the service cannot be self supporting;
- (d) uniform tariffs are determined that are applicable throughout the area of jurisdiction of council;
- (e) tariffs specifically for water but not limited to water are determined that will discourage waste;
- (f) the tariffs that every individual user or category of users must pay are generally in relation to the use of the service;
- (g) in so far as practical, cross-subsidation of different tariffs and concealed subsidies in tariffs are eliminated;
- (h) poor households can obtain access to at least basic services through—
 - (i) tariffs that cover only operating and maintenance costs;
 - (ii) special tariffs or life line tariffs for low levels of use or consumption of services or for basic levels of service; or
 - (iii) the free supply of 6 kiloliter water and 50 kWh electricity for domestic use by means of cross-subsidation;
 - (iv) the awarding of compassionate subsidies on tariffs for basic services that include water, sanitation and refuse removal; and
 - (v) any other direct or indirect method of subsidisation and/or cross-subsidisation of tariffs for poor households;
- (i) provision may be made in appropriate circumstances for a surcharge on the tariff for a service;
- (j) provision is made for the promotion of local economic development through special tariffs for categories of commercial and industrial users;
- (k) the economical, efficient and effective use of resources, the recycling of waste, and other appropriate environmental objectives are encouraged; and
- (l) effect is given to the implementation and enforcement of the policy.

3. Levying of tariffs

- (1) The council, subject to subsection (2), determines tariffs when approving its budget for a budget year.

“**Stelselwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000;

“**Strukturewet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998;

“**tarief**” ’n tarief vir dienste wat ’n munisipaliteit kan vasstel vir die lewering van ’n diens aan die plaaslike gemeenskap, en ook ’n bo-belasting op sodanige tarief.

2. Oogmerk

Die oogmerk van hierdie verordening is om te verseker dat—

- (a) tariewe vasgestel word wat volhoubare en bekostigbare dienslewering kan fasiliteer en verseker;
- (b) koste reflekerende tariewe vasgestel word wat die koste van kapitaal-, bedryfs-, instandhoudings-, administratiewe-, en vervangingsuitgawes insluit vir die verskillende dienste en funksies wat deur die raad voorsien/gelewer word;
- (c) selfonderhoudende tariewe vasgestel word vir handels-, en ekonomiese dienste en enige surplus wat daaruit mag voortvloei, oorgedra word na belasting- en algemene dienste wat uit die aard van die betrokke diens, nie selfonderhoudend kan wees nie;
- (d) eenvormige tariewe vasgestel word wat van toepassing is op die totale regsgebied van die raad;
- (e) tariewe, spesifiek vir water maar nie beperk tot water nie, vasgestel word wat vermorsing kan ontmoedig;
- (f) tariewe wat elke individuele verbruiker of kategorie van verbruikers moet betaal, in die algemeen in verhouding staan tot die gebruik van die betrokke diens;
- (g) sover prakties haalbaar, kruissubsidiëring van verskillende tariewe en verskuilde subsidies in tariewe, uitgeskakel word;
- (h) arm huishoudings minstens tot basiese dienste toegang kan kry deur—
 - (i) tariewe wat bloot bedryfs- en instandhoudingskoste dek;
 - (ii) spesiale tariewe of lewenslyntariewe vir lae vlakke van gebruik of verbruik van dienste of vir basiese diensvlakke;
 - (iii) die gratis voorsiening van 6 kiloliter water en 50 kWh elektrisiteit vir huishoudelike gebruik deur middel van kruis subsidiëring; en
 - (iv) die toekenning van deernissubsidies op tariewe vir basiese dienste wat water, sanitasie, en vullisverwydering insluit;
 - (v) enige ander regstreekse of onregstreekse metode van subsidiëring en/of kruissubsidiëring van tariewe vir arm huishoudings;
- (i) voorsiening in toepaslike omstandighede gemaak kan word vir ’n bobelasting op die tarief vir ’n diens;
- (j) voorsiening gemaak kan word vir die bevordering van plaaslike ekonomiese ontwikkeling deur spesiale tariewe vir kategorieë of kommersiële- en nywerheidsgebruikers;
- (k) die ekonomiese, doeltreffende en effektiewe gebruik van hulpbronne, die herwinning van afval, en ander toepaslike omgewingsoogmerke aangemoedig word; en
- (l) uitvoering gegee word aan die implementering en toepassing van die beleid.

3. Hef van tariewe

- (1) Onderworpe aan subartikel (2), bepaal die raad tariewe wanneer dit die begroting vir ’n begrotingsjaar goedkeur.

- (2) The council only determines tariffs during the course of a financial year only when—
- a new service is introduced,
 - no tariff for an existing service has previously been imposed, or
 - it is necessary to correct a tariff already imposed.
- (3) The council does not increase tariffs during a financial year, except when required in terms of a financial recovery plan in terms of section 28(6) of the Finance Management Act.
- (4) The council levies tariffs by resolution passed with a supporting vote of a majority of its members.

4. Policy

- The council levies tariffs in terms of the policy as reflected in the schedule top this by-law.
- Differentiation in the policy between different categories of users, debtors, service providers, services, service standards, geographical areas and other matters is necessary to achieve the objects of this by-law without unfair discrimination.
- The mayor must, when preparing the annual budget, coordinate the processes for reviewing the policy, if necessary.
- Any changes to the policy must be approved by the Council together with the adoption of resolutions setting tariffs for the budget year and published as an amendment to this by-law.

5. Public participation

- The municipal manager must immediately after an annual budget is tabled in the council in terms of section 16 of the Finance Management Act, make public the draft resolutions setting any tariffs for the budget year and—
 - invite the local community to submit representations in connection therewith;
 - submit the annual budget to the National Treasury, the Provincial Treasury and any provincial or national organs of state or municipalities as may be required in terms of section 17 of the Finance Management Act.
- The council must before finalising any tariffs for the budget year consider the views of the local community and the bodies referred to in paragraph (b) of subsection (1) which made submissions on the budget as well as the mayor's response to the submissions.
- The council must consult the local community in respect of strategic decisions relevant to the planning and provision of services and the influence thereof on tariffs.

6. Application

This by-law is also applicable to the levying of tariffs for municipal services which are rendered by means of service delivery agreements, and which complies to the provisions of the Systems Act and any other applicable legislation.

SCHEDULE

Arrangement of Items

PART 1: PRINCIPLES

- Cost of Services to be recovered
- Cost of auxiliary services to be recovered
- Subsidisation

- (2) Die raad bepaal tariewe gedurende 'n finansiële jaar slegs wanneer—
- 'n nuwe diens ingestel word,
 - geen tarief vir 'n bestaande diens voorheen gehef is nie, of
 - dit nodig is om 'n tarief wat reeds gehef is te korrigeer.
- (3) Die raad verhoog nie tariewe gedurende 'n finansiële jaar nie, behalwe wanneer 'n verhoging ingevolge 'n finansiële herstelplan ingevolge artikel 28(6) van die Finansiële Bestuurswet vereis word.
- (4) Die raad hef tariewe by besluit geneem met 'n ondersteunende stem van die meerderheid van sy lede.

4. Beleid

- Die raad hef tariewe in ooreenstemming met die beleid, vervat in die bylae van hierdie verordening.
- Onderskeid in die beleid tussen verskillende kategorieë gebruikers, debiteure, diensverskaffers, dienste, diensstandaarde, geografiese gebiede en ander aangeleenthede is noodsaaklik om gevolg te gee aan die oogmerke van hierdie verordening sonder dat dit neerkom op onbillike diskriminasie.
- Die burgemeester moet tydens die opstel van die jaarlikse begroting die hersiening van die beleid, indien nodig, koördineer.
- Enige wysiging van die beleid moet deur die raad goedgekeur word wanneer besluite oor die vasstelling van tariewe vir die begrotingsjaar aanvaar word en moet gepubliseer word as 'n wysiging van hierdie verordening.

5. Publieke Deelname

- Sodra die jaarlikse begroting ingevolge artikel 16 van die Finansiële Bestuurswet in die raad ter tafel gelê is, moet die munisipale bestuurder die konsepbesluite wat enige tariewe vasstel, openbaar maak en—
 - die plaaslike gemeenskap uitnooi om verhoë in verband daarmee voor te lê, en
 - die jaarlikse begroting aan die Nasionale Tesourie, provinsiale tesourie en ander nasionale of provinsiale staatsorgane en ander munisipaliteite wat ingevolge artikel 16 van die Finansiële Bestuurswet vereis mag word, voorlê.
- Die raad moet die sienswyses van die plaaslike gemeenskap en die liggame, bedoel in paragraaf (a) van subartikel (2), wat verhoë oor die begroting gerig het, sowel as die burgemeester se reaksie op die verhoë, oorweeg alvorens dit tariewe vir die begrotingsjaar finaliseer.
- Die Raad raadpleeg die plaaslike gemeenskap oor strategiese besluite wat betrekking het op die beplanning en verskaffing van dienste en die invloed daarvan op tariewe.

6. Toepassing

Hierdie verordening geld ook ten opsigte van die heffing van tariewe vir munisipale dienste wat deur middel van diensleweringsooreenkomste, verskaf word, en wat aan die bepalings van Stelselwet en enige ander toepaslike wetgewing voldoen.

BYLAE

Indeling van items

DEEL 1: BEGINSELS

- Kostes vir dienste verhaal te word
- Kostes vir hulpdienste verhaal te word
- Subsidie

4. Free basic services
5. Keeping tariffs cost effective
6. Fully Utilising Sources of Revenue
7. User must pay for services
8. Surpluses
9. Categories of users
10. Billing and action for no-payment

PART 2: ELECTRICITY

11. Basic charges
12. Tariffs
13. Free basic service

PART 3: WATER

14. Basic charges
15. Tariffs
16. Free basic service

PART 4: WASTE WATER AND SEWAGE REMOVAL

17. Basic charges
18. Tariffs
19. Free basic service

PART 5: REFUSE REMOVAL

20. Basic charges
21. Tariffs
22. Free basic service

POLICY

PART 1: PRINCIPLES

1. Cost of services to be recovered

The tariffs for the following services are based on the recovery of the cost to deliver the services:

- (a) electricity;
- (b) water;
- (c) waste water and sewage removal; and
- (d) refuse removal.

2. Cost of auxiliary services to be recovered

- (1) Fees, charges or tariffs for auxiliary services are based on recovery of the cost to provide the service.
- (2) Auxiliary services are those services that are reasonably necessary for, or incidental to, the effective rendering of municipal services.
- (3) Auxiliary services include but are not limited to—
 - (a) the lodging of an application;
 - (b) the issuing of a certificate, direction, approval, consent or permission by the municipality;

4. Gratis basiese dienste
5. Tariewe koste-doeltreffend te wees
6. Volledige gebruik van inkomstebronne
7. Gebruiker te betaal vir dienste
8. Surplusse
9. Kategorië van gebruikers
10. Rekening en optrede in gevalle van wanbetaling

DEEL 2: ELEKTRISITEIT

11. Basiese koste
12. Tariewe
13. Gratis basiese dienste

DEEL 3: WATER

14. Basiese koste
15. Tariewe
16. Gratis basiese dienste

DEEL 4: AFVALWATER EN RIOOLVERWYDERING

17. Basiese koste
18. Tariewe
19. Gratis basiese dienste

DEEL 5: VULLISVERWYDERING

20. Basiese koste
21. Tariewe
22. Gratis basiese dienste

BELEID

DEEL 1: BEGINSELS

1. Koste vir dienste verhaal te word

Gelde, kostes of tariewe vir die volgende dienste word baseer op die verhalings van koste vir die lewering van die dienste—

- (a) elektrisiteit;
- (b) water;
- (c) afvalwater en rioolverwydering; en
- (d) vullisverwydering.

2. Koste vir hulpdienste verhaal te word

- (1) Gelde, kostes of tariewe vir hulpdienste word baseer op die verhalings van koste vir die lewering van die dienste.
- (2) Hulpdienste is daardie dienste wat redelikerwys nodig is vir, of bykomstig is tot, die effektiewe verrigting van munisipale dienste.
- (3) Hulpdienste sluit die volgende in, maar is nie beperk nie tot—
 - (a) die oorweging van 'n aansoek;
 - (b) die uitreiking van 'n sertifikaat, voorskrif, goedkeuring, toestemming deur die munisipaliteit;

- (c) the production or installation of an item or work by the municipality;
- (d) utilising the service of a municipal official;
- (e) hiring of municipal equipment; and
- (f) the utilisation of municipal infrastructure and amenities.

3. Subsidisation

- (1) The municipality acknowledges the fact that some members of the community are better able to afford to pay for the services that they use and have the benefit of, than others and that the budget of the Municipality is an important mechanism in ensuring redistribution within the community and will ensure, where appropriate, that cross-subsidisation and subsidies occur from other sources to further contribute to its redistributive objectives.
- (2) Subsidised services are those services of which the tariffs are fixed in such a way that the cost of providing them may be recovered only to some extent, but are in many cases purely regulatory by nature and any losses incurred on such services are financed from assessment rates and subsidy income.
- (3) Tariffs for the following services are not sufficient to recover the cost to deliver the such services and income from rates will be used in co-funding—
 - (a) firefighting Services;
 - (b) cemeteries and crematoria;
 - (c) local amenities;
 - (d) local sports facilities;
 - (e) markets; and
 - (f) other services the municipality is required to deliver.

4. Free basic services

- (1) The Municipality subscribes to the policy that everybody is entitled to a minimum amount of specified free basic services.
- (2) A basic service is a service that is necessary to ensure an acceptable and reasonable quality of life and, if not provided, would endanger public health or safety or the environment.
- (3) The specified free basic services are:
 - (a) water;
 - (b) domestic waste water and sewage removal;
 - (c) domestic refuse removal; and
 - (d) electricity.

5. Keeping tariffs cost effective

- (1) The Municipality undertakes to keep tariffs cost effective and will ensure that—
 - (a) services are generally delivered at an appropriate level;
 - (b) efficiency improvements are actively pursued across the operations of the municipality.
- (2) A performance management system is introduced to ensure that plans that are devised are actually implemented; that resources are obtained as economically as possible, used efficiently and effectively and that appropriate service delivery mechanisms are used.

- (c) die vervaardiging of installing van 'n item of werke deur die munisipaliteit;
- (d) die gebruik van 'n munisipale amptenaar se dienste;
- (e) huur van munisipale toerusting; en
- (f) die gebruik van munisipale infrastruktuur en geriewe.

3. Subsidie

- (1) Die munisipaliteit erken dat sommige lede van die gemeenskap in 'n beter posisie dan andere verkeer om te betaal vir en toegang te hê tot die dienste wat hulle gebruik. Die begroting van die munisipaliteit is gevolglik 'n belangrike meganisme om herverdeling in die gemeenskap te verseker en waar nodig sal kruissubsidiëring en subsidies van ander bronne gebruik word om aan hierdie herverdelingsoogmerk gevolg te gee.
- (2) Gesubsideerde dienste is daardie dienste ten opsigte waarvan die tariewe wat vasgestel word nie al die koste vir die lewering daarvan reflekteer nie. Die dienste is dikwels suiwer regulerend van aard en enige verliese ten opsigte van sodanige dienste word finansier deur belasting en gesubsideerde inkomste.
- (3) Tariewe vir die volgende dienste is nie genoegsaam om die koste vir die lewering van die dienste te verhaal nie en inkomste van belasting word gebruik vir finansiering daarvan—
 - (a) brandbestrydingsdienste;
 - (b) begraafplase en krematoria;
 - (c) plaaslike geriewe;
 - (d) plaaslike sportfasiliteite;
 - (e) markte; en
 - (f) ander dienste wat die munisipaliteit verplig word om te lewer.

4. Gratis basiese dienste

- (1) Die munisipaliteit onderskryf 'n beleid waarvolgens elke persoon geregtig is op gratis dienste van 'n minimum vlak ten opsigte van bepaalde basiese dienste.
- (2) 'n Basiese diens is 'n munisipale diens wat noodsaaklik is om aanvaarbare en redelike lewenskwaliteit te verseker en wat, indien dit nie verskaf word nie, openbare gesondheid of veiligheid, of die omgewing, in gevaar sal stel.
- (3) Gratis basiese dienste geld ten opsigte van—
 - (a) water;
 - (b) afvalwater en rioolverwydering;
 - (c) vullisverwydering; en
 - (d) elektrisiteit.

5. Tariewe koste-doeltreffend te wees

- (1) Die munisipaliteit onderneem om tariewe koste-doeltreffend te hou en sal verseker dat—
 - (a) dienste teen 'n algemeen aanvaarbare vlak gelewer word, en
 - (b) verbetering in doeltreffendheid op alle terreine in die munisipaliteit bevorder word.
- (2) Die raad het 'n prestasiebestuurstelsel ingestel om te verseker dat planne wat beraam is wel implementeer word; dat hulpbronne so ekonomies moontlik bekom word, effektief en doeltreffend aangewend word en dat toepaslike dienslewingsmeganismes gebruik word.

- (3) Any non-core functions that the municipality currently performs are to be phased out as soon as possible, without depriving the community of any services that actually contribute to quality of life.
- (4) Any service that is provided for which there is little demand, that is priced under the actual cost of providing it and which requires the Municipality to maintain significant infrastructure and other facilities, are phased out, except where the Municipality is by law required to provide such a service.
- (5) The economic, efficient and effective use of resources, the recycling of waste, and other apposite environmental aims, are encouraged and council will consider appropriate incentives for the achievement of such aims.
- (6) The municipality may provide different service levels and may determine separate tariffs for the different levels.
- (7) When determining tariffs, the ability to pay of the various categories of users will within reasonable and cost effective limits, be taken into consideration, in order to stimulate growth in the area of the municipality.

6. Fully Utilising Sources of Revenue

- (1) The Municipality will ensure that where tariffs are uneconomical (i.e. too low in relation to the cost of providing the service concerned) or where no or nominal tariffs have been set, service charges are imposed in respect of any service where it can be done.
- (2) The Municipality will ensure that—
 - (a) tariffs for services are reviewed every financial year.
 - (b) tariff increases are in line with increases in the price of goods, material and other resources acquired and used by the Municipality to perform its functions; and
 - (c) the tariff for a particular service is calculated in such a way that all relevant costs are covered. This means that a tariff for a service must include at least the capital expenditure required and interest thereon, the cost of managing and operating the service and the cost of maintaining, repairing and replacing the physical assets used in its provision.

7. User must pay for services

- (1) Notwithstanding the Municipality's commitment to free basic services, the Municipality believes that consumers of services must pay for the amount of services that they use. Where it is possible to measure the consumption of services, the Municipality intends to install metering systems.
- (2) All domestic users, except indigent households, must remit the full amount in respect of services rendered.

8. Surpluses

The Council may provide for surpluses on the income from the following services:

- (a) water;
- (b) waste water and sewage removal;
- (c) refuse removal;
- (d) electricity; and
- (e) holiday resorts.

9. Categories of users

- (1) Categories of users of unsubsidised services include the following—
 - (a) domestic users;

- (3) Enige nie-kern funksie wat die munisipaliteit tans verrig sal so spoedig moontlik uitfaseer word, sonder om die gemeenskap te ontnem van 'n diens wat bydra tot lewenskwaliteit.
- (4) Dienste wat verskaf word terwyl daar nie 'n groot aanvraag daarvoor is nie, wat benede die werklike koste daarvoor gelewer word en wat vereis dat die munisipaliteit aansienlike infrastruktuur en ander fasiliteite daarvoor in stand moet hou, sal uitfaseer word behalwe waar die munisipaliteit wetlik verplig is om dit te lewer.
- (5) Die ekonomiese, effektiewe en doeltreffende gebruik van hulpbronne, die herwinning van afval, en ander toepaslike omgewingsoogmerke word aangemoedig en die raad sal toepaslike insentiewe oorweeg vir die bereiking van daardie doel;
- (6) Die munisipaliteit kan verskillende vlakke van diens lewer en kan verskillende tariewe vir die verskillende vlakke bepaal.
- (7) Wanneer tariewe bepaal word sal die vermoë van die verskillende kategorieë van gebruikers binne redelike en koste effektiewe perke in ag geneem word ten einde groei in die munisipale gebied te bevorder.

6. Volledige gebruik van inkomstebronne

- (1) Die munisipaliteit sal verseker dat waar moontlik tariewe ingestel sal word in gevalle waar daar onekonomiese tariewe (d.i. te laag in verhouding tot die koste om die betrokke diens te lewer) is of waar daar geen of net nominale tariewe is.
- (2) Die munisipaliteit sal verseker dat—
 - (a) tariewe vir dienste jaarliks hersien word;
 - (b) tariefverhogings in ooreenstemming is met verhogings in die prys van goedere, materiaal en ander bronne wat bekom en gebruik word in die uitvoering van munisipale funksies; en
 - (c) die tarief vir 'n bepaalde diens bereken word op so 'n wyse dat dit alle toepaslike kostes insluit. Dit beteken dat 'n tarief vir 'n diens ten minste die kapitaalkoste en rente daarop moet insluit sowel as die koste om die diens te bestuur en te bedryf, en die koste vir herstel, onderhoud en vervanging van tasbare bates in die gebruik daarvan.

7. Gebruiker moet betaal vir dienste

- (1) Ondanks die munisipaliteit se verbintenis tot gratis basiese dienste, huldig die munisipaliteit die standpunt dat gebruikers van dienste moet betaal vir dit wat hulle gebruik. Waar dit wel moontlik is om die verbruik van dienste te meet sal die munisipaliteit meetstelsels aanbring.
- (2) Alle huishoudelike gebruikers, met die uitsluiting van arm huishoudings, moet die volle bedrag betaal vir dienste gelewer.

8. Surplusse

Die raad mag voorsiening maak vir surplusse op die inkomste wat van die volgende dienste ontvang word—

- (a) water;
- (b) afvalwater en rioolverwydering;
- (c) vullisverwydering;
- (d) elektrisiteit; en
- (e) vakansie-oorde.

9. Kategorie van gebruikers

- (1) Kategorie gebruikers van ongesubsideerde dienste sluit die volgende in—
 - (a) huishoudelike gebruikers;

- (b) commercial users;
 - (c) industrial users;
 - (d) agricultural users;
 - (e) rural users;
 - (f) municipal services;
 - (g) bulk users;
 - (h) temporary users.
- (2) (a) The council may also differentiate in tariffs for subsidised services as contemplated in Item 3.
- (b) Categories of users for subsidised services may include the following:—
- (i) Schools
 - (ii) Churches
 - (iii) Poor households
 - (iv) Registered welfare organisations
 - (v) NGO's approved by the council.
- (3) The Municipality will ensure equity within each category.

10. Billing and action for no-payment

- (1) Electricity is measured in units (kWh) and maximum demand (in kVA) and water in kilolitre. The council endeavours to furnish a correct monthly account to consumers by the monthly reading of meters.
- (2) Users are billed for actual consumption only. In cases where, owing to unforeseen circumstances, it is impossible to read the meters and an average consumption is utilised for billing purposes, the necessary adjustment will be made in the following month.
- (3) Strict action will be taken against defaulters in terms of the credit control by-law.

PART 2: ELECTRICITY

11. Basic charges

- (1) Council may charge a basic charge.
- (2) Council may differentiate between the different categories of users.

12. Tariffs

- (1) The Council may charge the following tariffs:
- (a) Availability charges based on consumption and category of users;
 - (b) consumption charges per kWh, differentiated between the different categories of users;
 - (c) consumption charges (per kVA demand) in respect of—
 - (i) bulk consumers and
 - (ii) off-peak hours.
 - (d) Charges for the following auxiliary services, including but not limited to—
 - (i) test of meter;
 - (ii) special readings; and

- (b) sake gebruikers;
 - (c) nywerheidsgebruikers;
 - (d) landbougebruikers;
 - (e) landelike gebruikers;
 - (f) munisipale dienste;
 - (g) grootmaat gebruikers; en
 - (h) tydelike gebruikers.
- (2) (a) Die raad kan onderskei tussen tariewe vir gesubsideerde dienste soos bedoel in item 3.
- (b) Kategorië gebruikers vir gesubsideerde dienste kan die volgende insluit—
- (i) Skole
 - (ii) Kerke
 - (iii) Arm huishoudings
 - (iv) Geregistreerde welsynorganisasies
 - (v) Nie-regeringsorganisasies goedgekeur deur die raad.
- (3) Die munisipaliteit sal gelykheid binne elke kategorie verseker.

10. Rekening en optrede in gevalle van wanbetaling

- (1) Elektrisiteit word gemeet in eenhede (kWh) en maksimum aanvraag (in kVA) en water in kiloliter. Die raad sal poog om 'n korrekte maandelikse rekening aan gebruikers te lewer deur meters maandeliks te lees.
- (2) Gebruikers word aangeslaan slegs vir werklike gebruik. In gevalle waar, vanweë onvermydelike omstandighede, dit nie moontlik is om meters te lees nie sal 'n gemiddelde gebruik vir rekeningdoeleindes gebruik word en sal die nodige aanpassing in die volgende maand gedoen word.
- (3) Streng aksie sal ingevolge die kredietbeheerbeleidverordening teen wanbetalers geneem word.

DEEL 2: ELEKTRISITEIT

11. Basiese koste

- (1) Die raad mag 'n heffing vir basiese koste bepaal.
- (2) Die raad kan tussen verskillende kategorië gebruikers onderskei.

12. Tariewe

- (1) Die raad kan die volgende tariewe hef—
- (a) beskikbaarheidsgelde baseer op verbruik en kategorie gebruikers;
 - (b) gelde vir gebruik in kWh, onderskei tussen die verskillende kategorië gebruikers;
 - (c) gelde vir gebruik (per kVA aanvraag) ten opsigte van—
 - (i) grootmaat gebruikers, en
 - (ii) buite spitsure.
 - (d) kostes vir hulpdienste insluitend maar nie beperk tot nie die volgende—
 - (i) toets van meter;
 - (ii) spesiale lesings; en

- (iii) connections, disconnections, defaulters and reconnections.

- (2) VAT, where applicable, is included in the tariffs and must be adjusted up or down depending on the rate in terms of VAT legislation.

13. Free basic service

The minimum level of free electricity is 50 kWh per household per month and is not transferrable to an ensuing month.

PART 3: WATER

14. Basic charges

- (1) The Council may charge a basic/availability charge.
- (2) The Council may differentiate between the different categories of users.

15. Tariffs

- (1) The Council may charge the following tariffs:
 - (a) Availability charges.
 - (b) Water consumption charges
 - (i) on an ascending sliding-scale in respect of domestic users
 - (ii) on an ascending sliding-scale in respect of other categories of users other than domestic consumers
 - (iii) in respect of water consumption by the municipality, and
 - (iv) in respect of bulk water supply to informal transit camps.
 - (c) Charges for the following auxiliary services, include but is not limited to—
 - (i) test of meter;
 - (ii) special readings; and
 - (iii) connections, disconnections, defaulters and reconnections;
- (2) VAT, where applicable, is included in the tariffs and must be adjusted up or down depending on the rate in terms of VAT legislation.

16. Free basic service

The minimum level of free water is 6kl per household per month and is not transferrable to an ensuing month.

PART 4: WASTE WATER AND SEWAGE REMOVAL

17. Basic charges

- (1) The Council may charge a basic charge.
- (2) The Council may differentiate between the different categories of users.

18. Tariffs

- (1) The Council may charge and levy an availability charge.
- (2) The Council may differentiate between the different categories of users.
- (3) The Council may charge for the following auxiliary services, including the following—

- (iii) aansluitings, afsnydings, wanbetalers en heraan-sluitings.

- (2) BTW is waar van toepassing by die tariewe ingesluit en moet na gelang die koers in terme van die BTW-wetgewing, op/of afwaarts aangepas word.

13. Gratis basiese dienste

Die vlak van gratis elektrisiteit beloop 50 kWh per huishouding per maand en is nie oordraagbaar na die daaropvolgende maand nie.

DEEL 3: WATER

14. Basiese koste

- (1) Die raad mag 'n heffing vir basiese/beskikbaarheids koste bepaal.
- (2) Die raad kan tussen verskillende kategorië gebruikers onderskei.

15. Tariewe

- (1) Die raad kan die volgende tariewe hef—
 - (a) beskikbaarheidsgelde;
 - (b) gelde vir gebruik van water;
 - (i) op 'n stygende gylskaal ten opsigte van huishoudelike gebruikers;
 - (ii) op 'n stygende gylskaal ten opsigte van ander kategorie gebruikers, buiten huishoudelike gebruikers;
 - (iii) deur die munisipaliteit, en
 - (iv) ten opsigte van grootmaat watervoorsiening aan informele deurgangskampe.
 - (c) Koste vir hulpdienste insluitend, maar nie beperk tot nie die volgende—
 - (i) toets van meter;
 - (ii) spesiale lesings; en
 - (iii) aansluitings, afsnydings, wanbetalers en heraan-sluitings.
- (2) BTW is waar van toepassing by die tariewe ingesluit en moet na gelang die koers in terme van die BTW-wetgewing, op/of afwaarts aangepas word.

16. Gratis basiese dienste

Die vlak van gratis water beloop 6kl per huishouding per maand en is nie oordraagbaar na die daaropvolgende maand nie.

DEEL 4: AFVALWATER EN RIOOLVERWYDERING

17. Basiese koste

- (1) Die raad mag 'n heffing vir basiese koste bepaal.
- (2) Die raad kan tussen verskillende kategorie gebruikers onderskei.

18. Tariewe

- (1) Die raad kan beskikbaarheidsgelde bereken en hef.
- (2) Die raad kan tussen verskillende kategorie gebruikers onderskei.
- (3) Die raad kan kostes vir hulpdienste, insluitend die volgende, hef—

- (a) test of meter;
 - (b) special readings; and
 - (c) connections, disconnections and reconnections.
- (4) VAT, where applicable, is included in the tariffs and must be adjusted up or down depending on the rate in terms of VAT legislation.

19. Free basic service

The minimum level of free waste water and sewage removal for identified poor households will be subsidised by means of compassionate allowances as determined by the council.

PART 5: REFUSE REMOVAL

20. Basic charges

- (1) The Council may charge a basic charge.
- (2) The Council may differentiate between the different categories of users.

21. Tariffs

- (1) The Council may charge a tariff based on—
 - (a) the number of removals;
 - (b) the mass of a removal;
 - (c) the number of containers removed;
 - (d) the type of refuse; or
 - (e) any other criteria relevant to the service.
- (2) VAT, where applicable, is included in the tariffs and must be adjusted up or down depending on the rate in terms of VAT legislation.

22. Free basic service

The minimum level of free refuse removal for identified poor households will be subsidised by means of compassionate allowances as determined by the council. 31499

- (a) toets van meter;
 - (b) spesiale lesings; en
 - (c) aansluitings, afsnydings en heraansluitings.
- (4) BTW is waar van toepassing by die tariewe ingesluit en moet na gelang die koers in terme van die BTW-wetgewing, op/of afwaarts aangepas word.

19. Gratis basiese dienste

Die vlak van gratis dienste ten opsigte van afvalwater en rioolverwydering word aan geïdentifiseerde behoeftige en arm huishoudings gesubsidieer deur middel van deernistoekenningsperke soos deur die raad vasgestel.

DEEL 5: VULLISVERWYDERING

20. Basiese koste

- (1) Die raad mag 'n heffing vir basiese koste bepaal.
- (2) Die raad kan tussen verskillende kategorie gebruikers onderskei.

21. Tariewe

- (1) Die raad kan 'n tarief, baseer op die volgende, hef—
 - (a) die getal verwyderings;
 - (b) die gewig van 'n verwydering;
 - (c) die getal houers verwyder;
 - (d) die soort vullis; of
 - (e) enige ander faktor wat op die diens betrekking het.
- (2) BTW is waar van toepassing by die tariewe ingesluit en moet na gelang die koers in terme van die BTW-wetgewing, op/of afwaarts aangepas word.

22. Gratis basiese dienste

Die vlak van gratis gratis vullisverwydering word aan geïdentifiseerde behoeftige en arm huishoudings gesubsidieer deur middel van deernistoekenningsperke soos deur die raad vasgestel. 31499

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY

Wastewater By-law

Arrangement of Sections

1. Definitions
2. Duties of owners of property
3. Protection of municipal sewers
4. Clearing of blocked private sewers
5. Approval for connections
6. Connections by municipality only
7. Point of connection
8. Single connection
9. Consent to discharge industrial effluent
10. Alternative disposal of industrial effluent
11. Charges in respect of industrial effluent

KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT

Verordening insake Afvalwater

Indeling van Artikels

1. Woordbepaling
2. Pligte van eienaars
3. Beskerming van munisipale rirole
4. Skoonmaak van verstopte privaatriole
5. Goedkeuring van aansluitings
6. Aansluitings word slegs deur die munisipaliteit gemaak
7. Aansluitingspunt
8. Enkel aansluiting
9. Toestemming om nywerheidsuitvloei af te voer
10. Alternatiewe metode van wegdoening met nywerheidsuitvloei
11. Gelde ten opsigte van nywerheidsuitvloei

12. Delegation.

13. Offences and penalties

1. Definitions

In this by-law:—

“**council**” means the council of the municipality;

“**engineer**” means the person appointed by the municipality to act as engineer for the purpose of administering this by-law;

“**industrial effluent**” means any liquid whether or not containing matter in solution or suspension, which is given off in the course of or as a result of any industrial trade, manufacturing, mining or chemical process or any laboratory, research, service, or agricultural activity, and includes matter discharged from a waste grinder;

“**municipal sewer**” means any pipe or conduit for the carriage of wastewater, the ownership of which is vested in the municipality;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**occupier**” means any person in actual occupation of premises or having the charge or management thereof, without regard to the title under which he or she occupies it;

“**owner**” in relation to property or premises, means the person in whom is vested the legal title to property or premises and includes an occupier;

“**private sewer installation**” means any pipe or conduit and fittings which are situated on any property or premises, the ownership of which is vested in the owner thereof and used or intended to be used in connection with the carriage of wastewater from such premises, to the municipal sewer;

“**property**” or “**premises**” means any piece of land, with or without improvements;

“**stormwater**” means the water resulting from natural precipitation or accumulation and includes rainwater, groundwater or spring water;

“**Tariff Policy By-law**”, means the Tariff Policy By-law adopted by the municipality and published in Provincial Gazette.

“**waste grinder**” means any mechanically operated device which grinds and flushes matter into the wastewater system or removes from vegetables or other foodstuffs, peels, skins, scales or other matter for discharge directly or indirectly into the wastewater system, and includes effluent from a food waste grinder;

“**wastewater**” means any liquid waste, whether or not containing matter in solution or suspension, and includes domestic liquid waste and industrial effluent but excludes stormwater,

“**wastewater system**” means the structures, sewers, pipes, valves, pumps, meters or other appurtenances under the control of the council, which may be used for the carriage or disposal of wastewater.

Chapter 1: General

2. Duties of owners of property

(1) Every owner of property must on receipt of a written notice by the engineer and at the cost of the owner—

- (a) construct a private sewer installation on his or her premises;
- (b) connect a private sewer installation to the municipal sewer, whether directly or indirectly as required by the engineer;
- (c) enlarge the capacity of a private sewer installation to comply with a greater discharge, or
- (d) reconstruct a private sewer installation to comply with the requirements of the engineer.

12. Delegasie

13. Strafbepaling

1. Woordbepaling

In hierdie verordening beteken:—

“**afvalmaler**” enige meganiese toestel wat ’n stof maal en in die afvalwaterstelsel afspoel, of wat groente skille, skubbe of ander voorwerpe verwyder en dit direk of indirek in die afvalwaterstelsel uitskei en sluit dit in uitvloeisel vanaf ’n voedselafvalmaler;

“**afvalwater**” enige vloeibare afval, hetsy dit ’n stof in oplossing of suspensie bevat, en sluit dit in huishoudelike vloeibare afval en nywerheidsuitvloeisel, maar sluit nie stormwater in nie;

“**afvalwaterstelsel**” die strukture, riole, pype, kleppe, pompe, meters of ander toebehore onder die beheer van die raad, wat gebruik kan word vir die afvoer of wegdoening van afvalwater;

“**eienaar**” met betrekking tot eiendom of ’n perseel, die persoon in wie se naam die eiendom of perseel regtens berus en sluit dit ’n okkupeerder in;

“**eiendom**” of “**perseel**” enige stuk grond, met of sonder verbeterings daarop;

“**industriële uitvloeisel**” enige vloeistof, hetsy dit enige stof in oplossing of in suspensie bevat, aldan nie, wat afgegee word gedurende of as gevolg van enige nywerheidsbesigheid, vervaardiging, myn- of chemiese proses of enige laboratorium, navorsing, diens of landbou aktiwiteit, en sluit dit in enige stof wat afkomstig is vanaf ’n afvalmaler;

“**ingenieur**” die persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is om as ingenieur op te tree vir die doeleindes van die administrasie van hierdie verordening;

“**munisipale riool**” enige pyp of leiding waarin afvalwater loop en waarvan eienaarskap by die munisipaliteit berus;

“**munisipaliteit**” die munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**okkupeerder**” enige persoon wat werlik eiendom okkupeer, die beheer of bestuur daarvan onderneem, ongeag die titel waaronder hy of sy dit okkupeer;

“**privaatrioolinstallasie**” enige pyp of leiding met gepaardgaande toebehore wat op enige eiendom of perseel geleë is en waarvan die eienaarskap in die eenaar daarvan berus en wat gebruik word of bedoel is vir die afleiding van afvalwater vanaf so ’n perseel na die munisipale riool;

“**raad**” die raad van die munisipaliteit;

“**stormwater**” die water wat afkomstig is van natuurlike reënval of die versameling daarvan en sluit dit in reënwater, grondwater of fonteinwater; en

“**Tariefbeleidverordening**” die tariefbeleidverordening wat deur die munisipaliteit aangeneem is en gepubliseer is in die Provinsiale Koerant.

Hoofstuk 1: Algemeen

2. Pligte van eienaars

(1) Elke eenaar van eiendom moet by ontvangs van ’n skriftelike kennisgewing van die ingenieur en op eie koste—

- (a) ’n privaatrioolinstallasie op sy of haar eiendom oprig;
- (b) ’n privaatrioolinstallasie, hetsy direk of indirek soos vereis deur die ingenieur, aan die munisipale riool koppel;
- (c) die kapasiteit van ’n privaatrioolinstallasie vergroot om te voldoen aan die vereistes van ’n verhoogde vloei, of
- (d) ’n privaatrioolinstallasie herbou ten einde aan die vereistes van die ingenieur te voldoen.

- (2) No owner of property may allow—
- (a) the ingress of groundwater into a private sewer installation on his or her premises, or
 - (b) the seepage of wastewater from a private sewer installation on his or her premises, or
 - (c) the ingress of stormwater into a private sewer installation on his or her premises, except with the written consent of the engineer and subject to such conditions as the engineer may determine.
- (3) Every owner of property must take adequate measures to prevent the ingress of groundwater and stormwater and the seepage of wastewater.
- (4) (a) Every owner of property must at his or her own expense maintain and repair a private sewer installation on his or her premises and keep it in a good and proper state of repair, to the satisfaction of the engineer.
- (b) Where the properties of more than one owner are served by a single private sewer installation such owners is jointly and severally responsible for the duty of maintaining and repairing it.

3. Protection of municipal sewers

- (1) No person may, except with the written consent of the engineer and subject to such conditions as he or she may determine—
- (a) construct, erect or lay any building, structure or other thing over or in such a position or in such a manner as to interfere with or endanger any municipal sewer;
 - (b) excavate, open up or remove the ground above, next to, under or near any municipal sewer;
 - (c) damage, endanger or destroy or do any act likely to damage, endanger or destroy any municipal sewer;
 - (d) make any opening in any municipal sewer, or abstract, divert or cause to be abstracted or diverted any wastewater therefrom;
 - (e) discharge, permit to enter or put into any municipal sewer—
 - (i) any stormwater;
 - (ii) any gas or steam;
 - (iii) any liquid (not being domestic wastewater) of a temperature higher than 40 degrees centigrade;
 - (iv) any petrol, oil, greases, waxes, fat or pesticides, insecticides or paints;
 - (v) any refuse or waste resulting from any industrial, trade, manufacturing or chemical process;
 - (vi) any liquid which has a pH value of less than five comma five or greater than twelve;
 - (vii) any substance which gives off or is liable to give off explosive, poisonous or inflammable gases or vapours;
 - (viii) any inflammable substance;
 - (ix) any substance which contains volatile flammable solvents or solvents immiscible with water;
 - (x) any substance which may, in the opinion of the

- (2) Geen eienaar van eiendom mag—
- (a) die invloei van grondwater in 'n privaatrioolinstallasie op sy of haar perseel toelaat nie;
 - (b) die sydeling van afvalwater uit 'n privaatrioolinstallasie op sy of haar perseel toelaat nie, of
 - (c) behalwe met die skriftelike toestemming van die ingenieur, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die ingenieur mag bepaal, die invloei van stormwater in 'n privaatrioolinstallasie op sy of haar perseel toelaat nie.
- (3) Elke eienaar van eiendom moet voldoende maatreels tref om die invloei van grondwater, stormwater en die sydeling van afvalwater te verhoed.
- (4) (a) Elke eienaar van eiendom moet op eie koste 'n privaatrioolinstallasie op sy of haar perseel, tot die bevrediging van die ingenieur onderhou en in goeie toestand hou.
- (b) Waar die eiendom van meer as een eienaar deur 'n enkele privaatrioolinstallasie bedien word, is sulke eienaars gesamentlik en afsonderlik verantwoordelik om dit te onderhou en te herstel.

3. Beskerming van munisipale riole

- (1) Niemand mag, behalwe met die skriftelike toestemming van die ingenieur, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die ingenieur mag stel—
- (a) 'n gebou, struktuur of enigiets anders, oor of in so 'n posisie of op so 'n manier bou, oprig of lê dat dit die werking van 'n munisipale riool kan belemmer of dit in gevaar stel nie;
 - (b) die grond daaroor, langs, onder of naby 'n munisipale riool uitgrawe, oopmaak of verwyder nie;
 - (c) enigiets doen wat 'n munisipale riool kan beskadig, in gevaar stel of vernietig, of wat dit moontlik kan beskadig, in gevaar stel of kan vernietig nie;
 - (d) enige opening in 'n munisipale riool maak, of afvalwater daaruit lei, wegkeer of veroorsaak dat dit daaruit gelei of weggekeer word nie;
 - (e) die volgende in 'n munisipale riool loslaat, toelaat dat dit toegang daarin vind of daarin plaas nie—
 - (i) stormwater;
 - (ii) enige gas of stoom;
 - (iii) enige vloeistof wat nie huishoudelike afvalwater is nie, met 'n temperatuur van meer as 40 grade C;
 - (iv) petrol, olie, ghries, wasse, vet, insekdoders of verf;
 - (v) enige vullis of afval afkomstig uit enige industriële, besigheids-, vervaardigings- of chemiese proses;
 - (vi) enige vloeistof met 'n pH waarde van minder as vyf komma vyf of groter as twaalf;
 - (vii) enige stof wat ontplofbare, giftige of brandbare gasse of dampe afgee, of dit moontlik kan afgee;
 - (viii) enige ontvlambare stof;
 - (ix) enige stof wat vlugtige en ontvlambare oplossings bevat of oplossings wat nie in water oplosbaar is nie;
 - (x) enige stof wat, na die mening van die ingenieur,

<p>engineer, by itself or in combination with any other substances-</p> <p>(aa) cause a nuisance to any person;</p> <p>(bb) endanger the health of or injure any person;</p> <p>(cc) interfere with the free flow of wastewater;</p> <p>(dd) injuriously affect any sewer or wastewater works or land connected with any sewer or with the carriage, treatment, purification, disposal or re-use of wastewater, or</p> <p>(ee) in any way prejudice the disposal or re-use of wastewater effluent after treatment or purification or lead to an effluent which does not meet the requirements imposed in terms of any applicable legislation;</p>	<p>op sigself, of in kombinasie met enige ander stowwe:—</p> <p>(aa) 'n oorlas vir enige persoon kan veroorsaak;</p> <p>(bb) enige persoon se gesondheid in gevaar kan stel of beseer;</p> <p>(cc) die vrye vloei van afvalwater belemmer;</p> <p>(dd) 'n nadelige effek het op enige riool of suiweringswerke, of grond wat in verband staan met enige riool of met die vervoer, behandeling, suiwing, wegdoening of hergebruik van afvalwater, of</p> <p>(ee) op enige manier die wegdoening of hergebruik van afvalwater se uitvloei na behandeling of suiwing benadeel, of aanleiding gee tot 'n uitvloei wat nie voldoen aan die vereistes wat ingevolge toepaslike wetgewing daarvoor gestel is nie;</p>
<p>(f) discharge any substance other than industrial effluent into a separate private system of carriage, and</p> <p>(g) in cases where a separate private system of carriage for industrial effluent is installed, discharge industrial effluent into any other sewer.</p>	<p>(f) enige stof anders as industriële uitvloei in 'n aparte private rioolstelsel wat vir die doel voorsien is, loslaat nie, en</p> <p>(g) in gevalle waar 'n aparte private rioolstelsel vir nywerheidsuitvloei voorsien is, industriële uitvloei in enige ander riool laat uitloep nie.</p>
<p>(2) The engineer may order that the person or persons responsible—</p>	<p>(2) Die ingenieur kan opdrag gee dat die verantwoordelike persoon of persone—</p>
<p>(a) demolish, alter or otherwise deal with any building, structure or other thing constructed, erected or laid in contravention of this section;</p> <p>(b) fill in and make good any ground excavated or removed in contravention of this section;</p> <p>(c) repair and make good any damage done in contravention of this section or resulting from a contravention of this section;</p> <p>(d) remove anything discharged, permitted to enter or put into a municipal sewer in contravention of this section, and</p> <p>(e) remove anything damaging, obstructing or endangering or likely to damage, obstruct, endanger or destroy any municipal sewer.</p>	<p>(a) enige gebou, struktuur of ander ding wat teenstrydig met die bepalings van hierdie artikel opgerig, gebou of gelê is, sloop, verander of andersins daarmee handel;</p> <p>(b) enige grond wat teenstrydig met die bepalings van hierdie artikel uitgegrawe of verwyder is, opvul of terugplaas;</p> <p>(c) enige skade wat teenstrydig met die bepalings van hierdie artikel aangerig is, of wat die gevolg van 'n oortreding van hierdie artikel is, herstel en goedmaak;</p> <p>(d) enigiets wat teenstrydig met die bepalings van hierdie artikel in 'n munisipale riool losgelaat, of toegelaat is om toegang daartoe te vind, verwyder, en</p> <p>(e) om enigiets wat 'n munisipale riool beskadig, belemmer of in gevaar stel, of moontlik kan beskadig, belemmer of in gevaar stel, verwyder.</p>
<p>(3) If a person fails to comply with an order issued in terms of subsection (2), the engineer may take such steps as he or she may deem necessary to rectify the matter at the cost of the person responsible.</p>	<p>(3) Indien 'n persoon nalaat om op 'n opdrag, wat ingevolge subartikel (2) uitgereik is, te reageer, kan die ingenieur sodanige maatreëls tref as wat hy of sy nodig mag ag om die aangeleentheid op koste van die verantwoordelike persoon reg te stel.</p>
<p>(4) The engineer may, at the cost of the owner, disconnect from the municipal sewer system any private sewer installation which, in the opinion of the engineer, in any way endangers or injuriously affects or may endanger or injuriously affect the wastewater system or part thereof or land connected with any sewer or the carriage, treatment, purification, disposal or re-use of wastewater, and require from such owner to—</p> <p>(a) make such arrangements as may be necessary for the safe disposal of wastewater on the premises of the owner, or the carriage thereof to a treatment installation or other suitable place approved by the engineer, and</p> <p>(b) clean, repair, reconstruct, replace, reposition or otherwise comply with such requirements as the engineer may determine.</p>	<p>(4) Die ingenieur kan, op koste van die eienaar, 'n privaatrioolinstallasie wat, na die mening van die ingenieur, op enige manier die afvalwaterstelsel in gevaar stel of nadelig affekteer of wat die afvalwaterstelsel of gedeelte daarvan nadelig affekteer, of grond wat in verband staan met enige riool of die afvoer, behandeling, suiwing, wegdoening of hergebruik van afvalwater, afsluit van die munisipale rioolstelsel en van so 'n eienaar vereis—</p> <p>(a) om sodanige reelings te tref as wat nodig is vir die veilige wegdoening van afvalwater op die perseel van die eienaar, of om dit af te voer na 'n installasie waar dit behandel kan word of 'n geskikte plek wat deur die ingenieur goedgekeur is, en</p> <p>(b) skoon te maak, te herstel, te vervang, te herposisioneer of andersins aan sodanige vereistes as wat die ingenieur mag bepaal, te voldoen.</p>

4. Clearing of blocked private sewers

- (1) The engineer may, at the cost of the owner, arrange for the clearing of blockages in a private sewer installation.

4. Skoonmaak van verstopte privaatriole

- (1) Die ingenieur kan, op koste van die eienaar, reelings tref vir die verwydering van verstoppings in privaatrioolinstallasies.

(2) Where two or more properties are connected to a single private sewer installation, the cost of clearing any blockage will be divided between the owners of the premises served by such private sewer installation, unless the blockage takes place in a part of the private sewer installation used by one owner only, in which case the cost of removing the blockage must be borne by that owner.

(3) No costs which will be recovered from the owner if the engineer is satisfied that a private sewer installation became blocked as a result of a defect or a blockage in the municipal sewer.

Chapter 2: Connection to Wastewater System

5. Approval for connections

(1) An owner of property who wishes to connect the private sewer installation on his or her property to the municipal sewer must obtain the engineer's consent and no person may establish or attempt to establish any such connection without the engineer's consent.

(2) An application in terms of subsection (1) must be made on a form provided by the engineer and must be accompanied by the fee for the connection, as determined in terms of the Tariff Policy By-law.

6. Connections by municipality only

(1) No person other than the engineer may connect any private sewer installation to a municipal sewer.

(2) Notwithstanding the provision of subsection (1), the engineer may, subject to such conditions as the engineer may deem fit, authorise a qualified plumber to connect a private sewer installation to a municipal sewer.

7. Point of connection

The engineer may prescribe at what point of the municipal sewer a private sewer installation is to be connected.

8. Single connection

(1) Only one connection to the municipal sewer may be provided to any premises, irrespective of the number of accommodation units, business units or consumers located on such premises.

(2) Despite subsection (1), the engineer may permit more than one connection if, in the opinion of the engineer, undue hardship or inconvenience would be caused to any owner.

(3) Where more than one connection is authorised by the engineer under subsection (2), the actual cost for the construction of such connection incurred on the date of connection is payable in respect of the connection so authorised.

Chapter 3: Industrial Effluent

9. Consent to discharge industrial effluent

(1) No person may, except with the written consent of the engineer, and subject to such conditions the engineer may determine—

(a) discharge or permit the discharge of industrial effluent directly or indirectly into any wastewater system;

(b) increase, or permit to be increased, the quantity or vary, or permit to be varied, the nature, content or composition of any industrial effluent in contravention of the approval granted by the engineer, or

(2) Waar twee of meer eiendomme aan 'n privaatrioolinstallasie gekoppel is, word die koste vir die verwydering van 'n verstopping verdeel tussen die eienaars wie se persele deur so 'n privaatrioolinstallasie bedien word, tensy die verstopping in 'n gedeelte van die privaatrioolinstallasie voorgekom het wat net deur een eenaar gebruik word, in welke geval die koste vir die verwydering van die verstopping deur daardie eenaar gedra moet word.

(3) Geen koste sal van die eenaar verhaal word as die ingenieur vasgestel het dat die privaatrioolinstallasie verstopt geraak het as gevolg van 'n defek of 'n verstopping in die munisipale riool nie.

Hoofstuk 2: Aansluiting by Afvalwaterstelsel

5. Goedkeuring van aansluitings

(1) 'n Eenaar van eiendom wat verlang om die privaatrioolinstallasie op sy of haar eiendom by die munisipale riool aan te sluit, moet die ingenieur se vooraf toestemming daartoe verkry en niemand mag so 'n aansluiting sonder die ingenieur se toestemming maak of poog om dit te maak nie.

(2) Aansoek ingevolge subartikel (1) moet gedoen word op die vorm wat deur die ingenieur voorsien word en moet vergesel wees van die toepaslike gelde, soos bepaal ingevolge die Tariefbeleidverordening.

6. Aansluitings word slegs deur die munisipaliteit gemaak

(1) Niemand anders as die ingenieur mag 'n privaatrioolinstallasie by die munisipale riool aansluit nie.

(2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), kan die ingenieur, onderworpe aan enige voorwaardes wat die ingenieur mag bepaal, toestemming verleen dat 'n gekwalifiseerde loodgieter 'n privaatrioolinstallasie by die munisipale riool aansluit.

7. Aansluitingspunt

Die ingenieur kan die plek waar 'n privaatrioolinstallasie by die munisipale riool aangesluit moet word, voorskryf.

8. Enkelaansluiting

(1) Ongeag die getal wooneenhede, besigheidseenhede of getal gebruikers op 'n perseel, mag net een aansluiting by die munisipale riool ten opsigte van enige perseel gemaak word.

(2) Ongeag die bepalings van subartikel (1), kan die ingenieur, indien die ingenieur van mening is dat oormatige ontbering aan enige eenaar daardeur veroorsaak sal word, toestemming verleen dat meer as een aansluiting gemaak word.

(3) Waar meer as een aansluiting deur die ingenieur ingevolge die bepalings van subartikel (2) toegestaan word, sal die werklike koste van so 'n aansluiting wat aangegaan is op die dag wat die aansluiting plaasgevind het, betaalbaar wees.

Hoofstuk 3: Nywerheidsuitvloei

9. Toestemming om nywerheidsuitvloei af te voer

(1) Niemand mag, behalwe met die toestemming van die ingenieur, en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes wat die ingenieur mag stel—

(a) nywerheidsuitvloei direk of indirek in enige afvalwaterstelsel afvoer of toelaat dat dit afgevoer word nie;

(b) die aard, inhoud of samestelling van enige nywerheidsuitvloei teenstrydig met 'n goedkeuring wat deur die ingenieur toegestaan is, verhoog, toelaat dat dit verhoog word, verander, of toelaat dat dit verander word nie;

(c) contravene, or permit to be contravened, any other condition imposed by the engineer when consent was granted to discharge industrial effluent.

- (2) The engineer may if valid reasons exist, revoke any approval granted or amend the conditions under which wastewater may be discharged.

10. Alternative disposal of industrial effluent

- (1) Where no municipal sewer is available for the discharge of wastewater, no person may dispose of industrial effluent—

- (a) unless the engineer has approved the method of transportation and imposed such conditions as the engineer may deem fit, and
- (b) by any method of transportation unless written proof of acceptance is provided in every instance by the person in charge of a facility approved by the engineer where such wastewater is disposed of; such proof to be retained and made available for inspection by the person who generated the wastewater or its by-products for at least one year after the date of such disposal.

- (2) No person who transports industrial effluent by any means other than waterborne transportation may—

- (a) dispose of such industrial effluent at or in any place other than at a facility approved by the engineer, or
- (b) allow such industrial effluent to spill, leak or seep from any container.

11. Charges in respect of industrial effluent

An owner of property who has been granted consent to discharge, or permit the discharge of industrial effluent into a municipal sewer, shall pay to the municipality the fees determined in terms of the Tariff Policy By-law.

Chapter 3: Legal Matters

12. Delegation

The engineer may delegate any power or duty conferred on the engineer in terms of this by-law to an employee of the municipality.

13. Offences and penalties

Any person who—

- (a) contravenes any provision in this by-law or fails to comply with any condition imposed in terms thereof;
- (b) threatens, resists, interferes with or obstructs any councillor, officer or official of the council in the exercise or performance of his or her duties or functions in terms of this by-law, or
- (c) deliberately furnishes false or misleading information to a councillor, officer or official of the council,

will be guilty of an offence and liable on conviction to a fine.

31500

(c) enige ander voorwaarde wat deur die ingenieur gestel is toe toestemming vir die afvoer van nywerheidsuitvloei sel verleen is, oortree of toelaat dat dit oortree word nie.

- (2) Die ingenieur kan, indien daar geldige redes daarvoor bestaan, enige toestemming wat toegestaan is, intrek of die voorwaardes waaronder afvalwater afgevoer mag word, wysig.

10. Alternatiewe metode van wegdoening met nywerheidsuitvloei sel

- (1) Waar geen munisipale riool vir die afvoer van afvalwater beskikbaar is nie, mag niemand met nywerheidsuitvloei sel wegdoen nie—

- (a) tensy die ingenieur die metode van vervoer goedgekeur het en sulke voorwaardes as wat die ingenieur mag bepaal, gestel het, en
- (b) met enige vorm van vervoer, tensy skriftelike bewys van ontvangs telkens gelewer word deur die persoon in beheer van 'n instansie wat deur die ingenieur goedgekeur is vir die ontvangs van afvalwater; die persoon wat die afvalwater geskep het moet sodanige bewys vir ten minste een jaar na die datum van so 'n wegdoening behou en vir inspeksie beskikbaar stel.

- (2) Niemand wat nywerheidsuitvloei sel op 'n ander manier vervoer as om dit in die riool af te voer nie, mag—

- (a) met sulke nywerheidsuitvloei sel wegdoen by of op enige plek anders as 'n instansie wat deur die ingenieur goedgekeur is nie, of
- (b) toelaat dat sulke nywerheidsuitvloei sel uit enige houër stort, uitlek of sypel nie.

11. Gelde ten opsigte van nywerheidsuitvloei sel

'n Eienaar van eiendom aan wie toestemming verleen is om nywerheidsuitvloei sel in die munisipale riool af te voer, of toe te laat dat dit daarin afgevoer word, betaal aan die munisipaliteit die gelde wat vasgestel word ingevolge die bepalings van die Tarief-beleidverordening.

Hoofstuk 3: Regsaangeleenthede

12. Delegasie

Die ingenieur kan enige magte of pligte wat ingevolge hierdie verordening aan die ingenieur opgedra is, aan 'n werknemer van die munisipaliteit delegeer.

13. Strafbepaling

Enige persoon wat—

- (a) enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om aan enige voorwaarde daarvolgens gestel, te voldoen;
- (b) enige raadslid, beampte of amptenaar van die munisipaliteit dreig, weerstaan of belemmer in die uitoefening of uitvoering ter nakoming van sy of haar pligte en funksies ingevolge die bepalings van hierdie verordening, of
- (c) doelbewus valse of misleidende inligting aan 'n raadslid, beampte of amptenaar van die munisipaliteit verstrek,

is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete.

31500

CAPE AGULHAS MUNICIPALITY	KAAP AGULHAS MUNISIPALITEIT
Water By-Law	Watterverordening
Arrangement of Sections	Indeling van Artikels
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definitions 2. Application of this by-law 3. Application for supply 4. Fees 5. Deposit 6. Termination of agreements 7. Discontinuation of supply 8. Restoration of supply 9. Purpose of supply 10. Interference with water supply system 11. Access to water supply system 12. Testing of pressure in water supply systems 13. No undertaking or warranty by council 14. Interruption in an emergency 15. Restrictions on consumer for benefit of others 16. Cistern for continuous supply 17. Resale of water 18. Provision of communication pipe 19. Location of communication pipes 20. Single Water Connection for Supply to Several Consumers on Same Premises 21. Interconnection between premises or water installations 22. Disconnection of water installation from communication pipe 23. Connection of water installation to main 24. Height of supply 25. Pipes in streets or public places 26. Water supplied from a hydrant 27. Provision of meters 28. Fixing and position of meters 29. Provision and position of stop cocks 30. Cost of installation of meters 31. Ownership of meters 32. Safe-keeping of meters 33. Interference with or damage to meters 34. Repairs to meters 35. Cost of maintenance of and repair of meters 36. Quantity of water supplied to consumer 37. Alternative measurement 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Woordbepaling 2. Toepassing van hierdie verordening 3. Aansoek om voorsiening 4. Gelde 5. Deposito 6. Beëindiging van ooreenkomste 7. Beperking of afsny van toevoer 8. Herstel van toevoer 9. Doel van toevoer 10. Inmenging in die watervoorsieningstelsel 11. Toegang tot die watervoorsieningstelsel 12. Meet van drukking in watervoorsieningstelsel 13. Geen onderneming of waarborg deur die raad 14. Onderbreking tydens 'n noodtoestand 15. Beperkings op verbruiker vir algemene voordeel 16. Watertenk vir volgehoue toevoer 17. Herverkoop van water 18. Voorsiening van verbindingspyp 19. Plasing van verbindingspype 20. Enkelaansluiting vir toevoer na verskeie verbruikers op dieselfde perseel 21. Aansluitings tussen persele of waterinstallasies 22. Afsluit van verbindingspyp van waterinstallasie 23. Aansluitings slegs deur raad 24. Hoogte van toevoer 25. Pype oor strate of openbare plekke 26. Watervoorsiening vanuit 'n brandkraan 27. Verskaffing van meters 28. Aanbring en posisie van meters 29. Verskaffing en posisie van afsluitkrane 30. Koste om meters aan te bring 31. Eiendomsreg van meters 32. Bewaring van meters 33. Bemoeiing met of beskadiging van meters 34. Herstel van meters 35. Onderhouds- en herstelkoste van meters 36. Hoeveelheid water wat aan verbruiker voorsien word 37. Alternatiewe meting

38. Defective measurement
39. Failure of meters to register
40. No reduction of amount payable for water wasted
41. Provision and maintenance of water installations
42. Application for approval of installation work
43. Persons permitted to do installation and other work
44. Technical requirements for a water installation
45. Consumer to prevent pollution of water
46. Water restrictions
47. Waste of water
48. Water demand management
49. Water audit
50. Use of water from sources other than the water supply system
51. Boreholes
52. Approval of fire installations
53. Exemption from liability
54. Recovery of costs and fees
55. Delegation
56. Offences and Penalties

Part 1: Definitions and Application

1. Definitions

In these By-laws unless the context otherwise indicates—

“**borehole**” means a hole sunk into the earth for the purpose of locating, abstracting or using subterranean water and includes a spring;

“**commercial purpose**” in relation to the supply of water, means water supplied to premises to be used in the carrying on of a trade or business;

“**communication pipe**” means a pipe, the ownership of which is vested in the municipality and installed by it for the purpose of conveying water from a main to a water installation;

“**consumer**” means the occupier of any premises with whom the municipality has contracted to supply water or the owner thereof, or any person who has entered into a contract with the municipality for the supply of water to such person, or any person who in any other way is lawfully obtaining water from the municipality;

“**Council**” means the council of the municipality;

“**domestic purposes**” in relation to the supply of water means the general use of water supplied for personal and residential uses including health and hygiene, drinking, ablution, culinary, household and garden maintenance;

“**emergency**” means any situation that poses a risk or potential risk to life, health, the environment or property, or declared to be an emergency under any law;

“**fire installation**” means a water installation that conveys water for fire-fighting purposes only;

“**engineer**” means an employee of the municipality who is head of the department responsible for water services;

38. Foutiewe meting
39. Meters wat nie registreer nie
40. Geen verminderde betaling as gevolg van vermorsing
41. Verskaffing en onderhoud van waterinstallasies
42. Aansoek vir goedkeuring van installasiewerk
43. Persone gemagtig om installasies en ander werk te doen
44. Tegniese vereistes vir ’n waterinstallasie
45. Verbruiker moet waterbesoedeling verhoed
46. Waterbeperkings
47. Vermorsing van water
48. Waterbesparingsmaatreëls
49. Wateroudit
50. Gebruik van water afkomstig van ander bronne as die watervoor-sieningstelsel
51. Boorgate
52. Goedkeuring van brandinstallasies
53. Nie-aanspreeklikheid
54. Verhaal van koste en gelde
55. Delegasie
56. Strafbepaling

Deel 1: Woordbepaling en Toepassing

1. Woordbepaling

In hierdie verordening tensy strydig met die sinsverband beteken—

“**bewoner**” ’n persoon wat enige perseel of gedeelte daarvan bewoon;

“**boorgat**” ’n gat wat in die grond gesink is met die doel om water op te spoor, te onttrek of om onderaardse water te gebruik en omvat dit ook ’n fontein;

“**brandinstallasie**” ’n waterinstallasie wat water vervoer vir die uitsluitlike doel van brandbestryding;

“**eienaar**” ’n eienaar van ’n perseel;

“**handelsdoeleindes**” in verband met watervoorsiening, die voorsiening van water aan persele wat gebruik word in die navolging van ’n bedryf of besigheid;

“**hoofwaterpyp**” ’n pyp, ander dan ’n verbindingspyp, waarvan die eiendomsreg by die munisipaliteit berus en wat deur die raad gebruik word met die doel om water na ’n aantal verbruikers te vervoer;

“**huishoudelike doeleindes**” in verband met watervoorsiening, die algemene gebruik van water voorsien vir persoonlike en huishoudelike gebruik, ingesluit gesondheid en higiëne, drink, reiniging, kook, huishoudelike en tuinonderhoud;

“**ingenieur**” ’n werknemer van die munisipaliteit wat aan die hoof staan van die departement wat vir waterdienste verantwoordelik is;

“**installasiewerk**” werk in verband met die konstruksie van of aangegaan ten opsigte van ’n waterinstallasie;

“**meter**” ’n toestel om die hoeveelheid water wat daardeur vloei te meet;

“**industrial purposes**” in relation to the supply of water means water supplied to any premises which constitutes a factory; or the use of water for purposes of mining, manufacturing, generating electricity, land-based transport, construction or any related purpose.

“**installation work**” means work in respect of the construction of, or carried out on, a water installation;

“**main**” means a pipe, other than a communication pipe, vesting in the municipality and used by it for the purpose of conveying water to any number of consumers;

“**municipality**” means the Municipality of Cape Agulhas;

“**municipal manager**” means the person appointed by the Council as the Municipal Manager in terms of the Local Government: Municipal Systems Act, 1998;

“**meter**” means a device which measures the quantity of water passing through it;

“**NBR**” means the National Building Regulations made in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1997 (Act 103 of 1977);

“**occupier**” means a person who occupies any premises or part thereof;

“**organ of state**” means an organ of state as defined in section 239 of the Constitution, Act 107 of 1996;

“**owner**” means an owner of premises;

“**person**” means any natural or juristic person, an unincorporated body, and includes a voluntary association or trust;

“**premises**” means any piece of land, with or without improvements;

“**Tariff Policy By-law**”, means the Tariff Policy By-law adopted by the council and published in Provincial Gazette;

“**water fitting**” means a component of a water installation, other than a pipe, through which water passes or in which it is stored;

“**water installation**” means the pipes and water fittings which are situated on any premises and vested in the owner thereof and used or intended to be used in connection with the use of water on such premises, and includes a pipe and water fitting situated outside the boundary of the premises, which either connects to the communication pipe relating to such premises or is otherwise laid with the permission of the Council;

“**water supply system**” means the structures, aqueducts, pipes, valves, pumps, meters or other apparatus relating thereto which are vested in the municipality and are used or intended to be used in connection with the supply of water.

2. Application of this by-law

- (1) This by-law binds an organ of state.
- (2) This by-law is only applicable in those areas where the municipality provides a water supply service.
- (3) Water is supplied in terms of the provisions of this by-law, but where in the opinion of the Council it is not reasonably possible or cost effective to supply water in the manner contemplated by this by-law to each consumer within a particular area, the Council may, in consultation with the official in charge of health services, determine an alternative manner of water supply.
- (4) Where the Council has determined an alternative manner of water supply in terms of subsection (3), this by-law will, to the extent necessary, apply to the supply of water to such area, subject however to such conditions as the Council may determine.

“**munisipale bestuurder**” die persoon wat deur die Raad as Munisipale Bestuurder ingevolge die bepalings van die Wet op Plaaslike Bestuur: Munisipale Stelsels, 1998, aangestel is;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Kaap Agulhas;

“**NBR**” die Nasionale Bouregulasies uitgevaardig ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 of 1977);

“**noodtoestand**” enige omstandigheid wat ’n risiko of potensiële risiko inhou vir lewe, gesondheid, die omgewing of eiendom of wat ingevolge ander wetgewing tot ’n noodtoestand verklaar is;

“**nywerheidsdoeleindes**” in verband met watervoorsiening, die voorsiening van water aan enige fabriekperseel; of die gebruik van water vir doeleindes van mynbou, vervaardiging, opwekking van elektrisiteit, landelike vervoer, konstruksie of enige soortgelyke doel;

“**perseel**” enige stuk grond met of sonder verbeteringe;

“**persoon**” enige natuurlike of regspersoon, ’n oningelyfde liggaam en omvat dit ’n vrywillige vereniging of trust;

“**raad**” die munisipale raad van die munisipaliteit;

“**staatsorgaan**” ’n staatsorgaan soos gedefinieer in artikel 239 van die Grondwet, Wet 107 van 1996

“**Tariefbeleidverordening**”, die Tariefbeleidverordening wat deur die raad aanvaar en in Provinsiale koerant afgekondig is;

“**verbindingspyp**” ’n pyp, waarvan die eiendomsreg by die munisipaliteit berus en wat deur die raad installeer is met die doel om water vanaf ’n hoofwaterpyp na ’n waterinstallasie te vervoer;

“**verbruiker**” die bewoner van enige perseel met wie die munisipaliteit ’n ooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van water of die eienaar daarvan of enige persoon wie met die munisipaliteit ’n ooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van water aan sodanige persoon of enige persoon wat op enige ander wyse wettig water van die munisipaliteit verkry;

“**waterinstallasie**” die pype en watertoebehore geleë op enige perseel, waarvan die eiendomsreg by die eienaar daarvan berus, wat gebruik word of bestem is om gebruik te word vir water op sodanige perseel en omvat dit ’n pyp en watertoebehore geleë buite die grens van die perseel, wat òf aansluit by ’n verbindingspyp ten opsigte van sodanige perseel òf wat met die toestemming van die raad gelê is;

“**watertoebehore**” ’n komponent van ’n waterinstallasie uitgesluit ’n pyp waardeur water vloei of waarin water gestoor word;

“**watervoorsieningstelsel**” die strukture, waterleidings, pype, kleppe, pompe, meters en ander toerusting wat daarmee verband hou, waarvan die eiendomsreg by die munisipaliteit berus en wat gebruik word by die voorsiening van water.

2. Toepassing van hierdie verordening

- (1) Hierdie verordening is ook van toepassing op ’n staatsorgaan.
- (2) Hierdie verordening is slegs van toepassing in daardie gebiede waar die munisipaliteit water voorsien.
- (3) Water word voorsien kragtens die bepalings van hierdie verordening, maar waar die raad van mening is dat dit nie redelik moontlik of koste effektief is om aan elke verbruiker in ’n besondere gebied water te voorsien op die wyse wat die verordening beoog nie, kan die raad in oorleg met die amptenaar in beheer van gesondheidsdienste ’n alternatiewe wyse van watervoorsiening bepaal.
- (4) Waar die raad ingevolge subartikel (3) ’n alternatiewe wyse van watervoorsiening bepaal het, sal hierdie verordening, in die mate nodig om water aan sodanige gebied te voorsien en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat die raad mag bepaal, geld.

- (5) If the municipality decides to provide a water service by means of a service delivery agreement with an external service provider as contemplated in Chapter 8 of the Systems Act, the power and duties of the municipality, the council, the municipal manager and engineer as defined in this by-law, must be construed as a reference to such external service provider; provided that the ownership of the water supply system will remain with the council; and provided further that the external service provider will have no power to impose water restriction.

Part 2: General Conditions of Supply

3. Application for supply

- (1) No water from the water supply system will be supplied to any premises unless the owner or occupier has applied to the municipal manager for a supply and such application has been agreed to.
- (2) An application for the supply of water approved by the municipal manager constitutes an agreement between the municipality and the owner or occupier and takes effect on the date referred to in the application.
- (3) The owner or occupier is liable for all the fees in respect of the supply of water, determined in terms of the Tariff Policy By-law, until the agreement has been terminated in accordance with this By-law, and is deemed to be the consumer for all purposes during the currency of the agreement.
- (4) The municipal manager may require any other person to bind himself or herself jointly and severally with the consumer, for the payment of any fees payable under this By-law.
- (5) An application must contain at least the following information:
 - (a) a declaration that the applicant is aware of and understands the contents of the agreement;
 - (b) acceptance by the applicant of the provisions of this By-law and acceptance of liability for the cost of the supply of water until the agreement is terminated;
 - (c) the name of the proposed consumer and his or her identity number;
 - (d) the address or erf number of the premises to or on which water is to be supplied;
 - (e) the address where accounts must be sent;
 - (f) the purpose for which the water is to be used;
 - (g) the agreed date on which the supply of water will commence.
- (6) Water is supplied to a consumer subject to the provisions of this By-law and the conditions imposed by the municipal manager.

4. Fees

All fees payable for the supply of water by the municipality, must be in accordance with the Tariff Policy By-law.

5. Deposit

Every consumer must on application for the supply of water and before water will be supplied by the municipality, deposit with the municipality a sum of money determined in terms of the Tariff Policy By-law.

6. Termination of agreements

- (1) A consumer may terminate an agreement for the provision of water services by giving the municipality not less than thirty days' notice in writing of his or her intention to do so.

- (5) Indien die munisipaliteit sou besluit om water deur middel van 'n diensleweringsooreenkoms met 'n eksterne diensverskaffer, soos bedoel in Hoofstuk 8 van die Stelselwet, te voorsien, moet die magte en pligte van die munisipaliteit, die raad, die munisipale bestuurder en ingenieur soos bepaal in hierdie verordening, uitgelê word as 'n verwysing na sodanige eksterne diensverskaffer; met dien verstande dat die eiendomsreg van die watervoorsieningstelsel steeds by die raad sal berus; en met dien verstande voorts dat die eksterne diensverskaffer nie by magte sal wees om waterbeperkings in te stel nie.

Deel 2: Algemene Voorsieningsvoorwaardes

3. Aansoek om voorsiening

- (1) Geen water van die watervoorsieningstelsel word aan enige perseel voorsien nie tensy die eienaar of bewoner by die munisipale bestuurder aansoek gedoen het vir 'n voorsiening en sodanige aansoek goedgekeur is..
- (2) 'n Aansoek om watervoorsiening wat deur die munisipale bestuurder goedgekeur is vorm 'n ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die eienaar of bewoner en neem 'n aanvang op die datum gemeld in die aansoek.
- (3) Die eienaar of bewoner is aanspreeklik vir alle gelde in verband met die voorsiening van water, soos bepaal ingevolge die Tariefbeleidverordening, totdat die ooreenkoms beëindig is ingevolge hierdie verordening en word vir alle doeleindes, gedurende die bestaan van die ooreenkoms, geag die verbruiker te wees.
- (4) Die munisipale bestuurder kan vereis dat enige ander persoon homself of haarself gesamentlik en afsonderlik met die verbruiker bind vir die betaling van enige gelde betaalbaar ingevolge hierdie verordening.
- (5) 'n Aansoek moet ten minste die volgende inligting bevat—
 - (a) 'n verklaring dat die aansoeker bewus is van en vertrou is met die inhoud van die ooreenkoms;
 - (b) aanvaarding deur die aansoeker van die bepalings van hierdie verordening en aanvaarding van aanspreeklikheid vir die koste vir watervoorsiening totdat die ooreenkoms beëindig is;
 - (c) die naam van die voorgenome verbruiker en sy of haar identiteitsnommer;
 - (d) die adres of erfnummer van die perseel ten opsigte waarvan water voorsien moet word;
 - (e) die adres waarheen rekening gestuur moet word;
 - (f) die doel waarvoor die water gebruik gaan word;
 - (g) die ooreengekome datum waarop watervoorsiening sal begin.
- (6) Water word aan 'n verbruiker voorsien kragtens die bepalings van hierdie verordening en die voorwaardes wat die munisipale bestuurder mag stel.

4. Gelde

Alle gelde betaalbaar vir watervoorsiening deur die munisipaliteit moet in ooreenstemming met die Tariefbeleidverordening wees.

5. Deposito

Elke verbruiker moet, by aansoek om watervoorsiening en alvorens water deur die munisipaliteit voorsien sal word, 'n bedrag geld ingevolge die Tariefbeleidverordening bepaal as deposito deponer.

6. Beëindiging van ooreenkomste

- (1) 'n Verbruiker mag 'n ooreenkoms vir watervoorsiening beëindig deur die munisipaliteit minstens dertig dae vooraf skriftelik kennis te gee van die voorneme om dit te doen.

- (2) The municipal manager may, by notice in writing of not less than fourteen days, advise a consumer of the termination of his or her agreement for the supply of water if—
- he or she has not used water during the preceding six months and has not made arrangements to the satisfaction of the municipal manager for the continuation of the agreement; or
 - he or she has failed to comply with the provisions of this By-law and has failed to rectify such failure to comply following the issue of a notice; or
 - he or she has failed to pay any fees due and payable in terms of the Tariff Policy By-law.
- (3) The municipal manager may terminate an agreement for the supply of water if a consumer has vacated the premises to which such agreement relates.

7. Discontinuation of supply

- (1) The municipal manager may limit or discontinue the supply of water to any premises—
- on failure of the consumer to pay the fees due on the date specified, in terms of the Tariff Policy By-law; or
 - at the written request of a consumer; or
 - if the agreement for the supply of water has been terminated in terms of section 6 and it has not received an application for a subsequent supply of water to the premises within a period of ninety days of such termination;
 - if the improvements on premises to which water was supplied have been demolished;
 - if the consumer has wilfully or negligently damaged, or caused or permitted to be damaged any main, communicating pipe, meter or other equipment belonging to the Council and used or intended to be used in connection with the supply of water;
 - if the consumer tampered with, or caused or permitted any tampering or interference with any equipment under the municipality's control and used or intended to be used by it in connection with the supply of water;
 - if the consumer has unlawfully interfered with the supply of water in any way;
 - if there has been abuse of the supply of water by the consumer;

Provided that in all cases referred to in paragraphs (c), (e), (f), (g) and (h) not less than seven days notice must be given to the consumer that the supply of water is to be terminated.

- (2) The municipality is not liable for any damages or claims that may arise from the discontinuation of the supply of water in terms of subsection (1).

8. Restoration of supply

The municipal manager will, where a supply of water has been discontinued, only restore it when the fee for the discontinuation and reconnection of the water has been paid.

9. Purpose of supply

If the purpose or extent for which the supply of water is used, is changed, the consumer must inform the municipal manager and must enter into a new agreement with the municipality, effective from the date on which such change of use took or will take effect.

- (2) Die munisipale bestuurder kan, deur minstens veertien dae vooraf skriftelik kennis te gee, 'n verbruiker inlig oor die beëindiging van sy of haar ooreenkoms vir watervoorsiening indien—
- hy of sy geen water gedurende die voorafgaande ses maande gebruik het nie en nie reëlings tot bevrediging van die munisipale bestuurder getref het vir die voortsetting van die ooreenkoms nie; of
 - hy of sy versuim het om die bepalings van hierdie verordening na te kom en, na uitreiking van 'n kennisgewing, in gebreke bly om sodanige versuim reg te stel; of
 - hy of sy versuim het om enige gelde wat ingevolge die Tariefbeleidverordening verskuldig en betaalbaar is, te betaal.
- (3) Die munisipale bestuurder mag 'n ooreenkoms vir watervoorsiening opseë indien 'n verbruiker die perseel waarop die ooreenkoms betrekking het, ontruim het.

7. Beperking of afsny van toevoer

- (1) Die munisipale bestuurder mag die toevoer van water na enige perseel beperk of afsny—
- by versuim van die verbruiker om op die bepaalde datum die gelde verskuldig, ingevolge die Tariefbeleidverordening, te betaal; of
 - op skriftelike versoek van die verbruiker; of
 - indien die ooreenkoms vir watervoorsiening ingevolge artikel 6 beëindig is en geen aansoek vir 'n verdere toevoer van water aan die perseel binne 'n tydperk van negentig dae na sodanige beëindiging ontvang is nie.
 - indien die verbeteringe op die perseel waaraan water voorsien is, gesloop is;
 - indien die verbruiker opsetlik of nalatiglik enige hoofwaterpyp, verbindingspyp, meter of ander toerusting van die munisipaliteit wat gebruik word of bestem is vir gebruik by die voorsiening van water, beskadig het, of veroorsaak of toegelaat het dat dit beskadig word;
 - indien die verbruiker met enige toerusting van die munisipaliteit, wat gebruik word of bestem is vir gebruik by die voorsiening van water, gepeuter of ingemeng het of veroorsaak of toegelaat het dat daarmee gepeuter of ingemeng word;
 - indien die verbruiker op enige wyse onregmatig ingemeng het in die voorsiening van water;
 - by misbruik van die watertoevoer deur die verbruiker;
 - tydens 'n noodtoestand;

Met dien verstande dat, in die omstandighede gemeld in paragrawe (c), (e), (f), (g) en (h), nie minder nie as sewe dae kennis dat die watertoevoer beperk of afgesny gaan word, aan die verbruiker gegee moet word.

- (2) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of eis wat mag ontstaan as gevolg van die opskorting van die watertoevoer ingevolge subartikel (1) nie.

8. Herstel van toevoer

Die munisipale bestuurder mag die watertoevoer na 'n perseel wat ingekort was herstel slegs na betaling van die gelde betaalbaar vir die inkorting en herstel van toevoer.

9. Doel van toevoer

Indien die doel of omvang waarvoor die watertoevoer gebruik word verander, moet die verbruiker die munisipale bestuurder aldus inlig en 'n nuwe ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan, met ingang van die datum waarop die veranderde gebruik plaasgevind het of sal plaasvind.

10. Interference with water supply system

- (1) No person may—
- (a) operate or maintain any part of the water supply system; or
 - (b) effect a connection to the water supply system;
- unless in any such case he or she has been authorised by the engineer in writing.
- (2) No person may interfere with, or willfully or negligently damage, or permit damage to or interference with any part of the water supply system.

11. Access to water supply system

No person may prevent or restrict physical access to the water supply system by any employee of the municipality.

12. Testing of pressure in water supply systems

The engineer may, on application by an owner and on payment of the required fee, determine and furnish the owner with the value of the pressure in the water supply system relating to his or her premises over such period as the owner may request.

13. No undertaking or warranty by council

The municipality does not undertake to maintain at any time or any point in its water supply system—

- (a) an uninterrupted supply;
- (b) a specific pressure or rate of flow in such supply; or
- (c) a specific standard of quality of water,

provided that, if the water supply is interrupted for more than 24 hours, then the engineer must provide an alternative supply of water to meet basic needs.

14. Interruption in an emergency

The engineer may, in an emergency, interrupt the supply of water to any premises without prior notice.

15. Restrictions on consumer for benefit of others

If, in the opinion of the Council, the consumption of water by a consumer adversely affects the supply of water to any other consumer, it may apply such restrictions as it may deem fit to the supply of water to the first mentioned consumer in order to ensure a reasonable supply of water to the other consumer or consumers concerned and must inform that the first mentioned consumer of such restrictions.

16. Cistern for continuous supply

Every steam boiler and any premises which require, for the purpose of the work undertaken on the premises, a continuous supply of water must have a cistern fitted and in working order and holding not less than half a day's supply calculated according to the average daily consumption of that boiler.

17. Resale of water

No consumer may resell water supplied to him by the municipality except with the written permission of the Council, which may stipulate the maximum price at which the water may be resold, and may impose such other conditions as the Council may deem fit.

Part 3: Connection to Water Supply System

18. Provision of communication pipe

- (1) If an agreement for water supply has been concluded and no

10. Inmenging in die watervoorsieningstelsel

- (1) Niemand mag, tensy skriftelik deur die ingenieur gemagtig—
- (a) bedryfs- of onderhoudswerk aan enige deel van die watervoorsieningstelsel doen nie; of
 - (b) 'n aansluiting by die watervoorsieningstelsel maak nie.
- (2) Niemand mag met enige deel van die watervoorsieningstelsel inmeng, of dit opsetlik of nalatiglik beskadig, of toelaat dat dit beskadig word of daarmee ingemeng word nie.

11. Toegang tot die watervoorsieningstelsel

Niemand mag enige werknemer van die munisipaliteit verhinder om toegang tot die watervoorsieningstelsel te kry of sy of haar toegang daartoe belemmer nie.

12. Meet van drukking in watervoorsieningstelsel

Die ingenieur mag, op versoek van die eienaar en na betaling van die toepaslike gelde, die omvang van die drukking in die watervoorsieningstelsel, wat op sy of haar perseel betrekking het, vir sodanige tydperk wat die eienaar vereis, meet en aan die eienaar verstrekk.

13. Geen onderneming of waarborg deur die raad

Die munisipaliteit onderneem nie om te enige tyd of te enige punt in die watervoorsieningstelsel—

- (a) 'n ononderbroke toevoer;
- (b) 'n spesifieke drukking of vloeitempo in die toevoer; of
- (c) 'n spesifieke standaardgehalte van water,

te voorsien nie, met dien verstande dat as die watertoevoer vir langer as 24 uur onderbreek word, die ingenieur 'n alternatiewe watertoevoer moet verskaf om basiese behoeftes te bevredig.

14. Onderbreking tydens 'n noodtoestand

Die ingenieur mag, tydens 'n noodtoestand en sonder vooraf kennisgewing, die watertoevoer na enige perseel onderbreek.

15. Beperkings op verbruiker vir algemene voordeel

Indien, na die oordeel van die raad, die verbruik van water deur 'n verbruiker die voorsiening van water aan enige ander verbruiker nadelig raak, mag die raad sodanige beperkings op die watertoevoer na eersgenoemde verbruiker instel as wat wenslik mag wees, om 'n redelike watertoevoer aan die ander verbruiker of verbruikers te verseker en moet die raad eersgenoemde verbruiker oor sodanige beperkings inlig.

16. Watertenk vir volgehoue toevoer

Elke stoomketel en elke perseel, wat 'n volgehoue watertoevoer vir die werksaamhede op die perseel nodig, moet voorsien word van 'n watertenk in werkende toestand wat ten minste 'n halwe dag se waterverbruik kan stoor, bereken volgens die gemiddelde daaglikse verbruik van sodanige stoomketel of perseel.

17. Herverkoop van water

Geen verbruiker mag water wat die munisipaliteit aan hom of haar voorsien herverkoop nie, behalwe met die skriftelike goedkeuring van die raad, wat die maksimum prys waarteen water herverkoop mag word kan bepaal en ook sodanige ander voorwaardes kan stel wat dit goed ag.

Deel 3: Aansluiting by die Watervoorsieningstelsel

18. Voorsiening van verbindingspyp

- (1) Indien 'n ooreenkoms vir watervoorsiening aangegaan is, maar

communication pipe exists in respect of the premises, the consumer must make application and pay the fee for the installation of such a pipe, as determined in terms of the Tariff Policy By-law.

- (2) Upon payment of the fee for the installation of a communication pipe the engineer must lay down and maintain a communication pipe to serve the premises.
- (3) If it is necessary to extend, modify or upgrade the water supply system in order to supply water to the premises, the engineer may undertake such extension, modification or upgrade if the owner agrees to pay for the cost thereof, as determined in terms of the Tariff Policy By-law.

19. Location of communication pipes

- (1) A communication pipe must—
 - (a) be located in a position determined by the engineer after consultation with the consumer and be of a suitable size as determined by the engineer;
 - (b) terminate at—
 - (i) the boundary between the land owned by or vested in the municipality, or over which municipality has a servitude or other right, and the adjoining land in private ownership which is not burdened by any such servitude or other right; or
 - (ii) at the outlet of the water meter connected to the water installation to be connected to the water main if the water meter is situated on the premises.
- (2) The engineer may agree, subject to such conditions as it may impose, to a connection to a main other than that which is most readily available for the provision of water supply to the premises; provided that the consumer is responsible for any extension of the water installation to the connecting point designated and agreed to by the engineer and for obtaining at his or her cost, such servitudes over other property as may be necessary.

20. Single Water Connection for Supply to Several Consumers on Same Premises

- (1) Only one communication pipe may be provided to any premises, irrespective of the number of accommodation units, business units or consumers located on such premises.
- (2) Where the consumer, or the person having the charge or management of any premises on which several accommodation units, and/or business units or consumers are situated, requires the supply of water to such premises for the purpose of separate supply to the different units or consumers, the engineer may, in his or her discretion, provide and install either—
 - (a) a single meter in respect of the premises as a whole or any number of such units or consumers; or
 - (b) a separate meter for each such unit or consumer or any number thereof.
- (3) Where the engineer has installed a single meter as contemplated in subsection (2)(a), the consumer or the person having the charge or management of the premises, as the case may be—
 - (a) must, if the engineer so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the communication pipe to the different units or consumers
 - (i) a separate meter; and
 - (ii) an isolating valve; and

daar geen verbindingspyp vir die perseel is nie, moet die verbruiker aansoek doen vir die installing van 'n verbindingspyp en die gelde betaal wat ingevolge die Tariefbeleidverordening bepaal is.

- (2) Die ingenieur moet nadat die gelde vir die installing van 'n verbindingspyp betaal is, 'n verbindingspyp vir die perseel installeer.
- (3) Indien dit nodig sou wees om die watervoorsieningstelsel uit te brei, aan te pas of te verbeter sodat water aan 'n perseel voorsien kan word, moet die ingenieur sodanige uitbreidings, aanpassings of verbeterings doen as die eienaar onderneem om die koste daarvoor te betaal wat ingevolge die Tariefbeleidverordening bepaal is.

19. Plasing van verbindingspype

- (1) 'n Verbindingspyp moet—
 - (a) gelê word op die plek wat die ingenieur, na oorleg met die verbruiker, bepaal en die grootte daarvan word ook deur die ingenieur bepaal;
 - (b) gelê word tot by—
 - (i) die grens tussen grond waarvan die eiendomsreg by die raad berus of ten opsigte waarvan die munisipaliteit 'n servituut of ander reg het, en die aanliggende privaatgrond wat nie deur enige servituut of ander reg beswaar is nie; of
 - (ii) die uitlaat van die watermeter gekoppel aan die waterinstallasie wat by die hoofwaterpyp aangesluit moet word, indien die watermeter op die perseel is.
- (2) Die ingenieur mag, onderworpe aan sodanige voorwaardes wat hy of sy bepaal, toestem tot die aansluiting by 'n hoofwaterpyp, elders as wat gereedlik beskikbaar is vir die voorsiening van water aan die perseel; met dien verstande dat die verbruiker verantwoordelik is vir enige uitbreiding van die waterinstallasie tot by aansluitingspunt wat die ingenieur aangedui en goedgekeur het en dat die verbruiker op sy of haar koste sodanige servitute oor ander eiendom wat nodig mag wees, moet bekom.

20. Enkelaansluiting vir toevoer na verskeie verbruikers op dieselfde perseel

- (1) Afgesien van die getal wooneenhede, sake-eenhede of verbruikers teenwoordig op enige perseel, mag slegs een verbindingspyp aan 'n perseel voorsien word.
 - (2) Wanneer die verbruiker of die persoon in beheer van die bestuur van enige perseel waarop daar 'n aantal wooneenhede en/of sake-eenhede of verbruikers teenwoordig is, 'n watertoevoer na die perseel verlang sodat elke eenheid of verbruiker 'n afsonderlike watertoevoer kan kry, kan die ingenieur na sy of haar oordeel—
 - (a) 'n enkel meter vir die perseel as 'n geheel of enige getal sodanige eenhede of verbruikers, of
 - (b) 'n afsonderlike meter vir elke sodanige eenheid of verbruiker of enige getal eenhede of verbruikers, voorsien en installeer.
 - (3) Indien die ingenieur 'n enkel meter aangebring het, soos bedoel in subartikel (2)(a), is die verbruiker of die persoon in beheer of bestuur van die perseel, na gelang van die geval—
 - (a) verplig om, indien die ingenieur dit vereis, aan elke pypvertakking van die verbindingspyp na elke eenheid of verbruiker—
 - (i) 'n afsonderlike meter; en
 - (ii) 'n afsluitklep
- aan te bring en te onderhou, en

(b) will be liable to the municipality for the fees for water, determined in terms of the Tariff Policy By-law and supplied to the premises through such a single meter, irrespective of the different quantities consumed by the different consumers served by such meter.

(4) Despite subsection (1), the Council may permit more than one communication pipe to be provided on the water supply system for the supply of water to any premises comprising sectional title units or if, in the opinion of the Council, undue hardship or inconvenience would be caused to any consumer on such premises by the provision of only one communication pipe.

(5) Where the provision of more than one communication pipe is authorised by the Council under subsection (4), the fees for the provision of a communication pipe, determined in terms of the Tariff Policy By-law, are payable in respect of each water connection so provided.

(6) Where premises are supplied with water by a number of communication pipes, the Council may require the consumer to reduce the number of connection points and alter his or her water installation accordingly at the consumer's expense.

21. Interconnection between premises or water installations

A consumer must ensure that no interconnection exists between—

- (a) the water installation on his or her premises and the water installation on any other premises; or
- (b) where several dwelling or business units are situated on the same premises, the water installations of such units;

unless he or she has obtained the prior written consent of the engineer and complies with any conditions that may have been imposed.

22. Disconnection of water installation from communication pipe

The engineer may disconnect a water installation from the communication pipe and remove the communication pipe if—

- (a) the agreement for supply has been terminated in terms of section 6 and it has not received an application for a subsequent supply of water to the premises served by the pipe within a period of 90 days of such termination; or
- (b) the building on the premises concerned has been or is in the process of being demolished pursuant to the grant of a permit for such demolition in terms of law.

23. Connection of water installation to main

No person other than the engineer may connect any water installation to a main; provided that a consumer may connect a water installation to a communication pipe or, in the case of a meter installed on any premises, to the outlet pipe from such meter.

24. Height of supply

The engineer may specify the maximum height above ground level or mean sea level to which water will be supplied from the water supply system.

25. Pipes in streets or public places

No person may, for the purpose of conveying water derived from whatever source, lay or construct a pipe or associated component on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of the municipality, except with the prior written permission of the engineer and subject to such conditions as the engineer may impose.

Part 4: Temporary Supply

26. Water supplied from a hydrant

- (1) The engineer may authorise a temporary supply of water to be taken from one or more fire hydrants specified by him or her,

(b) teenoor die munisipaliteit aanspreeklik vir betaling van die gelde vir water, bepaal ingevolge die Tariefbeleidverordening en voorsien aan die perseel deur middel van sodanige enkel meter, ongeag die onderskeie hoeveelhede water wat die verskillende verbruikers, wat deur sodanige meter bedien word, verbruik het.

(4) Ondanks die bepalings van subartikel (1) mag die raad meer as een verbindingspyp in 'n watervoorsieningstelsel vir die voorsiening van water aan enige perseel waarop deeltiteleenhede is toelaat, of, indien na die mening van die raad enige verbruiker oormatige ontbering of ongerief sal ly as daar slegs een verbindingspyp is.

(5) Die gelde vir die voorsiening van 'n verbindingspyp, bepaal ingevolge die Tariefbeleidverordening, is betaalbaar ten opsigte van elke wateraansluiting as gevolg van die raad se goedkeuring ingevolge subartikel (4) vir meer as een verbindingspyp.

(6) Waar 'n perseel deur 'n aantal verbindingspype met water voorsien word, kan die raad vereis dat die verbruiker op sy of haar koste die getal aansluitings verminder en sy of haar waterinstallasie dienooreenkomstig aanpas.

21. Aansluitings tussen persele of waterinstallasies

'n Verbruiker moet verseker dat daar geen aansluitings is nie tussen—

- (a) die waterinstallasie op sy of haar perseel en die waterinstallasie op enige ander perseel; of
- (b) die waterinstallasies van woon- en sake eenhede, waar verskeie sodanige eenhede op dieselfde perseel is;

tensy hy of sy vooraf skriftelik goedkeuring van die ingenieur gekry het en voldoen aan alle vereistes wat gestel is.

22. Afsluit van verbindingspyp van waterinstallasie

Die ingenieur kan 'n waterinstallasie by die verbindingspyp afsluit en die verbindingspyp verwyder indien—

- (a) die ooreenkoms vir watervoorsiening ingevolge artikel 6 beëindig is en hy of sy geen aansoek vir 'n verdere watertoevoer aan die perseel, wat deur die pyp bedien word, binne 'n tydperk van 90 dae na sodanige beëindiging, ontvang het nie; of
- (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is of in die proses is om gesloop te word nadat toestemming vir sodanige sloping ingevolge die reg verleë is.

23. Aansluitings slegs deur raad

Niemand behalwe die ingenieur mag 'n waterinstallasie by 'n hoofwaterpyp aansluit nie; met dien verstande dat 'n verbruiker 'n waterinstallasie by 'n verbindingspyp mag aansluit of, in die geval van 'n meter wat op 'n perseel aangebring is, by die uitlaatpyp van sodanige meter.

24. Hoogte van toevoer

Die ingenieur kan bepaal op watter maksimumhoogte bo grondvlak of seespieël, water vanuit die watervoorsieningstelsel voorsien sal word.

25. Pype oor strate of openbare plekke

Niemand mag sonder die vooraf goedkeuring van die ingenieur en onderworpe aan sodanige voorwaardes wat hy of sy bepaal, 'n pyp of soortgelyke komponent op, in of onder 'n straat of openbare plek of enige grond wat by die munisipaliteit berus of onder die munisipaliteit se beheer staan, aanlê of bou met die doel om water afkomstig van welke bron ookal af te voer nie.

Deel 4: Tydelike Toevoer

26. Watervoorsiening vanuit 'n brandkraan

- (1) Die ingenieur kan onderworpe aan sodanige voorwaardes en vir sodanige tydperk wat hy of sy in die algemeen mag

subject to such conditions and for such period as may be generally prescribed or specifically imposed by him or her in respect of such supply.

- (2) Except in an emergency, a person who requires a temporary supply of water referred to in subsection (1) must apply therefor.
- (3) The engineer must, for the purpose of supplying water from a hydrant, provide a portable water meter to be returned to the engineer on termination of the temporary supply, which portable meter and all other fittings and apparatus used for the connection of the portable water meter to a hydrant, remains the property of the municipality.

Part 5: Measurement of Water Supply

27. Provision of meters

- (1) The municipality supplies all meters required for measuring the quantity of water that it supplies.
- (2) The engineer determines the size of a meter to be installed on any premises.
- (3) If the engineer considers that the size of the meter is unsuitable by reason of the quantity of water supplied to premises, the engineer may install a meter of such size as he or she may deem necessary, and may recover from the owner of the premises concerned the fee for the installation of the replacement meter.
- (4) The engineer may at any time and at the expense of the municipality disconnect and remove any meter and install in his or her discretion any other meter in substitution thereof.

28. Fixing and position of meters

- (1) The engineer must fix a meter in each communication pipe.
- (2) The engineer may require that a consumer provide within the premises a suitable and safe place to fix a meter and may position such meter in such place.
- (3) Any maintenance necessary in that portion of a communication pipe which extends from the street boundary of the premises of the consumer to a meter within such premises must be carried out by the engineer at such consumers expense.

29. Provision and position of stop cocks

- (1) The engineer must for the exclusive use of the municipality, install a stop cock between every meter and the main.
- (2) The consumer must, at his or her expense, and for his or her exclusive use, provide and install a stop cock on the communication pipe—
 - (a) in the case of a meter installed on the premises, at a suitable point on his or her side of the meter;
 - (b) in the case of a meter installed outside the premises, at a suitable point immediately inside the boundary of his or her premises:

Provided that the engineer may in his or her discretion and at the consumers expense provide and so install such stop cock for the exclusive use of such consumer.

30. Cost of installation of meters

A consumer must pay all fees in connection with the installation of any meter on his water installation as determined in terms of the Tariff By-law and Policy.

31. Ownership of meters

Any meter provided and installed the engineer in terms of this By-law together with the fittings thereof is and remain the property of the municipality.

voorskryf of spesifiek bepaal, 'n tydelike watertoevoer vanuit een of meer brandkrane, wat hy of sy identifiseer, toelaat.

- (2) Behalwe in 'n noodgeval moet 'n persoon wat 'n tydelike watertoevoer ingevolge subartikel (1) verlang, daarom aansoek doen.
- (3) Die ingenieur moet, vir die doel om water vanuit 'n brandkraan te voorsien, 'n draagbare watermeter voorsien en dit moet by beëindiging van die tydelike toevoer aan die ingenieur terugbesorg word. Die draagbare meter en alle toebehore en apparaat wat gebruik is in verband met die aansluiting van die meter by die brandkraan bly die eiendom van die munisipaliteit.

Deel 5: Meting Van Watertoevoer

27. Verskaffing van meters

- (1) Die munisipaliteit verskaf alle meters benodig vir die meet van die hoeveelheid water wat dit voorsien.
- (2) Die ingenieur bepaal die grootte van die meter wat op enige perseel aangebring word.
- (3) Indien die grootte van 'n meter na die oordeel van die ingenieur onvoldoende is vir die hoeveelheid water wat aan 'n perseel voorsien moet word, kan die ingenieur 'n meter wat na sy of haar oordeel van voldoende grootte is, aanbring en die gelde vir die installasie of die meter wat vervang is van die eienaar van die betrokke perseel verhaal.
- (4) Die ingenieur kan te enige tyd en op koste van die munisipaliteit enige meter ontkoppel en verwyder en kan na goeddunke enige meter in die plek daarvan aanbring.

28. Aanbring en posisie van meters

- (1) Die ingenieur moet 'n meter aan elke verbindingspyp aanbring.
- (2) Die ingenieur kan vereis dat 'n verbruiker binne die perseel 'n geskikte en veilige plek verskaf waar sodanige meter aangebring kan word en kan sodanige meter in sodanige plek aanbring.
- (3) Die ingenieur moet alle onderhoudswerk aan daardie gedeelte van die verbindingspyp, wat van die straatgrens van die perseel van die verbruiker tot by die meter binne sodanige perseel strek, op koste van sodanige verbruiker verrig.

29. Verskaffing en posisie van afsluitkrane

- (1) Die ingenieur moet 'n afsluitkraan vir die uitsluitlike gebruik van die munisipaliteit tussen elke meter en die hoofwaterpyp aanbring.
- (2) Die verbruiker moet op eie koste vir sy of haar uitsluitlike gebruik 'n afsluitkraan verskaf en dit aan die verbindingspyp aanbring—
 - (a) in die geval van 'n meter wat op sy of haar perseel aangebring is, op 'n geskikte plek aan sy of haar kant van sodanige meter;
 - (b) in die geval van 'n meter wat buite sy of haar perseel aangebring is, op 'n geskikte plek net binne die grens van sy of haar perseel:

met dien verstande dat die ingenieur na goeddunke en op koste van die verbruiker sodanige afsluitkraan kan verskaf en aldus aanbring uitsluitlik vir sodanige verbruiker se eie gebruik.

30. Koste om meters aan te bring

'n Verbruiker moet alle koste om 'n meter in sy of haar waterinstallasie aan te bring, betaal soos bepaal ingevolge die Tariefbeleidverordening.

31. Eiendomsreg van meters

Elke meter wat ingevolge hierdie verordening deur die ingenieur verskaf en aangebring is, asook die toebehore daarvan, is en bly die eiendom van die munisipaliteit.

32. Safe-keeping of meters

- (1) A consumer must see to the safe keeping and condition of any meter installed upon his or her premises.
- (2) The consumer is liable to the municipality for any damage to a meter installed upon his or her premises.

33. Interference with or damage to meters

- (1) No person other than the engineer may disconnect or interfere with, or cause or permit any other person to disconnect or interfere with, any meter or any fittings thereof.
- (2) No person may wilfully damage any meter or any fittings thereof.
- (3) No person may use or permit to be used on any water installation any fitting, machine or appliance which causes damage to any meter or, in the opinion of the engineer, is likely to cause damage thereto.

34. Repairs to meters

If repairs to any meter is found to be necessary the engineer must effect such repairs to such meter as soon as possible.

35. Cost of maintenance of and repair of meters

- (1) The engineer must to the extent of ordinary wear and tear and at the expense of the municipality maintain and repair any meter.
- (2) If any repairs to a meter are in the opinion of the engineer not the result of ordinary wear and tear the consumer is liable for the cost of such repairs, including the removal and re-installation, and if necessary substitution.

36. Quantity of water supplied to consumer

- (1) For purposes of assessing the quantity of water supplied to a consumer during any period and measured by a meter over a specific period, it will be deemed, that—
 - (a) the quantity is represented by the difference between measurements taken at the beginning and end of such period;
 - (b) the meter was accurate during such period; and
 - (c) the entries in the records of the municipality were correctly made;

provided that if water is supplied to, or taken by, a consumer without its passing through a meter, the estimate by the engineer of the quantity of such water will be deemed to be correct.

- (2) Where water supplied to any premises is in any way taken by the consumer without such water passing through any meter, the municipal manager may for the purpose of rendering an account, make an estimate, in accordance with subsection (3), of the quantity of water supplied to the consumer during the period that water is so taken by the consumer.
- (3) For the purposes of subsection (2), an estimate of the quantity of water supplied to a consumer must be based on the average monthly consumption of water on the premises registered over—
 - (a) three succeeding measuring periods after the date on which the irregularity referred to in subsection (2) was discovered and rectified, and/or
 - (b) the period preceding the date referred to in paragraph (a) but not exceeding 12 months.
- (4) Nothing in this By-law may be construed as imposing on the municipality an obligation to cause any meter installed on any premises to be measured at the end of every month or any other

32. Bewaring van meters

- (1) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir die bewaring en toestand van enige meter wat op sy of haar perseel aangebring is.
- (2) 'n Verbruiker is teenoor die munisipaliteit aanspreeklik vir alle skade aan 'n meter wat op sy of haar perseel aangebring is.

33. Bemoeiing met of beskadiging van meters

- (1) Niemand, behalwe die ingenieur mag 'n meter of enige toebehore daarvan afhaal of hom of haar daarmee bemoei nie of iemand anders dit laat doen of toelaat dat iemand anders dit doen nie.
- (2) Niemand mag 'n meter of die toebehore daarvan opsetlik beskadig nie.
- (3) Niemand mag enige toebehore, masjien of toestel, wat skade aan 'n meter veroorsaak of na die ingenieur se mening waarskynlik skade daaraan sal veroorsaak, op enige water-installasie gebruik of toelaat dat dit aldus gebruik word nie.

34. Herstel van meters

Indien herstelwerk aan 'n meter nodig is, moet die ingenieur so gou as moontlik sodanige meter herstel.

35. Onderhouds- en herstelkoste van meters

- (1) Die ingenieur moet, onderhewig aan gewone slytasie, 'n meter op koste van die munisipaliteit onderhou en herstel.
- (2) Indien enige herstelwerk aan 'n meter, na die mening van die ingenieur, nie te wyte is aan gewone slytasie nie, is die verbruiker aanspreeklik vir die herstelkoste daarvan sowel as die koste vir die verwyderings-, herinstallering- en indien nodig, vervangingkoste.

36. Hoeveelheid water wat aan verbruiker voorsien word

- (1) Vir doeleindes van meting van die hoeveelheid water wat gedurende enige tydperk aan 'n verbruiker voorsien word, en wat met 'n meter gemeet word, word dit geag dat—
 - (a) die hoeveelheid aangedui word deur die verskil tussen die metings wat aan die begin en einde van sodanige tydperk geneem is;
 - (b) die meter tydens sodanige tydperk akkuraat was; en
 - (c) die inskrywings in die boeke van die munisipaliteit korrek is,

met dien verstande dat indien water voorsien word aan, of geneem word deur 'n verbruiker sonder dat dit deur 'n meter vloei, die hoeveelheid sodanige water wat die ingenieur beaam, geag word korrek te wees.

- (2) Waar 'n verbruiker water, wat aan enige perseel voorsien word, op enige wyse neem sonder dat dit deur 'n meter vloei, kan die munisipale bestuurder vir die doel om 'n rekening te lewer, volgens subartikel (3) 'n beraming maak van die hoeveelheid water wat voorsien is gedurende die tydperk wat die verbruiker die water aldus geneem het.
- (3) Die beraming van die hoeveelheid water wat aan 'n verbruiker moet voorsien word ingevolge subartikel (2), word baseer op die gemiddelde maandelikse waterverbruik op die perseel—
 - (a) gedurende die drie lesingperiodes na die datum waarop die onreëlmatigheid, gemeld in subartikel (2), ontdek en herstel is; en/of
 - (b) gedurende die tydperk voor die datum gemeld in paragraaf (a), maar wat nie twaalf maande oorskry nie.
- (4) Geen bepaling van hierdie verordening moet so uigelê word dat dit 'n verpligting op die munisipaliteit plaas om enige meter wat op 'n perseel aangebring is, aan die einde van elke maand of enige

fixed period, and the municipal manager may estimate the quantity of water supplied over any period during the interval between successive measurements of the meter and render an account to a consumer for the quantity of water so estimated.

- (5) The engineer must, on receipt from the consumer of written notice of not less than seven days and subject to payment of the fees, determined in terms of the Tariff Policy By-law, measure the quantity of water supplied to consumer at a time or on a day other than that upon which it would normally be measured.
- (6) If a contravention of section 33 occurs, the consumer must pay to the municipality the cost of such quantity of water as in the opinion of the engineer was supplied to the consumer.
- (7) Until such time as a meter has been installed in respect of water supplied to a consumer the estimated consumption of that consumer must be based on the average consumption of water supplied to the specific area within which the consumer's premises is situated, during a specific period.

37. Alternative measurement

- (1) Where in the opinion of the Council it is not reasonably possible or cost effective to measure water supplied to each consumer within a particular area, the Council may determine a basic tariff or charge in terms of the Tariff Policy By-law, to be paid by each consumer within that area irrespective of actual consumption.
- (2) A tariff or charge determined in terms of subsection (1) will be based on the estimated average consumption of water supplied to that area.

38. Defective measurement

- (1) If a consumer has reason to believe that a meter is defective, he or she may apply in writing for the meter to be tested and must at the same time deposit with the municipality the amount determined in terms of the Tariff Policy By-law.
- (2) The engineer must upon lodging of the prescribed deposit arrange for the testing of the meter by a SABS approved testing method.
- (3) If the outcome of any test shows that a meter is—
 - (a) not defective, the municipality will retain the deposit and the consumer will be liable for any other amounts outstanding;
 - (b) defective, the municipality will refund the deposit and the charge for the water consumed during the three months preceding the disputed reading must be adjusted in proportion to the degree of error found: provided that where the meter has been installed for a period of less than six months, such adjustment must be over half such lesser period.
- (4) In addition, if the meter is found to be defective, the engineer must repair the meter or install another meter which is in good working order, without charge to the consumer, unless the costs thereof are recoverable from the consumer due to a contravention of section 33(1).
- (5) A consumer is entitled, on giving the engineer reasonable notice of his or her intention, to be present at the testing of any meter in which he is interested.
- (6) Any meter removed for testing by the engineer must be retained intact and be available for inspection for a period of 3 months after testing.

39. Failure of meters to register

- (1) If a meter is found to have ceased to register or to register correctly, the engineer must repair or replace the meter and estimate the quantity of water for which a consumer must pay—

vaste tydperk te lees nie, en die munisipale bestuurder kan die hoeveelheid water wat oor enige tydperk voorsien is, gedurende die tydperk tussen opeenvolgende lesings beraam en 'n rekening aan 'n verbruiker lewer vir die beraamde hoeveelheid water.

- (5) Die ingenieur moet, by ontvangs van 'n skriftelike versoek van 'n verbruiker van nie minder nie as sewe dae, en betaling van die gelde, bepaal ingevolge die Tariefbeleidverordening, die hoeveelheid water wat aan die verbruiker voorsien is, op enige tydstip of op 'n dag waarop dit nie normaalweg gemeet word nie, meet.
- (6) Die verbruiker moet by 'n oortreding van artikel 33 aan die munisipaliteit die koste betaal van sodanige hoeveelheid water wat na die mening van die ingenieur aan die verbruiker voorsien was.
- (7) Totdat 'n meter vir die voorsiening van water aan 'n verbruiker aangebring is, word die beraamde verbruik van die verbruiker gedurende 'n spesifieke tydperk baseer op die gemiddelde waterverbruik in die spesifieke gebied waarbinne die verbruiker se perseel geleë is.

37. Alternatiewe meting

- (1) Waar volgens die mening van die raad dit nie redelikerwys moontlik of koste doeltreffend is om water te meet wat aan elke verbruiker binne 'n bepaalde gebied voorsien word nie, mag die raad 'n basiese tarief of fooi ingevolge die Tariefbeleidverordening bepaal, wat elke verbruiker binne daardie gebied, ongeag werklike verbruik, moet betaal.
- (2) 'n Tarief of fooi bepaal ingevolge subartikel (1), word baseer op die beraamde gemiddelde verbruik van water wat aan daardie gebied voorsien word.

38. Foutiewe meting

- (1) Indien 'n verbruiker rede het om te vermoed dat 'n meter foutief is, kan hy of sy skriftelik versoek dat die meter getoets word en moet terselfdertyd 'n bedrag geld, bepaal ingevolge die tariefbeleidverordening, by die munisipaliteit deponeer.
- (2) Die ingenieur moet by betaling van die voorgeskrewe deposito reël dat die meter volgens 'n SABS goedgekeurde toetsmetode getoets word.
- (3) Indien die uitslag van die toets aantoon dat die meter—
 - (a) nie foutief is nie, behou die munisipaliteit die deposito en die verbruiker sal aanspreeklik wees vir enige ander uitstaande gelde;
 - (b) foutief is, sal die munisipaliteit die deposito terugbetaal en die gelde vir waterverbruik gedurende die drie maande voor die betwiste lesing ooreenkomstig die graad van die fout wat vasgestel is, aansuiwer; met dien verstande dat waar die die meter minder as ses maande tevore aangebring is, die aansuiwering vir die helfte van sodanige mindere tydperk moet wees.
- (4) Voorts, indien bevind word dat die meter foutief is, moet die ingenieur dit herstel of 'n ander meter wat in goeie werkende toestand is aanbring, sonder dat die verbruiker daarvoor hoef te betaal, tensy die koste daarvoor van die verbruiker verhaalbaar is vanwee 'n oortreding van artikel 33(1).
- (5) 'n Verbruiker mag, nadat redelike kennis van sy of haar voorneme aan die ingenieur gegee is, teenwoordig wees wanneer 'n meter, waarby hy of sy 'n belang het, getoets word.
- (6) Enige meter wat deur die ingenieur vir toetsing verwyder is moet ongestoord bewaar word en beskikbaar wees vir inspeksie vir 'n tydperk van 3 maande na toetsing.

39. Meters wat nie registreer nie

- (1) Indien daar bevind word dat 'n meter opgehou het om te registreer of korrek te registreer, moet die ingenieur die meter herstel of vervang en die hoeveelheid water waarvoor die verbruiker moet betaal, beraam—

- (a) on the basis of the average monthly consumption of water, in respect of the premises served by such meter, during the three months prior to the last reading; or

if this is not possible—

- (b) on the basis of consumption of water in respect of such premises in the corresponding month of the previous year; or

if this also is not possible—

- (c) on the basis of the average monthly consumption of water, in respect of such premises over a period of three months after the date of the said repair or replacement.

- (2) The period for which the consumer must pay the quantity of water estimated in terms of subsection (1) extends from the date of the last reading of the meter prior to it having ceased to register, or to register correctly, up to the date of it having been repaired or replaced.

40. No reduction of amount payable for water wasted

A consumer is not entitled to a reduction of the amount payable in respect of water wasted or water losses in a water installation.

Part 6: Water Installations

41. Provision and maintenance of water installations

- (1) An consumer must provide and maintain his or her water installation at his or her own cost and except where permitted in terms of this By-law, must ensure that the installation is situated within the boundary of his or her premises.
- (2) Before doing work in connection with the maintenance of a portion of his or her water installation, which is situated outside the boundary of his premises, an owner must obtain the written consent of the engineer or the owner of the land on which such portion is situated, as the case may be.

42. Application for approval of installation work

- (1) If a consumer wishes to have installation work done, the consumer must first obtain the written approval of the engineer; provided that approval is not required in the case of water installations in dwelling units or installations where no fire installation is required in terms of any law, or for the repair or replacement of an existing pipe or water fitting, other than a fixed water heater and its associated protective devices.
- (2) An application for the approval referred to in subsection (1) must be accompanied by
- the fee, if applicable; and
 - copies of the drawings as prescribed by the engineer;
 - a certificate from a registered engineer or registered plumber certifying that the installation has been designed in accordance with the appropriate SABS Code or, where compliance with that standard is impractical or impossible to achieve, has been designed on another basis acceptable to the engineer.
- (3) The provisions of subsections (1) and (2) do not apply to a qualified plumber who replaces a fixed water heater or its associated protective devices.
- (4) Any authority given in terms of subsection (1) lapses at the expiry of a period of twenty-four months after the first day of the month succeeding the month in which the authority is given.
- (5) Where approval is required in terms of subsection (1), a complete set of approved drawings of installation work must be

- (a) op die grondslag van die gemiddelde maandelikse waterverbruik ten opsigte van die perseel wat deur sodanige meter bedien word, gedurende die drie maande voor die laaste lesing;

as dit nie moontlik is nie—

- (b) op die grondslag van die waterverbruik ten opsigte van sodanige perseel gedurende die ooreenstemmende maand van die vorige jaar; of

as dit ook nie moontlik is nie—

- (c) op die grondslag van die gemiddelde maandelikse waterverbruik ten opsigte van die sodanige perseel, gedurende 'n tydperk van drie maande na die datum van genoemde herstel of vervanging.

- (2) Die tydperk waarvoor die verbruiker die hoeveelheid water, wat ingevolge subartikel (1) bepaal is, moet betaal, strek vanaf die datum van die laaste lesing van die meter voor dit opgehou het om te registreer of om korrek te registreer, tot die datum waarop dit herstel of vervang is.

40. Geen verminderde betaling as gevolg van vermorsing

'n Verbruiker is nie geregtig op enige verminderde betaling van die gelde as gevolg van water wat vermors is of wat in 'n waterinstallasie verlore gegaan het nie.

Deel 6: Waterinstallasies

41. Verskaffing en onderhoud van waterinstallasies

- (1) 'n Verbruiker moet op eie koste 'n waterinstallasie verskaf en onderhou en moet toesien dat die waterinstallasie binne die grense van sy of haar perseel installeer is, tensy andersins toegelaat ingevolge hierdie verordening.
- (2) 'n Eienaar wat onderhoudswerk aan 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie, wat buite die grens van sy of haar perseel geleë is, wil doen moet eers die skriftelike goedkeuring verkry van die ingenieur of die eienaar op wie se grond sodanige gedeelte geleë is, na gelang van die geval.

42. Aansoek vir goedkeuring van installasiewerk

- (1) 'n Verbruiker wat installasiewerk wil laat doen moet eers die skriftelike goedkeuring van die ingenieur verkry; met dien verstande dat goedkeuring nie nodig is in die geval van waterinstallasies in wooneenhede of installasies waar geen brandinstallasie ingevolge enige wet nodig is nie, of vir die herstel of vervanging van 'n bestaande pyp of watertoebehore, uitgesluit 'n vaste waterverwarmer en verwante beskermingsmeganismes.
- (2) 'n Aansoek om goedkeuring ingevolge subartikel (1) moet vergesel wees van—
- die gelde indien van toepassing; en
 - afskrifte van die tekening soos vereis deur die ingenieur;
 - 'n sertifikaat van 'n geregistreerde ingenieur of geregistreerde loodgieter waarin bevestig word dat die installasie ooreenkomstig die toepaslike SABS kode ontwerp is of, waar voldoening aan daardie standaard onprakties of onmoontlik is, ontwerp is ooreenkomstig 'n ander wyse wat vir die ingenieur aanvaarbaar is.
- (3) Die bepalings van subartikels (1) en (2) is nie van toepassing op die vervanging van 'n vaste waterverwarmer of verwante beskermingsmeganismes deur 'n geregistreerde loodgieter nie.
- (4) Enige goedkeuring wat ingevolge subartikel (1) verleen is, verstryk na verloop van 24 maande na die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die goedkeuring verleen is.
- (5) Waar goedkeuring ingevolge subartikel (1) vereis word, moet 'n volledige stel goedgekeurde tekening van die

available at the site of the work at all times until such work has been completed.

- (6) If installation work has been done in contravention of subsections (1) and (2), the engineer may order the owner—
- (a) to comply with either or both subsections, as the case may be, within a specified period;
 - (b) if the work is still in progress, to cease the work; and
 - (c) to remove all such work as does not comply with this by-law.
- (7) An installation work approved in terms of subsection (1), must be inspected and a certificate of approval issued by the engineer, before it can be put into service.

43. Persons permitted to do installation and other work

No person who is not a qualified plumber, in terms of regulation A18 of the NBR may perform any work on a water installation.

44. Technical requirements for a water installation

- (1) Notwithstanding the requirement that a certificate be issued in terms of section 42(2)(c), all water installations and all fixed electrical storage water heaters must comply with the appropriate SABS Codes.
- (2) No person may, without the prior written authority of the engineer install or use a pipe or water fitting in a water installation unless—
 - (a) it bears the appropriate mark of the South African Bureau of Standards; or
 - (b) it bears a certification mark issued by the SABS to certify that the type of pipe or water fitting complies with an SABS Mark specification or a provisional specification issued by the SABS, provided that no certification marks shall be regarded as valid if issued more than two years previously.
- (3) All water installation pipes laid in the ground shall have a minimum cover of 400 mm, except where otherwise determined by the engineer.

Part 7: Water Pollution, Restriction and Wasteful Use of Water

45. Consumer to prevent pollution of water

A consumer must provide and maintain effective measures to prevent the entry of any substance or matter, which may be a danger to health or may adversely affect the potability of water or affect its fitness for use, or which will have a significant detrimental effect on the general quality of water supplied to the consumer or others, into—

- (a) the water supply system or works; or
- (b) any part of the water installation on his or her premises; or
- (c) any water resource or aquifer.

46. Water restrictions

- (1) The Council may by public notice, whenever there is a scarcity of bulk water available to it for distribution and supply to consumers, or for any other good cause—
 - (a) prohibit or restrict the consumption of water in the whole or part of the municipal area—
 - (i) in general or for specified purposes;
 - (ii) during specified hours of the day or on specified days; and

installasiewerk, te alle tye en totdat die werk voltooi is, op die perseel van die werk beskikbaar wees.

- (6) Indien installasiewerk in stryd met subartikel (1) en (2) gedoen is, kan die ingenieur gelas dat die eienaar—
- (a) binne 'n bepaalde tydperk voldoen aan enigeen of beide subartikels, na gelang van die geval;
 - (b) die werk staak, indien dit steeds in aanvang is; en
 - (c) alle sodanige werk wat in stryd met die verordening gedoen is, verwyder.
- (7) 'n Installasiewerk wat ingevolge subartikel (1) goedgekeur is, mag nie in gebruik geneem word nie, tensy dit geïnspekteer is en 'n goedkeuringstifikaat deur die ingenieur uitgereik is.

43. Persone gemagtig om installasies en ander werk te doen

Geen persoon wat nie 'n gekwalifiseerde loodgieter ingevolge regulasie A 18 van die NBR is, mag enige werk aan 'n waterinstallasie doen nie.

44. Tegniese vereistes vir 'n waterinstallasie

- (1) Ondanks die vereiste dat 'n sertifikaat ingevolge artikel 42(2)(c) uitgereik moet word, moet alle waterinstallasies en vaste elektriese opgaarwaterverwarmers voldoen aan die toepaslike SABS kodes.
- (2) Geen persoon mag sonder die vooraf skriftelike goedkeuring van die ingenieur 'n pyp of water toebehore in 'n waterinstallasie aanbring of gebruik nie tensy—
 - (a) dit die toepaslike merk van die SABS dra; of
 - (b) dit 'n sertifiseringsmerk uitgereik deur die SABS, wat sertifiseer dat die tipe pyp of water toebehore voldoen aan 'n SABS merkspesifikasie of 'n voorlopige spesifikasie uitgereik deur die SABS, dra : met dien verstande dat geen sertifiseringsmerk wat meer as twee jaar tevore uitgereik is geldig geag sal word nie.
- (3) Alle waterinstallasiepyp wat onder die grond gelê word moet 'n minimum bedekking van 400 mm hê, tensy die ingenieur anders bepaal.

Deel 7: Waterbesoedeling, Beperkings en Watervermorsing

45. Verbruiker moet waterbesoedeling verhoed

'n Verbruiker moet doeltreffende maatreëls instel en in stand hou om te verhoed dat enige stof of voorwerp wat 'n gevaar vir die gesondheid inhou, of wat die drinkbaarheid van water nadelig raak, of die water se geskiktheid vir gebruik affekteer, of wat 'n beduidende nadelige effek op die algemene gehalte van water wat aan die verbruiker voorsien word sal hê—

- (a) die watervoorsieningstelsel of werke; of
- (b) enige deel van die waterinstallasie op sy of haar perseel; of
- (c) enige waterbron of ondergrondse aar, binnedring.

46. Waterbeperkings

- (1) Die raad kan, wanneer daar 'n skaarste aan grootmaatwater vir verspreiding en voorsiening aan verbruikers is, of vir enige ander goeie rede, deur middel van openbare kennisgewing—
 - (a) waterverbruik in die munisipale gebied of 'n deel daarvan—
 - (i) in die algemeen of vir spesifieke doeleindes;
 - (ii) gedurende spesifieke tye van die dag of op spesifieke dae; en

- (iii) in a specified manner; and
- (b) despite the provisions of the Tariff Policy By-law, determine and impose—
 - (i) limits on the quantity of water that may be consumed over a specified period;
 - (ii) fees additional to those prescribed in respect of the supply of water in excess of a limit contemplated in subparagraph (i); and/or
 - (iii) a general surcharge on the fees in respect of the supply of water; and
- (c) impose restrictions or prohibitions on the use or manner of use or disposition of an appliance by means of which water is used or consumed, or on the connection of such appliances to the water installation.
- (2) The Council may limit the application of the provisions of a notice contemplated in subsection (1) to specified areas and/or categories of consumer, premises and activities, and may permit deviations and exemptions from, and the relaxation of, any of such provisions on reasonable grounds.
- (3) The engineer may order a consumer to, at the consumers own expense, take such measures, including the installation of meters and devices for restricting the flow of water, as may in his or her opinion be necessary to ensure compliance with a notice published in terms of subsection (1).
- (4) The engineer—
 - (a) may discontinue or, for such period as he or she may deem fit limit, the supply of water to any premises in the event of a failure to comply with the terms of a notice referred to in subsection (1); and
 - (b) is required, where the supply has been discontinued in terms of paragraph (a), to restore it only when the fee for discontinuation and reconnecting the supply has been paid.
- (5) The provisions of this section shall also apply in respect of water supplied directly by the municipality to consumers outside the municipal area, notwithstanding anything to the contrary in the conditions governing such supply, unless otherwise specified in the notice published in terms of subsection (1).

47. Waste of water

- (1) No consumer may on his or her premises permit—
 - (a) the purposeless or wasteful discharge of water from water fittings;
 - (b) pipes or water fittings forming part of a water installation to leak;
 - (c) the use of maladjusted or defective water fittings in a water installation;
 - (d) an overflow of water from a water installation to persist; or
 - (e) an inefficient use of water to persist.
- (2) An consumer must repair or replace any part of his or her water installation which is in such a state of disrepair that it is either causing or is likely to cause an occurrence listed in subsection (1).
- (3) Every consumer must ensure that any equipment or plant connected to his or her water installation uses water in an efficient manner.
- (4) The engineer may, by written notice, prohibit the use by a consumer of any equipment in a water installation if, in his or

- (iii) op 'n spesifieke metode, verbied of beperk en
- (b) ondanks die bepalings van die Tariefbeleidverordening—
 - (i) beperkings op die hoeveelheid water wat gedurende 'n gespesifiseerde tydperk verbruik mag word;
 - (ii) gelde bykomend tot daardie wat voorgeskryf is in verband met die voorsiening van water wat die perk bedoel in paragraaf (i) oorskry; en/of
 - (iii) 'n algemene toeslag op die gelde in verband met die voorsiening van water,
- bepaal en oplê en
- (c) beperkings instel, of 'n verbod plaas op die gebruik of wyse van gebruik of die aard van toerusting deur middel waarvan water gebruik of verbruik word, of op die aansluiting van sodanige toerusting by die waterinstallasie.
- (2) Die raad kan die toepassing van die bepalings van 'n kennisgewing bedoel in subartikel (1) tot 'n spesifieke gebied en/of kategorië van verbruikers, persele en aktiwiteite beperk en kan op redelike gronde afwykings, vrystellings en verslappings van enige van sodanige bepalings magtig.
- (3) Die ingenieur kan gelas dat 'n verbruiker op eie koste sodanige maatreëls tref, waaronder die aanbring van meters en toestelle vir die vermindering van watervloei, wat volgens die ingenieur se oordeel nodig is om nakoming van die kennisgewing bedoel in subartikel (1) te verseker.
- (4) Die ingenieur—
 - (a) mag, wanneer 'n verbruiker versuim om te voldoen aan die bepalings van 'n kennisgewing bedoel in subartikel (1), die watertoevoer na enige perseel inkort of, vir sodanige tydperk wat hy of sy dit wenslik ag, beperk; en
 - (b) moet die watertoevoer wat ingevolge paragraaf (a) opgeskort is herstel slegs nadat die gelde vir die afsluiting en heraansluiting betaal is.
- (5) Die bepalings van hierdie artikel geld ook ten opsigte van water wat die munisipaliteit direk aan verbruikers buite die munisipale gebied voorsien, ondanks enigiets tot die teendeel vervat in die voorwaardes van sodanige voorsiening, tensy anders bepaal in die kennisgewing bedoel in subartikel (1)

47. Vermorsing van water

- (1) Geen verbruiker mag op sy of haar perseel toelaat dat—
 - (a) water opsetlik of doelloos vanuit watertoebehore verspil nie;
 - (b) pype of watertoebehore, wat deel van 'n waterinstallasie is, lek nie;
 - (c) wanaangepaste of foutiewe watertoebehore in 'n waterinstallasie gebruik word nie;
 - (d) water uit 'n waterinstallasie wegvloei nie; of
 - (e) 'n onoordeelkundige gebruik van water voortduur nie.
- (2) 'n Verbruiker moet enige deel van sy of haar waterinstallasie, wat sodanig verval het dat dit 'n gebeurlikheid gemeld in subartikel (1) tot gevolg het of sal hê, herstel of vervang.
- (3) Elke verbruiker moet verseker dat die toerusting of materiaal wat aan sy of haar waterinstallasie gekoppel is, water doeltreffend benut.
- (4) Die ingenieur kan 'n verbruiker by skriftelike kennisgewing verbied om enige toerusting in 'n waterinstallasie te gebruik, indien

her opinion, its use of water is inefficient. Such equipment shall not be returned to use until its efficiency has been restored and a written application to do so has been approved by the engineer.

48. Water demand management

- (1) Despite the provisions of section 47(2), no flushing urinal that is not user-activated may be installed or continue to operate as part of any water installation.
- (2) All flushing urinals that are not user-activated installed prior to the commencement of this By-law must be converted to user-activated urinals within three years of the commencement of this By-law.
- (3) Any commercial vehicle washing facility or commercial laundry facility constructed after the adoption of this By-law must be constructed and operated in such a manner that 50% of the water used by such facility is recycled for re-use in the facility.
- (4) No cistern designed to operate with a toilet pan, may be installed if it has a capacity greater than 6 litres and all cisterns must have a dual flush capability.
- (5) In any water installation where the plumbing has been designed to balance the water pressures on the hot and cold water supplies to the shower control valve, a shower head with a maximum flow rate of greater than 10 litres per minute at a water pressure of 200 kPa may not be installed.
- (6) All taps on wash hand basins intended for public use must be of the metering type with a maximum flow not exceeding 2 litres per operation.
- (7) Any irrigation system that uses water supplied from the water supply system with a maximum designed flow rate exceeding 60 litres per minute must be fitted with a suitable water volume measuring device.

49. Water Audit

- (1) Any person using more than 3 650 Kl per annum, excluding multiple dwelling units, must by not later than 1 August of each year undertake an annual water audit at his or her own cost.
- (2) A copy of the audit must be available for inspection by officials from the municipality.
- (3) The audit must contain details in respect of—
 - (a) the amount of water used during the municipality's financial year;
 - (b) the number of people living on the premises;
 - (c) the number of people permanently working on the premises;
 - (d) the seasonal variation in demand through monthly consumption figures;
 - (e) the water pollution monitoring methods;
 - (f) the current initiatives to manage demand for water;
 - (g) the plans to manage the demand for water;
 - (h) a comparison of the above factors with those reported in each of the previous three years (where available); and
 - (i) estimates of consumption by various components of use.

die benutting van water daardeur, na sy of haar oordeel, nie doeltreffend sal wees nie. Sodanige toerusting sal nie weer in gebruik gestel word nie totdat die doeltreffendheid daarvan herstel is en die ingenieur 'n skriftelike aansoek in die verband goedgekeur het.

48. Waterbesparingsmaatreëls

- (1) Ondanks die bepalings van artikel 47(2), mag geen spoelurinaal wat nie deur die gebruiker aktiveer kan word nie, aan 'n waterinstallasie gekoppel word of toegelaat word om as deel van sodanige installasie te funksioneer nie.
- (2) Alle spoelurinale wat nie deur die gebruiker aktiveer kan word nie en wat installeer is voor die inwerkingtreding van hierdie verordening moet, binne drie jaar na die inwerkingtreding van hierdie verordening, omgeskakel word na urinale wat deur die gebruiker aktiveer kan word.
- (3) Enige kommersiële voertuig- of klerewassery wat na die inwerkingtreding van hierdie verordening opgerig is, moet sodanig opgerig en bedryf word dat 50% van die waterverbruik vir eie gebruik herbenut word.
- (4) 'n Spoelbak wat ontwerp is om saam met 'n toiletpan gebruik te word mag slegs installeer word indien die inhoudsmaat daarvan minder as 6 liter is en elke spoelbak moet 'n dubbele spoelmeganisme hê.
- (5) By enige waterinstallasie waar die loodgieterswerk ontwerp is om die waterdruk van die warm en koue watertoevoer by die stortklep te balanseer, mag geen stortkop met 'n vloeihoër van meer as 10 liter per minuut teen 'n drukking van 200 kPa, installeer word nie.
- (6) Alle krane aan handwasbakke wat vir openbare gebruik bedoel is, moet oor 'n metingsmeganisme beskik wat nie meer as 2 liter water per keer vrystel nie.
- (7) Enige besproeiingsstelsel wat water afkomstig van 'n watervoorsieningsstelsel gebruik, en wat 'n maksimum ontwerp vloeihoër van meer as 60 liter per minuut het, moet toegerus word met 'n gepaste instrument wat die hoeveelheid water meet.

49. Wateroudit

- (1) Elke persoon, uitgesluit persone in meervoudige wooneenhede, wat meer as 3 650 Kl per jaar, gebruik moet teen nie later nie as 1 Augustus van elke jaar 'n jaarlikse wateroudit op eie koste doen.
- (2) 'n Kopie van 'n wateroudit moet beskikbaar wees vir insae deur amptenare van die munisipaliteit.
- (3) Die oudit moet besonderhede vervat van—
 - (a) die hoeveelheid water verbruik tydens die munisipale finansiële jaar;
 - (b) die getal persone wat op die perseel woon;
 - (c) die getal persone wat voltyds op die perseel werk;
 - (d) die seisoenale verandering in aanvraag uitgedruk in maandelikse verbruiksyfers;
 - (e) die metodes om waterbesoedeling te monitor;
 - (f) die huidige inisiatiewe om wateraanvraag te bestuur;
 - (g) die planne om wateraanvraag te bestuur;
 - (h) 'n vergelyking van al bogenoemde faktore met daardie wat aangeteken is vir elk van die voorafgaande drie jare (waar beskikbaar); en
 - (i) geskatte verbruik ten opsigte van die verskillende gebruike.

Part 8: Use of Water from Other Sources

50. Use of water from sources other than the water supply system

- (1) Except with the prior consent of the engineer and subject to such conditions as the engineer may impose, no person may for domestic, commercial or industrial purposes use or permit the use of water obtained from a source other than—
 - (a) the water supply system, or
 - (b) rain water tanks which are not connected to the water installation.
- (2) The provisions of subsection (1) do not exempt a person requesting consent from obtaining the approval of any other authority required by any law.
- (3) Any person requiring the consent referred to in subsection (1) must, at his or her own cost, provide the engineer with proof to his or her satisfaction that the water from such other source complies or will comply with the requirements of the relevant SABS Code for drinking water, and any other requirement contained in this By-law or any other law applicable to the consumption of water or that the use of such water does not or will not constitute a danger to health.
- (4) The engineer may take samples of water obtained from a source other than the water supply system and cause the samples to be tested for compliance with the requirements referred to in subsection (3).
- (5) The fee for the taking and testing of the samples referred to in subsection (4) must be paid by the person to whom approval to use the water from such other source was granted.
- (6) The engineer may withdraw any consent given in terms of subsection (1) if, in the opinion of the engineer—
 - (a) a condition imposed in terms of that subsection is breached; or
 - (b) the water no longer conforms to the requirements referred to in subsection (2).

51. Boreholes

- (1) The engineer may, by public notice, require—
 - (a) the owner of any premises upon which a borehole exists or, if the owner is not in occupation of such premises, the occupier thereof, to notify the municipality of the existence of a borehole on such premises, and provide it with such information in respect thereof as the engineer may require; and
 - (b) the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole on such premises to notify the municipality of such intention before work in connection therewith is commenced, and to obtain any other authorisations in terms of the Environmental Impact Assessment Regulations or any other law, if applicable.
- (2) The engineer may require the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole to undertake an environmental impact assessment for such intended borehole, to the satisfaction of the engineer, before being permitted to sink the borehole.
- (3) Every owner or occupier intending to sink or to operate a borehole must indemnify the municipality against any damages that may result howsoever arising as a consequence of the sinking or operation of the borehole.
- (4) The engineer may by notice to an owner or occupier or by public notice require owners and occupiers who have existing boreholes used for domestic, industrial and commercial purposes to—

Deel 8: Gebruik van Water Afkomstig van Ander Bronne

50. Gebruik van water afkomstig van ander bronne as die watervoorsieningstelsel

- (1) Behalwe met die vooraf goedkeuring van die ingenieur en onderworpe aan sodanige voorwaardes wat hy of sy mag bepaal, mag geen persoon water vir huishoudelike, sake of nywerheidsdoeleindes gebruik of toelaat dat dit gebruik word nie, as dit van 'n ander bron afkomstig is as—
 - (a) die watervoorsieningstelsel, of
 - (b) reënwatertanks wat nie aan die waterinstallasie gekoppel is nie.
- (2) Die bepalinge van subartikel (1) stel nie 'n persoon wat goedkeuring verlang vry van die verpligting om die goedkeuring ingevolge enige wet van enige ander owerheid te verkry nie.
- (3) Enige persoon wat goedkeuring ingevolge subartikel (1) verlang moet, op eie koste, bewyse tot bevrediging van die ingenieur voorlê dat die water afkomstig van sodanige ander bron voldoen aan of sal voldoen aan die vereistes van die toepaslike SABS Kode vir drinkwater en enige ander vereiste ingevolge hierdie verordening of enige ander wet van toepassing op die verbruik van water of dat die gebruik van sodanige water nie 'n gesondheidsgevaar inhou of sal inhou nie.
- (4) Die ingenieur kan watermonsters afkomstig van 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel neem en dit laat ontleed om te bepaal of dit voldoen aan die vereistes gemeld in subartikel (3).
- (5) Die gelde verbonde aan die neem en toets van monsters gemeld in subartikel (4) is betaalbaar deur die persoon aan wie goedkeuring verleen is om water van sodanige ander bron te gebruik.
- (6) Die ingenieur kan enige goedkeuring wat ingevolge subartikel (1) verleen is, terugtrek indien na sy of haar oordeel—
 - (a) 'n voorwaarde wat ingevolge gemelde subartikel opgelê is, nie nagekom word nie; of
 - (b) die water nie meer voldoen aan die vereistes gemeld in subartikel (1) nie.

51. Boorgate

- (1) Die ingenieur kan deur middel van openbare kennisgewing vereis dat—
 - (a) die eienaar van enige perseel waarop 'n boorgat is of, as die eienaar nie sodanige perseel bewoon nie, die bewoner daarvan, die munisipaliteit inlig oor die bestaan van 'n boorgat op sodanige perseel en om sodanige inligting daaroor te verstrek as wat die ingenieur mag verlang; en
 - (b) die eienaar of bewoner van enige perseel wat voornemens is om 'n boorgat op sodanige perseel te sink, die munisipaliteit inlig oor sodanige voorneme voor enige werk in verband daarmee begin en om enige ander goedkeurings ingevolge die Omgewingsimpakstudie Regulasies en enige ander wetgewing te bekom, indien van toepassing.
- (2) Die ingenieur kan vereis dat die eienaar of bewoner van enige perseel, wat voornemens is om 'n boorgat te sink, 'n omgewings impakstudie ten opsigte van sodanige voorgenome boorgat tot sy of haar bevrediging onderneem, voordat die boorgat gesink mag word.
- (3) Elke eienaar of bewoner wat voornemens is om 'n boorgat te sink of in werking te stel, moet die munisipaliteit vrywaar van enige skade wat mag ontstaan, ongeag die oorsprong, as gevolg van die sink of werking van die boorgat.
- (4) Die ingenieur kan, na kennisgewing aan die eienaar of bewoner of deur middel van 'n openbare kennisgewing, vereis dat eienaars en bewoners, wat bestaande boorgate vir huishoudelike, industriële of handelsdoeleindes gebruik—

- (a) obtain approval from the municipality in terms of section 49(1) for the use of a borehole;
 - (b) comply with any conditions imposed, either generally or specially, in respect of the use of a borehole; and
 - (c) pay a fee in respect of the use of such a borehole.
- (5) The provisions of this section do not exempt any person from complying with the applicable provisions of the National Water Act, 1998 (Act 36 of 1998) or any other relevant national legislation.

Part 9: Fire Installations

52. Approval of fire installations

Whereas fire installations are regulated by Part W of the NBR, the engineer may after consultation with the officer in charge of fire services, impose any conditions or requirements which may be deemed necessary, in terms of Part W.

Part 10: Legal Matters

53. Exemption from liability

The Council will not be liable for any damage to property caused by water flowing from fittings left open when the water supply is re-instated, following an interruption in supply for any reason.

54. Recovery of costs and fees

Every person committing a breach of the provisions of this By-law shall be liable to compensate the Municipality for any loss or damage suffered or sustained by it in consequence of such breach.

55. Delegation

The municipal manager and the engineer may in writing delegate any power or duty conferred on the municipal manager or engineer in terms of this By-law, to an official of the municipality.

56. Offences and Penalties

Any person who—

- (a) contravenes or fails to comply with any provisions of this By-law;
- (b) fails to comply with any notice issued in terms of this By-law; or
- (c) fails to comply with any lawful instruction given in terms of this By-law; or
- (d) obstructs or hinders any authorised representative or employee of the Council in the execution of his or her duties under this By-law,

is guilty of an offence and liable on conviction to a fine.

31501

- (a) die goedkeuring van die munisipaliteit, ingevolge artikel 49(1) om 'n boorgat te gebruik, verkry;
 - (b) voldoen aan enige algemene of spesifieke voorwaarde wat in verband met die gebruik van 'n boorgat opgelê is; en
 - (c) die gelde verbonde aan die gebruik van 'n boorgat betaal.
- (5) Die bepalinge van hierdie artikel stel niemand daarvan vry om te voldoen aan die toepaslike bepalinge van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998) of enige ander toepaslike nasionale wetgewing nie.

Deel 9: Brandinstallasies

52. Goedkeuring van brandinstallasies

Aangesien brandinstallasies deur Deel W van die NBR reguleer word, kan die ingenieur na oorleg met die beampte in beheer van branddienste enige voorwaardes en vereistes ingevolge Deel W stel wat na sy of haar oordeel nodig is.

Deel 10: Regsaangeleenthede

53. Nie-aanspreeklikheid

Die raad is nie aanspreeklik vir enige skade aan eiendom wat veroorsaak word deur water wat, na die herstel van die toevoer, as gevolg van 'n onderbreking vir welke rede ookal, uit oopgelate toebehore vloei nie.

54. Verhaal van koste en gelde

Enige persoon wat 'n bepaling van hierdie verordening oortree is aanspreeklik om enige verlies of skade wat die munisipaliteit as gevolg van sodanige oortreding ly, te vergoed.

55. Delegasie

Die munisipale bestuurder en die ingenieur kan enige bevoegdheid of plig wat ingevolge hierdie verordening aan die munisipale bestuurder of die ingenieur verleen of opgelê is, skriftelik aan enige amptenaar van die munisipaliteit delegeer.

56. Strafbepaling

Iedereen wat—

- (a) 'n bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (b) versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge hierdie verordening uitgereik is; of
- (c) versuim om te voldoen aan enige wettige opdrag wat ingevolge hierdie verordening gegee is; of
- (d) 'n gemagtigde verteenwoordiger of werknemer van die raad in die uitvoering van sy of haar pligte ingevolge hierdie verordening, hinder of dwarsboom

is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete.

31501